

W/S 82636

การพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนสหศึกษณ์วิทยาคม อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
สุริยันต์ วัระหา
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามได้

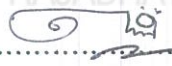
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รศ.สมชาย วงศ์เกษม)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์สกล สรเสนา)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รศ.สุมาลัย วงศ์เกษม)

..... ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยสอบวิทยานิพนธ์
(ผศ.ดร.ประดิษฐ์ เอกทัศน์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิสอบวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ตะวัน เกียรติบุญญาฤทธิ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผศ.ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

วันที่.....เดือน..... 29 ต.ค. 2551.....พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดี
ยิ่งจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย รศ.สมชาย วงศ์เกษม อาจารย์สกล
สรเสนา รศ.สุมาลัย วงศ์เกษม กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ตะวัน เกียรติบุญญาฤทธิ์
ผู้อำนวยการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.ประดิษฐ์ เอกทัศน์ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยสอบวิทยานิพนธ์
ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบและแก้ไข จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จเรียบร้อย สมบูรณ์
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณยิ่ง

ขอขอบคุณอาจารย์ประพันธ์ ทักษิโณ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสหัสชั้น
ศึกษา นางปราณี สารบาล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ นายอัมพร กุลาเพ็ญ ศึกษานิเทศก์
ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจสอบความ
เที่ยงตรง ความสมบูรณ์ของเนื้อหา และสำนวนภาษา ตลอดจนให้คำแนะนำในการปรับปรุง
เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณคณะครู นักการ โรงเรียนสหัสชั้นวิทยาคมทุกคนที่กรุณาให้ความร่วมมือ
ในการเก็บข้อมูลในการวิจัย และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลในครั้งนี้

กำลังใจและแรงสนับสนุนที่มีค่ายิ่งในการวิจัยในครั้งนี้ได้รับจากนางเครือฟ้า วัจระหา
และบุตรชายทั้ง 2 คน ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่
บิดา - มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านซึ่งเป็นผู้วางรากฐานสติปัญญา ความรู้
ให้การอบรมสั่งสอน และคุณธรรมจริยธรรมอันเป็นเครื่องชี้นำสู่ความสำเร็จในชีวิตการทำงานและ
สำเร็จการศึกษาในระดับสูงสุด

สุรียนต์ วัจระหา

หอสมุดสถาบันราชภัฏมหาสารคาม
วันรับ.....
วันลงทะเบียน.....
เลขทะเบียน..... ๑. 133929
เลขเรียกหนังสือ..... ๓๗.๖ ส ๒๓๗๐ ๒๕๕๑

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์		
ผู้วิจัย	นายสุริยันต์ วัจระหา	ปริญญา ค.ม. (การบริหารการศึกษา)	
กรรมการที่ปรึกษา	รศ.สมชาย วงศ์เกษม	ประธานกรรมการ	
	อาจารย์สกล สรเสนา	กรรมการ	
	รศ.สุมาลัย วงศ์เกษม	กรรมการ	

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งดำเนินการเป็น 2 วงรอบ (Spiral) แต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล จำนวน 233 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยด้านการเข้าแถว ด้านการรักษาความสะอาดและด้านการแต่งกาย แบบสอบถามความคิดเห็น แบบสังเกต พฤติกรรมการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน แบบบันทึกประจำวัน แบบบันทึกการประชุมและแบบประเมินพฤติกรรม ใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลที่เก็บมาแบบสามเส้า และนำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

จากสภาพการดำเนินงานเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ก่อนการพัฒนาพบว่า นักเรียนขาดวินัยด้านการเข้าแถว คือ การเข้าแถวไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย หลบเลี่ยงการเข้าแถว ชอบหยอกล้อ พุดคุยกันในแถว และนักเรียนที่ไม่มีวินัยด้านความสะอาด คือ เครื่องแต่งกายไม่สะอาด ด้านการแต่งกายนักเรียน นักเรียนมีพฤติกรรมที่เห็นเด่นชัด ก็คือ ทรงผม เล็บมือ การแต่งเครื่องแบบนักเรียน โดยเฉพาะเด็กนักเรียนชายชอบปล่อยเสื้อออกนอกกางเกง เขียนข้อความ

ตามชายเสื้อ เสื้อไม่มีชื่อโรงเรียนหรือชื่อตนเอง หรือไม่มีเข็มขัด ชอบสวมรองเท้าแตะมาโรงเรียน บางคนสวมรองเท้าชอบเหยียบทับหุ้มส้นรองเท้า ไม่ใส่ถุงเท้าในบางวัน ไม่มีความเป็นระเบียบ ส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านการเรียนการสอน กลุ่มผู้วิจัยได้ประชุมร่วมกันกับทุกฝ่ายเพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเอง โดยในวงรอบที่ 1 ได้จัดกิจกรรม 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมอบรมนักเรียนหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน กิจกรรมการสอนสอดแทรกในบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ทุกระดับชั้น กิจกรรมการแบ่งกลุ่มรับผิดชอบ การทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน และกิจกรรม การแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ด้านการแต่งกาย ใช้กิจกรรมใน การพัฒนา คือ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้ปกครองและกิจกรรมประกวดการแต่งกาย ผลการพัฒนาพบว่า นักเรียนยังประพฤติดีระเบียบวินัยของโรงเรียน ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนไม่ตระหนักในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในการทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียนที่ต้องรับผิดชอบร่วมกับกลุ่มเพื่อน อีกทั้งนักเรียนไม่กระตือรือร้นในการทำงาน ไม่มีการกระตุ้นหรือให้กำลังใจแก่นักเรียนที่ร่วมมือกันทำงานกลุ่ม กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จึงได้จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาในวงรอบที่ 2 โดยกำหนด 4 กิจกรรม คือการจัดสัปดาห์ความสะอาดและประกวดเครื่องแต่งกาย และการรักษาความสะอาดของห้องเรียน กิจกรรมจัดสัปดาห์แห่งการเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ กิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน และกิจกรรมประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับ โรงเรียน ซึ่งเมื่อดำเนินแก้ปัญหาแล้วปรากฏว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเป็นอย่างมาก นักเรียนที่ขาดวินัยก็เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหันมาทำตามระเบียบของทางโรงเรียน โดยเฉพาะการแต่งกายที่สะอาด และถูกระเบียบวินัยของโรงเรียน ร่วมกันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนที่รับผิดชอบ การเดินแถวกลับบ้านเป็นกลุ่ม

TITLE : Self-discipline Development of Students at Sahatsakhanwittayakhom School, Sahatsakhan District, Kalasin

AUTHOR : Suriyan Wangraha **DEGREE:** M.Ed. (Educational Administration)

ADVISORS : Assoc. Prof. Somchai Wongkasem Chairman
Mr. Sakon Sonrasena Committee Member
Assoc. Prof. Sumalai Wongkasem Committee Member

RAJABHAT MAHA SAKHAM UNIVERSITY 2008

ABSTRACT

This research aims to develop the self-discipline for the students at Sahatsakhanwittayakhom School, Sahatsakhan District, Kalasin. This action research had two phases, each of which included planning, observation, and feedback. There were altogether 233 research participants and informants. The research tools consisted of a survey of students who broke a regimen for queuing, cleaning, and dressing; a questionnaire; behavioral observation form; daily notes; meeting minute; and behavior evaluation form. The data were collected by Triangulation Technique and presented by means of descriptive analysis.

The findings were as follows :

Prior the research conduction, the students had no discipline in queuing and cleaning. They did not help one another to clean their classrooms and responsible areas. In terms of dressing, the obvious issue had to do with their hair styles and nails. The male students failed to put their shirts inside their pants. They wrote messages on the bottom edge of their shirt. There was neither school name nor their names on their shirts. Some did not wear belts, while others wore slippers to school. Even with the shoes, they loved to step on their shoe heels. Some did not wear socks. Order, discipline and beauty disappeared, resulting in teaching and learning problems. After the research team had discussed with all parties of how to solve the problems, four activities were arranged during the first phase, namely, daily didactic lesson prior to classes,

moral lesson insertion in various subjects of all levels, group division for school cleaning, and group division for proper queuing when commuting from home to school and vice versa. To improve their dressing, four activities were introduced, namely, homeroom, friend helping, home visit, and dressing competition. It was found after the development plan that some students still broke the school regimen. That is, they did not realize their responsibility in cleaning the assigned school areas. They were not active. There was neither stimulation nor moral support for group working. Therefore, the research team decided to organize four activities in phase two. These included cleaning week, clothing and classroom competition, national anthem saluting week, queuing to receive various services, area cleaning competition, and competition for commuting in line to school and back home. Upon completion of these activities, the students were found to have much better behaviors. They dressed cleanly, no longer broke the school regimen, helped one another clean the assigned school areas, and cooperatively commuted to school and back home.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

บทที่	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อ	ง
ABSTRACT	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพประกอบ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
1 การบริหารโรงเรียนในยุคปฏิรูป	11
2 การบริหารงานบริหารทั่วไป(งานกิจการนักเรียน)	13
3 การส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน	17
4 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างวินัย	20
5 แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียน	28
6 กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน	37
7 ข้อมูลทั่วไปโรงเรียนสหัสขันธ์วิทยาคม	49
8 การวิจัยปฏิบัติการ	54
9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
9.1 งานวิจัยในประเทศ	66
9.2 งานวิจัยต่างประเทศ	75

บทที่	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	81
ขอบเขตการวิจัย	81
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	82
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	89
การเก็บรวบรวมข้อมูล	94
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	94
บทที่ 4 ผลการดำเนินการวิจัย	95
การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองในวงรอบที่ 1	95
การสะท้อนผลดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองในวงรอบที่ 1 .	117
การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองในวงรอบที่ 2	119
การสะท้อนผลดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองในวงรอบที่ 2 ..	130
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	134
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	134
วิธีดำเนินการวิจัย	134
สรุปผลการวิจัย	137
อภิปรายผล	143
ข้อเสนอแนะ	149
บรรณานุกรม	151
ภาคผนวก	157
ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	158
ข ตารางอบรมนักเรียนหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน	172
ค ภาพประกอบการวิจัย	181
ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เกี่ยวข้อง	189
ประวัติผู้วิจัย	193

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ความแตกต่างของการวิจัยการศึกษาและการวิจัยปฏิบัติการ.....	64
2 เปรียบเทียบการประพุดิผิควินัยด้านการเข้าแถวและการรักษาความสะอาด โรงเรียนสหสัชนั้วิทยาคม อำเภอสหสัชนั้ จังหวัคกาฬสินธุ์ วงรอบที่ 1...	117
3 เปรียบเทียบการประพุดิผิควินัยด้านการเข้าแถวและการรักษาความสะอาด โรงเรียนสหสัชนั้วิทยาคม อำเภอสหสัชนั้ จังหวัคกาฬสินธุ์ วงรอบที่ 2 ...	129

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 ทฤษฎีของเมอเรอร์	22
2 กระบวนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kurt Lewin	59
3 กระบวนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของมหาวิทยาลัย Deakin	60
4 กระบวนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ McKernan	63
5 การประชุมผู้ปกครองนักเรียนก่อนการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัย	182
6 การอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน ..	183
7 กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาในวงรอบที่ 1	184
8 พัฒนาควมมีวินัยด้านการเข้าแถว	185
9 การพัฒนาควมมีวินัยด้านความสะอาด	186
10 การพัฒนาควมมีวินัยด้านการแต่งกาย	187
11 การพัฒนาควมมีวินัยด้านการแสดงความเคารพ	188

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลกปัจจุบัน ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยี และอื่น ๆ ส่งผลให้ประเทศไทยดำเนินนโยบายเศรษฐกิจที่ เน้นการเติบโตของการผลิตสินค้าแบบทุนนิยมอุตสาหกรรมตะวันตก ส่งเสริมการแข่งขัน แบบตัวใครตัวมัน ลัทธิบริโภคนิยมตะวันตกและญี่ปุ่นระบอบไปทั่ว มีการทุจริตฉ้อฉลในหมู่ นักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพิ่มปัญหาความเสื่อมโทรมทางสังคมทั้งปัญหาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาอาชญากรรม อบายมุขต่าง ๆ ปัญหาเด็กและเยาวชนถูกล่วงเกินทางเพศ ชักจูงให้ขายบริการทางเพศ มั่วสุมตามสถานเริงรมย์ยามค่ำคืน ยกพวกตีกันพบบ่อยขึ้น (วิทยากร เชียงกูล. 2547 : 17) กระแสการครอบงำทางวัฒนธรรมเป็นไปอย่างเชียวกราก กระแสวัตถุนิยมบริโภคนิยมเข้าครอบงำวิถีไทยที่เรียบง่าย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุข การมีปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ที่ดีเริ่มเปลี่ยนไป เกิดการแก่งแย่งแข่งขันในการ ดำรงชีวิตประจำวันอย่างเข้มข้นและรุนแรงขึ้น (จำรูญ เรืองขจร. 2547 : 35-36) คุณธรรม ในตัวบุคคลเสื่อมทรามลงอย่างน่าวิตกและที่สำคัญคือเยาวชนซึ่งเปรียบเสมือนหน่ออ่อนของ สังคมมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และทวีความรุนแรงขึ้น เช่น ทะเลาะวิวาท เล่นการพนัน เที่ยวกลางคืน พัวพันกับยาเสพติด กระด้างกระเดื่องต่อครูอาจารย์ ผู้ปกครองและกฎหมาย บ้านเมือง ทำให้เกิดความวิตกกังวลต่อบิดามารดา ครู อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง เป็นปัญหาสังคมที่ กระทบกระเทือนต่อวัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมของสังคม

ท่ามกลางภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ความผันผวนทางการเมือง ความผูกเรือนทาง วัฒนธรรมและศีลธรรม คนไทย และสังคมไทยเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการมีระเบียบ วินัยของสังคม รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดนโยบายการจัดระเบียบสังคมขึ้น เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า มีความมั่นคง ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูง มีสติปัญญา มีความสามารถ มีการประพฤติปฏิบัติ ที่มีเหตุผล มีความสามัคคีกลมเกลียวและมีจิตใจยึดมั่นในคุณธรรมอันดีงาม (สมบุญรณ สิมห้คำป้อง. 2546 : 6 - 7) ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญนั้น คือ ทรัพยากรบุคคล หากประชากรในประเทศหรือทรัพยากรบุคคลไม่มีคุณภาพก็จะไม่

สามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ (ธิตินา จักรเพชร. 2546 : 6) เครื่องมือที่ทำให้คนมีคุณภาพและได้รับการพัฒนา คือ การศึกษา การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรยาโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษา 2545 : 3-9) หลักสูตรการศึกษาควรมุ่งส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณจริยธรรมสังคม และวัฒนธรรมของผู้เรียน โดยเฉพาะพัฒนาการในการจำแนกกระหว่างถูกผิดและเตรียมผู้เรียนทุกคนให้มีโอกาสที่ดี มีประสบการณ์ของชีวิตและมีความรับผิดชอบ ช่วยให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 35)

ในสภาพปัจจุบันสภาพครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันหลักของสังคม ขาดความใกล้ชิดระหว่างพ่อ แม่ ลูก เพราะต้องดิ้นรนเพื่อทำมาหาเลี้ยงครอบครัว ปล่อยให้ลูก ๆ อยู่ในความดูแลของญาติ พี่น้อง บางครอบครัวเด็ก ๆ ต้องดูแลกันเอง ทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่น ขาดการอบรมบ่มนิสัยอย่างต่อเนื่องจากครอบครัว โรงเรียนนอกจากจะมีภารกิจโดยตรงในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของสังคม ให้แก่นักเรียนรวมทั้งการดูแลป้องกันและควบคุมแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสำคัญของนักเรียนให้แก่นักเรียน รวมทั้งการดูแลป้องกันและควบคุมแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา การปลูกฝังแนวทางปฏิบัติให้นักเรียนมีการปรับตัวที่ดี จะทำให้สามารถลดปัญหาพฤติกรรมในด้านความประพฤติของนักเรียนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 6) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลโดยกำหนดให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ มีการปฏิบัติให้นักเรียนมีการปฏิบัติกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนขึ้น โรงเรียนจะต้องเสริมสร้างให้นักเรียนมีวินัยในตนเองอย่างต่อเนื่องและจะต้องดำเนินงานอย่างจริงจัง เพราะวินัย คือ กรอบที่คอยควบคุมบุคคลให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมหรือสังคมต้องการ วินัยที่ต้องการก็คือ วินัยที่เกิดจากความเข้าใจตนเอง ซึ่งเรียกว่า วินัยในตนเอง (Self-discipline) (จันทร์ฉาย ขมสูงเนิน. 2546 : 58) การจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ยังมีปัญหาในการจัด

กิจกรรมการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยนักเรียนในตนเอง โดยเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรม พฤติกรรมด้านประชาธิปไตย ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่างก็มุ่งหวังที่จะหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาปรับปรุงควมมีวินัยของนักเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับควมมุ่งหมายของหลักสูตร

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้การบริหารงานอื่น ๆ บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีขอบข่ายและภารกิจการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 66) งานวินัยนักเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ในสถานศึกษาและการเลือกวินัยต่าง ๆ มาใช้ควรให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียนสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ ถ้าฝึกให้นักเรียนมีวินัยโดยการรู้จักควบคุมตนเองได้ถือว่าเป็นการดีที่สุด โรงเรียนได้ดำเนินการฝึกอบรมนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหสหัสขันธ์วิทยาคมในหลายโครงการ และจัดเป็นโครงการของโรงเรียน เช่น โครงการศึกษาธรรมะตามแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและโครงการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ การปฏิบัติธรรม โครงการครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม โครงการค่ายพระพุทธธรรม โครงการพัฒนานักเรียนแกนนำ โครงการครูกล้าถามมิตรของสังคมคนสร้างคน โครงการชุมชนลูกเสือด้านสารเสพติด

โรงเรียนสหสหัสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาเด็กนักเรียนทั้งในระดับก่อนประถม และระดับประถมศึกษา มีนักเรียนทั้งสิ้น 233 คน ข้าราชการครู 15 คน นักการภารโรง 1 คน ได้กำหนดกฎระเบียบและวินัยขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน ให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติในขอบเขตและอยู่ในระเบียบของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน แต่จากการสัมภาษณ์สอบถาม และสำรวจปัญหาจากการดำเนินการส่งเสริมวินัยทราบว่า นักเรียนยังขาดวินัยในด้านต่าง ๆ ในระดับมาก บุคลากรยังมีปัญหาในการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองให้กับนักเรียนทั้งในฐานะผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ

การเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งมีข้อมูลจากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน (โรงเรียนสหสachsenวิทยาคม 2549: 9) พบว่า นักเรียนยังขาดวินัยในตนเองหลายด้าน ทั้งด้านการรักษาความสะอาด ด้านการเข้าแถว ด้านการแต่งกายการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติของโรงเรียน

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะบริหารโรงเรียนโรงเรียนสหสachsenวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จึงตระหนักถึงความสำคัญและมีความสนใจที่จะพัฒนาการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองนักเรียนโดยการพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองนักเรียนของโรงเรียนสหสachsenวิทยาคมต่อไป

คำถามการวิจัย

1. โรงเรียนจะพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียนให้รักษาความสะอาด มีวินัยด้านการเข้าแถว วินัยด้านการแต่งกาย โรงเรียนสหสachsenวิทยาคม อำเภอสหสachsen จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้อย่างไร
2. มีวิธีการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนสหสachsenวิทยาคม ให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด การเข้าแถวและการแต่งกาย โรงเรียนสหสachsenวิทยาคม อำเภอสหสachsen จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูล และกลุ่มเป้าหมาย
 - 1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) ได้แก่ ครูผู้สมัครใจเข้าร่วมวิจัย จำนวน 15 คน ดังนี้
 - 1.1.1 ผู้วิจัย
 - 1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 14 คน ได้แก่
 - 1) รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน

2) หัวหน้างานบริหารทั่วไป จำนวน 1 คน

3) ครูผู้สอนจำนวน 11 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 12 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ครูหัวหน้าระดับอนุบาล ครูหัวหน้าช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นละ 2 คน จำนวน 6 คน

1.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน

1.2.3 วิทยากร จำนวน 2 คน จากศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 1 คน พระคุณเจ้า เจ้าคณะอำเภอสหัสขันธ์ จำนวน 1 รูป

1.3 กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) จำนวน 233 คน ประกอบด้วย

1.3.1 นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 26 คน

1.3.2 นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 27 คน

1.3.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 28 คน

1.3.4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 19 คน

1.3.5 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 36 คน

1.3.6 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 35 คน

1.3.7 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 34 คน

1.3.8 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 28 คน

2. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 กรอบเนื้อหาการพัฒนา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ใช้กิจกรรมการพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหัสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 3 ด้าน คือ 1) ด้านการรักษาความสะอาด 2) ด้านการเข้าแถว 3) ด้านการแต่งกาย

2.2 กรอบกลยุทธ์ในการพัฒนา ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

2.2.1 การประชุมปฏิบัติการ

2.2.2 การนิเทศภายใน

3. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งกรอบแนวคิดการวิจัยเอาไว้ 3 ด้าน ที่จะเสริมความมีวินัยของตนเอง ซึ่งจะมีกิจกรรม ดังนี้

3.1 ด้านรักษาความสะอาด

3.1.1 ความสะอาดในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

3.1.2 ความสะอาดในเขตรับผิดชอบ

3.1.3 ความสะอาดของห้องน้ำห้องส้วม

3.2 ด้านการเข้าแถว

3.2.1 การอบรมหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน

3.2.2 การสอนสอดแทรกในบทเรียนวิชาต่าง ๆ ทุกระดับชั้น

3.2.3 การแบ่งเขตรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน

3.2.4 การแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับ โรงเรียน

3.2.5 การจัดสัปดาห์แห่งความสะอาดเครื่องแต่งกายและความสะอาด

ห้องเรียน

3.2.6 การประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ

3.2.7 การจัดสัปดาห์แห่งการประกวดการเข้าแถวเคารพธงชาติและการเข้า

แถวรับบริการต่าง ๆ

3.2.8 การประกวดเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับ โรงเรียน

3.3 ด้านการแต่งกาย

3.3.1 การแต่งกายชุดนักเรียน ในวันจันทร์ วันพฤหัสบดี

3.3.2 การแต่งกายชุดยูวภาษาต ชุดลูกเสือ ในวันอังคาร

3.3.3 การแต่งกายชุดพลศึกษา ในวันพุธ

3.3.4 การแต่งกายชุดพื้นเมือง ในวันศุกร์

ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research Principle) ตามแนวคิดของ เคมมิต และเม็กแท็กการ์ท (อ้างอิงมาจาก Kemmis and McTaggart. 1998 : 11-15 ; ประวิต เอราวรรณ์. 2546 : 3) เพื่อพัฒนางานเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสหศึกษนธ์วิทยาคม โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ (Spiral) แต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection)

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระหว่างเดือน 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 ถึง วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2550

วงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2550 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2550

วงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน หมายถึง การส่งเสริมให้มีความร่วมมือของบุคลากรในการจัดกิจกรรมการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหสหัสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสะอาดด้านการเข้าแถวและด้านการแต่งกาย

2. วินัยนักเรียน หมายถึง แนวทางความประพฤติหรือระเบียบแบบแผนการปฏิบัติตนของนักเรียนอันพึงประสงค์และเป็นที่ยอมรับว่าถูกต้อง เหมาะสมสอดคล้องกับความมุ่งหวังของโรงเรียนและสังคมทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ด้านการรักษาความสะอาด หมายถึง การรักษาความสะอาดของร่างกาย เครื่องแต่งกาย ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน

2.1.1 ร่างกายสะอาด หมายถึง ความสะอาดของผิวหนัง ฟัน เล็บ ผม ของนักเรียน

2.1.2 เครื่องแต่งกายสะอาด หมายถึง ความสะอาดของ เสื้อ กางเกง กระโปรง รองเท้า ถุงเท้า

2.1.3 บริเวณโรงเรียนสะอาด หมายถึง บริเวณพื้นที่ในโรงเรียนที่ครูแบ่งให้นักเรียนรับผิดชอบ ทำความสะอาดเป็นกลุ่ม ได้แก่ ถนนภายในโรงเรียน ห้องน้ำ อาคารเรียน โรงอาหาร สวนหย่อม สนามเด็กเล่น สนามกีฬา ซึ่งนักเรียนได้รับมอบหมายช่วยกันทำงานเป็นนิสัย

2.2 ด้านการเข้าแถว หมายถึง การขึ้นแถวเคารพธงชาติ การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน การเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ เช่น การเข้าแถวรับอาหารกลางวัน การเข้าแถวรับอาหารเสริม (นม)

2.2.1 การเข้าแถวแสดงเคารพธงชาติ หมายถึง การขึ้นตรง นิ่งเงียบไม่มีเสียง ไม่หยอกล้อกันขณะเข้าแถว ขึ้นตามลำดับสูงต่ำ เพื่อทำกิจกรรมหน้าเสาธง

2.2.2 การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน หมายถึง การจัดแถวเดินอย่างเป็นระเบียบขณะมาโรงเรียนและขณะกลับบ้าน โดยนักเรียนที่อยู่บ้านใกล้เคียงกันจะเดินไปด้วยกัน หัวหน้ากลุ่มมีธงแดงเดินนำหน้ากลุ่ม

2.2.3 การเข้าแถวรับประทานอาหารกลางวัน หมายถึง นักเรียนเข้าแถวตามลำดับ ก่อนหลังในการรับประทานอาหารเช้าที่โรงอาหาร

2.2.4 การเข้าแถวรับประทานอาหารเสริม (นม) หมายถึง นักเรียนเข้าแถว ตามลำดับก่อนหลังในการรับประทานอาหารเสริม (นม)

2.3 การพัฒนาการเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกาย หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้เกิดการปรับปรุงปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้น เหมาะสมขึ้น เกี่ยวกับการแต่งกายให้สะอาด เรียบร้อย เหมาะสมถูกต้อง โดยพิจารณาจากองค์ประกอบการแต่งกาย คือ

2.3.1 ด้านเครื่องแต่งกาย ได้แก่ เสื้อ กระโปรง เข็มขัด ถุงเท้า โบว์ผูกคอ

2.3.2 เครื่องแต่งกายถูกเสื้อ บุวกาชาด หมวกผ้าผูกคอ เสื้อ กางเกงเข็มขัด ถุงเท้า รองเท้า และสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น อินทรรฆู วอคเกิด ป้ายชื่อ เป็นต้น

2.3.3 เครื่องแต่งกายชุดพละ เสื้อคอโปโล กางเกงวอร์ม ถุงเท้า รองเท้า

2.3.4 เครื่องแต่งกายชุดพื้นเมือง เสื้อ กางเกง กระโปรง ถุงเท้า รองเท้า

3. ความถูกต้องตามระเบียบ หมายถึง แต่งกายด้วยชุดหรือเครื่องแบบที่มีลักษณะ กำหนดไว้ในระเบียบของโรงเรียนสหศึกษชั้นมัธยมศึกษา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ว่าด้วยการแต่งกาย 2550

4. ความเรียบร้อยเหมาะสมกับโอกาสและกิจกรรม หมายถึง นักเรียนแต่งกายได้ ถูกต้องตามโอกาสและกิจกรรมที่โรงเรียนกำหนดไว้ในรอบสัปดาห์ ดังนี้ วันจันทร์ วันพฤหัสบดี แต่งชุดนักเรียน วันอังคารแต่งเครื่องแบบ ชุดลูกเสือ บุวกาชาด วันพุธแต่งชุด พลศึกษาและวันศุกร์แต่งชุดพื้นเมือง นักเรียนต้องแต่งตามระเบียบของโรงเรียนทุกคน

5. ความสะอาดของร่างกายและเครื่องแต่งกาย หมายถึง แต่งกายด้วยเครื่องแบบที่ สะอาด ไม่มีกลิ่นคาวเหม็น มีความสวยงามเป็นระเบียบ ทรงผมไม่ไว้วาง ไม่ไว้เล็บยาว ไม่ทาปากเขียนคิ้ว ทาเล็บ หรือในลักษณะที่ผิดระเบียบของโรงเรียน

6. กิจกรรมประชุมโฮมรูม หมายถึง การจัดกิจกรรมอบรมนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ด้านการรักษาความสะอาด ด้านการเข้าแถว และด้านการแต่งกาย เวลา 15.30 – 16.00 น. มีการ ชักถามปัญหา ข้อเสนอแนะแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันและด้านอื่น ๆ

7. กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง การจัดให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของ นักเรียนที่มีการแต่งกายสะอาดเรียบร้อยและถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน ให้ช่วยเหลือ นักเรียนที่มีปัญหาในด้านแต่งกายตามที่เพื่อนในกลุ่มต้องการ

8. กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน หมายถึง อาจารย์ที่ปรึกษาไปพบผู้ปกครองที่บ้านของนักเรียน เป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีต่อกันเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกาย

9. กิจกรรมการประกวดการแต่งกาย ถูกต้อง สะอาด เรียบร้อย หมายถึง การจัดให้มีการประกวดการแต่งกายของนักเรียน แล้วประเมินผลเพื่อรับรางวัลให้เป็นสิ่งจูงใจในการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบวินัยของโรงเรียนต่อไป

10. กลยุทธ์ในการพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน หมายถึง การนำนวัตกรรมหรือวิธีการมาจัดกิจกรรม ในการแก้ปัญหาการขาดวินัยของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย การประชุมปฏิบัติการและการนิเทศภายใน โดยกำหนดโครงการหรือกิจกรรมในการแก้ปัญหาการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคม ซึ่งประกอบด้วย

10.1 การอบรมหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน

10.2 การสอนสอดแทรกในบทเรียนวิชาต่าง ๆ ทุกระดับชั้น

10.3 การแบ่งเขตรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน

10.4 การแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน

10.5 การจัดสัปดาห์แห่งความสะอาดเครื่องแต่งกายและความสะอาดห้องเรียน

10.6 การประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ

10.7 การจัดสัปดาห์แห่งการประกวดการเข้าแถวเคารพธงชาติและการเข้าแถวรับ

บริการต่าง ๆ

10.8 การประกวดเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน

10.9 การนิเทศภายใน หมายถึง การติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนเกี่ยวกับวินัยด้านการรักษาความสะอาด ด้านการเข้าแถว และด้านการแต่งกาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนโรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวินัยในตนเองได้แก่การรักษาความสะอาดการเข้าแถวเป็นระเบียบและการแต่งกายเป็นระเบียบมากขึ้น

2. ชุมชนมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการพัฒนาเสริมสร้าง
ความมีวินัยในตนเองของโรงเรียนโรงเรียนสหศึกษาชั้นมัธยมศึกษา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัด
กาฬสินธุ์มากขึ้น

3. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสนใจ เพื่อประโยชน์ในการ
ประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาหน่วยงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่อง การพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสหสหัสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูป
2. การบริหารงานบริหารทั่วไป (การกิจการนักเรียน)
3. การส่งเสริมควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน
4. ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับควมมีวินัย
5. แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
6. กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน
7. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนสหสหัสขันธ์วิทยาคม
8. การวิจัยปฏิบัติการ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในยุคปฏิรูป

1.1 ความหมายของการบริหารโรงเรียน

โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด และผลการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาจะเป็นเช่นใดขึ้นอยู่กับกรปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งภารกิจหลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร อันได้แก่ คุณภาพที่พึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสุขภาพอนามัยที่ดี (มณฑนา ธรรมรังษี. 2542 : 21-22) มีผู้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนไว้หลายท่าน ดังนี้

ภิญโญ สาธร (2532 : 8) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินการของกลุ่มบุคคลซึ่งเรียกว่า ผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์ในการบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม การดำเนินการต่าง ๆ จะต้องเป็นไปตามระบบสังคมที่วางไว้

พนัส หันนาคินทร์ (2539 : 5) ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนไว้ว่า หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบในโรงเรียน อันได้แก่ การให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมให้บรรลุจุดหมาย

สถิต วงศ์ลา (2542 : 12) การบริหารโรงเรียน เป็นการบริหารในขอบเขตของหน่วยงานหนึ่ง ๆ ที่คณะบุคคลร่วมมือดำเนินการในการจัดการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิก ซึ่งส่งผลให้ผู้รับบริการ ได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

สมศักดิ์ ภูมิทอง (2543 : 17) การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกด้านตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาคนพัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม ให้สามารถปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สุทิสฯ พิมลจินดา (2544 : 10) การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการโดยใช้กระบวนการพัฒนาทรัพยากรทางการบริหารอย่างเหมาะสมภายใต้ขอบข่ายของงานวิชาการ บุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้การบริการการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนให้ได้รับประสบการณ์ มีความเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม ตลอดจนเกิดการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความสามารถ เจตคติ ค่านิยมและคุณธรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีมีประสิทธิภาพทางสังคมและประเทศชาติต่อไปในอนาคต

อำนาจ สุทธิคุณ (2543 : 12) การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา เป็น กระบวนการบริหารที่สัมพันธ์เชื่อมโยงบังคับบัญชาและเกื้อกูลซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาที่เป็นภารกิจหลัก การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะสร้างความมั่นใจให้กับชุมชนและสังคม ว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาให้กับนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งแสดงว่าโรงเรียนได้รับการพัฒนา คือเกณฑ์มาตรฐาน สามารถประกันคุณภาพการศึกษาแก่นักเรียนได้เท่าเทียมกัน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความร่วมมือ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของกลุ่มบุคคลเพื่อใช้ทรัพยากรบริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางที่เป็นวัตถุประสงค์ขององค์การ อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ขอบข่ายการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

1.2.1 งานบริหารวิชาการงานบริหารงบประมาณ

1.2.2 งานบริหารทั่วไป

1.2.3 งานบริหารบุคคล

งานทั้ง 4 งานนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หลักการบริหารโรงเรียนจะ เห็นว่างานบริหารวิชาการเป็นงานที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักนั้น โดยตรง จึงแบ่งงาน บริหารโรงเรียนทั้ง 4 งาน ออกเป็น 2 ประเภท คือ (สนอง เครือมาก. 2532 : 1103)

1. งานหลัก เป็นงานที่เป็นไปเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดหมายของหลักสูตร โดยตรง คืองานบริหารวิชาการ
2. งานสนับสนุนเป็นงานที่ช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานหลักเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ คืองานบุคลากร งานบริหารทั่วไป และงานบริหารงบประมาณ

2. การบริหารงานบริหารทั่วไป (งานกิจการนักเรียน)

การบริหารบริหารทั่วไป (งานกิจการนักเรียน) เป็นงานที่มุ่งมั่นส่งเสริมการเรียน และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนให้ดำเนินได้ด้วยดี มีความปกติสุขตลอดไป จนถึง การมุ่งพัฒนาความสามารถความสนใจ ความมีวินัยในตนเอง การปรับตัวให้เข้าสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาความสามารถ ความสนใจและความถนัดเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนให้ ก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและต่อสังคมให้ได้มากที่สุด

2.1 ความหมายของงานกิจการนักเรียน

นักการศึกษา และ นักบริหารการศึกษา ได้ให้ความหมายของคำว่า งานกิจการ นักเรียน ไว้อย่างหลากหลายพอสรุปได้ดังนี้

ภิญโญ สาทร (2539 : 185) กล่าวว่า งานบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การบริหารและการนิเทศบรรดากิจการต่าง ๆ ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการสอนในห้องเรียน

พนัส หันนาคินทร์ (2542 : 132) ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักเรียนที่เน้นด้านกิจกรรมการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ประเทศและชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน นักศึกษาและประชาชนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยให้ความหมายว่า งานกิจการนักเรียน นักศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการพัฒนาบุคคล การจัดภาวะสิ่งแวดล้อม การพัฒนากิจการให้สวัสดิการและบริการนักศึกษา งานกิจกรรมรับนักศึกษานอกจากจะเสริมวัตถุประสงค์ของสถาบันด้วยการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่ชุมชนและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแล้วยังมุ่งเน้นพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เพิ่มเติมจากสิ่งที่การศึกษาในชั้นเรียนไม่สามารถจัดให้ได้

นงเยาว์ กัลยาลักษณ์ (2547 : 11) ได้สรุปความหมายของงานกิจการนักเรียนว่า งานกิจการนักเรียน หมายถึง การจัดดำเนินการกิจการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนและเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียนซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม ร่างกาย และจิตใจ เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีความประพฤติที่ดีงาม มีระเบียบวินัย มีความคิดไตร่ตรอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ รู้จักความรู้ไปประยุกต์ ใช้ให้เกิดประโยชน์

จากความหมายการบริหารงานกิจการนักเรียนที่กล่าวมาสรุปได้ว่า งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง นอกเหนือจากการสอนในชั้นตามปกติ เป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนทุกคนให้ก้าวหน้า และ เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ตัวของเขาเอง ทั้งในขณะที่อยู่ในโรงเรียน และเมื่อสำเร็จการศึกษาไปสู่อาชีพการงาน อีกด้วย

2.2 ความมุ่งหมายการบริหารงานกิจการนักเรียน

งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพเพียบพร้อมด้วยภูมิปัญญา ภูมิธรรม และภูมิฐาน หรือเป็นผู้ที่มีคุณธรรม มโนธรรม และจริยธรรม ดังนั้น สถานศึกษาแต่ละแห่งจำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของงานกิจการนักเรียน ไว้เพื่อเป็นแนวทางในปฏิบัติของบุคลากรผู้รับผิดชอบให้ดำเนินไปในทิศทางที่

ถูกต้อง ในส่วนที่นักการศึกษาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน มีดังนี้

กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (ม.ป.ป. : 6) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของงานบริหารกิจการนักเรียน ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนรู้และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนให้ดำเนินไปได้ด้วยดี มีความปรกติสุขตลอดไป
2. พัฒนาบุคลิกภาพ การมีวินัยในตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม
3. พัฒนาความสามารถ ความสนใจ และความถนัดเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ตนเอง และสังคมได้มากที่สุด

วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2542 : 132) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของงานกิจการนักเรียนว่า

1. เพื่อพัฒนาให้นักเรียน นักศึกษามีบุคลิกที่เหมาะสม มีความสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เพื่อฝึกให้นักเรียน นักศึกษามีความรับผิดชอบ สามารถปกครองตนเองได้
3. เพื่อฝึกความคิด และการตัดสินใจของนักเรียน นักศึกษา
4. เพื่อพัฒนาสติปัญญาของนักเรียน นักศึกษา
5. เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา เพิ่มพูนความรู้ด้านอาชีพในอนาคต และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
6. เพื่อให้นักเรียน นักศึกษารู้จักทักษะทางสังคม รู้จักเสียสละทำงานให้

ส่วนรวม

7. เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา พัฒนาลักษณะนิสัย ความกตัญญู และความคิดที่ดี
8. เพื่อให้นักเรียน นักศึกษามีความสามัคคี

จากจุดมุ่งหมายที่นักการศึกษา ได้กล่าวถึงข้างต้น สรุปได้ว่า งานกิจการนักเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. พัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน นักศึกษา ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของตลาดแรงงาน และสังคม
2. ช่วยแก้ปัญหาอันจะเกิดขึ้นแก่นักเรียน นักศึกษา
3. ช่วยป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นแก่นักเรียน นักศึกษา

2.3 ขอบข่ายของงานบริหารงานกิจการนักเรียน

งานกิจการนักเรียน มีขอบข่ายการดำเนินงาน ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างกว้างขวาง นักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. ตำมะโนนักเรียน และการทำนายปริมาณนักเรียน
2. การเรียนรู้ การแบ่งกลุ่ม การเลื่อนชั้น
3. รายงานเกี่ยวกับนักเรียน
4. การรักษาระเบียบวินัย
5. การบริหารแนะแนว
6. การบริการสุขภาพ
7. กิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (ม.ป.ป. : 15) ได้สรุปขอบข่ายงานบริหารงานกิจการนักเรียน จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ

1. งานปกครอง และงานการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร
2. งานการบริการและสวัสดิการต่าง ๆ
3. งานกิจกรรมนักเรียน

วรเวช บุญมา (2547 : 16) ได้สรุปขอบข่ายของงานการบริหารกิจการนักเรียนออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การจัดระเบียบนประวัติน
2. การปกครองนักเรียนและวินัยโรงเรียน
3. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ
4. การจัดกิจกรรมนักเรียน

นงเยาว์ กัลยาลักษณ์ (2547 : 19) ได้สรุปขอบข่ายของการดำเนินงานด้านกิจการนักเรียน ว่ามีขอบเขตควบคุมงาน 4 ประการ คือ

1. งานสวัสดิการและบริการ ได้แก่ งานแนะแนว การจัดหาทุนการศึกษา สุขภาพอนามัย และงานด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบริการที่ฝ่ายงานกิจการนักเรียนจัดให้

2. งานกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ กีฬานันทนาการ ส่งเสริมวิชาการ และการออกวารสารของนักเรียน

3. งานควบคุม ได้แก่ งานระเบียบวินัย นักเรียน นักศึกษา การปกครอง การควบคุมดูแล

4. งานบริการทางวิชาการ ได้แก่ การปฐมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ การสอนซ่อมเสริม และการจัดอบรมพิเศษต่าง ๆ ที่ฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการ

สรุปการกำหนดขอบข่ายงานการบริหารกิจการนักเรียนนั้นมีขอบข่ายกว้างขวางมากมายเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับประเภท และระดับของสถานศึกษา ตลอดจนเป้าหมายในการผลิตนักเรียนของสถานศึกษานั้น ๆ

3. การส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

3.1 ความหมายของวินัย

คำว่า “วินัย” (Discipline) ในภาษาอังกฤษมีรากศัพท์เดิมเป็นภาษาละติน แปลว่าทำตามคำสั่งสอนของผู้นำ ส่วนในภาษาไทย “วินัย” มีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต แปลว่า “การฝึกฝนหรือฝึกหัด” (ทิวาวรรณ แสงพันธ์. 2547 : 9)

“วินัย” ตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน (พ.ศ. 2525) หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับปฏิบัติ นอกจากนี้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลากหลายลักษณะ ได้แก่

วสัน ปุณผล (2545 : 7) กล่าวว่า “วินัย” หมายถึง ระเบียบแบบแผนข้อบังคับหรือข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถควบคุมตนเองทั้งด้านอารมณ์ พฤติกรรม และผลของการกระทำซึ่งจะมีผลต่อตนเองและสังคม

ทิวาวรรณ แสงพันธ์ (2547 : 10) กล่าวว่า “วินัย” เป็นข้อบังคับสำหรับควบคุมความประพฤติส่วนรวมของคนในชาติที่จะต้องประพฤติตาม เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

ชมเชย พงษ์เจริญ (2546 : 11) กล่าวว่า “วินัย” ข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ แนวปฏิบัติสำหรับให้คนกระทำตาม

ธนู วุฒิเกียรติไพบูลย์ (2546 : 11) กล่าวว่า “วินัย” หมายถึง ระเบียบแบบแผน ข้อปฏิบัติและข้อบังคับที่กำหนดไว้ เพื่อใช้เป็นหลักในการปฏิบัติ หากมาปฏิบัติตามอาจจะ

เกิดความเสียหายหรือความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นหลักให้ทำผิดและถูกลงโทษในที่สุด พุทธสวสดี นาคเสน (2544 : 21) กล่าวว่า “วินัย” หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผน และข้อบังคับของสังคม

ธิติมา จักรเพชร (2547 : 9) กล่าวว่า “วินัย” หมายถึง ระเบียบแบบแผนข้อบังคับที่สังคมกำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับบุคคลในสังคมเป็นสิ่งควบคุมให้บุคคลอยู่ในระเบียบแบบแผนเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความเป็นระเบียบ ความสงบสุขของสังคม

สรุปว่า กล่าวว่า “วินัย” หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบแผน ข้อบังคับที่สังคมกำหนดขึ้นเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับบุคคลในสังคม เพื่อความราบรื่นเป็นระเบียบ และความสงบสุขของบุคคลและสังคม

วสัน ปุ่นผล (2545 : 10) กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคล ในการควบคุมอารมณ์ พฤติกรรมของตนเอง ให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง ซึ่งจะต้องเป็นไปตามระเบียบของสังคม และเกิดจากความรู้สึกมองเห็นคุณค่าในการปฏิบัติมิได้เกิดจากข้อบังคับจากภายนอกเท่านั้น แม้จะมีอุปสรรคก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น

กุลชา ศิริเฉลิมพงศ์ (2547 : 16) กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และบังคับพฤติกรรมของตนเอง ให้เชื่อฟังและประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ แบบแผนอันดีงามต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับ โดยตนเองมีจิตสำนึกที่จะกระทำเพื่อที่จะบังเกิดแก่ตนเอง ส่วนรวม สังคม

สรุปว่า ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์หรือบังคับพฤติกรรมของตนเอง ให้เชื่อฟังและประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ แบบแผนอันดีงามต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับ โดยตนเองเห็นคุณค่าที่จะกระทำเพื่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและสังคมส่วนรวม

3.2 ประเภทของวินัย

การแบ่งประเภทของวินัย โดยยึดผู้ประพฤติตามวินัยเป็นสำคัญ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท (ทิวาวรรณ แสงพันธ์. 2547 : 11 ; อ้างอิงมาจาก ประถม แสงสว่าง. 25245 : 23)

3.2.1 วินัยสำหรับตนเอง คือ กระบวนการหรือวิธีการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยตนเองเป็นผู้แนะนำตนเองให้ประพฤติไปตามแนวที่เลือกดีกว่า วินัยประเภทนี้เป็นวินัยที่เราดำเนินไปตามทางที่เรามุ่งหมายไว้ วินัยสำหรับตนเองนี้เป็นวินัยชั้นเลิศที่ทุกคนควรสร้างขึ้น สำหรับบังคับพฤติกรรมของตนเอง การสร้างวินัยสำหรับตนเองนั้นทำได้หลายอย่าง เช่น

1) สร้างวินัยในการนอน การตื่น การดูหนังสือ การออกกำลังกาย การทำงานและการพักผ่อนให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมในวันหนึ่ง ๆ

2) สร้างวินัยเพื่อบังคับตนเองให้ทำสิ่งที่ดีบางอย่าง และละเว้นสิ่งที่เราคิดว่าเป็นความชั่ว แม้จะขัดกับความนิยมของสังคม เช่น การบังคับตนเองให้เป็นคนประหยัด ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา ตัดผมสั้น และแต่งกายให้ถูกระเบียบของสถานศึกษาเสมอ

3) สร้างวินัยให้ปฏิบัติต่าง ๆ ตรงตามเวลานัดหมายเสมอ

3.2.2 วินัยสำหรับหมู่คณะ คือ การใช้ระเบียบข้อบังคับเป็นเครื่องมือในการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อให้สมาชิกทุกคนในหมู่นั้นปฏิบัติตามหรือควบคุมพฤติกรรมของหมู่นั้นให้บรรลุตามความมุ่งหมายที่หมู่คณะตั้งไว้ เช่น วินัยในสถานศึกษา วินัยทหาร วินัยตำรวจ วินัยของสงฆ์ วินัยข้าราชการและพลเรือน และวินัยข้าราชการครู เป็นต้น วินัยของแต่ละหมู่นั้นย่อมแตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายของหมู่นั้น ๆ ถึงอย่างไรก็ตามวินัยของหมู่นั้นจะต้องคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันอย่างประชาธิปไตยเป็นสำคัญ คือ มีสามัคคีธรรม คารวะธรรม และปัญญาธรรม

3.3 ขอบข่ายวินัยของนักเรียน

การปฏิบัติงานส่งเสริมความมีวินัยนักเรียนในตนเองของนักเรียน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารครูสอนในการป้องกัน ควบคุมดูแล แก้ไข ติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับกิจกรรมใด ๆ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.3.1 การตรงต่อเวลา หมายถึง การแสดงพฤติกรรมตามกำหนดเวลา หรือตารางเวลาที่นัดหมาย เช่น การตรงต่อเวลาในการมาโรงเรียน การส่งงาน การส่งแบบฝึกหัด การเข้าเรียน การลงทะเบียน

3.3.2 ความสะอาด หมายถึง การปฏิบัติเพื่อการดูแลรักษาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย บริเวณโรงเรียน อาคารสถานที่อุปกรณ์ สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้พร้อมในการปฏิบัติงานและรักษาความสะอาดอยู่เสมอ

3.3.3 การแต่งกาย หมายถึง การปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับและแนวปฏิบัติของโรงเรียนว่าด้วยการแต่งกาย และความประพฤติอย่างเหมาะสมกับสภาพนักเรียน

3.3.4 การเข้าแถว หมายถึง การปฏิบัติที่แสดงออกที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดความมานะอดทน และ แสดงความมีระเบียบวินัย เช่น การเข้าแถวเคารพธงชาติ การเข้าแถวซื้ออาหารกลางวัน การเข้าแถวรับสิ่งของสมุดหนังสือ การเดินแถวเข้าห้องเรียน

3.3.5 การแสดงความเคารพ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงความนับถือ ซึ่งมีหลายกรณีได้แก่ การเคารพผู้ใหญ่ เคารพสถาบัน ศาสนา พระมหากษัตริย์ เคารพครูอาจารย์

3.3.6 การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ข้อบังคับของกระทรวงฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2515) ฉบับที่ 2 (2518) และแนวปฏิบัติของโรงเรียน

สรุปว่า โรงเรียนต้องสอดส่องดูแลและนักเรียนอย่างใกล้ชิด และปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องของนักเรียนตามความรุนแรงของความผิด โดยมุ่งหวังเพื่อให้เขาเหล่านั้นปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับระเบียบกฎหมายและความคาดหวังของหลักสูตร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมประเทศชาติ

3.4 โครงการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน

โครงการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนทั่วประเทศ เป็นโครงการซึ่งปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานดำเนินการ และสำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติเป็นหน่วยงานประสานงาน

รัฐบาลมองเห็นว่า การปลูกฝังและเสริมสร้างควมมีระเบียบวินัยในตนเองให้แก่ชนในชาติต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นที่เยาวชน เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีระเบียบวินัย กลุ่มเป้าหมายของโครงการ คือ นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศโดยเน้นการดำเนินการเสริมสร้างวินัยใน 4 เรื่อง คือ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย การเข้าแถวขึ้นรถประจำทาง การปฏิบัติตามกฎจราจร การเข้าแถวไป – กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน และต่อมาเพิ่มขึ้นอีก 4 เรื่อง คือ การประหยัด นิยมไทย วินัยของชาติ และความสะอาดของสถานศึกษา

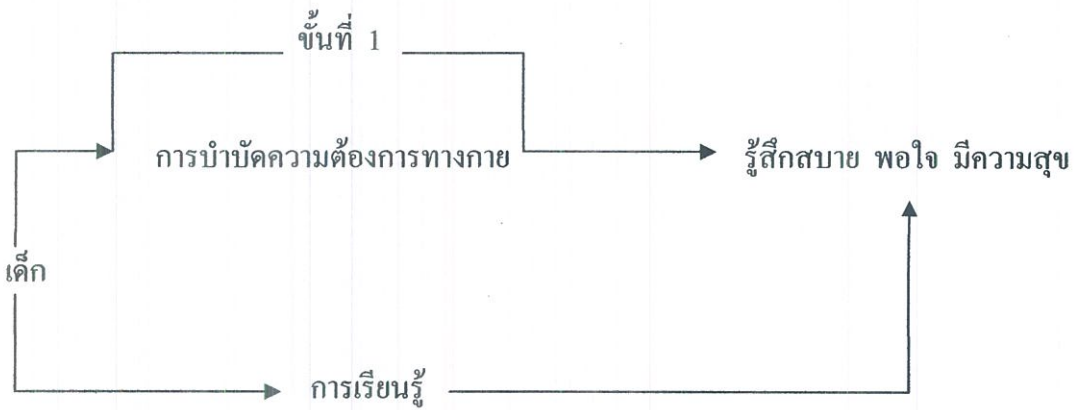
4. ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับควมมีวินัย

4.1 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ (Mawrer. 1997 : 106)

การเกิดวินัยในตนเองนั้นจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา สิ่งสำคัญ คือ ความสัมพันธ์ของผู้เป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเลี้ยงดู อันจะนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลตนเอง หรือสามารถควบคุมตนเองเมื่อเติบโตขึ้นมาซึ่งเมอเรอร์ได้อธิบายว่าทารกหรือเด็กต้องการจะเรียนรู้จากผู้ที่เลี้ยงดูตน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1.1 บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กทารก คือ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองดูแลที่เป็นผู้ที่บำบัด ตอบสนองความต้องการของทารก เช่น ได้กินนมเมื่อหิว มีผู้ปลอบโยนให้เมื่อถูกขงกั ฯลฯ เมื่อทารกได้รับการบำบัดหรือตอบสนองความต้องการก็จะรู้สึกสบายพอใจ มีความสุข มีความรู้สึกเหล่านั้นจะรุนแรงมากขึ้น และ ตัดตรึงอยู่ในสำนึกจน โตขึ้น รวมทั้งที่ทุกครั้งที่ได้รับการตอบสนองความต้องการจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองอยู่ด้วยเด็กจึงเกิดความรัก ความพอใจในบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เลี้ยงดู เมอเรอร์เชื่อว่า ความรู้สึกรัก และพอใจของเด็กเหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ที่ได้รับการตอบสนองความต้องการของเด็กเอง ดังนั้นบุคคลสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กคือ บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลนั่นเอง

4.1.2 ความรัก ความพอใจ ความผูกพันของเด็กที่มีต่อบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล นำไปสู่การปฏิบัติตามคำสั่งสอน หรือใช้เป็นตัวอย่างที่เด็กจะเลียนแบบทั้งคำพูด และการกระทำ ทำให้เขาเกิดความสุข ความพอใจ อันเป็นลักษณะของการให้รางวัลแก่ตนเอง การเลียนแบบเหล่านั้นจะกระทำตามที่ดีและไม่ดีที่ลักษณะเหล่านั้นอยู่ในตัวคุณเองของผู้ที่ตนเองรัก และพอใจ ความสามารถในการให้รางวัลตนเองโดยการเลียนแบบนี้เมอเรอร์เชื่อว่า จะปรากฏในเด็กที่อายุประมาณ 8-10 ปี และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์เติบโตเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้น ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์จึงเป็นผู้มีความสามารถที่จะควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การตอบโต้เมื่อเกิดความรู้สึกคับข้องใจ ความกลัว ฯลฯ สำหรับผู้ที่ขาดวินัยในตนเองหรือขาดการควบคุมตนเอง ก็เพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตั้งแต่วัยทารก จึงกลายเป็นบุคคลที่ขาดการยับยั้งชั่งใจในการกระทำ กลายเป็นผู้ที่ทำผิดเกณฑ์ และกฎหมายบ้านเมืองอยู่เสมอ ดังนั้น การเลี้ยงดูในวัยเด็กอย่างมีความสุข อบอุ่น และผ่านการอบรมสั่งสอน หรือจากการเลียนแบบที่ดีงามจากผู้เลี้ยงดูเด็กเอง และจะพัฒนามาเป็นลักษณะเด่นชัดในจิตสำนึกของบุคคล และกลายเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องมีเหตุผลของบุคคลต่อไป จากทฤษฎีของเมอเรอร์ที่กล่าวมาสรุปเป็นแผนภูมิได้ ดังภาพประกอบที่ 1

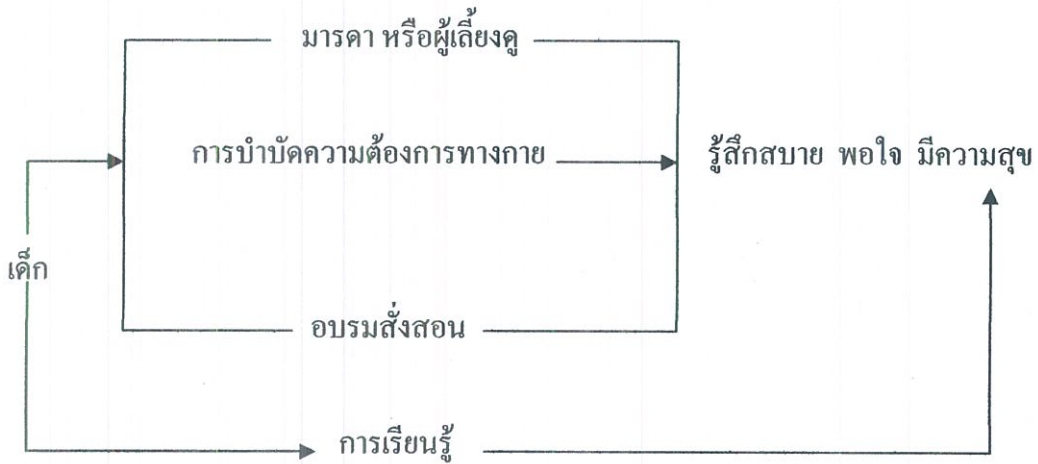
เด็กมีการปฏิสัมพันธ์กับมารดาหรือผู้เลี้ยงดู โดยที่มารดาหรือผู้เลี้ยงดูมาพร้อมกับการบำบัดความต้องการทางกาย และทางจิต เช่น อาหาร การทำความสะอาดร่างกายให้เด็ก การสัมผัสการกอดให้ความรักความอบอุ่นทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ว่ามารดาทำให้เกิดความสุข

ขั้นที่ 2

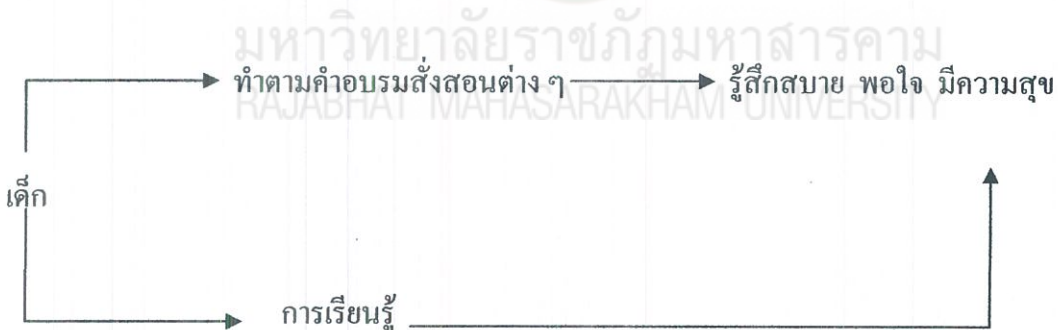
เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับมารดา เด็กจะมีความรู้สึกสบายใจ มีความสุข เพราะเป็นเด็กเคยเรียนรู้ว่ามารดานำความสุข ความพอใจมาให้

ขั้นที่ 3

เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับมารดาที่มาพร้อมกับการบำบัดความต้องการทางกาย และคำอบรมสั่งสอนต่าง ๆ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ว่าคำสอน และการกระทำต่าง ๆ เป็นตัวแทนของมารดา

ขั้นที่ 4

ภาพประกอบที่ 1 ทฤษฎีของเมาเรอร์ (Mawrer.1997 : 106)

เด็กกระทำการต่างๆ ตามที่มารดาเคยอบรมสั่งสอนไว้ ถึงแม้จะไม่มีมารดาอยู่ด้วย เพราะคำอบรมสั่งสอนต่าง ๆ เสมือนเป็นตัวแทนมารดา จึงทำให้เด็กที่ทำตามคำอบรมสั่งสอนของมารดาเกิดความรู้สึกสบายใจ พอใจ และมีความสุข

4.2 ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรม หรือความมีวินัยในตนเอง ของเพค และ ฮาวิกเฮอร์ส (Peck and Havighurst. 1995 : 116)

เชื่อว่าการควบคุมของ อีโก้ (Ego Control) และการควบคุมของซูเปอร์อีโก้ (Super Ego Control) ร่วมกัน ช่วยให้เกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นได้อย่าง สมเหตุสมผล พลังควบคุมของอีโก้ และซูเปอร์อีโก้ ของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน เนื่องจาก ได้รับความรู้จากจริยศึกษาที่ทำให้บุคคลรู้ผลการกระทำของตนเองนั้นไม่เท่ากัน ซึ่งจะส่งผลไปสู่ ความมีวินัยในตนเองหรือการควบคุมของอีโก้ และ ซูเปอร์อีโก้ ได้ในระดับที่ต่างกัน กล่าว โดยสรุป คือ จำเป็นต้องใช้ความรู้ทางจริยธรรมมาช่วยในการสร้างควบคุมอีโก้ และซูเปอร์ อีโก้ได้ในระดับที่เหมาะสมซึ่งจะเริ่มในเด็กเป็นต้นมาจนกระทั่งสามารถพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มี ภาวะจิตที่สมบูรณ์ นั่นคือ มีการควบคุมตนเองหรือมีวินัยในตนเองอย่างเหมาะสม

ทฤษฎีที่กล่าวนี้ทำให้สามารถจำแนกคุณลักษณะของบุคคลออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

4.2.1 พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral Person) เป็นบุคคลที่มีพลังในการ ควบคุมอีโก้และซูเปอร์อีโก้้น้อยมาก บุคคลเหล่านี้จะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง บุคคลเหล่านี้ ถูกควบคุม โดยความเห็นแก่ตัวของตนเอง

4.2.2 พวกเอาแต่ได้ (Expedient Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังในการ ควบคุมอีโก้และซูเปอร์อีโก้มากขึ้นในระดับปานกลางและค่อนข้างน้อย บุคคลเหล่านี้ยึด ตัวเองเป็นศูนย์กลางและกระทำทุกอย่างเพื่อความพึงพอใจและผลได้ของตนเองเป็นที่ไม่จริงใจ ต่อผู้อื่นจะอยู่ใต้อำนาจของคนที่จะเอื้อประ โยชน์ตามต้องการได้ ลักษณะนี้มักจะปรากฏในวัย เด็กตอนต้น

4.2.3 พวกคล้อยตาม (Conforming Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุม อีโก้้น้อยเหมือนสองพวกแรก แต่มีพลังควบคุมซูเปอร์อีโก้ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก บุคคลเหล่านี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลักและคล้อยตามผู้อื่น โดยไม่ไตร่ตรองตกอยู่ภายใต้การ ควบคุมของสังคมและกลุ่ม เป็นผู้ที่มีความมีวินัยในตนเองปานกลางแต่ไม่แน่นอน

4.2.4 พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational Person) หมายถึง บุคคลที่มี พลังควบคุมอีโก้ในระดับปานกลาง แต่มีพลังการควบคุมอีโก้ในระดับปานกลาง แต่มีพลังใน การควบคุมซูเปอร์อีโก้มาก เป็นผู้ที่ยอมรับกฎระเบียบปฏิบัติของสังคมเข้าไปในลักษณะของ ตนเอง เป็นผู้ที่ทำตามกฎเกณฑ์อย่างยึดมั่นศรัทธา เป็นผู้ที่มีความมีวินัยในตนเอง ค่อนข้างมากแต่ยัง

ไม่สมบูรณ์ บุคคลเหล่านี้ทำตามเกณฑ์อย่างเคร่งครัด เนื่องจากเห็นว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์แม้ก่อปัญหาให้ผู้อื่นก็ไม่สนใจ ขาดความยืดหยุ่น บุคคลเหล่านี้จึงจัดเป็นผู้ที่ยังไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

4.2.5 พวกที่เห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้มาก และมีพลังในการควบคุมซูเปอร์อีโก้มากด้วย จนเกิดความสมดุลระหว่างการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์สังคม และความสมเหตุสมผลไม่ตกอยู่ในอิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่างปราศจากเหตุผลที่มีวินัยในตนเองสูงมาก เป็นที่ตระหนักถึงผลการกระทำของตนเองที่มีต่อผู้อื่น บุคคลประเภทนี้มีไม่มากนัก และนักทฤษฎีเชื่อว่าเป็นบุคลิกภาพที่พัฒนาถึงขีดสุดของมนุษย์

สรุปได้ว่า การเกิดวินัยในตนเองนั้น จะต้องวางพื้นฐานให้เกิดวินัยในตนเองเริ่มมาจากการเลี้ยงดูตั้งแต่แรกเกิด ความผูกพัน และ เกิดความพึงพอใจที่ปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูของผู้เลี้ยงดูหรือเลียนแบบ เด็กจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาจนกลายเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

4.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

ผู้นำคนสำคัญของทฤษฎีนี้ คือ Bandura (1997 : 207) โดยได้อธิบายว่า พัฒนาการทางจริยธรรม เป็นพัฒนาการที่เกี่ยวกับจิตใจและพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมตามเกณฑ์ทางศีลธรรมของสังคม โดยมีแรงขับพื้นฐานจากความต้องการทางชีวภาพ การตอบสนองต่อรางวัล และการหลีกเลี่ยงการลงโทษจากสังคม แบนดูรา เชื่อว่า สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมกับมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กันและประสบการณ์ที่ได้รับจากการแสดงพฤติกรรมนั้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ และมีผลต่อการตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมในครั้งต่อไป การเรียนรู้ อาจเกิดจากประสบการณ์โดยตรงหรือสังเกตจากตัวแบบ มีองค์ประกอบ ดังนี้

4.3.1 สิ่งที่เรียนรู้ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์ทั้ง ความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ และ พฤติกรรมกับผลต่อพฤติกรรม ทำให้มนุษย์สามารถคาดหวังผลที่เกิดตามมาของเหตุการณ์หรือพฤติกรรมนั้น ๆ ได้ การเรียนรู้สิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นความเชื่อมั่นที่ผลในการควบคุมพฤติกรรมหรือเป็นแนวทางในการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์

4.3.2 วิธีการเรียนรู้ เกิดจากประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการสังเกต พฤติกรรมและผลกรรมของผู้อื่น บุคคลที่มีประสบการณ์มากหรือช่างสังเกตจะเป็นผู้ที่มี

โอกาสการเรียนรู้สูง ประสบการณ์หรือเหตุการณ์ที่แตกต่างกันทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

4.3.3 ความเชื่อ ผลของการเรียนรู้ของมนุษย์จะพัฒนาเป็นความเชื่อ ความเชื่อมีบทบาทในการกำหนดพฤติกรรม

4.3.4 การควบคุมพฤติกรรมด้านความคิด การคิดในเชิงปริมาณหรือวิเคราะห์ผลที่คาดว่าจะเกิด นำไปสู่การเลือกแสดงพฤติกรรมที่เกิดผลที่ตนเองคาดหวังหรือต้องการ เป็นการใช้อธิบายในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น ๆ

4.3.5 จริยธรรมเป็นกฎเกณฑ์สำหรับประเมินพฤติกรรมว่าดีหรือไม่ แม้มนุษย์จะใช้เวลาคิดวิเคราะห์และเลือกพฤติกรรมที่ตนตัดสินใจกระทำแล้วมนุษย์ต้องเปรียบเทียบพฤติกรรมที่คาดว่าจะแสดงนั้นกับกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ตนเองอยู่ว่าจะเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือไม่

4.3.6 การบังคับตนเองให้มีการเรียนรู้กฎเกณฑ์ ในการประเมินปฏิบัติการตอบสนองต่อพฤติกรรมนั้นได้

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนี้ ใช้อธิบายการเกิดและการพัฒนาทางจริยธรรมได้ ฉะนั้น การที่นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ถึงผลที่เกิดการเรียนรู้ถึงผลเสียที่เกิดจากการขาดวินัยในตนเองจากเหตุการณ์ และประสบการณ์ตรงที่เกิดขึ้น และตระหนักว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในสังคม ทำให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมของตน

4.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget's Moral Development Theory.1969 : 69)

นักทฤษฎีกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า การพัฒนาจริยธรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับสติปัญญา และการค้นหาเหตุผลของแต่ละบุคคล ในการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมจึงจำเป็นต้องศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล ซึ่งจะพัฒนาไปตามลำดับขั้น

Jean Piaget (1969) เป็นผู้ริเริ่มศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเชื่อว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ขึ้นอยู่กับความฉลาดในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในสังคมนั้น นอกจากนี้ยังเชื่อว่าพื้นฐานทางจริยธรรมเกิดขึ้นจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ต่อ

กันในสังคมนั้น นอกจากนี้ยังเชื่อว่าพื้นฐานของจริยธรรมเกิดขึ้น Piaget ได้แบ่งระดับของจริยธรรมออกเป็น 3 ชั้น คือ

4.4.1 ชั้นก่อนจริยธรรม พัฒนาการทางจริยธรรมชั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบ เด็กในวัยนี้ไม่สามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อย่างละเอียด แต่มีความอยากความต้องการทางร่างกาย ซึ่งต้องการที่จะได้รับการตอบสนองโดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะ เมื่อเด็กเริ่มมีความสามารถในการพูด ก็จะรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่น

4.4.2 ชั้นยึดคำสั่ง พัฒนาการชั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 2 – 8 ปี เด็กจะมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่เขาต้องทำ

4.4.3 ชั้นยึดหลักแห่งตน พัฒนาการชั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 8 – 10 ปี เพียเจต์เชื่อว่าเกิดขึ้นจากพัฒนาการทางสติปัญญา และจากประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน ความเกรงกลัวอำนาจภายนอกจะเป็นหลักภายในจิตใจของเด็กเกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนกัน และความเท่าเทียมกันของบุคคลในช่วงอายุ 8 – 10 ปี เด็กที่อยู่ในสังคมปกติจะบรรลุถึงขั้นที่ 3 แต่ก็อาจมีเด็กบางคนที่มีพัฒนาการกว่านี้ หรือบางครั้งพัฒนาการจะชะงักอยู่ในขั้นที่ 2 เนื่องจากมีการบังคับอย่างผิดปกติกของผู้เลี้ยงดูหรือสังคม หรือเกิดจากการขาดประสบการณ์จากกลุ่มเพื่อนได้

สรุปได้ว่า ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ เพียเจต์ จริยธรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้น ๆ เช่น ในขั้นยึดหลักแห่งตน อายุ 8 – 10 ปี เป็นวัยที่เพียเจต์เชื่อว่า หากสติปัญญาและประสบการณ์ของเด็กมีความสมบูรณ์ เด็กจะสามารถพัฒนาจริยธรรมในขั้นยึดหลักแห่งตน รู้จักใช้เหตุผลและมีเหตุผลในการกระทำของตนเอง

4.5 ทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมแบบสามมิติ

ทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมแบบสามมิติ มีแนวคิดของทฤษฎีนี้ว่า การสร้างวินัยเป็นกระบวนการที่ต้องมีเป้าหมายแน่นอน และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง 3 ขั้นตอน (อรรวรรณ พาณิชปฐมพงษ์, 2546 : 14 ; อ้างอิงมาจาก สุรชาติ สังข์รุ่ง, 2532 : 60-63) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างศรัทธา หมายถึง จะให้คนมีวินัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องสร้างศรัทธาเสียก่อน โดยใช้เทคนิคแนวคิดกระบวนการค่านิยมให้กระจ่าง (Value Clarification) หรือ V.C. ซึ่งเป็นการตรวจสอบของบุคคล ว่าสิ่งที่เขาเห็นมีคุณค่าในสิ่งที่เขาพบเห็นด้วยตัวเองแล้วแสดงออกเป็นพฤติกรรม

ขั้นที่ 2 การสร้างพฤติกรรมแบบอย่าง หลังจากเกิดศรัทธาแล้วใช้อิทธิพลกลุ่มช่วยกำหนดพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่าง (Modeling) ให้ปฏิบัติและกลุ่มจะทำหน้าที่ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มอีกด้วย เทคนิคการสร้างพฤติกรรมแบบอย่างนี้เป็นแนวคิดของการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning) หรือ S.L. ซึ่งถือว่า พฤติกรรมของคนเป็นผลกระทบมาจากการเลียนแบบพฤติกรรมในสังคม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติเป็นนิสัย แนวคิดของการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) หรือ B.M. เชื่อว่า พฤติกรรมของคนเป็นผลของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ถ้าพฤติกรรมใดทำแล้วให้ผลน่าพอใจหรือได้รับการเสริมแรง เช่น ยกย่อง สนใจ ชมเชย ฯลฯ ก็มีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมนั้นอีกในสภาพแวดล้อมเดิม ในทางตรงกันข้ามหากแสดงพฤติกรรมแล้วได้ผลตอบแทนไม่น่าพอใจหรือได้รับการลงโทษ เช่น ไม่ได้รับความสนใจมีแต่ความเฉยเมยถูกตำหนิ ก็จะมีแนวโน้มจะไม่แสดงพฤติกรรมนั้นอีกในสภาพแวดล้อมเดิม

จากทฤษฎีดังกล่าว สรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการวินัยในตนเองทั้งห้าทฤษฎีอธิบายการเกิดการพัฒนาวินัยในตนเองของคนตั้งแต่แรกเกิด กล่าวคือ ในทารก วัยเด็ก พัฒนามาจนกระทั่งค่อนข้างคงที่ในวัยรุ่น หรือผู้ใหญ่ตอนต้น แต่ก็ยังสามารถส่งเสริมพัฒนาได้อีกโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น ตามทฤษฎีการสร้างและพัฒนาวินัยแบบสามมิติ

5. แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

5.1 ความหมายของวินัย

คำว่าวินัย(Discipline) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สารานุกรม (2547 : 7) คำว่า “วินัย” ซึ่งภาษาอังกฤษใช้คำว่า Discipline หมายถึง แนวทางความประพฤติหรือระเบียบแบบแผนการปฏิบัติตนอันเป็นที่พึงปรารถนาและเป็นที่ยอมรับว่าถูกต้อง เหมาะสมตามความมุ่งหวังของสังคมในแต่ละชุมชนและในสังคมทั่วไป

อดุลยศักดิ์ ทองดี (2546 : 18) วินัย หมายถึง ข้อบังคับสำหรับควบคุมความประพฤติส่วนรวมของคนในชาติที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตามเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

พระสมุห์ไทย โลสันตา (2546 : 19) วินัย หมายถึง การฝึกให้ความประพฤติ และความเป็นอยู่ในระเบียบแบบแผนหรือข้อบังคับควบคุมตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนหรือ ข้อบังคับควบคุมตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนหรือการบังคับควบคุมให้อยู่ในระเบียบแบบ แผน เป็นมาตรฐานสำหรับใช้ฝึกคน รวมทั้งการใช้แบบแผนต่าง ๆ เป็นเครื่องจัดระเบียบความ ประพฤติ ความเป็นอยู่ของคนและกิจการในด้านต่าง ๆ ของหมู่ชนให้เรียบร้อย ดิงาม เป็น ระเบียบกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับควบคุมประพฤติของผู้ ศึกษาให้มีความประพฤติที่ถูกต้อง เหมาะสม

วิวัฒนา ศิลาสังข์ (2546 : 18) วินัย หมายถึง ข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ แนวปฏิบัติสำหรับให้ตนกระทำตาม เพื่อให้บุคคลอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

ธนู วุฒิเกียรติไพบุลย์ (2542 : 11) ให้ความหมายของระเบียบ แบบแผน ข้อ ปฏิบัติและข้อบังคับที่กำหนดไว้เพื่อใช้ในการปฏิบัติ หากไม่ละเมิดอาจจะเกิดความเสียหายตาม อาจจะเกิดความเสียหายหรือความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นเหตุให้ทำผิดและถูกลงโทษใน ที่สุด

กล่าวโดยสรุป จากความหมายของคำว่า “วินัย” หมายถึง ความประพฤติของ นักเรียนโดยนักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งหรือระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน นอกจากนี้ยังรวมถึง การให้นักเรียนรู้จักควบคุมตนเอง เห็นพ้องกับข้อบังคับที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดความสงบ เรียบร้อย อันจะนำมาซึ่งความเสมอภาคและเกิดสันติสุขแก่เพื่อนใน โรงเรียน

5.2 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีเกี่ยวกับวินัย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 21) ให้แนวคิดใน การเสริมสร้างวินัย 5 ประการ คือ

1. ทำให้เกิดความเคยชิน โดยให้บุคคลรู้เห็นและปฏิบัติพฤติกรรมที่ดี เพื่อเป็นพื้นฐานและปฏิบัติต่อเนื่องจนเกิดเป็นพฤติกรรมเคยชินที่ดี
2. การใช้วัฒนธรรมในสังคม เป็นแนวปฏิบัติผสมผสานกับหลักการ ทำให้เป็นพฤติกรรมเคยชิน เช่น การทำความความเคารพด้วยการไหว้เมื่อพบผู้ใหญ่ เป็นสิ่งที่ เด็กทำได้โดยง่าย แต่การเข้าแถวไม่ใช้วัฒนธรรมไทย เด็กไม่เห็นแบบอย่างที่ดีอยู่เสมอ ดังเช่น การไหว้ของไทย ดังนั้นการไหว้จึงง่ายกว่าการปฏิบัติมากกว่าการเข้าแถว

3. การใช้องค์รวม เป็นความสัมพันธ์ระหว่างจิตใจ พฤติกรรม สติปัญญา ซึ่งเป็นหลักการทางการศึกษา และหลักการพัฒนาจริยธรรม คือ มีความเข้าใจในความสำคัญของสิ่งที่จะทำมีความพอใจและยอมรับในสิ่งที่กระทำ ยอมรับไปสู่ความพร้อมในการกระทำ

4. การใช้แรงหนุนสภาพจิต เป็นการตั้งความมุ่งมั่นหรืออุดมการณ์ และพยายามปฏิบัติตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งอาจจะทำให้เกิดจากการเปรียบเทียบ แม้ความภาคภูมิใจในการปฏิบัติ หากใช้มากเกินไปจะกลายเป็นการดูถูกดูหมิ่นผู้อื่น อันเกิดจากการเปรียบเทียบ และพึงพากำลังใจจากภายนอก

5. การใช้กฎเกณฑ์บังคับ เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้เกิดวินัยได้ชั่วระยะหนึ่ง เมื่อไม่มีผู้ใดควบคุมวินัยก็จะหายไป จึงเป็นวิธีที่ไม่ถูกต้อง

วนิดา เสวกอรุณทร (2547 : 72) ได้ให้แนวคิดและแนวทางในการเสริมสร้างวินัยให้แก่นักเรียนไว้ดังนี้

1. ผู้ใหญ่สามารถสร้างวินัยให้กับเด็กได้ คือ การทำตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็ก ประพฤติปฏิบัติตาม คอยชี้แนะ ตักเตือน รวมทั้งให้เหตุผล ข้อดีข้อเสีย ของการประพฤติปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ได้

2. ชั้นเรียนกับการสร้างวินัย ซึ่งในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน ครูต้องคอยควบคุมเอาจริงเอาจังกับระเบียบข้อบังคับ ถ้าทำผิดก็ลงโทษและทำอย่างต่อเนื่อง

3. กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมสร้างวินัย ในกิจกรรมการอบรมของครูประจำชั้นมีความใกล้ชิดเด็กมาก จึงเหมาะที่จะช่วยปลูกฝังและสร้างวินัยให้กับเด็ก ในหลายโอกาสที่เอื้ออำนวย โดยเฉพาะตอนเช้าหลังการแสดงความเคารพ ซึ่งโรงเรียนส่วนมากมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ การปรับตัว ตลอดจนการฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ควรวางโครงการอย่างมีจุดประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน รวมทั้งมีการประเมินผล

สุวรรณา ไพสุวรรณ (2541 : 26) ได้เสนอว่า งานด้านวินัยได้มุ่งเน้นด้านความมีระเบียบวินัยแก่เด็กนักเรียน ให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ เป็นการเตรียมตัวนักเรียนสำหรับหารปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จุดเน้นของกิจกรรมจะมี ธรรมนูญโรงเรียน ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องยึดถือเป็นระเบียบปฏิบัติ และมีข้อตกลงของเรา ภายในแต่ละห้องที่เป็นเหมือนกฎเกณฑ์ท้องถิ่น ให้นักเรียนร่วมกับครูประจำชั้นออกกฎระเบียบข้อบังคับของห้องเรียนอย่างไรก็ได้ แต่ต้องไม่ขัดสนกับหลักธรรมนูญของโรงเรียน

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2540 : 30 - 34) การสร้างวินัยนักเรียนให้เด็กยอมรับ
นั้น หรือกฎทุกกฎต้องมีลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

1. กฎต้องสมเหตุสมผล หมายความว่า สิ่งที่ยากให้เด็กทำนั้นควรเป็น
สิ่งที่เป็นไปได้ และเป็นเรื่องที่เด็กทำได้ในระดับอายุของเขา

2. กฎต้องถูกต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ คือ ต้องแน่ใจว่ากฎที่ตั้งขึ้นในเด็ก
ทุกเรื่องเป็นสิ่งที่ชัดเจน อย่าให้มีข้อสงสัยหรือโต้เถียงได้

3. กฎต้องบังคับได้ คือ ต้องมีการกำหนดโทษ ถ้าทำผิดก็ต้องลงโทษ
อย่างจริงจังทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า การเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน หมายถึง การรู้จักปกครองตนเอง
การกระทำตามระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ เกิดขึ้นโดยความสมัครใจของผู้ปฏิบัติ คือ นักเรียน
ที่ได้มองเห็นคุณค่าแล้วปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับที่โรงเรียนสร้างขึ้นไว้ และตนเองเห็นพ้องด้วย
นั้น เป็นสิ่งที่จะต้องธำรงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย อันนำมาซึ่งความสุขและความเสมอภาค
ของนักเรียน ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนานักเรียน
อย่างมีคุณธรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนด โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ

1. เพื่อเป็นการพัฒนาวุฒิภาวะและการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของ
นักเรียน

2. เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรับผิดชอบในตนเองของนักเรียน และ
ส่งผลต่อความรู้ ความสามารถของนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถสูงขึ้น เป็นผู้มีความ
ประพฤติมีคุณธรรม จริยธรรมและวินัยในตนเอง รู้จักปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สรุปความมุ่งหมายของการเสริมสร้างควมมีวินัยในการพัฒนาส่งเสริมให้
นักเรียนรู้จักควบคุมความประพฤติของตนเอง เพื่อช่วยสร้างความรับผิดชอบที่ดีให้แก่นักเรียน
เป็นสิ่งที่จำเป็นมากในการอบรมนักเรียนในสังคมปัจจุบัน อาจทำได้ดังนี้

1. ให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

1.1 ให้คณะครูได้ช่วยหาวิธีการเสริมสร้างวินัยนักเรียนร่วมกัน

1.2 ให้ค้นหาแนวทางแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนที่ไม่พึงประสงค์อย่าง

ต่อเนื่อง

2. เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนตามกลุ่มการคัดกรอง

นักเรียน

3. เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูในการปฏิบัติหน้าที่ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
4. เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน

5.3 หลักการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

เรวดี ศรีโกศล (2540 : 13 – 14) ได้สรุปหลักการเสริมสร้างวินัยไว้ดังนี้

การเสริมสร้างวินัยในตนเองให้แก่คนในชาตินั้น จะต้องดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง และไม่ควรปล่อยให้เป็นการละทิ้งของรัฐบาลแต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่ควรเป็นหน้าที่ของทุกคนในชาติที่จะต้องช่วยเหลือและร่วมมือกัน โดยเริ่มต้นที่เยาวชน ซึ่งเป็นนักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเป็นต้นไป ด้วยการฝึกอบรมจนเกิดเป็นนิสัย และนำเอานิสัยที่ได้ฝึกมาแล้วนั้นออกไปให้ประชาชนในชุมชนได้ปฏิบัติตามไปด้วย การเสริมสร้างวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวเด็กเปรียบเสมือนการเตรียมให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต พฤติกรรมที่แสดงออกจะเป็นที่ยอมรับของสังคม

กล่าวโดยสรุป หลักการเสริมสร้างวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต พฤติกรรมที่แสดงออกจะเป็นที่ยอมรับในสังคม โดยเสนอแนวทางในการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ดังนี้

1. ต้องให้นักเรียนเข้าใจในวิธีการของประชาธิปไตย
2. ต้องเสริมสร้างวินัยให้กับเด็กตั้งแต่ก้าวแรกที่เข้ามาในโรงเรียน
3. ให้นักเรียนเป็นผู้วางระเบียบด้วยตนเอง
4. ระเบียบวินัยยอมเปลี่ยนแปลงได้
5. ต้องมีการอบรม ชี้แจง แนะนำการปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องในทุกโอกาส

5.4 แนวทางปฏิบัติตนให้เป็นคนมีระเบียบวินัย

พนัส หันนาคินทร์ และคณะ (2542 : 38) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติตนให้มีระเบียบวินัยไว้ 3 ข้อ ดังนี้

1. ต้องรู้จักกฎระเบียบของสังคมที่เราเป็นอยู่เป็นอย่างดี เพื่อจะได้ไม่ละเมิดกฎหมาย

2. ต้องปฏิบัติตามระเบียบนั้นอย่างเคร่งครัด ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

3. ต้องฝึกปฏิบัติตามกฎระเบียบจนติดเป็นนิสัย

กล่าวโดยสรุป ผู้ที่มีวินัยในตนเองมีพฤติกรรมแสดงออกที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง มีความแน่ใจหรือมั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล และเชื่อว่าการที่จะประสบผลสำเร็จได้ตามที่ตั้งใจ เป็นผลมาจากความสามารถ ทักษะ หรือการกระทำของตนเอง
2. ความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถนำ ชักจูง แก้ปัญหา และดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่กำหนดและรับผิดชอบของกลุ่มได้
3. ความรับผิดชอบ หมายถึง มีความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่เราจะได้กระทำแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและเป็นผลเสีย
4. ความตรงต่อเวลา รู้จักกาลเทศะ หมายถึง ทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ตรงเวลา หรือทำให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนดให้ ตลอดจนรู้ว่า จะประพฤติปฏิบัติอย่างไรให้เหมาะสมกับเวลาและโอกาส
5. การแต่งกายสุภาพ หมายถึง การแต่งกายด้วยชุดที่เหมาะสมกับสถานที่และเวลาของการเข้าร่วมกิจกรรม
6. มีระเบียบวินัยและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม หมายถึง ประพฤติปฏิบัติโดยไม่ขัดกับกฎ ข้อบังคับของสังคมทั่วไป รวมทั้งปฏิบัติตามระเบียบที่สังคมกำหนดให้ทั้งต่อหน้าและลับหลัง
7. การมีมารยาทที่ดี หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามในการแสดงความเคารพต่อผู้มีพระคุณและมีวาจาที่ไพเราะในขณะพูดสนทนา
8. มีความซื่อสัตย์ สุจริต หมายถึง มีลักษณะของพฤติกรรมหรือความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่คิดและการกระทำดังนี้ คือ ไม่หลอกลวงตนเองและผู้อื่น ไม่ทุจริตไม่หาประโยชน์ในทางที่มีชอบ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และละอายเกรงกลัวบาป
9. ความอดทน ขยันหมั่นเพียร หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สำเร็จด้วยความมานะอดทน มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น มีความพยายามอย่างสม่ำเสมอมุ่งปฏิบัติหน้าที่การทำงานให้สำเร็จ

10. รู้จักเสียสละและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น หมายถึง การยอมเสียสละสิทธิ และยอมลำบากเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น โดยการช่วยเหลือผู้อื่นซึ่งได้รับความเดือดร้อนหรือ ประสบภัยพิบัติให้ได้รับความสะดวก และมีความสุขสบายยิ่งขึ้น

5.5 ลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง

อรรถพ อุจน์ำ (2541 : 19) ได้กล่าวว่า วินัยในโรงเรียนควรมีลักษณะดังนี้ คือ

1. การทำความดีของนักเรียนเป็นไปเพราะตนเห็นดีเห็นงามที่จะได้จากการกระทำดี ไม่ใช่เพราะอำนาจภายนอกคอยบังคับให้กระทำดี การเชื่อฟังและระเบียบเกิดขึ้นจากการเข้าใจเหตุผลของการกระทำตามระเบียบ ไม่ใช่กลัวอำนาจของบุคคลอื่นที่ออกระเบียบนั้น จุดหมายปลายทางของวินัยในโรงเรียน คือ ต้องการให้รู้จักควบคุมตนเอง
2. การออกคำสั่งให้นักเรียนได้ปฏิบัติตาม ได้พิจารณาอย่างรอบคอบแล้วว่า จะเป็นส่วนช่วยให้นักเรียนประพฤติดีไม่ใช่ออกมาเพื่อเหตุผลส่วนตัวของผู้มีอำนาจที่จะออกคำสั่งนั้น
3. การประพฤติต่อหน้าผู้กระทำผิดให้เป็นคนมีระเบียบวินัย เป็นไปตามลักษณะพื้นฐานส่วนตัวของผู้กระทำผิดเป็นราย ๆ ไป
4. กิจกรรมทั้งหลายของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เป็นส่วนให้นักเรียนได้สร้างความสำเร็จไปในวิถีทางอันเป็นที่ยอมรับกันในสังคม

5.6 สาเหตุที่นักเรียนมีพฤติกรรมเหมาะสม

เรวดี ศรีโกศล (2540 : 14) สาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้นักเรียนมีความประพฤติไม่เหมาะสม งานสารวัตนักเรียน ได้จำแนกปัจจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยอันเกิดจากครอบครัว
 - 1.1 นักเรียน นักศึกษาไม่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว
 - 1.2 ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้ลูก
 - 1.3 สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวยากจนหรือรวยมากเกินไป
 - 1.4 สภาพครอบครัวแตกแยกหรือหย่าร้าง ขาดสัมพันธภาพที่ดี
 - 1.5 ผู้ปกครองมั่วสุมในเรื่องเล่นการพนัน

1.6 การอบรมเลี้ยงดูหรือการอบรมขัดเกลาของบิดามารดาหย่อนยาน หรือแทบไม่มีเลย

2. ปัจจัยอันเกิดจากตัวเด็กเอง

2.1 ปัญหาด้านสุขภาพร่างกายของนักเรียน นักศึกษา มีโรคประจำตัว หรือมีความบกพร่องทางด้านร่างกาย

2.2 ระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

2.3 เป็นลักษณะทางธรรมชาติช่วงหนึ่งของการพัฒนาการของเด็กวัยรุ่น การแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นมีจุดประสงค์เพื่อการยอมรับของกลุ่ม หรือต้องการเรียกร้อง ความสนใจจากบุคคลข้างเคียง

2.4 ปัญหาทางด้านอารมณ์และจิตใจ นักเรียน นักศึกษา มีอารมณ์ อ่อนไหวง่าย ถูกชักจูงได้ง่าย อารมณ์แปรปรวนง่าย

2.5 นักเรียน นักศึกษา คบหาสมาคมกับเพื่อนที่ไม่ดี หรือมีปัญหา

3. ปัจจัยอันเกิดจากโรงเรียน โรงเรียนไม่ได้ตอบสนองความต้องการของ นักเรียนนักศึกษาได้ทั้งหมด เช่น มาโรงเรียนแล้วไม่ได้รับความอบอุ่น ขาดการชักจูงให้เกิด การเรียนรู้ อายากรียน

3.1 ระเบียบวินัย บางโรงเรียนกวดขันมากเกินไป หรือปล่อยปละละเลยเกินไป

3.2 การจัดสถานที่และบริการ ไม่ดี เช่น น้ำดื่ม น้ำใช้ ห้องน้ำ ห้องส้วม อุปกรณ์กีฬาและสนาม เป็นต้น

3.3 มาโรงเรียนขาดการปลูกฝังค่านิยม ศีลธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม

3.4 เรียนไม่สนุก เครียด เน้นวิชาการเกินไป

3.5 ขาดความเข้าใจในตัวเด็กแต่ละคน

3.6 จำนวนครูไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ขาดการเตรียมการสอน ที่ดี ไม่ปรับปรุงวิธีสอนให้ทันสมัย ทำให้เด็กเบื่อหน่ายการเรียน

3.7 ให้งานและการบ้านมากเกินไป และชอบดุลงโทษเด็กที่ไม่ทำ การบ้าน

3.8 ขาดความสนใจและไม่ติดตามและไม่ติดตามนักเรียน เช่น นักเรียนมาเรียนก็คน ใครขาดบ้าง จดจำชื่อนักเรียนไม่ได้ ดูหรือลงโทษรุนแรง

3.9 ครูขาดการประสานงานกับผู้ปกครอง

3.10 ครูมีความขัดแย้งอยู่เสมอ

4 ปัจจัยอันเกิดจากสภาพแวดล้อมและสังคม

4.1 การพักอาศัยอยู่กับญาติ การมีบ้านอยู่กับหอพักหรือบ้านเช่า

4.2 นักเรียนนักศึกษาขาดการควบคุมดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองและครู

4.3 สภาพที่พักอาศัยอยู่ในเขตชุมชนแออัด ทำให้เห็นปัญหาและสิ่งที่ไม่

ดีงาม

4.4 ความเจริญทางด้านวัตถุและอิทธิพลจากสื่อสารมวลชนต่าง ๆ

4.5 การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมของชาวต่างชาติ

4.6 สภาพแวดล้อมทางบ้านหรือโรงเรียน มีส่วนช่วยหรือชักจูงให้

นักเรียนเกิดความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็นหรืออยากทดลอง

4.7 กลุ่มเพื่อนวัยรุ่น มักคล้อยตามกลุ่มเพื่อนเสมอ อยากที่จะคัดค้าน

การกระทำเอาอย่างกัน ไม่ว่าจะถูกหรือผิดก็ตาม

5 ปัจจัยที่เกิดจากสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ

5.1 หนังสือพิมพ์ เป็นแหล่งข่าวสารทั้งในทางบวกและทางลบ ถ้าขาดความรับผิดชอบต่อสังคมก็จะทำให้เกิดผลเสียได้ เช่น ลงรูปเปลือย หรือบรรยายข้อความที่ยั่วอารมณ์ทางเพศ

5.2 หนังสืออ่านเล่นที่วางขายในท้องตลาดที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ยั่วกามารมณ์ หนังสือลามก ซึ่งไม่ได้ให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับเพศที่ถูกต้อง

5.3 ภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ เด็กเรียนรู้เลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ จากตัวละคร ซึ่งรับมาโดยไม่รู้สึกตัว โดยเฉพาะเรื่องเพศ ถ้าได้รับในสิ่งที่ไม่ถูกต้องจะทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมทางเพศได้

การแต่งกายที่มีระเบียบ

การรู้จักแต่งกายเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของสังคม เพราะบ่งบอกถึงบุคลิกภาพอุปนิสัย วัฒนธรรม ความละเอียดถี่ถ้วน นิสัยใจคอของผู้แต่งกายเป็นพิเศษ การรู้จักแต่งกายให้เหมาะสมกับรูปร่างเพราะเป็นไปตามกิจกรรมที่กำหนด จะช่วยส่งเสริมความองอาจให้กับบุคคลได้ การแต่งกายถือเป็นวินัยอย่างหนึ่ง การแต่งกายที่ถูกกาลเทศะเป็นการบ่งบอกให้ผู้อื่นรู้ว่าเขานั้นเป็นอย่างไร เครื่องแต่งกายจะบอกให้คนอื่นที่พบเห็นเรารู้สึกว่าเขานั้นเป็นบุคคลเช่นไร ถ้าแต่งกายดี เรียบร้อย ก็จะทำให้ตนเองเกิดความความมั่นใจ มีความภูมิใจ

วิจิตร อาวะกุล (2538 : 123 – 124) ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า การแต่งกายเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพให้กับตนเอง ผู้ที่แต่งกายดีย่อมดึงดูดความสนใจให้ผู้อื่นอยากคบหาสมาคมด้วย เครื่องแต่งกายช่วยเสริมสร้างและสามารถเปลี่ยนบุคลิกภาพของตนเองได้ การแต่งกายทำให้มีเสน่ห์ไม่จำเป็นต้องใช้ของมีราคาแพง หรือหรูหราแบบทันสมัย ไม่ถึงกับนำสมัย เป็นการสิ้นเปลืองสิ่งสำคัญการแต่งกายให้ถูกเหมาะสมกับรูปร่างบุคลิกของตน การแต่งกายของคนเราย่อมบ่งบอกอะไรหลายอย่างว่าผู้แต่งกายมีรสนิยม นิสัย ฐานะ ความรู้ จิตใจ ฯลฯ ว่าเป็นคนอย่างไร ผู้แต่งกายเป็นจะช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพให้เด่น เรียบร้อยและสง่างาม การแต่งกายที่เหมาะสมนั้นควรคำนึงว่าเหมาะสมกับวัย โอกาส สถานที่ สถานการณ์หรือเหตุการณ์ และส่วนที่ผู้แต่งกายดี ประพฤติดี มีเสน่ห์ ผู้คนอยากใกล้ชิดสนิทสนม

ธรรมรส โชติคุณุช (2540 : 126 – 133) กล่าวโดยสรุปว่า การแต่งกายดีเป็นการเสริมสร้างบุคลิกลักษณะที่ดีให้กับบุคคล และเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น การแต่งกายเป็นการเพิ่มบุคลิกลักษณะ และการจะเป็นผู้มีบุคลิกลักษณะที่ดีจะต้องรู้ศิลปะในการแต่งกายเพื่อเป็นการเพิ่มบุคลิกลักษณะ เพราะบุคคลท้องถิ่นและวินิจฉัยกันด้านการอาศัยการแต่งกายนั่นเอง

สรุปได้ว่า การแต่งกายให้ถูกกาลเทศะเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง เพราะเครื่องแต่งกายจะบอกผู้อื่นว่าผู้แต่งเป็นคนอย่างไร เครื่องแต่งกายจะบอกความรู้สึกแก่ผู้พบเห็น และเมื่อเวลาใดที่แต่งกายไม่เรียบร้อยจะทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความภูมิใจ ซึ่งผิดกับการแต่งกายดีจะรู้สึกผ่องแผ้วและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

การแต่งกายของนักเรียนควรสะอาดและถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ถูกต้องตามกิจกรรมของ โรงเรียนที่กำหนดให้ โรงเรียนมีนักเรียนที่มีระเบียบวินัยเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

6. กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

6.1 การประชุมปฏิบัติการ

การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) เป็นการประชุมรูปแบบหนึ่งและเป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรอีกวิธีหนึ่งด้วย การประชุมปฏิบัติการเป็นการประชุมของคณะบุคคลที่มีปัญหาคล้ายกันเพื่อต้องการหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

สนอง เครือมาก (2537 : 85 - 89) ได้ให้ความหมายของการประชุมปฏิบัติการ (Workshop) ไว้ว่า การประชุมปฏิบัติการ หมายถึง การประชุมในลักษณะที่เป็นการเน้นให้ผู้เข้าประชุมมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านวิชาการ และด้านปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยแท้จริง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมอบรมเกิดทักษะในด้านการปฏิบัติงาน รู้จักแก้ปัญหาและปรับปรุงงานให้ดีขึ้น การประชุมปฏิบัติการนี้จะมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

ทวีศักดิ์ นุ่มฤทธิ์ (2546 : 15 -16) กล่าวว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) หมายถึง การประชุมที่เน้นการนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ผู้เข้าประชุมอบรมจะได้รับความรู้ มีความเข้าใจปฏิบัติได้ และมีผลงานหลังการประชุมเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

จันทร์ธานี สงวนนาม (2547 : 55) กล่าวถึง หลักการและแนวคิดการประชุมปฏิบัติการ ดังนี้

1. การประชุมปฏิบัติการมักใช้กับการฝึกอบรมกลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งที่มีความสนใจปัญหาเดียวกันมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และแสดงวิธีการปฏิบัติงานอย่างละเอียด คล้ายกับเป็นการทำแบบฝึกหัดหรือเป็นการฝึกอบรมในภาคปฏิบัติภายหลังจากผู้เข้าอบรมได้รับฟังการบรรยายในภาคทฤษฎีไปแล้ว เพื่อช่วยให้การฝึกอบรมบรรลุวัตถุประสงค์ได้มากขึ้น

2. เทคนิคการประชุมปฏิบัติการ เหมาะสำหรับทุกสถานการณ์ที่เห็นว่าผู้เข้ารับการอบรมจะมีความรู้ความเข้าใจในหลักการต่าง ๆ ได้มากขึ้น หากมีการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีผู้ชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ เป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือประสานงาน เหมาะสมสำหรับใช้ในการฝึกอบรมระยะสั้น ๆ และเมื่อการประชุมปฏิบัติการสิ้นสุดลง ฝ่ายดำเนินการย่อมต้องได้ผลงานจากการประชุมปฏิบัติการจะต้องเป็นปัญหาของผู้เข้าร่วมประชุม

ยนต์ ชุ่มจิต (2545 : 207-209) ได้อธิบายว่า การประชุมปฏิบัติการเป็นสถานการณ์ที่ใช้ในการแก้ปัญหา ดังนั้น เพื่อให้มีความมั่นใจว่าการประชุมปฏิบัติการประสบความสำเร็จ สิ่งที่จะนำมาใช้ในการประชุมปฏิบัติการจะต้องเป็นปัญหาของผู้เข้าร่วมประชุม

Tanner และ Tanner (ยนต์ ชุ่มจิต. 2545 : 207 ; อ้างอิงมาจาก Tanner and Tanner. 1989) ได้อธิบายว่า การประชุมปฏิบัติการที่แท้จริงจะให้โอกาสผู้เข้าร่วมประชุมได้ศึกษาอย่างลึกซึ้งในปัญหาที่เกิดขึ้น นอกเหนือจากประสบการณ์ของความเป็นครู การประชุมปฏิบัติการที่แท้จริงจะนำคนที่มีความรู้และความมุ่งมั่นเหมือนกันมารวมกัน และจะต้องมี

คณะผู้ดำเนินงานที่มีความสามารถ ซึ่งสามารถให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกที่เข้าร่วมประชุม เมื่อต้องการความช่วยเหลือ การประชุมปฏิบัติการที่แท้จริงต้องหาเวลาและเป็นไปได้ดีที่สุด เมื่อได้ดำเนินการในช่วงปิดภาคฤดูร้อน เนื่องจากครูได้ทำความเข้าใจและได้ประสบการณ์ และมีอิสระจากความรับผิดชอบอื่น ๆ

โดยทั่วไปการประชุมปฏิบัติการ จะสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดลักษณะของปัญหา
2. การวางแผนการดำเนินงาน
3. การวางแผนการประชุมปฏิบัติการ
4. การดำเนินการประชุมปฏิบัติการ
5. การประเมินผลการดำเนินงาน

ข้อดีของการประชุมปฏิบัติการ

1. เป็นการประชุมที่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ปฏิบัติจริง จึงสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ทันที
2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการปฏิบัติจริงจึงไม่เกิดความเบื่อหน่าย
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีอิสระในการปฏิบัติ

ข้อจำกัดของการประชุมปฏิบัติการ

1. ต้องใช้เวลาในการดำเนินการประชุมปฏิบัติการมาก
2. ต้องใช้สถานที่และเจ้าหน้าที่ประชุมกลุ่มรวมทั้งเครื่องมือและวัสดุที่

เกี่ยวข้อง

3. ต้องใช้จ่ายเงินเป็นค่าวัสดุ และค่าดำเนินการค่อนข้างสูง

สรุป จากความหมายและแนวคิดหรือแนวทางการประชุมปฏิบัติการที่กล่าวมาทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า การประชุมปฏิบัติการจะเหมาะสำหรับสถานการณ์ที่ผู้เข้าร่วมประชุมมีปัญหาร่วมกันหรือคล้ายคลึงกัน มาร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กัน มีทั้งภาคทฤษฎี คือการรับความรู้และภาคปฏิบัติ คือลงมือปฏิบัติจริงให้เกิดผลงานหรือชิ้นงาน โดยมีที่ปรึกษา คือ ผู้ชำนาญการ หรือผู้เชี่ยวชาญในปัญหานั้น เป็นผู้คอยให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด เมื่อการประชุมปฏิบัติการสิ้นสุดลง ผู้เข้าร่วมประชุมและผู้ดำเนินการก็จะได้ผลงานหรือแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนางานอย่าง

6.2 การนิเทศภายในโรงเรียน

ความหมายของการนิเทศภายใน

การนิเทศภายในโรงเรียน ถือว่าเป็นการดำเนินการที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับคณะครูอาจารย์ในโรงเรียน โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กนักเรียน นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการนิเทศโรงเรียน ดังนี้

กมล ศิริบรรณ (2546 : 113) ได้กล่าวว่า กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหารโรงเรียน ในฐานะของผู้นิเทศและผู้จัดให้มีการนิเทศกับผู้รับการนิเทศ ซึ่งมีบุคลากรภายในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (251 ข : 42) กล่าวว่า การส่งเสริมสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก คือ การสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เต็มตามวัยและศักยภาพ โดยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน

อมรา ปฏิภิญโญบุรณ์ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2545 : 62 ; อ้างอิงมาจากอมรา ปฏิภิญโญบุรณ์. 2545 : 29) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ว่าเนื่องจากกระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการแสวงหาความจริงและความรู้ของสิ่งต่าง ๆ ที่ดำเนินทางการศึกษา ต้องอาศัยเทคนิควิธีการและมนุษย์สัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นต้องติดต่อประสานงานการสร้างแรงจูงใจ เพื่อเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายของการจัดการ ดังนั้นการนิเทศจึงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องการความร่วมมือของบุคคลที่ต้องปฏิบัติตามรูปแบบประชาธิปไตยซึ่งเน้นการเคารพสิทธิความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การนิเทศการศึกษาต้องครอบคลุมงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. งานหลักสูตร
2. การจัดการและการส่งเสริมการเรียนการสอน
3. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ การจัดวัสดุ/อุปกรณ์
4. การเลือกและการพัฒนาบุคลากรเพื่อรับผิดชอบ
5. การประเมินผลเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการจัดการเรียนศึกษา โดยบุคลากรภายในโรงเรียนให้ความร่วมมือเพื่อช่วยเหลือกันให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก คือ การสอนหรือพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน โดยมีผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในรูปแบบของการเป็นครูพี่เลี้ยงนั่นเอง

6.3 ความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

การนิเทศภายในโรงเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาที่บุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ในการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ สร้างความมั่นคง ความสบายใจ ความภูมิใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียน

กิจกรรมในการจัดการศึกษามีหลากหลายและมีความยืดหยุ่นในธรรมชาติ ดังนั้นการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ควรมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 125) ได้กล่าวถึงการนิเทศในสถานศึกษาว่าควรเป็นกระบวนการที่ต้องกระทำต่อเนื่องกัน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการนิเทศ เป็นการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการนิเทศ
2. ขั้นวางแผนการนิเทศ ประกอบด้วยการพัฒนาความรู้ในภาคปฏิบัติ
3. ขั้นประเมินการนิเทศ เป็นลำดับสุดท้ายของการบริหารงาน
4. ขั้นปรับปรุงแก้ไขวิธีการนิเทศ เป็นขั้นตอนการนำผลการนิเทศมา

ปรับปรุง

การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนสามารถทำได้หลายรูปแบบ การที่ผู้บริหารจะเลือกรูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียนและความสามารถของบุคลากรในโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 124)

ขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 44) ได้กำหนดขอบข่ายของการนิเทศในสถานศึกษาไว้ดังนี้ โดยทั่วไปและในโครงการนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งงานนิเทศไว้เป็น 4 งาน ตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบุคลากร งานบริหารทั่วไป งานบริหารการเงินและพัสดุ ซึ่งการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดพบว่า การนิเทศของโรงเรียน โดยทั่วไปยังไม่ส่งผลให้ครูสามารถปรับปรุงกิจกรรมการเรียน

การสอนของคนให้ดียิ่งขึ้น โดยคาดหวังว่าเมื่อโรงเรียนสามารถพัฒนาระบบการนิเทศอย่างถาวรขึ้นภายในโรงเรียนได้แล้ว โรงเรียนจะประสบผลสำเร็จในการบริหารและใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าการนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันมุ่งเน้นการนิเทศการสอนของครู จึงได้นำแนวคิดของกลิคแมน (Glicman : 1985) ที่จัดขอบข่ายงานนิเทศของโรงเรียนไว้ 5 งาน ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง (Direct Assistance)
2. การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ (Staff Development)
3. การพัฒนาทักษะงานกลุ่ม (Group Development)
4. การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)
5. การวิจัยปฏิบัติการในห้องเรียน (Action Research)

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งงานนิเทศออกเป็น 4 งาน ตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน การนิเทศของโรงเรียน โดยทั่วไปยังไม่ส่งผลให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคนให้ดียิ่งขึ้น

กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2547 : 45) ได้กำหนดขั้นตอนกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาครูไว้ ดังนี้

1. การประเมินความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนา หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงสภาพปัจจุบันของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำมาพิจารณากับข้อมูลที่แสดงสภาพปลายทาง หรือสภาพความสำเร็จของงาน ถ้าข้อมูลแสดงสภาพปัจจุบันสอดคล้องกับข้อมูลแสดงความสำเร็จของงานหรือดีกว่า หรือสูงกว่า แสดงว่าความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขไม่มีแต่ต้องมีการเพิ่มความคาดหวังให้พัฒนาต่อไป แต่ถ้าข้อมูลแสดงสภาพปัจจุบันไม่สอดคล้องกับข้อมูลแสดงความสำเร็จของงาน หรือด้อยกว่า ก็แสดงว่ามีความจำเป็นและต้องการที่จะปรับปรุงแก้ไขการประเมินความต้องการและความจำเป็น โดยการดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 กำหนดสิ่งที่ประเมินและองค์ประกอบที่จะประเมิน
- 1.2 กำหนดสภาพความสำเร็จและเกณฑ์การประเมิน
- 1.3 กำหนดวิธีการ เครื่องมือและระยะเวลาที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.4 กำหนดแหล่งข้อมูล

1.5 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.6 วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศ

1.7 พิจารณาเปรียบเทียบสารสนเทศแสดงสภาพปัจจุบันกับสภาพ

ความสำเร็จหรือสภาพปลายทาง โดยใช้เกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาว่ามีความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาต่อไปหรือไม่

1.8 เขียนข้อความที่แสดงถึงสภาพที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

1.9 เรียงลำดับความต้องการและความจำเป็นที่จะพัฒนาและนำเสนอให้ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงอยู่เสมอ

2. วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดพัฒนา หมายถึง การวิเคราะห์ผลหรือข้อมูลที่ได้จากการประเมิน และ องค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อสภาพความสำเร็จของงานเพื่อประโยชน์ในการกำหนดจุดที่จะพัฒนาและประเมินแนวทางเลือกเพื่อพัฒนาการเลือกจุดที่จะพัฒนาให้เหมาะสมทำให้การนิเทศภายในโรงเรียนมีโอกาสประสบความสำเร็จได้จุดที่จะพัฒนาอาจพิจารณาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

2.2 เจตคติต่อวิชาชีพ

2.3 ค่านิยมในการพัฒนาตนเอง

2.4 ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.5 ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องพัฒนานักเรียน

3. การหาแนวทางเพื่อพัฒนา เป็นการพัฒนาเลือกยุทธศาสตร์ที่จะใช้ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้มีความเป็นไปได้หรือมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากที่สุด โดยคำนึงถึงจุดพัฒนาหรือข้อจำกัดของหน่วยงาน การหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนามีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 รวบรวมข้อมูลแนวทางเลือกที่เป็นไปได้ในการพัฒนา

3.2 พิจารณาแนวทางเลือกที่เป็นไปได้ในการพัฒนา

3.3 พิจารณาข้อดีข้อเสียของแนวทางเลือกที่มีความเป็นไปได้

3.4 เลือกแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมที่สุดให้บรรลุความต้องการ

4. การลงมือปฏิบัติ เป็นการนำยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้มาลำดับขั้นตอนการดำเนินงานและการกำหนดสิ่งสนับสนุนในการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน

4.2 กำหนดสิ่งสนับสนุนในการดำเนินงาน ซึ่งได้แก่ งบประมาณ
บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น

4.3 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน

4.4 วางแผนติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

4.5 จัดทำแผนนิเทศของโรงเรียน

4.6 ประชุมชี้แจง และมอบหมายงานที่ตรงความสามารถของผู้ปฏิบัติ

4.7 ผู้ปฏิบัติงานจัดทำปฏิทินงานและประสานปฏิทินปฏิบัติงานกับผู้มี

ส่วนเกี่ยวข้อง

4.8 ผู้ปฏิบัติงานลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ตามปฏิทินปฏิบัติงาน

4.9 ผู้ปฏิบัติงานรายงานความก้าวหน้าและผลการปฏิบัติงานต่อหน่วยงาน

เจ้าสังกัด

5. การติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข เป็นการรวบรวมข้อมูลด้าน

การดำเนินงานนิเทศ ผลที่ได้จากการดำเนินการนิเทศ ข้อมูลที่ได้ นำไปเปรียบเทียบกับสภาพ
ความสำเร็จของงาน หากไม่ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ก็ต้องมีการพิจารณาว่ามี
ข้อบกพร่องตรงไหน อย่างไร และหาวิธีพัฒนาให้ดีขึ้นหากพบว่าการทำงานตามแผนนิเทศ
บรรลุตามที่คาดหวังไว้ แต่จากการดำเนินงานพบว่าควรพิจารณาปรับปรุงให้ดีขึ้นอีกได้

จะเห็นว่า การพัฒนาบุคลากรนั้นสามารถกระทำได้หลายรูปแบบแต่ละรูปแบบ
ต่างก็มีหลักการและจุดเน้นที่แตกต่างกัน การผสมผสานรูปแบบหรือวิธีการต่าง ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและความจำเป็นแต่ละองค์กร แต่ละองค์กรจะสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อได้มีการ
พัฒนาบุคลากรในระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาว ผสมผสานกันไป

การประชุม

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงการประชุมไว้หลายท่าน พอสรุปได้
ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 56) ได้กล่าวถึงการ
ประชุมดังต่อไปนี้

ความสำคัญและความหมายของการประชุม

การประชุมเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดของนักบริหารที่จะช่วยให้การ
บริหารงานขององค์กร บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย และช่วยให้บุคลากรในองค์กรได้

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันในการที่จะหาแนวทางแก้ไขปัญหาในทางสร้างสรรค์ และก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในกิจการต่าง ๆ อันมีเป้าหมายที่เข้าใจตรงกัน และยังช่วยในการพัฒนางาน พัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งบริหารระดับต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

การประชุม คือ การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันพิจารณาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีกฎเกณฑ์ วัตถุประสงค์ และสถานที่ที่แน่นอน โดยมีจุดมุ่งหมายของการประชุม คือ

1. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
 2. เพื่อรวบรวมข้อมูล
 3. เพื่อแก้ปัญหา
 4. เพื่อพัฒนาคน
 5. เพื่อการตัดสินใจ
 6. เพื่อแจ้งข่าวสาร
 7. เพื่อแถลงนโยบาย
 8. เพื่อหาข้อยุติ
 9. เพื่อความสามัคคี
 10. เพื่อการประสานงาน
- ประโยชน์ของการประชุม
1. แบ่งความรับผิดชอบ
 2. ช่วยให้มี ความรอบคอบในการตัดสินใจ
 3. ช่วยในการกระจายข่าวสารไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็ว
 4. ช่วยในการประสานงาน ประสานความคิดและความเข้าใจ
 5. ก่อให้เกิดความร่วมมือ
 6. ช่วยให้เกิดความรู้สึกละคนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ
 7. ช่วยในการติดตามผลงาน
 8. ช่วยให้ผู้สามารถรวบรวมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่าง

กว้างขวาง

9. ช่วยในการคลี่คลายปัญหา

กรณีที่ควรจัดและไม่ควรจัดให้มีการประชุม

การจัดประชุมแต่ละครั้งผู้ที่จัดให้มีการประชุมจะต้องวิเคราะห์ถึงความ น่าจะเป็นว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาว่าถ้าจัดให้มีการประชุมแล้วจะคุ้มค่ากับเวลา และ ค่าใช้จ่ายที่เสียไปมากน้อยเพียงใดหรือถ้าใช้วิธีอื่น เช่น การวินิจฉัยสั่งการของผู้บริหาร การจัด ประชุมทางโทรศัพท์ เป็นต้น จะประหยัดทั้งเวลา ค่าใช้จ่ายและได้ผลมากกว่าหรือไม่ ผู้จัดก็ ควรเลือกดำเนินการโดยวิธีที่เห็นว่าดีที่สุด ในที่นี้ขอเสนอแนวทางการตัดสินใจในการจัดให้มีการ ประชุม ดังนี้ คือ กรณีที่ควรจัดประชุม

1. การติดตามผลงาน
2. การแจ้งนโยบายข่าวสาร
3. เมื่อมีการขัดแย้งขึ้นในหน่วยงาน
4. เมื่อมีวิชาการใหม่ ๆ
5. เมื่อเกิดปัญหาที่ไม่สามารถจะตัดสินใจคนเดียวได้
6. เมื่อต้องการที่จะพัฒนาคน
7. เมื่อมีผลประโยชน์ร่วมกัน
8. เพื่อสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหน่วยงาน
9. เมื่อต้องการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในหน่วยงาน

กรณีที่ไม่ควรจัดประชุม

1. ไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะใช้วิธีอื่นได้ผล ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย
2. ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องเล็กน้อยอยู่ในวิสัยที่ผู้บังคับบัญชาหรือ ผู้รับผิดชอบจะตัดสินใจได้

มากกว่า

3. มีเวลาน้อยแต่เรื่องที่จะประชุมจะต้องใช้เวลามาก
4. เจ้าของเรื่องนั้น ๆ ไม่สามารถเข้าประชุมได้
5. ไม่มีบุคคลใดจะให้ข้อคิดหรือประสบการณ์ได้

การประชุมที่มีประสิทธิภาพ

การประชุมถือว่าการลงทุนในการดำเนินงานรูปแบบหนึ่ง ต้อง พิจารณาดังปัจจัยที่ใช้ในการประชุมไม่ว่าคน เงิน วัสดุ และการจัดการ รวมทั้งการเตรียมการ ก่อนการประชุมระหว่างการประชุม และการติดตามและประเมินผล ซึ่งจะต้องนำสิ่งเหล่านี้มา พิจารณาเปรียบเทียบกับเป้าหมายว่าจะคุ้มกันหรือไม่ ถ้าจัดประชุมไปแล้วไม่สามารถทำให้การ ประชุมเกิดประสิทธิภาพ ก็จะเป็นการสูญเปล่า ฉะนั้น การจัดประชุมแต่ละครั้งผู้จัดจะพิจารณา

ได้ว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่จากองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การประชุมครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้หรือไม่
2. ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายหรือไม่
3. สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมมีความพึงพอใจหรือไม่
4. สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด
5. บรรยากาศในการประชุมเป็นไปอย่างราบรื่นหรือไม่
6. มติของที่ประชุมนำไปสู่การปฏิบัติได้หรือไม่
7. ประเภทและรูปแบบของการประชุม

ในองค์การที่มีประสิทธิภาพมักจะมีการประชุมที่มีลักษณะเด่น ๆ หลายอย่าง ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของการประชุม การประชุมจะประสบผลสำเร็จด้วยดี เมื่อผู้จัดประชุมและผู้เข้าร่วมประชุมมีความเข้าใจชัดเจนตรงกันว่า การประชุมนั้นเป็นการประชุมลักษณะใดและมีวัตถุประสงค์อย่างไร ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการประชุมมีการแบ่งประเภทการประชุมแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับว่าจะยึดหลักเกณฑ์ หรือ ลักษณะเด่นอย่างไรในการแบ่งประเภท ได้แบ่งการประชุมตามวัตถุประสงค์ของการประชุมเป็นประเภทใหญ่ ๆ 2 ประเภท คือ

1. การประชุมทางการบริหาร (Administrative Meeting)
2. การประชุมทางวิชาการ (Academic Meeting)

การประชุมทางการบริหาร (Administrative Meeting) เป็นการประชุมที่ผู้บริหารใช้เป็นเครื่องมือในการให้ข้อมูล ข่าวสารแก่บุคลากรในองค์การระดมความคิดจากสมาชิก เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจหรือข้อตกลงร่วมกัน

รูปแบบการประชุม จะเป็นการประชุมลักษณะการประชุมปรึกษาหารือ (Conference) การจัดสถานที่ประชุมจะเป็นลักษณะห้องเรียนโดยมีการประชุมอยู่หน้าห้อง และสมาชิกนั่งอยู่ในห้องแบบชั้นเรียน

การประชุมทางวิชาการ (Academic Meeting) เป็นการประชุมที่มีวัตถุประสงค์ในการให้ความรู้ และพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน การประชุมลักษณะนี้จะมีรูปแบบการประชุมมากมาย รูปแบบการประชุมที่สามารถนำมาใช้ในหน่วยงานได้บ่อยครั้งมีดังนี้

1. การอภิปรายกลุ่ม (Discussion) มีหลายวิธี ดังนี้

1.1 Group Discussion คือ การแบ่งสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 6 – 20 คน สมาชิกทุกคนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น เมื่อประธานอนุญาตให้พูด ประธานหรือเลขานุการจะบันทึกเป็นข้อสรุปของกลุ่มเสนอที่ประชุมใหญ่

1.2 Brian storming ประธานจะกล่าวถึงปัญหาแล้วถามความเห็นของที่ประชุมโดยถามเรียงตัวให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นออกมาจะถูกฝึกก็ได้ แล้วค่อยมาช่วยเลือกเพื่อนความเป็นไปได้หรือทางเลือกที่ดีที่สุดของกลุ่มว่าควรทำหรือดำเนินการตามข้อใด

1.3 Buzz session เป็นการแบ่งกลุ่มย่อยแต่เล็กกว่า Group Discussion แต่ไม่เกิน 15 คน และจำกัดเวลาให้คิดเสร็จในเวลา 10 – 20 นาที เป็นอย่างช้า

1.4 Phillips 66 J. Donald Phillips ศาสตราจารย์ทางการศึกษาผู้ใหญ่วิศวกรรมที่ Michigan State เป็นผู้ริเริ่มใช้ ใช้ในกรณีที่ต้องการให้ได้มติหรือความคิดเห็นของกลุ่มอย่างรวดเร็ว โดยการแบ่งกลุ่มย่อยโดยไม่ต้องย้ายที่นั่งให้คนแถวหน้า 3 คน หันไปเข้ากลุ่มกับ 3 คนในแถวหลัง ในกลุ่มจะมีสมาชิก 6 คน และให้เวลาคิด 6 นาที ให้แล้วเสร็จเรื่องที่คิด

1.5 Hiddle group เป็นเทคนิคที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มใหญ่เป็นกลุ่มย่อยโดยปกติ เช่น ใช้วิธีนับหรือแบ่งตามรายชื่อ

1.6 Rolel – playing คือ การแสดงบทบาทสมมติ เป็นวิธีแบ่งกลุ่มย่อยให้ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้เกิดทักษะ พร้อมไปด้วย เช่น การแสดงการประชุม การแสดงลักษณะและภาวะผู้นำ

1.7 การอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Symposium) โดยการนำผู้ทรงคุณวุฒิหลาย ๆ คนมานั่งหน้าห้องประชุม และการแสดงความคิดเห็นของตนต่อปัญหาที่กำหนดขึ้น โดยมีผู้ดำเนินการอภิปราย (Modirator) เป็นผู้ดำเนินการจัดลำดับให้พูดและช่วยกันสรุปปัญหาหรือซักถามปัญหา

2. การอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion) โดยใช้วิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิหลาย ๆ คนพูดในเรื่องเดียวกันแต่ละตอน เช่น เรื่องต้นไม้ แบ่งกันพูดเรื่องไม้ผลไม้ประดับ เป็นต้น พิธีกรจะเป็นผู้เชื่อมโยงให้ผู้ฟังเข้าใจ ตอนท้ายให้มีการซักถาม

3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าประชุมที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาช่วยกันคิด ปฏิบัติและช่วยกันรวมข้อมูลเพื่อให้สมาชิกเกิดประสบการณ์ หรือได้รับความรู้ใหม่ และสามารถนำความรู้นั้นไปปฏิบัติได้ วิธีการคือเลือกผู้ที่จะเข้าประชุมที่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องนั้น มีความเข้าใจและสนใจที่จะช่วยกันคิด และช่วยกันปฏิบัติ

4. การประชุมอภิปรายกลุ่มย่อย (Syndicate) มีวัตถุประสงค์ เพื่อมุ่งแก้ไข ปัญหาด้วยกระบวนการของกลุ่มอย่างมีขั้นตอน มีวิธีการ คือ

- 4.1 แบ่งผู้เข้าประชุมเป็นกลุ่มย่อย
- 4.2 แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
- 4.3 สมาชิกกลุ่มร่วมกันอภิปรายหาสาเหตุ เสนอแนะวิธีแก้ปัญหา
- 4.4 แต่ละกลุ่มทำรายงานผลการอภิปรายกลุ่มเสนอต่อที่ประชุม
- 4.5 ที่ประชุมรวมมีมติหลังพิจารณารายงานของแต่ละกลุ่มถือเป็น

ผลงานของการประชุมรวมทั้งหมด

5. การสัมมนา (Seminar) มีวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ เทคนิคใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อทำให้เกิดความก้าวหน้าใน วิชาชีพแขนงนั้น ๆ หรือการปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น ๆ มีวิธีการคล้ายกับการประชุม Syndicate แต่มีการพิจารณาปัญหาที่กว้างกว่า เช่น การสัมมนาการจัดฝึกอบรมของสถาบัน ผู้บริหารการศึกษา เป็นต้น จะมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการ อาจมีการ แบ่งกลุ่มย่อยก็ได้ เมื่อเสร็จการสัมมนาก็จะพิมพ์สรุปผลการสัมมนาให้สถาบัน ๆ หรือผู้มีส่วน เกี่ยวข้องกับนโยบายถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

สรุปได้ว่า การประชุม คือการที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันพิจารณาและ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีกฎเกณฑ์ วัตถุประสงค์ และสถานที่ที่แน่นอน โดยมีจุดมุ่งหมายของการประชุม คือ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อรวบรวม ข้อมูล เพื่อแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาคน เพื่อการตัดสินใจ เพื่อแจ้งข่าวสาร เพื่อแถลงนโยบาย เพื่อ หาข้อยุติ เพื่อความสามัคคี เพละเพื่อการประสานงาน ซึ่งการประชุมมีด้วยกันหลายรูปแบบ การเลือกวิธีการที่จะประชุมขึ้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความเหมาะสมของการประชุม

7. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม

โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม ตำบลโนนบุรี อำเภอสหกรณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่ ในเขตเทศบาลตำบลโนนบุรี หมู่ที่ 10 รหัสไปรษณีย์ 46140 โทร. 0-4387-1019 โทรสาร 0-4387-1019 ริมถนนสาย กาฬสินธุ์ – สหกรณ์ ทางหลวงหมายเลข 227 กิโลเมตรที่ 31 ห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เป็นระยะทาง 35 กิโลเมตร การ ครอบครองที่ดินเป็นที่ราชพัสดุหมายเลข กส. 449 มีเนื้อที่จำนวน 121 ไร่

ระดับที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย อนุบาล 1 และอนุบาล 2 ถึงระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 2 โดยมีพื้นที่ในเขตบริการเขตโนนบุรี จำนวน 5 หมู่บ้าน ดังนี้

1. บ้านโนนบุรี ม.1 มีครัวเรือนประมาณ 220 หลังคาเรือน มีประชากรประมาณ 2,000 คน
2. บ้านโนนสามัคคี ม.4 มีครัวเรือนประมาณ 90 หลังคาเรือน มีประชากรประมาณ 500 คน
3. บ้านสิงห์บุรี ม.5 มีครัวเรือนประมาณ 45 หลังคาเรือน มีประชากรประมาณ 250 คน
4. บ้านโนนบุรี ม.10 มีครัวเรือนประมาณ 85 หลังคาเรือน มีประชากรประมาณ 380 คน
5. บ้านโนนศึกษา ม.11มีครัวเรือนประมาณ 135 หลังคาเรือน มีประชากรประมาณ 550 คน

ข้อมูลด้านการบริหาร

โรงเรียนสหสachsenวิทยาคม ปัจจุบันปีการศึกษา 2549 ผู้บริหาร ชื่อ นายสุรียนต์ วัชรหา วุฒิการศึกษาาระดับปริญญาตรี (พลศึกษา) และประกาศนียบัตรบัณฑิต (สาขาบริหารการศึกษา)

รองผู้อำนวยการโรงเรียน 2 คน คือ นายอมรินทร์ ศรีมามาศวุฒิจาก การศึกษาปริญญาตรี (ประวัติศาสตร์) และประกาศนียบัตรบัณฑิต (สาขาบริหารการศึกษา) และนายดำรง นาไชโย วุฒิการศึกษาาระดับปริญญาตรี (พลศึกษา) และประกาศนียบัตร บัณฑิต (สาขาบริหารการศึกษา)

ประวัติโรงเรียนสหสachsenวิทยาคม

โรงเรียนสหสachsenวิทยาคม ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2465 ในเขตสุขาภิบาล อำเภอสหสachsen โดยอาศัยศาลาวัดกลางมาลัยเป็นที่จัดการเรียนการสอน ต่อมาจึงได้งบประมาณก่อสร้างอาคารเอกเทศโดยสร้างขึ้นที่บ้านคำคา หมู่ที่ 3 ตำบลโนนศิลา อำเภอสหสachsen จังหวัดกาฬสินธุ์สร้างเสร็จและได้ย้ายมาเรียนที่แห่งใหม่เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2481 โดยทำการสอนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ต่อมาในปี พ.ศ. 2510 ทางราชการได้สร้างเขื่อนลำปาวทำให้พื้นที่โรงเรียน ถูกน้ำท่วม รวมทั้งหมู่บ้านในเขตบริการ และสุขาภิบาลอำเภอสหสachsenด้วย จึงรื้อย้ายมาสร้าง

ในที่แห่งใหม่ แรก ๆ ก็เรียนร่วมกับโรงเรียน โนนศิลาไกรฤกษ์ราษฎร์อำนวยการ เนื่องจากอาคาร
ยังสร้างไม่เสร็จ และเมื่อสร้างเสร็จในที่ปัจจุบันได้เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2510
วันแรกมีนักเรียนมาเรียน 58 คน เนื่องจากส่วนใหญ่ยังติดการย้ายบ้านกับผู้ปกครอง

ในปีการศึกษา 2511 ได้รับงบประมาณสร้างอาคารแบบ 003 กรมสามัญ
งบประมาณ 420,000 บาท มีนักเรียนเข้าเรียนวันที่ 1 พฤษภาคม 2511 จำนวน 391 คน
ครู 11 คน

วันที่ 4 มีนาคม 2513 ได้เกิดอัคคีภัยเพลิงไหม้ได้รับความเสียหายทั้งหมด
ทางราชการได้จัดงบประมาณใหม่สร้างอาคารเรียนแบบกรมสามัญแบบ 003 เหมือนหลังเดิม
ขนาด 4 ห้องเรียนงบประมาณ 500,000 บาท สร้างเสร็จเข้ามาทำการเรียนการสอนเมื่อวันที่ 25
มีนาคม 2514

ปีการศึกษา 2514 เปิดขยายชั้นเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีนักเรียนมา
สมัครเข้าเรียน 41 คน

ปีการศึกษา 2516 ขยายถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ได้รับงบประมาณสร้าง
โรงอาหารแบบกรมสามัญ 312 จำนวน 1 หลัง และส้วมแบบกรมสามัญ 401 จำนวน 1
หลัง 5 ที่

ปีการศึกษา 2517 ได้รับงบประมาณสร้างอาคารเรียนแบบ ป 1 ฉ. ขนาด 3
ห้องเรียน

ปีการศึกษา 2520 ได้รับงบประมาณสร้างอาคารเรียนแบบ ป.1ฉ.ขนาด 2
ห้องเรียนใต้ถุนสูง

ปีการศึกษา 2521 ได้รับงบประมาณสร้างโรงฝึกงานแบบกรมสามัญ 312
จำนวน 1 หลัง

ปีการศึกษา 2522 ได้รับงบประมาณสร้างอาคารเรียนแบบ 017 ก. เป็น
อาคารคอนกรีตใต้ถุนสูง ขนาด 4 ห้องเรียน ต่อมาได้รับงบประมาณต่อเติมชั้นล่างอีก 4
ห้องเรียน

ปีการศึกษา 2529 ได้รับงบประมาณสร้างส้วมแบบ สปช.601 ขนาด 2 ที่นั่ง
และคณะกรรมการโรงเรียนได้ร่วมมือกันสร้างหอพระประจำโรงเรียน 1 หลัง เป็นแบบทรง
ไทยจตุรมุข

ปีการศึกษา 2532 ทางโรงเรียนประกอบด้วยคณะครูได้ร่วมมือกันสร้าง
โรงเรียนเลี้ยงไก่ชั้น 1 หลัง งบประมาณ 18,000 บาท และเรือนเพาะชำ 1 หลัง งบประมาณ
10,000 บาท

ปีการศึกษา 2533 ทางกรมชลประทานได้สร้างสระเก็บน้ำขนาดความจุ
70,000 ลบ.ม. จำนวน 1 แห่ง ในพื้นที่ของโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำและ
ใช้น้ำเพื่อการเกษตรของนักเรียนและชุมชนใกล้เคียง

ปีการศึกษา 2535 ได้รับงบประมาณสร้างอาคารอเนกประสงค์แบบ สปช.
205/2526 จำนวน 1 หลัง จำนวน 4 ห้องเรียน

ปีการศึกษา 2539 คณะครูได้ร่วมมือกันสร้างศาลา 6 เหลี่ยม จำนวน 1 หลัง
ใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ สิ้นงบประมาณ 20,000 บาท

ปีการศึกษา 2542 ได้รับงบประมาณสร้างส้วมแบบ สปช.601/2526 จำนวน
1 หลัง 2 ที่นั่ง และ คณะครูได้สร้างศาลา 6 เหลี่ยมอีก 1 หลัง ใช้เป็นอาคารพักผ่อน จำนวน
1 หลัง ใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ สิ้นงบประมาณ 20,000 บาท

ปีงบประมาณ 2545 ทางการศึกษาแห่งประเทศไทยจังหวัดกาฬสินธุ์ได้จัด
งบประมาณสร้างลานกีฬาอเนกประสงค์ในพื้นที่ของโรงเรียนขนาด 40 x 60 เมตร และทาง
โรงเรียนได้รับความอนุเคราะห์จากเทศบาลตำบลโนนบุรี การไฟฟ้าสหพันธ์ พระอาจารย์
ณรงค์ ชยมงคล บริจาคเสาไฟฟ้าขยายไฟฟ้าภายในให้สว่างเพิ่มความปลอดภัย

ปีงบประมาณ 2547 โรงเรียนได้รับการปรับปรุงตำแหน่งผู้บริหาร และ
ได้รับการบริจาควัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษาจากบริษัทยามาฮ่ามอเตอร์ประเทศไทย จำกัด
บริษัทเอเชียนเซนเตอร์ จำกัด โดยบริจาคเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา จำนวน 7 ชุด

ปีงบประมาณ 2548 องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มอบเครื่อง
คอมพิวเตอร์ในสภาพที่ใช้งานได้ จำนวน 2 เครื่อง ให้โรงเรียนใช้ในการเรียนการสอน

ปีการศึกษา 2549 กลุ่มเครือข่ายสหสัมพันธ์สหพันธ์ก้าวหน้า มอบเครื่อง
คอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในงานธุรการ จำนวน 1 เครื่อง

คำขวัญประจำโรงเรียน

รื่นรมย์ภูมิสถาน วิชาการก้าวหน้า

สูงค่าคุณธรรม ก้าวนำประชาธิปไตย

ทันสมัยเทคโนโลยี เน้นความดีสู่มาตรฐาน ประสานสู่พัฒนา

คติพจน์ของโรงเรียน

ศึกษาคี มีวินัย นำใจนักกีฬา กล้ารับผิดชอบ

ปรัชญาโรงเรียน

ปัญญา วทานัง เสโย “ปัญญาย่อมประเสริฐกว่าทรัพย์”

อักษรย่อของโรงเรียน

ส.ว.ค.

สีประจำโรงเรียน

ฟ้า - เหลือง

วัตถุประสงค์เฉพาะของสถานศึกษา

เป็นองค์กรจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 และ ช่วงชั้นที่ 2 โดยอาศัยหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้เรียน เรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี สารสนเทศที่ทันสมัย มีความรู้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ระบบโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา

โครงสร้างและวิธีบริหารจัดการทางการบริหาร จัดองค์กรออกเป็น 4 ฝ่าย ตามระเบียบว่าด้วยการแบ่งส่วนในหน่วยงานราชการ คือ ฝ่ายงานวิชาการ ฝ่ายงานบริหารทั่วไป ฝ่ายงานบริหารการเงินและพัสดุ และฝ่ายงานบริหารบุคคล

สภาพชุมชนโดยรวม

สภาพชุมชนรอบบริเวณ โรงเรียนมีลักษณะเป็นชุมชนการเกษตร พ่อค้า นักธุรกิจ และข้าราชการเป็นส่วนที่ตัดแยกกัน มีประชากรประมาณ 3,000 – 4,000 คน บริเวณใกล้เคียงโรงเรียนได้แก่ ชุมชนถนนหลักสายหลักกาฬสินธุ์ – สหัสขันธ์ ชุมชนการค้า อาชีพหลักของชุมชนคือ การเกษตรและการค้าขาย แต่ก็มีข้าราชการแทรกอยู่จำนวนมาก เนื่องจากพื้นที่ทางการเกษตรมาก ประชากรจึงมีอาชีพทางการเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพืชผลทางพืชไร่ เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา และการประมงก็มีบ้างเนื่องจากอยู่ใกล้อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว ประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 99 นับถือศาสนาพุทธ ประเพณี/ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คืองานประเพณีสงกรานต์ต้นมัสการพระพรหม ภูมิปาโล และงานประเพณีตามเทศกาลงานบุญต่าง ๆ ตามวิถีของชาวพุทธ

โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลโนนบุรีซึ่งเป็นย่านการค้าที่ตั้งของตัวอำเภอสหศาสตร์ เป็นชุมชนที่มีผู้คนอยู่หนาแน่นหลากหลายอาชีพ เป็นชุมชนที่แออัด นักเรียนรับรู้พฤติกรรมการแสดงออกของผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองทำให้ซึมซับเอาความมีวินัยในตนเองแบบเด็กสังคมเมือง เช่นการทิ้งขยะมั่งง่าย การแสดงความเคารพ และการไม่ตรงต่อเวลาของคนในชุมชน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนจึงได้เห็นความสำคัญนี้คือเด็กขาดระเบียบวินัยหลาย ๆ ด้านจึงได้ทำวิจัยการพัฒนาสร้างเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม อำเภอสหศาสตร์ จังหวัดกาฬสินธุ์

8. การวิจัยปฏิบัติการ

การวิจัยปฏิบัติการได้แพร่หลายในประเทศไทยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางการศึกษา แนวคิดการวิจัยปฏิบัติการที่มีอิทธิพลมาก คือ แนวคิดของมหาวิทยาลัยเดยกิน (Deagin) โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการแปลหนังสือชื่อ The Action Research Planner ของ Kemmis และ Mc Taggart (1998) เป็นภาษาไทยชื่อ “น้กวางแผนวิจัยปฏิบัติการ” เมื่อปี 2538 และประกาศใช้เป็นหนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาขึ้นไปทั่วประเทศ และแนวคิดเรื่องนี้ได้รับการกล่าวถึงกว้างขวางที่สุด เมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุไว้ในมาตรา 30 ว่าให้สถานศึกษาสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนางานในโรงเรียน โดยใช้การวิจัย จึงทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาสนใจแนวคิดเรื่องนี้อย่างมากมาย โดยเฉพาะการนำการวิจัยปฏิบัติการไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียน เรียกว่า Classroom Action Research (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 3-4)

1. ความหมายและมโนทัศน์เบื้องต้นของการวิจัยปฏิบัติการ

ความหมาย

ประวิต เอราวรรณ์ (2545 : 5) ได้สรุปความหมายของการวิจัยปฏิบัติการ ว่า หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าร่วมกันอย่างเป็นระบบของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน เพื่อทำความเข้าใจต่อปัญหาหรือข้อสงสัยที่กำลังเผชิญอยู่ และให้ได้แนวทางการปฏิบัติหรือวิธีการแก้ไขปรับปรุงที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงาน ซึ่งถ้ากล่าวในบริบทของโรงเรียนก็คือ การวิจัยที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและชั้นเรียน โดยที่ครูพยายามปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองจากการสะท้อนสะท้อนตัวเอง การหาข้อสรุปเพื่อแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่

รวมทั้งการให้ความสนใจและมโนทัศน์ของตนเองมากกว่าผู้เชี่ยวชาญ การวิจัยปฏิบัติการจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงาน

และผู้เกี่ยวข้องได้ใช้ความสามารถหรือควบคุมสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ด้วยตัวเอง

มโนทัศน์

มโนทัศน์เป็นพื้นฐานที่สำคัญของการวิจัยปฏิบัติการ สรุปได้ 7 ประการ คือ (ประวิต เอราวรณณ์. 2545 : 6)

1. การวิจัยปฏิบัติการเป็นการเชื่อมโยง 2 เรื่องเข้าด้วยกัน คือ แนวคิดซึ่งเป็นทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติได้จริง
2. ผู้ปฏิบัติงานคือนักวิจัย ซึ่งอยู่ในองค์กรหรือชุมชนที่กำลังเผชิญสถานการณ์การปฏิบัติงานที่เป็นปัญหาหรือข้อสงสัยที่คลุมเครือไม่กระจ่าง
3. เป้าหมาย คือ
 - 3.1 เพื่อแก้ปัญหา
 - 3.2 เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานแบบมีอาชีพ
4. หัวใจสำคัญที่แฝงอยู่ในกระบวนการของการวิจัยปฏิบัติการ คือ การมีส่วนร่วม และความร่วมมือกัน เพื่อนำไปสู่ความเกี่ยวพันของผู้เกี่ยวข้องในองค์กรหรือชุมชนที่ดำเนินการวิจัย
5. การมีส่วนร่วมในการวิจัยปฏิบัติการ คือ การร่วมกันตระหนักในปัญหา วางแผนตัดสินใจ ลงมือปฏิบัติ ส่งสะท้อนตัวเองและรู้สึกเป็นเจ้าของ
6. เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าแบบวิวัฒน์ที่ค่อย ๆ พัฒนาขึ้นเป็นลำดับจากจุดเล็ก ๆ ของคนกลุ่มหนึ่งในประเด็นปัญหาที่ไม่ใหญ่โตซับซ้อนเกินไป
7. จุดเด่นข้อหนึ่งของการวิจัยปฏิบัติการ คือ ผู้ปฏิบัติงานในฐานะนักวิจัย เมื่อได้ทำวิจัยแล้วผลวิจัยจะตอบสนองความต้องการของตนเองทำให้อยากศึกษาค้นคว้าและปรับปรุงพัฒนางานต่อไป

2. ประเภทของการวิจัยปฏิบัติการ

แมกเกอร์แนน (ประวิต เอราวรณณ์. 2545 : 7-8 ; อ้างอิงมาจาก McKernan. 1996)

ได้แบ่งการวิจัยปฏิบัติการออกเป็น 3 ประเภท คือ

2.1 การวิจัยปฏิบัติการวิธีวิทยาศาสตร์ (Scientific Action Research) เป็นการวิจัยปฏิบัติการที่อาศัยกระบวนการวิทยาศาสตร์เป็นวิธีวิจัยหรือวิธีแก้ปัญหา เช่น

2.1.1 รูปแบบวิจัยปฏิบัติการของ Kurt Lewin ที่มีขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การค้นหาความจริง (Fact Finding) การดำเนินการ (Execution) และการวิเคราะห์ผล (Analysis)

2.1.2 รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการของ Taba –Noel Hilda Taba ซึ่งเป็นนักทฤษฎีหลักสูตรได้ประยุกต์วิธีการของที่มี 5 ขั้นตอน มาใช้ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรโดยแยกได้เป็น 6 ขั้นตอน คือ

- 1) ระบุปัญหา
- 2) วิเคราะห์ปัญหา
- 3) กำหนดแนวคิดหรือสมมติฐาน
- 4) รวบรวมและวิเคราะห์ปัญหา
- 5) ปฏิบัติหรือดำเนินการ
- 6) ประเมินผลการปฏิบัติ

3. รูปแบบวิจัยปฏิบัติการของ Lippitt – Radke ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

3.1 เริ่มต้นจากกลุ่มที่มีความต้องการที่จะค้นหาความรู้ความจริง

3.2 ร่วมกันกำหนดว่า “อะไรคือสิ่งที่กลุ่มอยากรู้”

3.3 สร้างเครื่องมือวิจัยที่เป็นวิทยาศาสตร์ขึ้นมา

3.4 กำหนดเป้าหมายและทดลองใช้เครื่องมือ

3.5 รวบรวมข้อมูลโดยมีการร่วมกันกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด

3.6 รวบรวมข้อมูลด้านทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้เกี่ยวข้อง เช่น ตั้งคำถามว่า

“มองสิ่งต่าง ๆ ” แตกต่างไปจากเดิมหรือไม่เมื่อรู้ความจริง

3.7 ร่วมมือกันค้นหาความจริงและนำเสนอความจริง ซึ่งอาจต้องใช้เทคนิควิจัย

เฉพาะและควรแบ่งงานกันอย่างเสมอภาค

3.8 ในบางครั้งข้อค้นพบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่านิยมหรือการรับรู้ทางสังคมของกลุ่มหรือคนใดคนหนึ่ง ซึ่งต้องช่วยกันสำรวจให้พบ

3.9 เสนอข้อค้นพบให้กลุ่มอื่นรู้โดยการสนทนาหรือเขียนเป็นรายงาน

3.9.1 การวิจัยปฏิบัติการ (Practical Deliberative Action Research) เป็นการวิจัยปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจและปรับปรุงพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งรูปแบบนี้จะเน้นที่การให้เกิดการวิจัยขึ้นจากค่านิยมในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ริเริ่มโครงการ และ

บทบาทของผู้วิจัยคือการกระตุ้น และช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเข้าใจและทำการปรับปรุง การปฏิบัติงาน เช่น

1) รูปแบบการวิจัยของ John Elliott จะเน้นวิธีการให้ผู้ปฏิบัติงานส่ง สะท้อนการพัฒนาตนเองในมุมมองของ John Elliott เขาเชื่อว่าการวิจัยปฏิบัติการจะนำไปสู่ การปรับปรุงคุณภาพชีวิตที่ดีในสถานการณ์ทางสังคม

2) รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการของ David Edutt ซึ่งเสนอว่าแนวทางที่ดีที่สุด ในการคิดเชิงกระบวนการ คือ ลำดับขั้นตอนตามวงจรแห่งความสำเร็จ

3) การวิจัยปฏิบัติการเชิงอิสระ Emancipatory (AR) เป็นการวิจัยปฏิบัติการที่ เกี่ยวข้องกับการตอบสนองความต้องการขององค์กร โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจ และปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยกลุ่มผู้วิจัยมีอิสระในการเผชิญหน้ากับปัญหา และร่วมมือกัน แสวงหาวิธีการที่ดีที่จะแก้ไขแล้วส่งสะท้อนตนเองจากผลการปฏิบัติ เช่น รูปแบบวิจัย ปฏิบัติการของมหาวิทยาลัย Deakin หรือการวิจัยปฏิบัติการตามรูปแบบของ Kemmis และ คณะ ซึ่งมีความคิดว่ากระบวนการวิจัยปฏิบัติการมีลักษณะเป็นเกลียว (Spiral) ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกตผล และการสะท้อนผล PAOR

คุณลักษณะ 10 ประการของการวิจัยปฏิบัติการ

แมกเกอร์แมน (ประวัติ เอรารธรรม์. 2545 : 8-9 ; อ้างอิงมาจาก McKernan. 1996)

ได้อธิบายลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการไว้ 10 ประการ โดยอาศัยแนวคิดของ Elliot ดังนี้

1. ปัญหาที่นำมาวิจัยต้องเป็นปัญหาของผู้ปฏิบัติงาน
2. ปัญหานั้นเป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้
3. ปัญหานั้นเป็นปัญหาในเชิงปฏิบัติไม่ใช่ปัญหาเชิงทฤษฎีหรือเชิงหลักการ
4. มีการเสนอทางออกของปัญหาและปรับเปลี่ยนไปจนกว่าการวิจัยจะเสร็จสิ้น
5. เป้าหมายคือต้องการให้ผู้วิจัยเข้าใจปัญหา
6. ใช้วิจัยแบบกรณีศึกษา (Case Study) เพื่อบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการ

ดำเนินการวิจัยและสถานการณ์ปัญหาที่เกาะติดเพื่อศึกษา

7. กรณีศึกษาในที่นี้ เป็นการรายงานตามการรับรู้และความเชื่อในสิ่งต่าง ๆ ของ ครูหรือผู้เรียน ฯลฯ

8. ใช้การบรรยายข้อมูลจากสัญลักษณ์ทางภาษาที่แสดงออกมาในชีวิตประจำวัน

9. กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลได้อย่าง

อิสระ

10. เปิดรับหรือรวบรวมข้อมูล ได้อย่างอิสระภายในกลุ่มหรือในระหว่างการปฏิบัติ

หลักการสำคัญ 16 ประการของการวิจัยปฏิบัติการ

แมกเกอร์แนน (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 9-10 ; อ้างอิงมาจาก McKernan. 1996)

กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการมีหลักการสำคัญอยู่ 16 ประการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

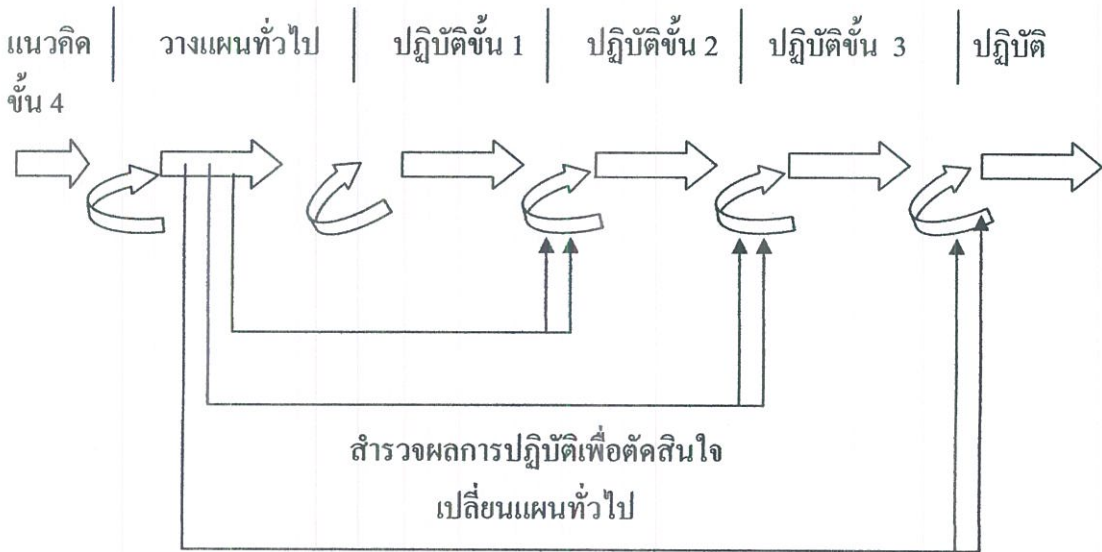
1. เพิ่มพูนความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ
2. มุ่งปรับปรุงการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานของบุคคล
3. เน้นที่ปัญหาเร่งด่วนของผู้ปฏิบัติงาน
4. ให้ความสำคัญต่อความร่วมมือกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
5. ดำเนินการวิจัยภายใต้สถานการณ์ที่กำลังเป็นปัญหา
6. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมอย่างเป็นธรรมชาติ
7. เน้นการศึกษาเฉพาะกรณีหรือศึกษาเพียงหน่วยเดียว
8. ไม่มีการควบคุมหรือจัดกระทำต่อตัวแปร
9. ปัญหา วัตถุประสงค์ และระเบียบวิธีลักษณะเป็นกระบวนการสืบเสาะหา

ความรู้ความจริง

10. มีการประเมินหรือส่องสะท้อนผลที่เกิดขึ้นเพื่อทบทวน
11. ระเบียบวิธีมีลักษณะเป็นนวัตกรรม สามารถเกิดขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมกับ
12. กระบวนการศึกษามีความเป็นระบบหรือเป็นวิทยาศาสตร์
13. มีการแลกเปลี่ยนผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติจริง
14. ใช้รูปแบบการบรรยายข้อมูล หรือการอภิปรายร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติ
15. คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ซึ่งต้องมาจากการทำความเข้าใจ การตีความหมาย

และการคิดอย่างมีอิสระ

16. เป็นการวิจัยที่ปลดปล่อยความคิดอย่างอิสระ และเป็นการเสริมสร้างพลังร่วมในการทำงาน (Empowerment) ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบที่ 2 กระบวนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kurt Lewin

กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ

กระบวนการหรือขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการที่สำคัญและมีผู้นำมาประยุกต์ใช้ในทางการศึกษาอย่างแพร่หลายมีอยู่ 5 กระบวนการ คือ กระบวนการของ Kurt Lewin, John Elliott, ของมหาวิทยาลัย Deakin David Ebbutt และ James McKernan สำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยของมหาวิทยาลัย Deakin ดังนั้นจึงนำเสนอตามรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

กระบวนการวิจัยปฏิบัติการทดลองของมหาวิทยาลัย Deakin (ประวิต เอราวรณ. 2545: 15-16) ในประเทศออสเตรเลีย Stephen Kemmis และคณะ ได้นำแนวคิดของ Lewin มาประยุกต์ใช้ในการวิจัยปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษาของออสเตรเลียจนได้รับการยอมรับและเผยแพร่ไปกว้างขวาง ซึ่งในความคิดของ Kemmis และคณะนั้น การวิจัยปฏิบัติการ คือ การวิจัยแบบมีส่วนร่วมและการร่วมมือกันเป็นหมู่คณะจะกระทำคนเดียวไม่ได้ เพราะการกระทำเพียงคนเดียวถึงแม้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงก็จะทำลายพลังการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากกลุ่ม ดังนั้นลำดับขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการจึงต้องกำหนดจุดสนใจร่วมกัน (Thematic Concern) เช่น สนใจที่จะพัฒนาหลักสูตร และวิธีสอนให้มีประสิทธิภาพ หรือ

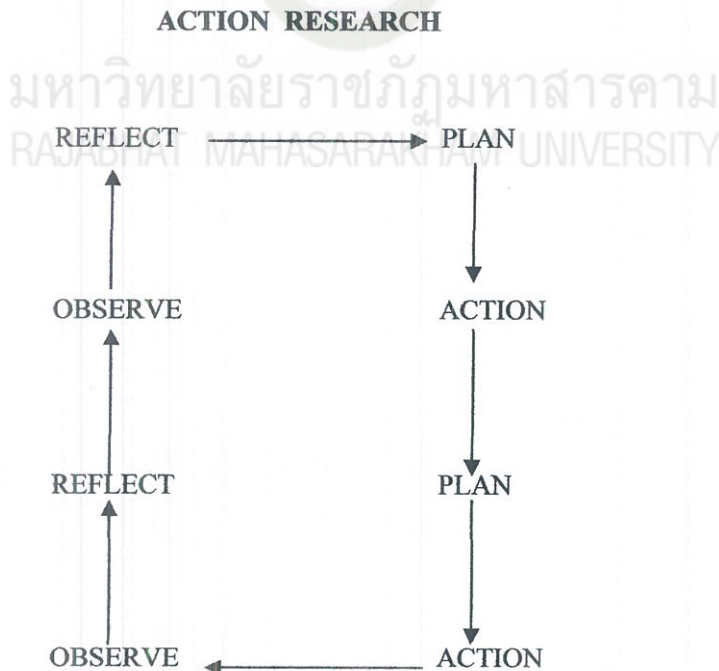
พัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการวิทยาศาสตร์ให้ลึกซึ้งเป็นต้น เมื่อได้จุดสนใจร่วมกันแล้วจะนำไปสู่การปฏิบัติที่สำคัญ 4 ประการ ที่เกี่ยวข้องกันเป็นวงจร คือ

1. การพัฒนาแผนการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงสิ่งที่ปัญหา ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานที่มีโครงสร้างและแนวทาง การวางแผนต้องมีความยืดหยุ่น และต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อแผนที่กำหนดไว้ได้

2. การปฏิบัติตามแผน ซึ่งเป็นการดำเนินการตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้อย่างละเอียด รอบคอบและมีการควบคุมอย่างสมบูรณ์

3. การสังเกตผลการปฏิบัติเป็นการบันทึกข้อมูล หลักฐาน หรือร่องรอยต่าง ๆ อย่างมีวิจาร์ณญาณเกี่ยวกับผลที่ได้จากการปฏิบัติ โดยอาจใช้วิธีการวัดแบบต่าง ๆ เข้ามาช่วย ซึ่งสารสนเทศจากการสังเกตนี้จะนำไปสู่การสะท้อนและปรับปรุงการปฏิบัติอย่างเข้าใจ และถูกทิศทาง

4. การสะท้อนย้อนผลการปฏิบัติ เป็นกระบวนการทบทวนการปฏิบัติจากบันทึกที่ได้จากการสังเกตว่าได้ผลเป็นอย่างไร มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งอย่างไร เพื่อเป็นหลักฐานการวางแผนตามวงจร ดังภาพประกอบที่ 3

ภาพประกอบที่ 3 กระบวนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของมหาวิทยาลัย Deakin

ดังนั้น องค์ประกอบสำคัญของกระบวนการวิจัยปฏิบัติการของมหาวิทยาลัย Deakin จึงประกอบด้วยจุดสำคัญทั้ง 4 จุด ดังนี้ คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติ (Action) 3) การสังเกตผล (Observation) 4) การสะท้อนผล (Reflection) ซึ่งการเคลื่อนไหวลักษณะ “เกลียวสว่าน” ไปในจุดทั้ง 4 จุดไม่อยู่นิ่ง และไม่จบลงด้วยตัวเอง

ข้อแตกต่างระหว่างการวิจัยทางการศึกษากับการวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษา (ประวิต เอราวรณณ์. 2545 : 27 - 30) การวิจัยทางการศึกษาทั่วไปกับการวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษานั้น มีหลายประเด็นที่มีความคล้ายคลึงกันแต่ก็มีบางประเด็นที่แตกต่างกัน ส่วนคล้ายคลึงกันคือทั้งสองวิธีต่างก็ใช้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการที่เป็นระบบ เพียงแต่การวิจัยทั่วไปนั้นมีจุดเน้นที่สำคัญของการวิจัยประยุกต์ทั่วไปที่ต้องศึกษากับกลุ่มประชากรขนาดใหญ่ มีการควบคุมตัวแปรที่รัดกุม และมีการกำหนดขนาดและการสุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดี (Representative) ซึ่งข้อค้นพบที่เกิดขึ้นสามารถสรุปอ้างอิง (Generalize) จากการสุ่มตัวอย่าง (Sample) ไปสู่กลุ่มประชากร (Population) ส่วนการวิจัยปฏิบัติการนั้น จุดเน้นไม่ได้อยู่ที่การตรวจสอบหรือหาความสัมพันธ์ของทฤษฎีหรือหาข้อสรุปที่เป็นความรู้หรือทฤษฎี แต่อยู่ที่การมุ่งเน้นใช้ผลการวิจัยในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ดังนั้นเงื่อนไขต่าง ๆ ในการวิจัยจึงไม่จำเป็นที่จะเข้มงวดมากนัก Choen และ Manion (ประวิต เอราวรณณ์. 2545 : 8-9 ; อ้างอิงมาจาก Choen and Manion. 1980)

Corey. (ประวิต เอราวรณณ์. 2545 : 8-9 ; อ้างอิงมาจาก Corey. 1953) ได้อธิบายความแตกต่างระหว่างการวิจัยทั่วไปและการวิจัยปฏิบัติการว่ามีความแตกต่างกัน 4 ประการ คือ

1. ผลต่อการจัดการศึกษา (Influence on Educational Practice) กล่าวคือ ผลการวิจัยทางการศึกษาทั่วไปนั้น มีครูจำนวนไม่มากนักที่สามารถเข้าถึงและอ่านเพื่อทำความเข้าใจและนำไปปฏิบัติเพื่อเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของตนได้ เพราะในบางครั้งข้อค้นพบนั้นก็ไม่ได้ตรงกับปัญหาที่ครูประสบอยู่ หรือไม่มีผลการวิจัยเป็นหลักการหรือทฤษฎีที่ยากในการนำไปปฏิบัติ ผลที่มีต่อการจัดการศึกษาจึงมีความแตกต่างจากการวิจัยปฏิบัติการที่ครูเป็นนักวิจัยเอง

2. แผนแบบการวิจัยและเกณฑ์คุณภาพ (Research Design and Criteria of Quality) การวิจัยทางการศึกษาทั่วไปมีการออกแบบการวิจัยอย่างชัดเจนก่อนการดำเนินการและยึดแผนแบบการวิจัยนั้นไปจนกว่ากระบวนการจะจบลง โดยนักวิจัยจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแผนแบบการวิจัยได้ซึ่งการวิจัยปฏิบัติการมีลักษณะตรงกันข้ามที่สามารถเปลี่ยนแปลงแผน

แบบได้ทุกขั้นตอน การวิจัยหากนักวิจัยเห็นว่าจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายหรือสามารถแก้ปัญหาได้

3. การสรุปอ้างอิงผลการวิจัย (Generalizations Resulting from Research) การวิจัยทั่วไปมุ่งอธิบายประชากรขนาดใหญ่ โดยอาศัยการสรุปอ้างอิงจากผลการศึกษาที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง แต่สำหรับการวิจัยปฏิบัติการไม่ได้มีจุดหมายที่การสรุปอ้างอิง แต่มุ่งอธิบายกลุ่มเป้าหมายที่กำลังศึกษาเท่านั้น

4. การวิจัยเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือ (Research as a Cooperative Activity) การวิจัยทางการศึกษาทั่วไป สามารถดำเนินการได้ด้วยตัวนักเรียนเพียงคนเดียว แต่การวิจัยปฏิบัติการต้องอาศัยการมีส่วนร่วม และความร่วมมือกันของกลุ่มครูหรือผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียน

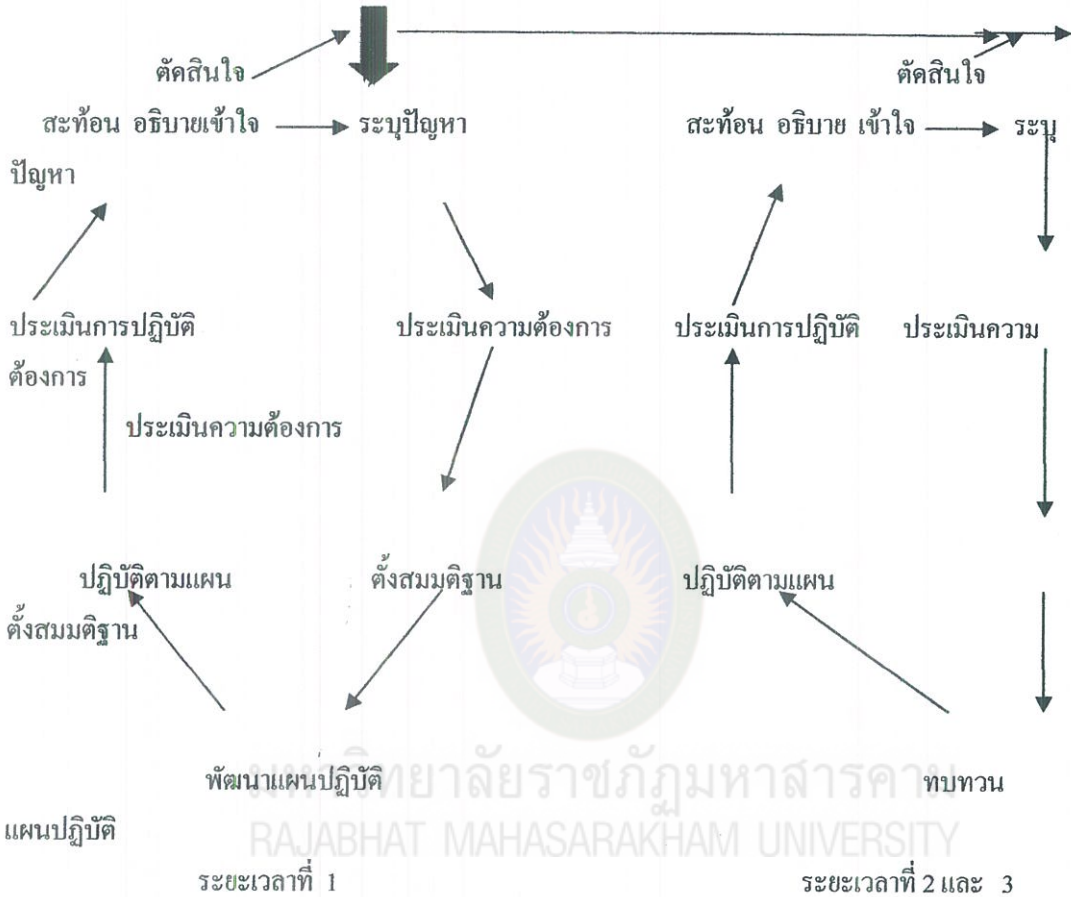
นอกจาก Corey แล้ว Sowell และ Casey (1982) ยังเห็นว่าความแตกต่างระหว่างการวิจัยการศึกษากับการวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษามีทั้งหมด 9 ประการ คือ โอกาสในการทำวิจัยบทบาทนักวิจัย จุดประสงค์ของการวิจัย การจัดการกระทำกับตัวแปร เครื่องมือการวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดกลุ่มทดลอง การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถสรุปความแตกต่างของการวิจัยการศึกษาและการวิจัยปฏิบัติการได้ ดังภาพประกอบที่ 4

วงจรปฏิบัติที่ 1

วงจรปฏิบัติที่ 2

ความต้องการปรับปรุงการปฏิบัติงาน
ในสภาพการณ์ที่เป็นปัญหา

ภาพประกอบที่ 4 กระบวนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ McKernan

ตารางที่ 1 ความแตกต่างของการวิจัยการศึกษาและการวิจัยปฏิบัติการ

ประเด็น	การวิจัยทางการศึกษา	การวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษา
1. โอกาสในการทำวิจัย	ดำเนินการในลักษณะของโครงการวิจัยวิทยานิพนธ์ โดยได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัย	เกิดจากประสบปัญหาหรือเป็นความสนใจที่แท้จริงของผู้วิจัย ซึ่งบางครั้งอาจทำเป็นโครงการวิจัย
2. บทบาทของนักวิจัย	มีหน้าที่ควบคุม มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการบางส่วนหรือทั้งหมด มีความรู้ในเรื่องที่การวิจัยนั้นหรือไม่ก็ได้	ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดในการดำเนินการและมีความรู้ในเรื่องนั้นเป็นอย่างดี
3. จุดประสงค์ของการวิจัย	เพื่อพัฒนาทฤษฎีทางการศึกษาและการปฏิบัติตอบสนองความต้องการของคณะกรรมการในสถาบันการศึกษา	มุ่งใช้ผลการวิจัยไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับวิชาชีพ แก้ปัญหาหรือในบางครั้งอาจตอบสนองความต้องการทางวิชาการ
4. การจัดกระทำตัวแปร	มีการกำหนดตัวแปรจัดกระทำและศึกษาตัวแปรนั้นไปจนถึงสิ้นสุดการวิจัย	มีการกำหนดตัวแปรจัดกระทำ แต่เปลี่ยนแปลงได้ในขณะทำวิจัย
5. เครื่องมือวิจัย	มีความเหมาะสมกับตัวแปรที่วัด	เปลี่ยนแปลงเครื่องมือได้ในขณะวิจัย
6. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	กำหนดขนาดและใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ	ขึ้นอยู่กับปัญหาวิจัยและความเหมาะสมไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการสุ่มก็ได้
7. การกำหนดกลุ่มทดลอง	ในกรณีที่เป็นการศึกษาเชิงทดลอง ต้องใช้วิธีการสุ่มเข้าทดลองกลุ่มควบคุม	กำหนดกลุ่มทดลองตามความเหมาะสม ไม่จำเป็นต้องใช้วิธีสุ่มก็ได้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็น	การวิจัยทางการศึกษา	การวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษา
8. การรวบรวมข้อมูล	ใช้เครื่องมือที่มีมาตรฐาน ผ่านการทดลองใช้แล้ว	เครื่องมือที่ใช้ทำให้มีมาตรฐานเท่าที่เป็นไปได้ และเปลี่ยนแปลงได้ในขณะดำเนินการ
9. กระบวนการวิจัย	ดำเนินการตามขั้นตอนและแผนแบบและมีวิธีวิจัยที่รัดกุม	ไม่เข้มงวดกับแผนแบบการวิจัยและวิธีวิจัยมากนัก
10. การวิเคราะห์ข้อมูล	จะใช้สถิติอ้างอิง และหน่วยวิเคราะห์มักจะเป็นกลุ่มหรืออาจเป็นกลุ่มย่อย	ใช้วิธีการทางสถิติง่าย ๆ หรือใช้การอธิบาย หน่วยวิเคราะห์นั้นอาจเป็นกลุ่ม รายบุคคล หรือกลุ่มย่อยก็ได้
11. การสรุปอ้างอิงผลการวิจัย	สามารถนำไปสรุปอ้างอิงสู่กลุ่มประชากร	จะไม่พูดถึงการสรุปอ้างอิงผล เนื่องจากเป็นการวิจัยเฉพาะการ
12. เกณฑ์ตัดสินคุณภาพ	พิจารณาคุณค่าจากองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยและนำไปประยุกต์ใช้ได้	พิจารณาจากข้อค้นพบที่ได้สามารถนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นเพียงใด
13. ผลต่อการจัดการศึกษา	ครูมักนำข้อค้นพบไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของตนเองได้ยากหรือไม่เหมาะสม	ข้อค้นพบเหมาะสมกับปัญหา มากกว่า เพราะเป็นผลจากการปฏิบัติด้วยตนเองทำให้ครูมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นมากกว่า เป็นผู้ใช้ผลวิจัยอย่างเดียว
14. กิจกรรมที่เป็นผลพลอยได้	มีเครือข่ายนักวิจัย หรือคณะทำงานที่เชี่ยวชาญหรือสนใจในเรื่องเดียวกัน	เกิดความร่วมมือในโรงเรียนในการค้นหาความรู้และแนวทางปฏิบัติด้วยตนเอง

อย่างไรก็ดี ความแตกต่างระหว่างการวิจัยการศึกษากับการวิจัยปฏิบัติการอีกประการหนึ่งที่ต้องการเน้นให้เห็นความสำคัญและยังไม่มีกล่าวถึงที่ชัดเจนก็คือ การวิจัยทางการศึกษามีลักษณะเป็นแนวเส้นตรงและสิ้นสุดกระบวนการ เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นตามเค้าโครงวิจัย (Research Proposal) ที่กำหนดไว้ ส่วนการวิจัยปฏิบัติการกระบวนการวิจัยจะมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่องจะสิ้นสุดกระบวนการก็ต่อเมื่อสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้สำเร็จ หรือมีการปรับปรุงพัฒนางานจนเป็นที่พอใจแต่ก็จะต้องหาจุดพัฒนาใหม่ต่อไป

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.1 งานวิจัยในประเทศ

วิศิษฐ์ หมายดี (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวางแผนงานปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมหาไชยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนมหาไชยพิทยาคาร เน้นการสร้างวินัยในตนเองจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการแสดงออก นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลการทำงานและสังเกตพฤติกรรมการทำงานความสะอาดของนักเรียนที่เป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยมีการพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาจริงที่ 1 ในด้านมอบหมายงานและประเมินผลในภาพรวมทั้งห้อง แต่ไม่สามารถประเมินความรับผิดชอบเป็นรายบุคคลได้ จึงเกิดปัญหาทำให้นักเรียนบางคนไม่ตระหนักในความรับผิดชอบนั้น จึงมีการปรับปรุงโดยใช้แบบประเมินการทำงานความสะอาดที่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนในกลุ่ม และให้ทุกคนได้มีโอกาสเป็นผู้นำกลุ่ม มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม และประเมินผลการทำงานความสะอาดบริเวณที่กลุ่มได้รับมอบหมายด้วย ซึ่งวิธีการรูปแบบนี้ทำให้นักเรียนกระตือรือร้น และเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมากขึ้น ซึ่งเกิดจากการตระหนักในภาวะผู้นำและเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของมาสโลว์ ที่กล่าวว่า “คนทั้งหลายโดยพื้นฐานแล้วเป็นคนดีและพวกเขาต่างก็มีความต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถและเป็นที่ยอมรับ”

ชูศักดิ์ นันทะ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและ

ครูผู้สอนในภาพรวมเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดรูปแบบการทำงาน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินการอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง แต่ด้านการจัดให้ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและด้านการจัดกิจกรรมตามคู่มือครู การพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทั่วประเทศมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ประหยัด คีลัน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยพฤติกรรมการณ์การฝึกระเบียบวินัย และแนวทางแก้ไขพฤติกรรมการณ์การฝึกระเบียบวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2546 พบว่า พฤติกรรมการณ์การฝึกระเบียบของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม มีพฤติกรรมการณ์การฝึกระเบียบโดยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ นักเรียนมาโรงเรียนสาย หลบหนีการเข้าแถวทำพิธีหน้าเสาธงส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น พูดจาหยาบคาย ทำให้ผู้อื่นรำคาญ แต่งกายฝึกระเบียบวินัยของโรงเรียน หนีโรงเรียนเป็นประจำ เสพสิ่งมีนเมาในสถานศึกษา เล่นการพนันในสถานศึกษา เที่ยวกลางคืนตามสถานเริงรมย์ ทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายผู้อื่นด้วยอาวุธจนผู้อื่นได้รับบาดเจ็บนำยาเสพติดมาขายในสถานศึกษามีการติดยาเสพติด ข่มขู่รีดไถเงินจากนักเรียนด้วยกัน ขโมยของผู้อื่น ทำลายสิ่งของสาธารณะ ทุจริตในการสอบ และพฤติกรรมการณ์ส่อแววไปในทางชั่วสาว

แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมการณ์การฝึกระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม คือ โรงเรียนแจ้งแนวปฏิบัติให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ ขอความร่วมมือจากครูผู้สอนในรายวิชาดังกล่าว ตักเตือน ชี้แนะ ให้นักเรียนตระหนักถึงคุณสมบัติของผู้ดี มีมาตรการในการตรวจสอบคาบเวลาเรียนอย่างจริงจัง โดยทำเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องให้เป็นรูปธรรม อบรม ตักเตือน ให้ผลเสียหายของการเล่นการพนัน ให้มีมาตรการลงโทษอย่างชัดเจน จัดให้มีสรวัดรนักเรียนคอยตรวจตราอยู่ตลอดเวลา ปลูกฝังให้นักเรียนตระหนักถึงการเป็นเจ้าของร่วมกัน ควรหาข้อมูลศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการณ์ส่อแววไปในทางชั่วสาว

สมบูรณ์ สิงห์คำปล้อง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการส่งเสริมวินัยนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน สังกัดกองการศึกษามูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย พบว่า ครู-อาจารย์ โดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียนเอกชน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการส่งเสริมวินัยนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นครู-อาจารย์ ในโรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในภาคใต้มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครู-อาจารย์โดยรวมในภาคเหนือ ภาคกลาง มี

ทักษะเกี่ยวกับปัญหาการส่งเสริมในด้านระเบียบวินัยนักเรียนทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง แต่ครู – อาจารย์ในโรงเรียนเอกชนในภาคใต้มีปัญหา 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นปัญหาในด้านการลงโทษอยู่ในระดับปานกลาง และครู – อาจารย์ในโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทักษะเกี่ยวกับปัญหาการส่งเสริมวินัยนักเรียน 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาอีก 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านความประพฤติด้านความรับผิดชอบ

ปัญหาเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก ในด้านความประพฤติ คือ การส่งเสริมให้นักเรียนไม่สูบบุหรี่ หรือสิ่งเสพติดอื่น ๆ และการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน และมีสัมมาคารวะ และด้านความรับผิดชอบ คือ การส่งเสริมให้ดูแลรักษาความสะอาดของโรงเรียนและการส่งเสริมให้นักเรียนทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากครูอย่างจริงจัง และรายชื่อที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ การส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเปิดน้ำ ปิดไฟ หลังการใช้ทุกครั้ง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ คือ การส่งเสริมให้นักเรียนรักษาความสะอาดปราศจากรอยขีดเขียนบนโต๊ะ และด้านการลงโทษ คือ การว่ากล่าวตักเตือนเมื่อนักเรียนไม่รับผิดชอบหรือทำงานอื่น

ครู – อาจารย์ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในสภาพภูมิศาสตร์ที่ต่างกันมีทักษะเกี่ยวกับปัญหาการส่งเสริมวินัยนักเรียน โดยภาพรวม และเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้านไม่แตกต่างกัน

พูนสวัสดิ์ นาคเสน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการส่งเสริมวินัยนักเรียนของมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญการศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า บุคลากรโดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียนเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติงานการส่งเสริมวินัยนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติงานสูงสุด คือ ด้านตรงต่อเวลา ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการแต่งกาย ปัญหาการปฏิบัติงานการส่งเสริมวินัยนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปัญหาส่วนใหญ่ ครู – อาจารย์ ภายในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการเอาใจใส่ให้นักเรียนอย่างแท้จริงในการควบคุมดูแล ตรวจร่างกายนักเรียน ก่อนเข้าห้องเรียนหรือก่อนการเรียนการสอน นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ไม่มีจิตสำนึกในการแสดงความเคารพ และการรักษาความสะอาดของส่วนรวมโรงเรียนขาดการจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติของโรงเรียน และยังคงพบว่าขาดความร่วมมือเอาใจใส่จากครู ในการพัฒนาสร้างเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

พิสิทธิ์ หอมสมบัติ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนบ้านคอนยูง กิ่งอำเภอนาเยีย จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยของนักเรียนจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ตามที่กำหนดอย่างแท้จริง จึงและต่อเนื่อง ให้เกิดความเคยชินจนเกิดเป็นนิสัยตนเอง โดยการจัดการบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีและกระบวนการเรียนรู้อื่น ๆ ให้เอื้อต่อการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน สำหรับการพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านการรักษาความสะอาดและด้านการเข้าแถวด้วยกิจกรรมการอบรมนักเรียนหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน กิจกรรมการเรียนการสอนสอดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้นกิจกรรมแบ่งเขตการรับผิดชอบ การทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน กิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ในวงรอบที่ 1 นักเรียนที่ประพฤติผิดวินัย ด้านการรักษาความสะอาด 25 คน ด้านการเข้าแถว จำนวน 37 คน ปัญหาที่พบในวงรอบที่ 1 คือ นักเรียนบางส่วนยังขาดควมรับผิดชอบไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน และไม่ตระหนักในความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจึงเกิดแนวทางแก้ปัญหาและการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน ในวงรอบที่ 2 ส่งผลให้นักเรียนที่ขาดวินัยด้านความสะอาดและด้านการเข้าแถวลดลงเหลือ 2 คน และ 4 คน ตามลำดับ และจากการสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมนั้น นักเรียนมีความกระตือรือร้น ตั้งใจและเอาใจใส่ในการทำงานมีการร่วมมือกันระหว่างนักเรียนในห้องเรียนและกลุ่ม ซึ่งแนวทางในการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดและด้านการเข้าแถว นี้มีกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรมคือ กิจกรรมจัดสัปดาห์แห่งการทำความสะอาดเครื่องแต่งกายและรักษาความสะอาดห้องเรียน กิจกรรมแห่งสัปดาห์การเข้าแถวเคารพธงชาติและการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ การประกวดการทำความสะอาดเขตรับผิดชอบและกิจกรรมประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับการกล่าวที่ว่า “การปลูกฝัง ความรับผิดชอบใดๆ ต้องเกิดจากการได้ปฏิบัติงาน หรือ กิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย”

นัยนา วงศ์โสภิตา (2548 : 81 – 83) ได้ศึกษาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสันติธรรมวิทยาคม นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยมีอุปนิสัยรักความสะอาด และยังขาดควมรับผิดชอบ กล่าวคือ นักเรียนมักทิ้งขยะเรี่ยราด โดยพบว่าถุงขนม กระดาษห่อลูกอม หลอดดูดน้ำ ไอศกรีม ไม้เสียบลูกชิ้น ฯลฯ ถูกทิ้งเกลื่อนกลาดอยู่ตามบริเวณต่าง ๆ ในโรงเรียน และในห้องเรียนก็พบว่ามีลักษณะเช่นเดียวกัน ซึ่งสภาพดังกล่าวได้

สร้างความรำคาญให้กับทุกฝ่าย ในส่วนของครูและบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน ในการสังเกตและประเมินนักเรียนอย่างเป็นระบบ ทำการวิจัยจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 ห้อง และครู 3 คน ขอความร่วมมือครูฝ่ายปกครองและครูใหญ่ การดำเนินการใน วงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 การนำแนวทางการศึกษาแบบบาไฮ (Baha' Holistic Approach) เข้ามาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการวิจัย มีความกระตือรือร้นเกิดความคุ้นเคยกับการประสานงาน มีการติดต่อประสานงานมากขึ้น แลกเปลี่ยนข้อมูลจากการบันทึกประจำวันมากขึ้น และพบว่าข้อเสนอแนะที่ได้จากการ ใ้ไตร่ตรองการทำงานและการสะท้อนผลร่วมกัน มีแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสมและแก้ปัญหา ร่วมกันมากขึ้น ด้านนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในวงรอบที่ 1 พบว่านักเรียนชอบทิ้งขยะรีไซเคิล และไม่ค่อยรับผิดชอบเกี่ยวกับอุปกรณ์ของตนและส่วนของส่วนรวมยังขาดความรับผิดชอบ และไม่รักความสะอาด ในวงรอบที่ 2 พบว่า จำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมความสะอาด และความรับผิดชอบต่อรายที่กำหนดโดยเฉพาะอยู่ที่มากกว่าครึ่งห้อง

โอกาส ยติกร (2547 : 127 – 128) ได้ศึกษาการดำเนินงานเสริมสร้างควมมีวินัยของ นักเรียนที่ยังไม่เหมาะสม 3 ด้าน คือด้านความสะอาด ด้านการเข้าแถวและด้านการแสดงความ เคารพ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย 110 คน นักเรียนไม่ค่อยทำความสะอาดร่างกาย ปล่อยให้เล็บยาว ดำ ไม่ค่อยทำความสะอาดฟัน ผมยาว เสื้อ – กางเกง กระโปรง รองเท้า ถุงเท้า ไม่ค่อยสะอาด การเข้าแถวเคารพธงชาติไม่เป็นระเบียบ ยืนคดไปมา มีการพูดคุยในแถว ชอบหยอกล้อกันดู ไม่เป็นระเบียบ ไม่เข้าคิวซื้ออาหาร แสดงความเคารพไม่ถูกระเบียบ ผลการใช้กิจกรรม กลยุทธ์สร้างเสริมควมมีวินัย ดังนี้ รวมศิษย์พิชิต ส. 3 กิจกรรมประกวดระเบียบแถว กิจกรรมการประกวดมารยาทไทย สรุปผลหลังการพัฒนาของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายทุกคน แล้ว ในวงรอบที่ 2 นักเรียนที่ผ่านวงรอบที่ 1 ก็สามารถผ่านวงรอบที่ 2 ปราบกฏดังนี้ ด้าน ความสะอาด กลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย 12 คน ในด้านการเข้าแถว ในวงรอบที่ 1 นักเรียนบรรลุเป้าหมาย 12 คน ไม่บรรลุเป้าหมาย 16 คน ได้รับการพัฒนาในวงรอบที่ 2 แล้ว ผ่านการบรรลุเป้าหมาย 16 คน การแสดงความเคารพ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่ผ่าน ในวงรอบที่ 1 จำนวน 10 คน ได้รับการพัฒนาในวงรอบที่ 2 บรรลุเป้าหมาย ทั้ง 10 คน

ประจักษ์ ปราบุญเหลือม (2547 : 76) ได้ศึกษาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียน โนนสูงธานี อำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมาใช้กลยุทธ์การพัฒนา 3 กลยุทธ์ คือ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมเยาวชนไทยใส่ใจธรรมชาติและกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนในวงรอบที่ 1 กลุ่มเป้าหมายได้มีการพัฒนาวินัยตามกรอบการศึกษา 4 ด้าน คือ การแต่งกาย ความ

รับผิดชอบ การแสดงความเคารพและการตรงต่อเวลา โดยเฉพาะกิจกรรมเยาวชนไทยใส่ใจ
 ธรรมชาติ สามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตัวดีขึ้นทุกคน ทั้งนี้ด้านการแต่งกาย ด้านความ
 รับผิดชอบและด้านการตรงต่อเวลา ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียนยังไม่ครบทุกคน
 ซึ่งกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียนเพิ่มเติมในวงรอบที่ 2 ใช้กลยุทธ์
 คือ กิจกรรมโฮมรูม และกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนจนทำให้กลุ่มเป้าหมายมีวินัยดีขึ้นทุกคน

อศุขศักดิ์ ทองดี (2548 : 69) ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยในด้านการแต่งกายของนักเรียน
 โรงเรียนบ้านกลาง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จากการวิเคราะห์สภาพปัญหา เทคนิค
 การระดมพลังสร้างสรรค์ (AIC) นักเรียนมีปัญหาในด้านการแต่งกาย จำนวน 55 คน ใน
 วงรอบที่ 1 จำแนกการทำผิดการแต่งกาย 3 ลักษณะ คือ 1) แต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบที่
 โรงเรียนกำหนด 2) แต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายไม่สะอาด 3) นักเรียนไม่แต่งกายตามที่
 โรงเรียนกำหนด โดยใช้กิจกรรม 4 กิจกรรมเข้าไปพัฒนา คือ กิจกรรมรับนักเรียนหน้า
 โรงเรียน กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมที่ช่วยน้อมในการแต่งกาย และกิจกรรมการประกวด
 นักเรียนตัวอย่าง โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในวงรอบที่ 1 ประสบผลสำเร็จ นักเรียนเปลี่ยน
 พฤติกรรมในการแต่งกายถูกต้อง เรียบร้อย สะอาดและเหมาะสมกับโอกาสและกิจกรรม
 นอกจากนี้ยังช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 5 คน ในวงรอบที่ 2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
 ได้ร่วมหาสาเหตุของการไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการแต่งกาย จำนวน 5 คน พบว่า พ่อ -
 แม่ หย่าร้าง ทั้งลูกอยู่กับยาย พ่อแม่เสียชีวิตด้วยโรคร้าย ฐานะยากจน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้หา
 แนวทางแก้ไขปัญหาโดยจัดหาทุนการศึกษา การขอรับบริจาคเสื้อผ้าจากผู้มีจิตศรัทธาได้ครบ
 ทั้ง 5 คน

วิวัฒนา ศิลาสัง (2548 : 74) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมวินัย
 ด้านการแต่งกายของนักเรียน โรงเรียนบ้านนาบอน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จากสภาพ
 ปัญหานักเรียนส่วนใหญ่แต่งกายไม่ถูก นักเรียนแต่งกายไม่สะอาด แต่งกายไม่เหมาะสม ใส่
 ชุดนักเรียนไปเรียนพลานามัย ในการดำเนินการพัฒนาพัฒนาได้ประชุมผู้ปกครอง ขอความ
 ร่วมมือกับผู้ปกครองช่วยดูแลบุตรหลาน โดยโรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมในรูปแบบโครงการแม่
 เป็นกระจะงของลูก และ โครงการประกวดนักเรียนตัวอย่างด้านการแต่งกาย มีผลทำให้
 นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดี ทำให้จำนวนนักเรียนแต่งกายผิดระเบียบลดลงเป็น
 จำนวนมาก เมื่อเทียบกับก่อนดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 12.61 สาเหตุก็มาจากฐานะยากจนทาง
 บ้าน โรงเรียนหาทางช่วยเหลือต่อไป

ด้านความสะอาดของเครื่องแต่งกาย พบว่า นักเรียนมีการแต่งกายด้วยชุดนักเรียนที่สะอาดขึ้น รักษาทำความสะอาดในระดับประถมศึกษาปีที่ 5, 6 การรีดทำให้ดูดีขึ้น หลีกเลี่ยงการเล่นกิจกรรมทุกกิจกรรมที่ทำให้ชุดนักเรียนเปื้อน แต่ยังมีนักเรียนบางส่วน เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1,2 ยังแต่งกายชุดสกปรก เพราะสภาพครอบครัวอาศัยอยู่กับยายซึ่งมีอายุมาก ไม่มีเวลาดูแลความสะอาดของบุตรหลาน ซึ่งครูประจำชั้นประสานกับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อหางบประมาณช่วยเหลือ

อเนก แท้สูงเนิน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัยด้านความสะอาดและด้านความประหยัดของนักเรียน โรงเรียนตลาดไพรพิทยาคม อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิเคราะห์ปัญหา พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหามาก คือ ความมีระเบียบวินัย ความประหยัดและความสะอาด การดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ คือ การจัดอบรมผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียน ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งใช้เทคนิควิธีการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา แต่ยังคงขาดประสบการณ์ตรง จึงมีความคิดเห็นว่าการให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนอื่น นอกจากนี้ยังใช้กลยุทธ์ประชาสัมพันธ์และสอดแทรกเนื้อหาคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัย ด้านความสะอาดและความประหยัด และทำการประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสรุปถึงความสำเร็จและสภาพปัญหาต่าง ๆ

1) ผลจากการพัฒนา ในด้านการตรงต่อเวลา นักเรียนที่มาไม่ทันทำกิจกรรมหน้าเสาธงในเวลา 08.00 น. ให้พบอาจารย์ปกครองเพื่อทำกิจกรรมหน้าเสาธงในตอนเย็น ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความพยายามที่จะมาเรียนให้ทันตามกำหนด ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์

2) ด้านการแต่งกาย โรงเรียนได้มีข้อตกลงเรื่องการแต่งกายของครูและนักเรียน ดังนี้ วันจันทร์ครูต้องสวมชุดข้าราชการครู นักเรียนสวมชุดนักเรียน วันอังคารครูสวมชุดสุภาพ นักเรียนสวมชุดนักเรียน วันพุธครูและนักเรียนสวมชุดลูกเสือ-เนตรนารี วันพฤหัสบดีครูสวมชุดของโรงเรียน นักเรียนสวมชุดกีฬา วันศุกร์ครูสวมชุดผ้าไทย นักเรียนสวมชุดประจำโรงเรียน

3) ความสะอาดบริเวณโรงเรียนในเวลา 12.50 น. หลังรับประทานอาหารเช้า นักเรียนเก็บขยะในพื้นที่รับผิดชอบและบันทึกในธนาคารความดี นักเรียนจะแข่งขันกันทำความดี

4) ด้านการประหยัดไฟฟ้า โดยการปิดไฟฟ้าก่อนออกจากห้อง

ประนอม โสภิพันธ์ (2548 : 74) ได้ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านไทยวิทยาคม อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำกิจกรรมมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประกอบด้วย การอบรมเข้าค่ายคุณธรรมภายนอกสถานศึกษา การอบรมจริยธรรมในโรงเรียนทุกสัปดาห์ การทัศนศึกษานอกสถานที่และสุดท้ายการเยี่ยมบ้านพบปะผู้ปกครองของนักเรียน

ผลการศึกษานักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปจากเดิม มีความอดทน เสียสละ และเคารพต่อกติกาของส่วนรวม ยอมรับในกฎระเบียบของค่าย สามารถสร้างอุดมการณ์ชีวิตได้ ฟังตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี เข้าใจในบาปบุญคุณอันเนื่องมาจากการกระทำ เห็นถึงภาพชีวิตของตนเองในการเป็นบุตรที่ดี มีจิตใจอ่อนโยนต่อครูและบิดามารดา

พระสมุห์ไทยสวัสดิ์ โสถันตา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมวินัยของพระนิสิต วิทยาสงฆ์นครพนม จังหวัดนครพนม โดยประเด็นปัญหาในด้านวินัย ดังนี้ วินัยด้านการตรงต่อเวลา วินัยด้านความประพฤติในสมณสงฆ์รูป วินัยด้านความสามัคคีระหว่างกัน วินัยด้านความรับผิดชอบ วินัยด้านการแต่งกาย และวินัยด้านความสามัคคีระหว่างกัน วินัยด้านความรับผิดชอบ วินัยด้านการแต่งกายและวินัยด้านการแสดงความเคารพ โดยใช้นวัตกรรมในการพัฒนา คือ การนิเทศแบบกัลยาณมิตร และใช้วิจัยเชิงปฏิบัติการดำเนินการเป็น 2 วงรอบ ใช้เครื่องมือ คือ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยก่อนการดำเนินการดำเนินการพัฒนา พระนิสิตไม่ค่อยมีระเบียบวินัยเท่าที่ควร ไม่มีความตรงต่อเวลา แสดงความเคารพยังไม่ถูกต้องตามสถานการณ์ แม้กระทั่งการนุ่งและห่มจีวร หลังการดำเนินการพัฒนาโดยนิเทศแบบกัลยาณมิตร ตามขั้นตอนวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ แล้วปรากฏว่า พระนิสิตมีวินัยดีขึ้นในระดับที่น่าพอใจ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการประพฤติตนในสมณสงฆ์รูป ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความสามัคคี ด้านการแต่งกาย ส่วนอีก 2 ด้านคือ ด้านการตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบ พระนิสิตยังไม่สามารถปฏิบัติตนได้เป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควร

พระครูโอภาสวีรคุณ (2548 : 81) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลด คือการส่งเสริมคุณธรรมโดยตรง ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน และด้านการจัดการเรียนการสอนบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เห็นว่า การดำเนินงาน

ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ศีลธรรม โปะทะนำ (2547 : 77) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนโนนคือ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จากการวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียนที่จะต้องรับพัฒนาอย่างรีบด่วน คือ นักเรียนขาดความรับผิดชอบ นักเรียนขาดความซื่อสัตย์ นักเรียนขาดความสามัคคีซึ่งกันและกัน และขาดระเบียบวินัยในการแต่งกาย ในการแก้ไขปัญหา ผู้วิจัยได้ใช้กลยุทธ์ ดังนี้

- 1) การดำเนินงานแบ่งเขตรับผิดชอบ เป็นโครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นระเบียบ ความสะอาดบริเวณโรงเรียนและบริเวณบ้าน และส่งเสริมต่อการเป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาประเทศต่อไป
- 2) โครงการบันทึกความดี เป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน ในแต่ละวันนักเรียนทำความดีอะไรก็จะบันทึกและส่งให้ครูได้รับทราบ สามารถแก้ปัญหาร่วมมือกันทำความสะอาดได้
- 3) โครงการน้องใจห้วพี่ เป็นโครงการช่วยพัฒนาให้นักเรียนเกิดความเคารพและรักสามัคคีกันในหมู่คณะ เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมถ่อมตน ส่งผลให้นักเรียนไหว้ครู ไหว้ผู้ปกครอง เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
- 4) การดำเนินโครงการเดินแถวกลับบ้าน เป็นการพัฒนาพัฒนาความมีระเบียบและความปลอดภัย นักเรียนมีกิจนิสัยที่ดี ครูและผู้ปกครองเห็นว่าควรดำเนินโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง

ภราดา บั้วรอด (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาครูในการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนหวาย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการพัฒนาครูในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องวินัยนักเรียน ขาดวิธีการสร้างวินัย ขาดความเอาใจใส่ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียน ไม่สอดคล้องระเบียบวินัยในการเตรียมการสอนในทุกระดับชั้น ขาดเทคนิควิธีการสอนที่ก่อให้เกิดวินัยในตัวนักเรียนเอง จึงส่งผลให้นักเรียนขาดระเบียบวินัยในตนเอง การปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพ จึงดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศ ผลการพัฒนาครูในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยให้ความรู้เรื่องการเสริมสร้างวินัยนักเรียน และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบเพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรม และการนิเทศเพื่อสร้างความเชื่อมั่น รวมทั้งผู้ร่วมวิจัยทราบข้อบกพร่องของตนเอง ให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความ

เข้าใจ ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน รวมทั้งสามารถจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนได้ นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น แต่ผู้ร่วมวิจัยยังขาดทักษะวิธีการและความสามารถในการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ผู้ร่วมวิจัยไม่มีความมั่นใจ และยังเลือกกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ได้ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาเท่าใดนัก จึงดำเนินการในการพัฒนาในรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการและการนิเทศ โดยเน้นหัวข้อเรื่อง วิธีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยเน้นกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานรวมทั้งเป็นที่ปรึกษาชี้แนะ แนะนำ หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการแล้ว พบว่า ผู้ร่วมวิจัยทุกคนสามารถจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยวิธีการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

จากการศึกษาจากงานวิจัยในประเทศทำให้ทราบว่า ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียน มีผลกระทบมาจากกระแสของสังคมนับตั้งแต่การเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบภายใน โรงเรียน ความเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งโรงเรียนควรดำเนินการปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม โดยได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนเกิดความเคยชินจนคิดเป็นนิสัย สามารถควบคุมตนเองได้ มีเหตุมีผลมีความรับผิดชอบตรงต่อเวลา เคารพในสิทธิของผู้อื่น ประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม โดยการส่งเสริมวินัยนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายจะส่งผลให้การดำเนินงานส่งเสริมวินัยนักเรียนบรรลุเป้าหมายซึ่งทำให้ 1) นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีมีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม 2) ผู้บริหารและกรรมการฝ่ายปกครองในโรงเรียนมีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบ มากกว่าครูผู้สอนทำให้มีความรู้สึกแตกต่างกัน 3) ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้น เพราะสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้นแนวทางในการแก้ไข และพัฒนาด้านวินัยนักเรียน จึงควรดำเนินการโดยมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหา ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนมีความประพฤติที่ดีอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนและสังคม

9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จอห์นสัน (Johnson. 1997 : 2769 - A) ได้ศึกษาการใช้ทีมงานร่วมกันรักษาระเบียบวินัยด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนและการจัดกลุ่มให้คำปรึกษา จะช่วยลดจำนวนพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำผิดต่าง ๆ และส่งผลต่อการหยุดและเลิกพฤติกรรมเหล่านั้น นอกจากนี้ยังได้

สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการจัดทีมงานรักษาระเบียบวินัย และการจัดกลุ่มมา เพื่อให้การปรึกษาของครูว่า จะช่วยป้องกันปัญหาการทำผิดวินัยซึ่งนำโรงเรียนสู่ความล้มเหลว ได้หรือไม่ และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความเห็นด้วยของผู้บริหารว่า มีผลต่อ ประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติทั้งสองประการ และอัตราการทำผิดวินัยในโรงเรียนหรือไม่ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่ต่ำกว่าเกรด 5 และไม่เกินเกรด 8 จำนวน 180 โรงเรียน ในเมืองโอเรกอนจากคำตอบที่ได้ ผู้บริหารทุกคนทำผิดวินัยและช่วย ปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนและเกิดการเลิก พฤติกรรมทำผิดวินัยมีความสัมพันธ์กับ ความเห็นด้วยของผู้บริหารที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานทั้งสองอย่าง

บูล (Bull. 1998 : 699-A) ได้ศึกษาวินัยของนักเรียนในโรงเรียน โดยเน้นการบริหาร ของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวกับความต้องการของนักเรียน ระเบียบวินัยของโรงเรียนการแก้ไข ปัญหาวินัยของนักเรียนและการปรับปรุงความประพฤติของนักเรียน พบว่า โรงเรียนควรจัด กลไกการบริหาร เพื่อให้บุคลากรของโรงเรียนได้ดูแลปัญหาด้านวินัยนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ช่วยให้นักเรียนได้ทราบความตั้งใจจริงที่จะแก้ไขปัญหของโรงเรียน ไม่ใช่เป็นการจับผิดแต่ เป็นการส่งเสริมช่วยเหลือ สนับสนุน ให้นักเรียนได้แก้ไขความประพฤติของตนเอง และ พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

การศึกษาเชิงความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ครั้งนี้ อาศัยการสัมภาษณ์นักเรียน จำนวน 49 คน อายุ 10 – 12 ปี เมื่อบอกลักษณะ โดยอาศัยใช้การเปรียบเทียบแล้วนักเรียน เหล่านั้นมีสัมพันธ์กับปฏิทินของตนราวกับปฏิทินเป็นเครื่องช่วยให้พวกเขาทำสิ่งที่อยากจะทำ ราวกับว่าเป็นที่ช่วยลดความคิดและเพิ่มความเร็ว หรือ ราวกับเป็นคู่มือแนวทางที่เป็นอะไรสัก อย่างที่ต้องปฏิบัติตาม แนวความคิดของนักเรียนเกี่ยวกับการวางแผนแตกต่างกันไปตามภูมิ หลังทางสังคมของนักเรียน งานอิสระชี้แนะว่าเสรีภาพในบางด้านและมีการควบคุมเพิ่มขึ้นใน ด้านอื่น ๆ โดยสามารถจะตีความได้ว่าเป็นเรื่องทันสมัยเกี่ยวกับ “แนวคิดด้านความสามารถใน การผลิต” แบบเก่าหรือตีความว่าเป็นความพยายามอย่างจริงจังที่จะกำจัด “แนวประกอบเครื่อง ผลิตให้ได้มาก ๆ” ในการศึกษาจะเห็นได้ชัดเจนว่า พลังของนักเรียนที่เป็นกลุ่มหนึ่งถูกทำให้ อ่อนโยนลง โดยงานอิสระนั่นเอง ผลตามมาประการหนึ่งของแผนงานรายบุคคล คือ ความ รับผิดชอบบางอย่างถูกเปลี่ยนจากครูไปสู่นักเรียน อีกด้านหนึ่ง คือ แผนงานรายบุคคลให้ เสรีภาพมากขึ้นแก่นักเรียนที่จะปฏิบัติตามนิสัยของตน งานอิสระสามารถจะเป็นการแสดงให้ เห็นการแสดงออกใหม่ ๆ “เสรีภาพที่มีความรับผิดชอบ” ที่สร้างขึ้นในหลักสูตรของสวีเดน ปัจจุบันนี้เด็กสวีเดนเข้าสังคมในทัศนะด้านเวลา ว่าเป็นทรัพยากรที่มีจำกัด ซึ่งเป็นวิธีที่มี

ประสิทธิผลในด้านวินัยในตนเอง

การลาสโก (Galasco. 2000 : 4372 - A) ได้วิจัยกรณีการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับความรุนแรงของนักเรียนมัธยมศึกษาปลายชนบท : การเปลี่ยนแปลงนโยบายและหลักการ พบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยของโรงเรียนนั้น มีหลายกรณีที่มีมุ่งประเด็นไปที่การเล็งดูในครอบครัว อิทธิพลจากสื่อ แอลกอฮอล์และยาเสพติด ขบวนการต่าง ๆ และการง่ายต่อการหาอาวุธ ยาเสพติด และและการมีอาวุธพกพาในโรงเรียน ซึ่งตอบสนองต่อพฤติกรรม การขาดความอดทนอดกลั้น อันเป็นอุปสรรคต่อความพยายามและทำให้เกิดการพฤติกรรมความรุนแรง ทั้งนี้ก็ต้องตั้งให้ความเป็นธรรมกับนักเรียนส่วนใหญ่ที่ทำตัวดีในโรงเรียน การป้องกันด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนควรให้การบัญญัติ กฎหมายระเบียบกันขึ้นเอง เพื่อ ครูและนักเรียนจะได้สามารถเรียนรู้ได้ ทางโรงเรียนมีความต้องการเป็นผู้นำในด้านนี้ ดังนั้นการทำงานต้องร่วมมือกัน ให้ความช่วยเหลือกันทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง คณาจารย์และสมาชิกทุกคนในองค์กร เพื่อหาหนทางแก้ไขดูแลสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า

1. โรงเรียนบางแห่งชนบทได้หาหนทางแก้ไขพฤติกรรมความรุนแรงในโรงเรียน
2. มาตรฐานการดูแลรักษาความปลอดภัยในโรงเรียนบางโรงเรียนไม่เปลี่ยนแนวคิดโดยยึดแบบเดิม เช่น ฝ่ายปกครองขาดความอดทนต่อเด็ก ไม่ให้ความช่วยเหลือเด็กหรือรักษาความปลอดภัยฉุกเฉิน
3. โรงเรียนบางแห่งขาดการดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดเพราะมีแต่สร้างภาพพจน์ต่อสังคม
4. โรงเรียนบางแห่งต้องการพัฒนาและหาวิธีการแก้ไขและลดพฤติกรรมความรุนแรงในเด็ก

จากการศึกษาผลการวิจัยภายในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ สรุปได้ว่า การพัฒนาการส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพราะความมีวินัยพื้นฐานของชีวิตที่จะประสบผลสำเร็จ ทั้งในส่วนคนและในส่วนรวม นั้นหมายถึง ความสำเร็จของการจัดการศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ คือ บุคคลมีความรู้ คู่คุณธรรม จริยธรรม มีวินัย วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือเอาใจใส่จากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างเป็นระบบจริงจังและต่อเนื่อง

ฟอร์ด (Ford. 1997 : 642) ได้ศึกษาเจตคติและความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อระเบียบวินัยของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบเจตคติของผู้ปกครอง ที่มีต่อระเบียบของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง เกี่ยวกับกฎระเบียบที่ใช้ในปัจจุบัน การมีส่วนร่วม และการได้รับแจ้งก่อนการลงโทษต่อความผิดในแต่ละกรณี ผลการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการออกกฎระเบียบของโรงเรียนสำหรับบุตรหลานของตนและต้องการให้ทางโรงเรียนแจ้งทางโทรศัพท์เป็นการเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือความสามารถในการเรียน ยอมรับการลงโทษทางร่างกายเป็นวิธีการสุดท้าย โดยการกักบริเวณและขณะเดียวกันก็ควรให้ยกเลิกการลงโทษวิธีนี้ การนำความเสื่อมเสียมาสู่โรงเรียน โดยการใช้อาวุธ สูดดมสารระเหยและการแสดงความป่าเถื่อน มีอัตราความรุนแรงมากที่สุด การลงโทษทางร่างกายเป็นการตัดสินใจการลงโทษที่รุนแรงมากที่สุด สำหรับนักเรียนที่ประพฤติผิดต่อสังคม ความสัมพันธ์ทางเพศ การละเมิดสิทธิของผู้อื่น โรงเรียนควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ

เดดี (Dade. 1998 : 3820 – A) ได้ศึกษาและวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนในโปรแกรมพฤติกรรมหมู่พวก การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียน โปรแกรมการลดพฤติกรรมของหมู่พวก โดยศึกษาจากโรงเรียนไฮสกูลในชนบท และการวิจัยได้ออกแบบเพื่อลดพฤติกรรมด้านลบ และพฤติกรรมที่เสียหายจากการได้แบบจากหมู่พวก และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนเห็นด้วยในบางส่วนนักเรียนเห็นว่าโปรแกรมการลดพฤติกรรมนี้ประสบความสำเร็จในบางส่วน และมีการลดพฤติกรรมที่ไม่ดีในโรงเรียนชนบทเหล่านี้โครงการนี้ได้ศึกษาพฤติกรรมในชั้นเรียน การติดต่อพบปะที่ไม่ได้รับการยอมรับ ความดีของการประชุมครู ผู้ปกครองนักเรียน การยึดถือระเบียบวินัยของโรงเรียนของโรงเรียนพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายการลักขโมย การทะเลาะวิวาทของนักเรียน ซึ่งนักเรียนในโปรแกรมเห็นด้วยว่า มีการลดพฤติกรรมการกระทำผิดที่ร้ายแรงลดน้อยลงกว่าเดิมนักเรียนที่เป็นวัยรุ่นมักก่อปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยบ่อย ๆ และปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่องานวิชาการ และด้านสังคมในโรงเรียน

แพ็ก (Pack. 2000 : 147 – A) ได้ทำการศึกษาเพื่อสำรวจวิธีการแทรกแซงที่ครูระดับชั้นประถมศึกษาใช้กับภาระงานด้านพฤติกรรมในห้องเรียน โดยครูถามว่าครูส่งเสริมนักเรียนให้ประพฤติตนอย่างเหมาะสมอย่างไร ทั้งด้านการปฏิบัติเพื่อการปฏิบัติเพื่อสารสนเทศ

สารสนเทศนี้มีนัยสำคัญต่อการศึกษารอบครัว และจำนวนประชากรโรงเรียนบางจำนวนเพื่อกำหนดว่าการมุ่งเน้นการแทรกแซงที่เป็นไปได้แต่แรก ๆ ในปัญหาวินัยที่มี

ศักยภาพนั้นอาจจะเกิดขึ้นได้ที่ใด การศึกษาครั้งนี้มีผลกระทบได้ง่ายภายในสถาบันใด ๆ ก็ตาม แอนโทนี (Anthony . 154 : A) ได้ทำการศึกษาผลของโปรแกรมลักษณะบุคคลศึกษาที่มีต่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขนาดเล็กในชนบทโรงเรียนหนึ่ง เพื่อวิเคราะห์การประมาณค่า และความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะบุคคลที่ระบุไว้ตามที่เสนอในโปรแกรมนี้ และเพื่อวัดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมในระหว่างการดำเนินโปรแกรมนี้ วิธีนี้ วิธีการศึกษาใช้การออกแบบพหุวิธี คือ ใช้เครื่องมือที่แตกต่างกันทางภาษาเพื่อสำรวจความเข้าใจ และการประมาณค่าเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลตามที่ได้ระบุไว้ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากรายงานการละเมิดวินัยโรงเรียนได้นำมาใช้วัดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มทดลองเกี่ยวกับความเข้าใจ และการประมาณค่าของนักเรียนในด้านลักษณะของบุคคลตามที่ระบุไว้ ไม่มีการวัดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านการละเมิดวินัยหรือข้อมูลทางพฤติกรรม

ฟรีเซน – ฟอร์ด (Friesen – Ford. 1997 : 642) ได้ศึกษาเจตคติและความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อระเบียบวินัยของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อระเบียบวินัยนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งเกี่ยวกับกฎระเบียบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน การมีส่วนร่วมและการได้รับแจ้งก่อนการลงโทษนักเรียน ความรุนแรงของการกระทำผิดและการลงโทษความเหมาะสมของการลงโทษต่อความผิดแต่ละกรณี ผลการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วม ในการออกกฎระเบียบของทางโรงเรียน สำหรับบุตรหลานของตน และต้องการให้ทางโรงเรียนแจ้งทางโทรศัพท์ให้ทราบเป็นการเบื้องต้น เกี่ยวกับกับพฤติกรรมหรือความสามารถในการเรียนยอมรับการลงโทษทางร่างกายเป็นวิธีการสุดท้าย โดยกักบริเวณ และในขณะเดียวกันก็เห็นควรให้ยกเลิกการลงโทษวิธีนี้ การนำความเสื่อมเสียชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน โดยการใช้อาวุธ สูดดมสารระเหย และการแสดงความป่าเถื่อน มีอัตราความรุนแรงมากที่สุด การลงโทษทางร่างกายเป็นการตัดสินใจการลงโทษที่รุนแรงที่สุด สำหรับนักเรียนที่ประพฤติผิดด้านการต่อต้านสังคม ความสัมพันธ์ทางเพศ การละเมิดสิทธิของผู้อื่น ทางโรงเรียนควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ

ออสเตอร์ไลด์ (Osterlind. 1998 : C) ได้ศึกษาประเด็นการให้เสรีภาพการควบคุมเกี่ยวกับแนวความคิดเรื่องกรเรียนรู้เป็นรายบุคคล ซึ่งกำลังขยายอยู่ในโรงเรียนภาคบังคับของประเทศสวีเดน ควบคู่ไปกับการศึกษาที่อายุผู้เรียนลดกันคำถามการวิจัยโดยรวม คือ การเปลี่ยนแปลงในการสอนมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มในสังคมหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

วิเคราะห์วิธีการที่นักเรียนมีประสบการณ์ที่จะวางแผนการทำงานของคนและเพื่อวิเคราะห์วิธีการวางแผนของนักเรียนนี้ว่าสัมพันธ์กับภูมิหลังทางสังคมของคนหรือไม่

จากการศึกษาผลการวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพราะความมีวินัยเป็นพื้นฐานของชีวิตที่จะประสบผลสำเร็จ ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม นั้นหมายถึงความสำเร็จของการจัดการศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ คือ บุคคลมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือเอาใจใส่จากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างจริงจังต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์
วิทยาคม อำเภอสหศาสตร์วิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการ
(Action Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตการวิจัย
2. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย
 - 1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) ได้แก่ ครูผู้สมัครใจเข้าร่วมวิจัย
จำนวน 14 คน ดังนี้
 - 1.1.1 ผู้วิจัย
 - 1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 14 คน ประกอบด้วย
 - 1) รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน
 - 2) หัวหน้างานบริหารทั่วไป จำนวน 1 คน
 - 3) ครูผู้สอนจำนวน 11 คน
 - 1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 12 คน ประกอบด้วย
 - 1.2.1 ครูหัวหน้าระดับอนุบาล หัวหน้าช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ช่วงละ 2
คน รวม 6 คน
 - 1.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน
 - 1.2.3 วิทยากร จำนวน 2 คน ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 1 คน และพระคุณเจ้า เจ้าคณะอำเภอสหศาสตร์
จำนวน 1 รูป

1.3 กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) จำนวน 233 คน ประกอบด้วย

- 1.3.1 นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 26 คน
- 1.3.2 นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 27 คน
- 1.3.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 28 คน
- 1.3.4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 19 คน
- 1.3.5 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 36 คน
- 1.3.6 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 35 คน
- 1.3.7 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 34 คน
- 1.3.8 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 28 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำเอาหลักการ และขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. 2537. 3 - 6 ; อ้างอิงมาจาก Kemmis and McTaggart. 1991 : 169 – 170) เป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning)

ผู้วิจัยได้วางแผนร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย สำรวจข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหศาสน์วิทยาลัย พบปัญหาแล้วร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาโดยรวมมือกันกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนา กำหนดกิจกรรมแล้วนำไปทำเป็นแผนพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

1.1 การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสหศาสน์วิทยาลัย จากการสังเกต พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ และการประชุมระดมความคิดเห็นและผลจากการสำรวจความคิดเห็น โดยใช้แบบสอบถาม สะท้อนความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

จากการปฏิบัติงานการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสหศาสน์วิทยาลัย พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องปรับปรุงพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างเร่งด่วน สังเกตจากการเข้าแถวหน้าเสาธงไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่เป็นระเบียบ นักเรียนเดินแตกแถว หนีแถวระหว่างทาง การเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามลำดับก่อนหลัง นักเรียนแต่งกายด้วย

เสื้อผ้าที่ไม่สะอาด ร่างกาย ผิวน้ำแข็ง เล็บมือ เล็บเท้าไม่สะอาด บริเวณโรงเรียน ห้องน้ำ ห้องเรียนสกปรก นักเรียนแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน จากสภาพปัญหาที่กล่าวมา มีข้อมูลสะท้อนผลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาวินัยของนักเรียน ด้านการรักษาความสะอาด ด้านการเข้าแถว และด้านการแต่งกาย กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมเพื่อวิเคราะห์ปัญหาวินัยของนักเรียน ซึ่งที่ประชุมได้เสนอปัญหาที่พบและร่วมอภิปรายอย่างหลากหลายที่ประชุมได้สรุปปัญหาด้านความมีวินัยในตนเอง พบว่า

1.1.1 ด้านการรักษาความสะอาด นักเรียนไม่ช่วยกันรักษาความสะอาดของบริเวณโรงเรียน จำนวน 37 คน ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย จำนวน 51 คน การรักษาความสะอาดเครื่องแต่งกายของตนเอง จำนวน 42 คน การรักษาความสะอาดของห้องเรียน จำนวน 57 คน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนด้านวินัยอย่างยิ่ง

1.1.2 ด้านการเข้าแถว นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติไม่เป็นระเบียบ เรียบร้อยทยอยลื้อกันแถว จำนวน 35 คน นักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านและโรงเรียนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยมีพฤติกรรมแตกแถว หนีแถว จำนวน 39 คน การเข้าแถวรับบริการต่างๆ ไม่เป็นไปตามลำดับก่อนหลัง มีการแซงคิวผู้อื่น เช่น การรับประทานอาหารกลางวัน จำนวน 25 คน การเข้าแถวรับประทานอาหารเสริม (นม) จำนวน 23 คน

1.1.3 ด้านการแต่งกายนักเรียนแต่งกายชุดลูกเสือ ยุวกาชาด ไม่ถูกต้องตามระเบียบ จำนวน 26 คน เนื่องจากเครื่องแต่งกายไม่ครบ ชุดกีฬานักเรียนไม่สวมรองเท้ากีฬา จำนวน 17 คน ชุดพื้นเมือง นักเรียนไม่สวมใส่ในบางวัน ชุดนักเรียน นักเรียนหญิงในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ไม่มีโบว์ผูก จำนวน 35 คน

จากปัญหาที่กล่าวมาชี้ให้เห็นว่านักเรียนยังไม่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับวินัย ด้านการรักษาความสะอาด ด้านการเข้าแถว และด้านการแต่งกาย ซึ่งที่ประชุมเห็นว่ามีความจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียน สหสขันธ์วิทยาคมอย่างเร่งด่วน

1.2 เป้าหมายและกิจกรรมในการพัฒนาการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคม

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ตัดสินใจร่วมกันกำหนดกิจกรรมที่จะนำมาพัฒนาเพื่อแก้ปัญหานักเรียนในการรักษาความสะอาด ด้านเข้าแถว และด้านการแต่งกาย ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ โดยกำหนดกิจกรรม ดังนี้

1.2.1 การอบรมหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน

- 1.2.2 การสอนสอดแทรกในบทเรียนวิชาต่างๆ ทุกระดับชั้น
- 1.2.3 การแบ่งเขตรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน
- 1.2.4 การแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน
- 1.2.5 การตรวจเครื่องแต่งกายทุกวันตามกำหนดของโรงเรียนในเรื่องการ

ใส่ชุดประจำวัน

1.3 จัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ผู้วิจัยได้ทำแผนการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรม เป้าหมายของกิจกรรม ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม วิธีการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และแหล่งข้อมูล หรือผู้ให้ข้อมูลกำหนดกิจกรรมดังนี้

1.3.1 การประชุมปฏิบัติการ โดยกำหนดการอบรมหน้าเสาธงของครูเวร กำหนดการสอนสอดแทรกในบทเรียนสาระต่างๆ เพื่อให้ความรู้และกระตุ้นนักเรียนด้านความมีวินัยในการรักษาความสะอาด ด้านการเข้าแถวและด้านการแต่งกาย

1.3.2 การแบ่งเขตรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีวินัยด้านการรักษาความสะอาด

1.3.3 แบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีวินัยด้านการเข้าแถวและการเดินแถวกลับบ้าน

1.3.4 การจัดกิจกรรมประกวดการแต่งกาย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแต่งกายให้ถูกระเบียบของโรงเรียนและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการแต่งกายของนักเรียน

2. การปฏิบัติ (Action)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสหสังขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสังขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

2.1 กำหนดประเด็นปัญหาของโรงเรียนที่จะดำเนินการพัฒนาในส่วนของนักเรียนที่ขาดวินัยด้านความสะอาดและการเข้าแถว ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน การสัมภาษณ์บุคลากร การประเมินพฤติกรรมนักเรียน เพิ่มข้อมูลนักเรียน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน และการประชุมคณะกรรมการโรงเรียนสหสังขันธ์วิทยาคม

2.2 การปฏิบัติตามกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนด้านความสะอาด ด้านการเข้าแถว และด้านการแต่งกาย

2.2.1 การอบรมหน้าเสาธงโดยครูประจำชั้น กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจัดให้มีการ

ประชุมวางแผน จัดทำตารางอบรมหน้าเสาธง โดยกำหนดให้ครูเวรประจำวัน อบรมนักเรียน หน้าเสาธงเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของตนเอง การรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน และการเข้าแถว โดยเริ่มดำเนินการในระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2550 ถึงวันที่ 27 มิถุนายน 2550 ในระหว่างดำเนินการให้ครูประจำชั้นและครูเวรประจำวัน

2.2.2 การสอนสอดแทรกในบทเรียนรายวิชาและสาระต่าง ๆ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจัดทำแผนการสอนสอดแทรกในบทเรียน โดยเนื้อหาการสอนสอดแทรกเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของร่างกาย และการให้ความสำคัญในการเข้าแถวที่เป็นระเบียบ โดยมอบหมายให้ครูที่รับผิดชอบสอนในรายสาระวิชาต่าง ๆ ได้ทำการสอน และพูดแนะนำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในความสำคัญของการรักษาความสะอาดของร่างกาย การรักษาความสะอาดของโรงเรียน ตลอดจนความมีระเบียบวินัยในการเข้าแถวโดยดำเนินการระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550 ในระหว่างดำเนินการให้ครูประจำชั้นแต่ละระดับบันทึกพฤติกรรมนักเรียนที่เปลี่ยนไป

2.2.3 การแบ่งเขตรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจัดประชุมวางแผนแบ่งเขตรับผิดชอบในการทำความสะอาด โดยมีการประชุมนักเรียนเพื่อแบ่งพื้นที่รับผิดชอบในการทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550 ในระหว่างดำเนินการ มีการสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อดูผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม

2.2.4 แบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน กลุ่มผู้วิจัยจัดประชุมวางแผนแบ่งกลุ่มนักเรียน โดยมีการประชุมนักเรียนเพื่อแบ่งกลุ่มในการเดินแถวไป – กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยยึดนักเรียนที่มีบ้านอยู่ใกล้เคียงกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ให้นักเรียนเลือกหัวหน้ากันเองภายในแต่ละกลุ่ม มีธงสีแดงเดินนำหน้า ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550 ในระหว่างดำเนินการมีการสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เพื่อดูผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม

3. การสังเกต (Observation)

3.1 กลุ่มผู้วิจัยได้สังเกต สัมภาษณ์ บันทึกวิเคราะห์ผล ประเมินผล จากสิ่งที่ได้พบเห็นพฤติกรรมของนักเรียน ปัญหาอุปสรรค วิธีการแก้ไข การพัฒนาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยใช้แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบบันทึกประจำวัน แบบบันทึกการประชุม แบบประเมินตัวชี้วัดความสำเร็จตามคู่มือครูการจัดกิจกรรมพัฒนาการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน แบบสรุปการประเมินกิจกรรมการพัฒนาเสริมสร้าง

มีวินัยนักเรียนในตนเองของนักเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนการสังเกตทุกกิจกรรม

3.2 กลุ่มผู้วิจัยบันทึกการเก็บข้อมูลในการปฏิบัติวิเคราะห์ผลและสรุปผลการพัฒนา

4. การสะท้อนผล (Reflection)

กลุ่มผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการปฏิบัติกิจกรรมในวงรอบที่ 1 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ หาสาเหตุร่วมกันและได้ประชุมสะท้อนผลแต่ละกิจกรรมเพื่อหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่ได้ มาเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาการมีวินัยในตนเองให้ดียิ่งขึ้น และนำข้อสรุปผลและข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์มาปรับปรุงและวางแผนพัฒนาในการจัดกิจกรรมในวงรอบที่ 2 ต่อไป โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 การวางแผน (Planning)

ผู้วิจัยได้วางแผนร่วมกันกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย สํารวจข้อมูลสภาพปัญหาการพัฒนาดำเนินงานเสริมสร้างการมีวินัยในตนเองนักเรียน แล้วร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนา กำหนดกิจกรรมไปทำแผนพัฒนา

4.1.1 สภาพปัจจุบันปัญหา ปัญหาจากการดำเนินงานพัฒนางานเสริมสร้างการมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหสังข์วิทยาคม ตามแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งมีกิจกรรมที่ยังไม่บรรลุผล และจะได้นำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2

4.1.2 เป้าหมายและกิจกรรมในการพัฒนาการเสริมสร้างการมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหสังข์วิทยาคม

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ตัดสินใจร่วมกันกำหนดกิจกรรมที่จะนำมาพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาการเรียนในด้านการศึกษาความสะอาด และด้านการเข้าแถวให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ โดยกำหนดกิจกรรม ดังนี้

- 1) การจัดสัปดาห์แห่งความสะอาดเครื่องแต่งกายและความสะอาดห้องเรียน
- 2) การประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- 3) การจัดสัปดาห์แห่งการประกวดการเข้าแถวเคารพธงชาติและการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ
- 4) การประกวดเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน

4.1.3 จัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ผู้วิจัยได้ทำแผนการพัฒนาซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม เป้าหมายของกิจกรรม ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม วิธีการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และแหล่งข้อมูล หรือผู้ให้ข้อมูล โดยกำหนดกิจกรรมดังนี้

- 1) การนิเทศภายใน กำหนดการจัดประกวดสัปดาห์แห่งความสะอาดของเครื่องกายและการรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณที่รับผิดชอบ เพื่อกระตุ้นการสร้างควมมีวินัยในตนเองด้านการรักษาความสะอาด วินัยด้านการเข้าแถวและวินัยด้านการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน
- 2) การจัดสัปดาห์แห่งการเข้าแถวเคารพธงชาติและเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีวินัยด้านการเข้าแถว การรอลำดับก่อน – หลัง
- 3) การจัดประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบการทำความสะอาด การจัดประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน การแต่งกายที่ถูกต้องระเบียบของทางโรงเรียน

4.2 การปฏิบัติ (Action)

กำหนดโครงการ/กิจกรรมของโรงเรียนที่จะดำเนินการพัฒนานักเรียนวินัยด้านความสะอาดและด้านการเข้าแถว ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 นำมาวางแผนและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้

4.2.1 การจัดสัปดาห์แห่งความสะอาดของเครื่องแต่งกายและการรักษาความสะอาดห้องเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจัดให้มีการประชุมวางแผน ดำเนินการประกวดความสะอาดด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาดห้องเรียนเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ โดยเริ่มดำเนินการในระหว่างวันที่ 1 - 31 กรกฎาคม 2550 ในระหว่างดำเนินการให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยบันทึกพฤติกรรมนักเรียนที่เปลี่ยนไป

4.2.2 การจัดสัปดาห์แห่งการเข้าแถวเคารพธงชาติและเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ การจัดสัปดาห์แห่งความสะอาดเครื่องแต่งกายและการรักษาความสะอาดของห้องเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจัดให้มีการประชุมวางแผน ดำเนินการประกวดความสะอาดด้านการแต่งกายและการรักษาความสะอาดห้องเรียนเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ โดยเริ่มดำเนินการระหว่างวันที่ 1 - 31 สิงหาคม 2550 ในระหว่างดำเนินการให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยบันทึกพฤติกรรมนักเรียนที่เปลี่ยนไป

4.2.3 การจัดประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบการทำความสะอาด การแบ่งเขตความรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจัดประชุมวางแผนประกวดเขตรับผิดชอบการทำความสะอาด โดยมีการประชุมนักเรียนเพื่อแบ่งเขตรับผิดชอบในการทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ดำเนินการระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม – 27 มิถุนายน 2550 ในระหว่างดำเนินการมีการสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อดูผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการกิจกรรม

4.2.4 การจัดประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจัดประชุมการวางแผนประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 – 31 กรกฎาคม 2550 ในระหว่างดำเนินการมีการสัมภาษณ์และพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อดูผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการกิจกรรม

4.2.5 การจัดประกวดเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมประชุมจัดประกวดการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน เพื่อดูผลจากการดำเนินการกิจกรรม จัดกลุ่มลูกเสือ ยุวกาชาด การแต่งกายชุดกีฬา การแต่งกายชุดพื้นเมือง(เสื้อมอฮ่อม) ให้ถูกต้อง

4.3 การสังเกต (Observation)

4.3.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้สังเกต สัมภาษณ์ บันทึกวิเคราะห์ผล ประเมินผล จากสิ่งที่ได้พบเห็นพฤติกรรมของนักเรียน ปัญหาอุปสรรค วิธีการแก้ไข การพัฒนาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคม โดยใช้แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบบันทึกประจำวัน แบบบันทึกการประชุม แบบประเมินตัวชี้วัดความสำเร็จตามคู่มือการจัดกิจกรรมการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคม แบบสรุปการประเมินกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียน เป็นเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนการสังเกตทุกกิจกรรม

4.3.2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยบันทึกการเก็บในการปฏิบัติวิเคราะห์ผลและสรุปผลการพัฒนา

4.4 สะท้อน (Reflection)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการปฏิบัติกิจกรรมในวงรอบที่ 1 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ หาสาเหตุร่วมกันและได้ประชุมสะท้อนผลแต่ละกิจกรรมเพื่อหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่ได้ มาเป็นแนวทางการพัฒนากิจกรรมพัฒนาควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นนำข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์มารวมกันมา

ปรับปรุงและวางแผนพัฒนาในการจัดกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน สหสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ ดังนี้

1. ประเภทของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.1 แบบสำรวจนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยด้านการรักษาความสะอาดและ ด้านการเข้าแถว จำนวน 1 ฉบับ

1.2 แบบสอบถามความคิดเห็นแบบปลายเปิด เกี่ยวกับด้านการรักษาความ สะอาดและด้านการเข้าแถว จำนวน 1 ฉบับ

1.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการสร้างเสริมควมมีวินัยของนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ

1.4 แบบบันทึกประจำวัน จำนวน 1 ฉบับ

1.5 แบบบันทึกการประชุม จำนวน 1 ฉบับ

1.6 แบบประเมินพฤติกรรม จำนวน 1 ฉบับ

1.7 กล้องถ่ายภาพ

2. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละประเภทยมีลักษณะดังนี้

2.1 แบบสำรวจนักเรียนที่มีพฤติกรรมการรักษาความสะอาดและการเข้าแถว ที่ไม่เป็นระเบียบของนักเรียน โรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยครูผู้สอนแต่ละห้องทำการสำรวจ โดยแบบสำรวจนี้ใช้ทั้งก่อนและหลังการดำเนินการงาน

2.2 แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้วิจัยและกลุ่มผู้ ให้ข้อมูลใช้ในการสอบถามความคิดเห็นเพื่อต้องการทราบข้อมูลความรู้และประโยชน์ที่ได้รับ จากการอบรมหน้าเสาธง

2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาการเสริมควมมีวินัยในตนเองของ นักเรียนว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และกลุ่มเป้าหมายได้ปฏิบัติกิจกรรมที่วางไว้หรือไม่

2.4 แบบบันทึกประจำวัน มีลักษณะแบบบันทึกปลายเปิด ใช้สำหรับการบันทึกสรุปผลการพัฒนาการดำเนินการพัฒนาสร้างเสริมความมีวินัยในตนเองนักเรียนที่เกิดจากการสอบถาม ความคิดเห็น พுகุญ สันทนา และสังเกตอย่างไม่เป็นทางการเพื่อนำไปพัฒนาดำเนินงาน

2.5 แบบบันทึกการประชุม เป็นแบบบันทึกที่มีโครงสร้างที่ใช้สำหรับบันทึกประเด็นสำคัญหรือข้อสรุปในการประชุมร่วมกันในแต่ละครั้ง

2.6 แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน เป็นแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน ว่านักเรียนมีระดับการพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองในระดับใด

2.7 กล้องถ่ายภาพ ใช้สำหรับถ่ายภาพเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในกรดำเนินงานตามกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนในทุกชั้นตอน

3. วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหสัจจันท์วิทยาคม อำเภอสหสัจจันท์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

3.1 แบบสำรวจนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เป็นระเบียบและด้านความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสหสัจจันท์วิทยาคม อำเภอสหสัจจันท์ จังหวัดกาฬสินธุ์

3.1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับ กรอบ นิยาม ของสันติ นิลหมื่นไวย (2546 : 90-91) และ โกษีย์ วงศ์สุธา (2546 : 120-127)

3.1.2 ศึกษาหลักการวิธีสร้าง แบบสำรวจพฤติกรรมตามแนวทางการสร้างแบบสังเกต แบบสอบถามของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 74-80)

3.1.3 วิเคราะห์กรอบการศึกษาเพื่อเชื่อมโยง เนื้อหาที่ได้จากการศึกษาสู่การกำหนดประเด็นปัญหาแบบสำรวจพฤติกรรมให้ครอบคลุมการศึกษาทั้งในด้านการรักษาความสะอาดการเข้าแถว และด้านการแต่งกาย

3.1.4 ร่างแบบสำรวจพฤติกรรม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไข

3.1.5 แก้ไขแบบสำรวจพฤติกรรมตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบแก้ไข ดังมีรายนามต่อไปนี้

1) นายประพันธ์ ทักษิโณ วุฒិการศึกษ กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสหัสชั้นศึกษา อำเภอสหัสชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จังหวัดกาฬสินธุ์

2) นางปราณี สาระบาล วุฒิการศึกษ กศ.ม. วัฒนการศึกษ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

3) นายอัมพร กุลาเพ็ญ วุฒิการศึกษ กศ.ม. (การวิจัยทาง การศึกษา)ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

3.1.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสำรวจพฤติกรรมที่สร้างขึ้นตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลต่อไป

3.2 แบบสอบถามความคิดเห็นแบบปลายเปิด (Open End)

3.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วม ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบสอบถามตามแนวทาง ของบุญชม ศรีสะอาด (2537 : 67-77)

3.2.2 กำหนดกรอบ ขอบข่ายและสร้างแบบสอบถามมีโครงสร้างเพื่อใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โดยการมี ส่วนร่วมจากครูผู้สอน

3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ ปรึกษาแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหาและโครงสร้าง ซึ่ง ผู้เชี่ยวชาญเป็นชุดเดียวกับ ข้อ 3.1.5

3.2.5 ปรับปรุงแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและ ผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดพิมพ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการเข้าแถวและด้านความสะอาด สำหรับครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน ก่อนและหลังการทดลองการปฏิบัติการวิจัย

3.3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมของเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2537 : 180-187) ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบสอบถามตามแนวทาง ของบุญชม ศรีสะอาด (2537 : 16-17)

3.3.2 สร้างแบบสังเกตเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินการสร้างเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน การบันทึกเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดจากการปฏิบัติ

3.3.3 นำแบบสังเกตที่สร้าง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับคำแนะนำปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการ

3.2.4 นำแบบสังเกตประจำวันที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตามข้อ 3.1.5 ตรวจสอบความเหมาะสม

3.2.5 ปรับปรุงแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วจัดพิมพ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 แบบบันทึกประจำวัน

3.4.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมของเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2543 : 180-187) ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบสอบถามตามแนวทาง ของบุญชม ศรีสะอาด (2543 : 16-17)

3.4.2 สร้างแบบสังเกตเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินการสร้างเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน การบันทึกเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดจากการปฏิบัติ

3.4.3 นำแบบสังเกตที่สร้าง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับคำแนะนำปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการ

3.4.4 นำแบบสังเกตประจำวันที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตามข้อ 3.1.5 ตรวจสอบความเหมาะสม

3.4.5 นำแบบบันทึกประจำวันที่สร้างขึ้น และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วจัดพิมพ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.5 แบบบันทึกการประชุม

3.5.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมของเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2543 : 180-187) ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบสอบถามตามแนวทาง ของบุญชม ศรีสะอาด (2543 : 16-17)

3.5.2 สร้างแบบบันทึกการประชุมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินการสร้างเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน การบันทึกเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดจากการปฏิบัติ

3.5.3 นำแบบบันทึกการประชุมที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับคำแนะนำปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการ

3.5.4 นำแบบบันทึกการประชุมที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม

3.5.5 นำแบบบันทึกการประชุมที่สร้างขึ้น และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วจัดพิมพ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.6 แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน ในการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนด้านการแต่งกายและด้านความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนเป็นผู้ประเมินก่อนและหลังการทดลองการปฏิบัติการวิจัย

3.6.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมของเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2543 : 180-187) ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบประเมินตัวชี้วัดความสำเร็จในคู่มือ ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2543 : 16-17)

3.6.2 กำหนดขอบข่ายในการประเมินพฤติกรรมสร้างเสริมความมีวินัยของนักเรียนด้านความสะอาดและด้านการเข้าแถว

3.6.3 นำแบบประเมินพฤติกรรมการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับคำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการ

3.6.3 นำแบบประเมินพฤติกรรมที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วจัดพิมพ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเพื่อพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสหชั้นรัวิทยาคมอำเภอสหชั้นรั จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองนักเรียนโรงเรียนสหชั้นรัวิทยาคมโดยใช้วิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ตามแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนโดยเทคนิคการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสอบถามความคิดเห็น การสังเกตพฤติกรรมแบบบันทึกประจำวัน บันทึกการประชุม แบบประเมินพฤติกรรมควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมวิจัย ด้วยการใช้แบบบันทึกการประชุมร่วมกันในการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา การดำเนินงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียน การวิเคราะห์ปัญหา พร้อมกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการดำเนินการรวมถึงกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการถึงนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการประชุมร่วมกันของตัวแทนนักเรียน การจัดโครงการประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ การประกวดการเดินทางไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนการติดตามประเมินผลการดำเนินการแบบมีส่วนร่วม เพื่อที่จะสะท้อนผลการพัฒนาควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดด้านการรักษาความสะอาดและการเข้าแถว ด้วยสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกการประชุม และแบบบันทึกประจำวัน ในระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแจงข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อนำมาสรุปผลการวิจัยโดยนำข้อมูลที่ได้รวบรวมจากแบบบันทึก แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ มาจัดหมวดหมู่โดยใช้เทคนิคสามเส้า (Triangulation Technique) ดำเนินการแปลผลข้อมูลโดยอาศัยความสัมพันธ์ในมิติต่าง ๆ ภายได้เทคนิคดังกล่าว คือ มิติด้านข้อมูล มิติด้านผู้วิจัย และมิติบุคคล แล้วนำเสนอผลการแปลควมในรูปแบบของการบรรยาย (Narrative Form) ใช้การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช. 2545 : 1)

บทที่ 4

ผลการดำเนินการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม อำเภอสหกรณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองในวงรอบรอบที่ 1
2. การสะท้อนผลการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองในวงรอบรอบที่ 1
3. การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองในวงรอบรอบที่ 2
4. การสะท้อนผลการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองในวงรอบรอบที่ 2

การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองในวงรอบรอบที่ 1

ในการวิจัยการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม อำเภอสหกรณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ วิธีการหรือกิจกรรมที่นำมาพัฒนา โดยการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมอบรมนักเรียนหน้าเสาธง โดยครูเวรประจำใน มีเป้าหมายเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัยด้านการรักษาความสะอาดและการเข้าแถว โดยครูวิจัย ผู้ร่วมวิจัยและครูประจำชั้น ได้ประชุมวางแผนกำหนดตารางในการอบรมนักเรียนหน้าเสาธง และกำหนดเวลาในการอบรม โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม – 27 มิถุนายน 2550 ทุกวันทำการ รวมเวลา 6 สัปดาห์ โดยการอบรมหน้าเสาธงด้านควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนตามหัวข้อที่ระบุไว้ในตารางอบรม ใช้เวลาอบรมประมาณวันละ 10 นาที ใช้ตัวอย่างการปฏิบัติจริงและตรวจแถวในเวลา 08.10 นาฬิกา ครูเวรประจำวันได้อบรมตามตารางอบรม เรื่อง การทำความสะอาดร่างกาย การรักษาความสะอาดด้านเครื่องแต่งกาย การแต่งกายให้ดูกระเป๋ยวินัยของทางโรงเรียนตามวันเวลาที่โรงเรียนกำหนดให้แต่งกาย การรักษาความสะอาดห้องเรียน และการรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ด้านการเข้าแถว ประกอบด้วย การเข้าแถวเคารพธงชาติ การเดินแถวเข้าห้องเรียน การเข้าแถวรับบริการต่างๆ เช่น การเข้าแถวรับอาหารกลางวัน การเข้าแถวรับ

อาหารเสริม (นม) การเดินแถวไป – กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ร่วมวิจัยและครูเวรประจำวันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจมีการทักทายนักเรียนซึ่งครูเวรประจำวัน 1 คน จะพูดคุยบรณนักเรียนหน้าเสาธง ส่วนครูที่เหลือและคณะกรรมการสถานักเรียนช่วยกันดูแลการเข้าแถว ความเรียบร้อยของการแต่งกาย ความสะอาดของร่างกาย สํารวจว่าในแต่ละวันนักเรียนในแต่ละชั้นมาเรียนครบหรือไม่ แต่งกายถูกระเบียบและสะอาด หรือไม่สะอาดร่างกาย ผม เล็บ สะอาดหรือไม่ หากพบพฤติกรรมของนักเรียนที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง และไม่เรียบร้อย ในวันแรก ๆ หรือในสัปดาห์แรกของการดำเนินกิจกรรมก็จะทำการตักเตือนทุกครั้งก่อนที่จะอนุญาตให้นักเรียนเดินแถวเข้าห้องเรียน โดยผู้ร่วมวิจัยทุกคน ครูเวรประจำวันได้ปฏิบัติหน้าที่เช่นนี้ทุกวันทำการและได้จัดตารางอบรมไว้ดังนี้ วันที่ 16 - 18 พฤษภาคม 2550 อบรมเรื่องการรักษาความสะอาดของห้องเรียน วันที่ 21 - 22 พฤษภาคม 2550 และวันที่ 23 - 25 พฤษภาคม 2550 อบรมเรื่องการดูแลรักษาความสะอาดเครื่องแต่งกาย เช่น เสื้อผ้า รองเท้า ถุงเท้า วันที่ 29 - 31 พฤษภาคม 2550 อบรมเรื่องการเข้าแถวเคารพธงชาติ วันที่ 4 - 5 มิถุนายน 2550 อบรมเรื่องการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ เช่น การเข้าแถวรับอาหารกลางวัน การเข้าแถวรับอาหารเสริม (นม) วันที่ 6 - 8 มิถุนายน 2550 อบรมเรื่องการเข้าแถวเคารพธงชาติ วันที่ 11 - 12 มิถุนายน 2550 อบรมเรื่อง การเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ เช่น การเข้าแถวรับอาหารกลางวัน การเข้าแถวรับอาหารเสริม (นม) วันที่ 13 - 14 มิถุนายน 2550 อบรมเรื่องการเข้าแถวเคารพธงชาติ เช่น ผม เล็บ เครื่องแต่งกาย ความสะอาดแขน ขา ไม่มีจี้ไคล วันที่ 15 , 18 มิถุนายน อบรมเรื่องการดูแลรักษาความสะอาดเครื่องแต่งกาย เช่น เสื้อผ้า รองเท้า ถุงเท้า วันที่ 19 - 20 มิถุนายน 2550 อบรมเรื่องการทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนตามเขตรับผิดชอบ วันที่ 21 มิถุนายน 2550 อบรมเรื่องการเข้าแถวเคารพธงชาติ วันที่ 22 , 25 มิถุนายน 2550 อบรมเรื่องการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ วันที่ 26 มิถุนายน 2550 อบรมเรื่องการเดินเข้าแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยการอบรมแต่ละวัน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้สังเกตพฤติกรรมและประเมินพฤติกรรม โดยใช้เครื่องมือในกลุ่มมีการจัดกิจกรรมตลอดระยะเวลาการอบรมเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์

การดำเนินการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหัสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยครูเวรประจำวันด้านการรักษาความสะอาดและการเข้าแถว กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือ คือแบบสังเกตพฤติกรรมการรักษาความสะอาดและการเข้าแถว ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมด้านความสะอาดและการเข้าแถวของนักเรียน โดยการสังเกตของครูประจำชั้น ครูเวรประจำวัน ครูฝ่ายกิจการนักเรียน การ

ดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหस्थันท์วิทยาลัย อำเภอสหस्थันท์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการรักษาความสะอาดและด้านการเข้าแถวตามกิจกรรมการอบรมนักเรียนหน้าเสาธง ทุกวัน โดยครูเวรประจำวัน พบว่า นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจในการเข้าแถวเคารพธงชาติ ไม่หยอกล้อกัน เพราะกลัวว่าครูดูและลงโทษทำให้จำนวนนักเรียนที่ขาดวินัยในด้านการเข้าแถวลดน้อยลง แต่ก็ยังมีนักเรียนจำนวน 11 คน หยอกล้อกันขาดวินัยในการเข้าแถวเคารพธงชาติ จากนักเรียนทั้งหมด 233 คน การทำความสะอาดร่างกาย พบว่านักเรียนเอาใจใส่ในการรักษาความสะอาดด้านร่างกายของตนเองเพิ่มขึ้น มีผมสั้นสะอาด ถูกระเบียบของทางโรงเรียน เล็บมือ เล็บเท้าสั้น สะอาด ผิวหนังสะอาด แขน ขา ไม่มีขี้ไคล แต่ยังมีนักเรียนที่ยังขาดวินัยด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย จำนวน 12 คน คือ มีร่างกาย ผิวหนัง ผมหยาบ เล็บยาวและสกปรก จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 233 คน การรักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกายของตนเองเพิ่มขึ้น เสื้อ กระโปรง กางเกง รองเท้า ถุงเท้า สะอาดเพิ่มขึ้น แต่ยังมีนักเรียนจำนวน 12 คน ยังขาดวินัยด้านการรักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกาย เสื้อผ้า รองเท้า ถุงเท้าสกปรก จากนักเรียนจำนวนทั้งหมด 233 คน ด้านความสะอาดห้องเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการทำทำความสะอาดห้องเรียนตามเวรประจำวันเป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบ ทำงานเป็นทีม มีความสามัคคีกัน แต่ยังมีห้องเรียนที่ไม่สะอาด คือ นักเรียนในห้องยังขาดความรับผิดชอบไม่มีความสามัคคีกัน บางคนไม่ทำ จำนวน 6 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 233 คน การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำทำความสะอาดตามเขตบริเวณรับผิดชอบที่ได้ มอบหมายมีความสามัคคีกัน มีความร่วมมือกันภายในกลุ่มเป็นอย่างดี แต่ยังมีนักเรียนที่ยังขาดวินัยด้านการรักษาความสะอาดของบริเวณโรงเรียน คือ บริเวณยังไม่สะอาด และให้ความร่วมมือในกลุ่มยังไม่ดีพอ จำนวน 8 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 233 คน ด้านการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ การเข้าแถวรับอาหารกลางวัน นักเรียนให้ความสนใจ ตั้งใจในการเข้าแถวรับอาหารกลางวัน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่หยอกล้อกัน ไม่แซงคิวผู้อื่น เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง แต่ยังมีนักเรียนที่ขาดวินัยในด้านการเข้าแถวรับอาหารเสริม(นม) จำนวน 3 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 233 คน ด้านการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน นักเรียนมีความสนใจในการรักษาวินัยด้านนี้เพิ่มขึ้น คือ เดินแถวกลับบ้านด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่แตกแถว ไม่หลบหนึระหว่างทางไม่หยอกล้อกัน แต่ยังมีนักเรียนที่ยังขาดวินัยในด้านนี้ คือ มาเข้าแถวไม่ทันในตอนเช้าในการเดินทางมาโรงเรียน ซึ่งเป็นเด็กที่อาศัยอยู่ในวัดบางส่วนมีหน้าที่ทำกิจกรรมที่วัดและรอรับอาหารจึงทำให้มาไม่ทันแถวจำนวน 2 คน

จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 233 คน

จากการสังเกตและการสอบถามนักเรียนที่ขาดวินัยในด้านต่าง ๆ พบว่า สาเหตุของปัญหาจากนักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย แคร่ร้อน เบื่อเรื่องที่ครูพูดอบรมซ้ำซาก เสื้อผ้านักเรียนบางคนมีชุดเดียวต้องใส่หลายวัน ไม่มีเวลาซักรีด ไม่มีเงินตัดผม ชอบเล่นหยอกล้อกันทำให้เนื้อตัว เล็บ เสื้อผ้า สกปรก ขาดการควบคุมจากครู นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบสภาพครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่อยู่อาศัย ส่วนนักเรียนที่มีวินัยในตนเอง พบว่านักเรียนรู้จักรักษาความสะอาดร่างกายและเครื่องแต่งกาย มีการซักรีดทุกครั้ง แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน สวมรองเท้า ถูเท้าที่สะอาด ไม่มีกลิ่น มีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่มในการทำ ความสะอาดห้องเรียน ความสะอาดบริเวณโรงเรียน การเดินแถวเข้าห้องเรียน การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน การเข้าแถวเคารพธงชาติด้วยความตั้งใจ การทำกิจกรรมหน้าเสาธงในการเคารพธงชาติ ไม่หยอกล้อกัน มีความอดทน มีสมาธิ การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่มเป็นอย่างดี การเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเข้าแถวรับอาหารกลางวันและการเข้าแถวรับอาหารเสริม(นม) นักเรียนมีความตั้งใจในการรักษาวินัยในด้านเหล่านี้เป็นอย่างดีไม่หยอกล้อกันในแถว ไม่แซงคิวผู้อื่น เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง ซึ่งนักเรียนสามารถปรับปรุงพฤติกรรมในด้านการรักษาความสะอาด และ การเข้าแถวได้อย่างน่าพอใจ กล่าวคือ เมื่อดำเนินการอบรมนักเรียนหน้าเสาธงได้ระยะหนึ่ง เด็กก็จะเริ่มให้ความสนใจการรักษาวินัยในด้านการรักษาความสะอาด มีการตัดผม ตัดเล็บให้สั้นสะอาด อาบน้ำ ถูขี้โคลนก่อนมาโรงเรียนทุกวัน เสื้อผ้าสะอาด ซักรีดสะอาดดี ในการสวมใส่มาโรงเรียนทุกวัน ช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณเขตรับผิดชอบทำความสะอาดด้วยความตั้งใจ มีความสามัคคีในหมู่คณะ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความอดทน มีสมาธิ มีความตั้งใจในการทำกิจกรรมหน้าเสาธง มีความรับผิดชอบต่อ มีความซื่อสัตย์ การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน และการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ เป็นที่น่าพอใจ ส่วนนักเรียน ที่ทำผิดวินัยในด้านต่าง ๆ ครูเวร ครูประจำชั้น กลุ่มผู้ร่วมวิจัยยังได้สังเกตพฤติกรรมสอบถามนักเรียนในการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ดังนี้

“...ตั้งแต่ครูเวรประจำวันได้พูดอบรมหน้าเสาธงทุกวัน ทำให้นักเรียนทำความสะอาดร่างกายและเครื่องแต่งกายดีขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนชาย ตามปกติไม่ค่อยดูแลรักษาความสะอาดร่างกายและเครื่องแต่งกาย ทุกวันนี้มีการอาบน้ำก่อนมาโรงเรียนทุกวัน ซักรีดเสื้อผ้า

ทุกวัน คีดีขึ้นกว่าเดิมมาก.....”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1. 25 มิถุนายน 2550 : สังกศ)

“.....ห้องเรียนเกือบทุกห้องสะอาดเรียบร้อย นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดโดยมีความตระหนักรู้ มีความรับผิดชอบโดยครูไม่ต้องควบคุม....”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2. 25 มิถุนายน 2550 : สังกศ)

“...บริเวณเขตรับผิดชอบการทำความสะอาด นักเรียนร่วมมือกันทำความสะอาดอย่างตั้งใจ ขยันขันแข็ง มีการแข่งขันในการกิจกรรมด้วย....”

(ประธานนักเรียน. 27 มิถุนายน 2550 : สังกศ)

“...การเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเกือบสมบูรณ์ นักเรียนมีวินัยในด้านการเข้าแถวเพิ่มขึ้น...”

(ครูฝ่ายกิจการนักเรียน. 27 มิถุนายน 2550 : สังกศ)

“....วินัยนักเรียนตามกรอบการวิจัยในด้านการรักษาความสะอาดและการเข้าแถวดีขึ้น ยังมีนักเรียนบางกลุ่มที่ยังขาดวินัยใน 1 ด้าน คือ ด้านการแต่งกาย ตามกรอบการวิจัย แต่ยังไม่บรรลุผลส่วนน้อย...”

(ผู้วิจัย. 28 มิถุนายน 2550 : สังกศ)

จากผลการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียน สหศึกษานันท์วิทยาคม อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามกิจกรรมการอบรมนักเรียนหน้าเสาธง โดยครูเวรประจำวัน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมเพื่อวางแผนในการสะท้อนผลการพัฒนาการดำเนินการตามกิจกรรมแล้ว พบว่า การอบรมนักเรียนหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน ด้านการรักษาความสะอาด ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีวินัยในด้านการรักษาความสะอาดเพิ่มมากขึ้น แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาด ชักมัดทุกวันผม เล็บ สั้นสะอาด ด้านการเดินแถวเข้าห้องเรียน ไม่แตกแถว ไม่หยอกล้อกัน การเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ เช่น การเข้าแถวรับประทานอาหารกลางวัน การเข้าแถวรับประทานอาหารเสริม(นม) นักเรียนมีวินัยมากขึ้น ไม่แตกแถว ไม่หยอกล้อกัน ไม่แซงคิวผู้อื่นเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ยังขาดวินัย

ในด้านเหล่านี้ อยู่ มีสาเหตุดังนี้ การเข้าแถวเคารพธงชาตินักเรียนเมื่อเรื่องที่ครูพูดอบรมเรื่อง เติมซ้ำซาก แคร่ร้อน โรงเรียนได้รับทราบปัญหา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและครูเวรประจำวันได้หา แนวทางแก้ไขโดยครูพูดแทรกในเรื่องอื่น ๆ ด้วยและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอบรมด้วย จัดการบริหารแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวก็สามารถแก้ไขปัญหาคได้ในระดับหนึ่ง มีสาเหตุมาจากนักเรียนยังไม่มีควมรับผิดชอบในตนเอง ต้องให้คนอื่นควบคุม โรงเรียนรับทราบปัญหา กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ครูประจำชั้นได้แต่งตั้งคณะกรรมการสถานักเรียนดูแลการเดินทางไปกลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน มีสาเหตุจากการที่นักเรียนหลบหนีแถวระหว่างการเดินทาง แยกแถว หยอกล้อกันในแถวซึ่งสามารถแก้ปัญหาได้บ้างในระดับหนึ่ง การเข้าแถวรับบริการ ต่าง ๆ เช่นการเข้าแถวรับอาหารกลางวัน การเข้าแถวรับอาหารเสริม (นม) สาเหตุปัญหามา จากนักเรียนยังขาดความรับผิดชอบ ขาดความซื่อสัตย์ต่อตนเองมักจะแซงคิวผู้อื่น ไม่เข้าแถว ตามลำดับก่อนหลัง หลังจากทางคณะครูและผู้วิจัยรับทราบปัญหา ก็ได้หาวิธีแก้ปัญหาโดยการ ไม่ให้บริการกับนักเรียนที่ผิดวินัยและให้ไปต่อแถวด้านหลังใหม่ ซึ่งสามารถแก้ปัญหาได้เป็น ที่น่าพอใจ ด้านการรักษาความสะอาดร่างกายและเครื่องแต่งกาย มีสาเหตุมาจากผู้ปกครองมี ฐานะยากจน ไม่มีเงินซื้อเสื้อผ้าให้ลูกได้หลายชุด ไม่มีเงินซื้อสบู่ยาสีฟันและอุปกรณ์อื่น ๆ ให้ เมื่อทางโรงเรียนได้รับทราบปัญหาก็ได้พยายามหาเสื้อผ้าให้และจัดหาทุนการศึกษามอบให้ ซึ่งก็สามารถแก้ไขปัญหาคได้ในระดับหนึ่ง ไม่สามารถจัดหาทุนการศึกษาและเครื่องแต่งกายให้ ได้ครบทุกคน สรุปการดำเนินกิจกรรมอบรมหน้าเสาธง โดยภาพรวมแล้วบรรลุผลเป็นที่น่า พพอใจ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ครูประจำชั้น ครูฝ่ายกิจการนักเรียน สามารถจัดกิจกรรมได้บรรลุผล เป็นที่น่าพอใจถึงแม้จะมีปัญหาอยู่บ้างในบางกิจกรรม กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจะ ได้หาแนวทางแก้ไข ปัญหาต่อไป

2. การสอนสอดแทรกในบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น มีเป้าหมายเพื่อใ้ นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในด้านการรักษาความสะอาดร่างกาย เครื่องแต่งกาย การสวมใส่เสื้อผ้าตามวันที่ทางโรงเรียนกำหนด ความสะอาดห้องเรียน บริเวณโรงเรียน การ เข้าแถวเคารพธงชาติ การเข้าแถวรับอาหารกลางวัน การเข้าแถวรับอาหารเสริม (นม) การเดิน แถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยครูผู้ร่วมวิจัยได้วางแผนร่วมกับครูผู้สอน โดยมิ ความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรจัดสอนสอดแทรกในบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด และการเข้าแถว ซึ่งไม่ได้กำหนดว่าจะบันทึกในแผนการสอน หรือไม่ได้ แต่ครูผู้สอนจะต้องบันทึกไว้ในแบบบันทึกประจำวันทุกครั้งจึงได้กำหนดว่าจะ บันทึกในแผนการสอนหรือไม่ก็ได้ แต่ผู้สอนจะต้องบันทึกไว้ในแบบบันทึกประจำวันทุกครั้ง

จึงได้กำหนดไว้ในตารางสอนสวดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ ขึ้น

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินกิจกรรมการสอนสวดแทรกในบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้นในระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม - 27 มิถุนายน 2550 รวม 6 สัปดาห์ โดยในหนึ่งวันได้สอนสวดแทรกกิจกรรมความมีวินัยด้านการเข้าแถวและการรักษาความสะอาดในวิชาที่รับผิดชอบตามหัวข้อที่ระบุไว้ใน 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 หัวข้อใช้เวลาประมาณ 15 นาที ต่อวันการใช้สื่อและกิจกรรมการสอน ปฏิบัติจริง บทบาทสมมติ จัดป้ายนิเทศ ประเมินผลโดยการสังเกต สอบถามบันทึกประจำวัน กำหนดตารางและเรื่องที่จะสอนสวดแทรก คือ วันที่ 16 พฤษภาคม 2550 สอนสวดแทรกเรื่อง การรักษาความสะอาดของห้องเรียน วันที่ 17 และ 18 พฤษภาคม 2550 สอนสวดแทรกเรื่อง การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย เช่น ผม เล็บ ความสะอาดแขน ขา ไม่มีขี้ไคล วันที่ 21 - 22 พฤษภาคม 2550 สอนสวดแทรก เรื่องการดูแลรักษาความสะอาดเครื่องแต่งกาย เช่น เสื้อผ้า รองเท้า ถุงเท้า วันที่ 23 พฤษภาคม 2550 สอนสวดแทรกเรื่อง การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนตามเขตความรับผิดชอบ วันที่ 24 พฤษภาคม 2550 สอนสวดแทรกเรื่องเรื่องการเข้าแถวเคารพธงชาติ วันที่ 25 , 28 พฤษภาคม 2550 สอนสวดแทรกเรื่องการเข้าแถวรับประทานอาหารกลางวัน วันที่ 29 - 30 พฤษภาคม 2550 สอนสวดแทรกเรื่องการเข้าแถวรับประทานอาหารเสริม (นม) วันที่ 1 , 4 มิถุนายน 2550 สอนสวดแทรกเรื่องการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน วันที่ 5 - 6 มิถุนายน 2550 สอนสวดแทรกเรื่อง การรักษาความสะอาดของห้องเรียน วันที่ 7 - 8 มิถุนายน 2550 สอนสวดแทรกเรื่องการดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียน วันที่ 11 - 12 มิถุนายน 2550 สอนสวดแทรกเรื่อง การดูแลรักษาความสะอาดร่างกาย ผม เล็บ ความสะอาดแขน ขา ไม่มีขี้ไคล วันที่ 13 - 14 มิถุนายน 2550 สอนสวดแทรกเรื่องการดูแลรักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกาย เช่น เสื้อผ้า รองเท้า วันที่ 15 , 18 , 19 มิถุนายน 2550 สอนสวดแทรกเรื่อง การทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนตามเขตรับผิดชอบ วันที่ 19 มิถุนายน 2550 สอนสวดแทรกเรื่องการเข้าแถวเคารพธงชาติ วันที่ 20 - 22 มิถุนายน 2550 สอนสวดแทรกเรื่องการเข้าแถวรับประทานอาหารกลางวัน วันที่ 25 มิถุนายน 2550 สอนสวดแทรกเรื่องการเข้าแถวรับประทานอาหารเสริม (นม) วันที่ 26 - 27 มิถุนายน 2550 อบรมเรื่องการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยขณะที่สอนสวดแทรก กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการสังเกตพฤติกรรม สอบถามนักเรียนและบันทึกในแบบบันทึกประจำวันเป็นการเก็บข้อมูลสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผล

การดำเนินการกิจกรรมการสอนสวดแทรกในบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้นในการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา

วิทยาคม อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการรักษาความสะอาดและด้านการเข้าแถว ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาด และการเข้าแถวแบบสอบถาม แบบบันทึกประจำวัน ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลด้านพฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาดและด้านการเข้าแถว โดยการสังเกตครูผู้สอน และครู ฝ่ายกิจการนักเรียน ผู้ปกครอง การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามกิจกรรมการสอนสอดแทรกในบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น พบว่า นักเรียนได้ให้ความสนใจและ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในเรื่องที่ครูสอนสอดแทรกบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ เช่น การรักษาความสะอาดของร่างกาย การรักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกาย การรักษาความสะอาด ของห้องเรียน การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน การเข้าแถวเคารพธงชาติ การเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ เช่น การเข้าแถวรับอาหารกลางวัน การเข้าแถวรับอาหารเสริม (นม) และการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับ โรงเรียน นักเรียนแต่งกายมาโรงเรียนด้วยเสื้อผ้าที่สะอาด ซักกรีดทุกวัน ถูกระเบียบของทางโรงเรียน ดัดผลสั้น เล็บมือ เล็บเท้าสั้น สะอาด ร่วมมือกันปฏิบัติด้วยความตั้งใจโดยที่ครูไม่ต้องควบคุมตักเตือน การเข้าแถวรับบริการอาหารต่าง ๆ เป็นระเบียบเรียบร้อยดี ไม่มีการแข่งคิวผู้อื่น เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อยได้ในระดับที่น่าพอใจ สรุปได้ว่า จากการสังเกต การสอบถามและประเมินพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ในด้านการรักษาความสะอาดและด้านการเข้าแถว ทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและด้านการเข้าแถวในทางที่ดีขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากแบบสังเกตพฤติกรรม ดังนี้

“...นักเรียนให้ความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมด้านการรักษาความสะอาด และวินัยด้านการเข้าแถว หลังจากที่ได้จัดกิจกรรมสอดแทรกบทเรียนในรายวิชาต่าง ๆ”
(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2. 25 มิถุนายน 2550 : สังเกต)

“...การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับ โรงเรียนนักเรียนมีระเบียบวินัยดีขึ้น ไม่แตกแถว หรือหลบหนีระหว่างแถว มีนักเรียนที่เข้าแถวไม่ทันในตอนเช้าเป็นส่วนน้อย...”
(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1. 25 มิถุนายน 2550 : สังเกต)

“....การเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ นักเรียนมีระเบียบวินัยดีขึ้นมาก ไม่แซงคิวผู้อื่น ไม่หยอกล้อและแกล้งเพื่อน...”

(ประธานนักเรียน. 22 มิถุนายน 2550 : สังเกต)

“...การสอดแทรกใบทเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ส่งผลทำให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในการรักษาความสะอาดและการเข้าแถวดีขึ้นในภาพรวมเป็นที่น่าพอใจ..”

(ผู้วิจัย. 27 มิถุนายน 2550 : สังเกต)

ผลจากการดำเนินกิจกรรมสอดแทรกใบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประหลุมสะท้อนผลการดำเนินการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ แล้วพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดแทรกใบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น ด้านการรักษาความสะอาด ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่สามารถรักษาความสะอาดด้านร่างกาย เครื่องแต่งกายดีขึ้น ร่างกาย แขน ขา สะอาด ผสมสั้น เล็บสั้นและสะอาด ห้องเรียนสะอาดขึ้น เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บริเวณโรงเรียน สภาพบริเวณมีความสะอาด ร่มรื่น น่าอยู่ และด้านการเข้าแถว การเข้าแถวเคารพธงชาติมีความเรียบร้อย นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมหน้าเสาธง มีสมาธิ มีความอดทน การเดินแถวไปกลับระหว่างบ่นกับโรงเรียน มีระเบียบดีขึ้น ไม่หลบหนีระหว่างทาง ไม่หยอกล้อกัน การเข้าแถวเข้ารับบริการต่าง ๆ ดีขึ้นมาก นักเรียนไม่มีการแซงคิวผู้อื่น เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง มีความซื่อสัตย์ในตนเอง และส่วนรวม สรุปได้ว่า การดำเนินการสอดแทรกใบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและครูผู้สอนมีความพอใจในระดับมากที่สามารถจัดกิจกรรมบรรลุผลเป็นอย่างดี ถึงแม้จะมีปัญหาอยู่บ้างกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจะได้หาแนวทางแก้ไขต่อไป

3. กิจกรรมการแบ่งเขตรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน มีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนร่วมกันในบริเวณที่โรงเรียนแบ่งให้ โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและครูผู้สอนได้จัดให้มีการประชุมร่วมกัน ระหว่างครูประจำชั้น ครูฝ่ายกิจการนักเรียนและนักเรียนเพื่อวางแผนแบ่งเขตรับผิดชอบในการทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน ซึ่งได้กำหนดให้ดำเนินการระหว่าง 16 พฤษภาคม 2550 – 27 มิถุนายน 2550 โดยแบ่งกลุ่มรับผิดชอบดังนี้

กลุ่มที่ 1 ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 2 รับผิดชอบถนนหน้าอาคาร 1

กลุ่มที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2 รับผิดชอบหน้าบริเวณอาคาร 2

กลุ่มที่ 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 , 3/2 รับผิดชอบบริเวณหอประชุม

กลุ่มที่ 4 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 รับผิดชอบบริเวณโรงอาหาร

กลุ่มที่ 5 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 รับผิดชอบบริเวณเรือนเพาะชำ

กลุ่มที่ 6 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 , 5/2 รับผิดชอบบริเวณสนามกีฬา

กลุ่มที่ 7 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 รับผิดชอบบริเวณอาคาร

อเนกประสงค์

กลุ่มที่ 8 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 รับผิดชอบบริเวณสระน้ำ สวน

สมุนไพร

เมื่อนักเรียนได้รับทราบบริเวณเขตพื้นที่ที่ตนได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบทำความสะอาดตามที่ทางโรงเรียนได้แบ่งให้แล้วนั้น ครูประจำชั้นต้องแบ่งหน้าที่ให้นักเรียนในชั้นของตนเองอีกครั้งหนึ่ง โดยแบ่งหน้าที่กันทำตามเวรประจำวันตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ โดยนักเรียนจะต้องมีหน้าที่ทำความสะอาด เก็บเศษกระดาษ ปัดกวาดตามบริเวณที่ตนเองรับผิดชอบให้สะอาด และต้องดูแลไม้ดอกไม้ประดับบริเวณนั้นด้วย

การดำเนินกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ผู้ร่วมวิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมการรักษาความสะอาด ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล พฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โดยสังเกตจากครูประจำชั้น ครูฝ่ายกิจการนักเรียน การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการทำความสะอาด ตามกิจกรรมการแบ่งเขตรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน พบว่า ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการร่วมแรงร่วมรับผิดชอบทำความสะอาดในเขตรับผิดชอบของตนเอง เพื่อจะได้รับรางวัลชนะเลิศเขตพื้นที่รับผิดชอบดีเด่น โดยนักเรียนช่วยกันทำความสะอาดในเขตรับผิดชอบของตนเองให้สะอาดก่อนเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธง ซึ่งการดำเนินการกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบการทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน นอกจากจะทำให้ นักเรียนมีระเบียบวินัยในการรักษาความสะอาดของโรงเรียนแล้ว ยังส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในด้านความรับผิดชอบด้วย เพราะทุกคนจะต้องรับผิดชอบในการทำความสะอาดร่วมกับเพื่อน ถึงแม้จะมีนักเรียนบางส่วนที่ยังหลบเลี่ยงไม่ช่วยเพื่อนทำงานแต่ก็เป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ส่วนใหญ่แล้วจะทำให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากการสัมภาษณ์พฤติกรรมนักเรียน ดังนี้

“....ตั้งแต่แบ่งเขตพื้นที่ให้นักเรียนรับผิดชอบแต่ละชั้นเรียน ทำความสะอาด ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการช่วยกันทำความสะอาดเป็นอย่างดี....”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2. 27 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“....ตั้งแต่มีการแบ่งเขตพื้นที่ให้นักเรียนแต่ละชั้นทำรับผิดชอบบริเวณ โรงเรียน บริเวณ โรงเรียนสะอาดที่สวยงามน่าเรียนมากขึ้น ตั้งแต่เวลาทำความสะอาดเนื้อตัวมัก สกปรกเพราะเหงื่อออกเวลาทำงาน....”

(รองผู้อำนวยการ โรงเรียน. 27 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“.....นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำลังทำความสะอาด โดยเก็บเศษ กระจากกวาดใบไม้ด้วยไม้กวาดทางมะพร้าว บริเวณสนามฟุตบอลและสวนหย่อมหน้าเสาธง แต่ก็มีนักเรียนกลุ่มหนึ่งกำลังนั่งคุยกันอยู่...”

(ผู้วิจัย. 25 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

จากผลการดำเนินกิจกรรมการแบ่งเขตรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมสะท้อนผลการพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเอง ของนักเรียน พบว่า ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการร่วมแรงร่วมใจกันทำความสะอาดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเองเพื่อจะ ได้รับรางวัลชนะเลิศเขตรับผิดชอบดีเด่น โดยนักเรียนมาโรงเรียนแต่เช้าเพื่อช่วยกันทำความสะอาดบริเวณที่ตนเองรับผิดชอบให้สะอาดก่อน เข้าแถวเคารพธงชาติและทำกิจกรรมหน้าเสาธง ซึ่งการดำเนินกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณที่รับผิดชอบให้สะอาดถึงแม้จะมีนักเรียนบางส่วนที่ยังหลงเหลือไม่ช่วยเพื่อนทำงาน แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น และเมื่อได้สังเกต จึงตั้งข้อสังเกตว่าบริเวณ โรงเรียนจะสะอาดเฉพาะเวลาที่กำหนดให้ทำความสะอาดเท่านั้น นอกจากนั้นบริเวณจะสกปรก และบางครั้งนักเรียนทำความสะอาดไม่เสร็จแต่หมดเวลาก่อนก็ปล่อยทิ้งไว้โดยไม่เก็บกวาดให้เรียบร้อย กลุ่มผู้วิจัย ครูประจำชั้น และครูฝ่ายกิจการนักเรียนจึงตกลงกันปรับเวลาในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณที่รับผิดชอบในสองช่วง คือช่วงเวลาดังแต่เวลา 07.30 นาฬิกา ถึงเวลา 08.00 นาฬิกา ช่วงที่สอง คือเวลา 15.00 นาฬิกา ถึง 16.00 นาฬิกา โดยการทำความสะอาดในตอนเช้าให้เก็บเพียงเศษกระจากใบไม้เท่านั้น ส่วนตอนบ่ายให้รดน้ำต้นไม้ ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายกับการทำกิจกรรมนี้ เพราะไม่ต้องเร่งรีบทำในตอนเช้า ซึ่งผลการ

จัดกิจกรรมก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ แต่ก็บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในระดับหนึ่ง

4. กิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถว ไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนมีเป้าหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในด้านการเข้าแถว มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่มในการเดินเข้าแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างครูประจำชั้น ครูฝ่ายกิจการนักเรียน และนักเรียน เพื่อวางแผนในการแบ่งกลุ่มการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ซึ่งกำหนดให้ดำเนินการ ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม - 27 มิถุนายน 2550 โดยยึดนักเรียนที่มีบ้านอยู่ใกล้เคียงกันในกลุ่มเดียวกัน ดังนี้

กลุ่มสีแดง	จำนวนนักเรียน 46 คน	คุ้มเหนือ
กลุ่มสีเหลือง	จำนวนนักเรียน 21 คน	คุ้มใต้
กลุ่มสีฟ้า	จำนวนนักเรียน 38 คน	คุ้มกลาง
กลุ่มสีเขียว	จำนวนนักเรียน 59 คน	คุ้มตะวันออก
กลุ่มสีชมพู	จำนวนนักเรียน 51 คน	คุ้มตะวันตก

เมื่อนักเรียนทราบกลุ่มในการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนแล้ว ให้แต่ละกลุ่มคัดเลือกแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่มกันเอง รวมทั้งกำหนดระเบียบข้อบังคับของแต่ละกลุ่มกันเอง เช่น เวลานครวมแถว เวลาเริ่มเดินแถว การลงโทษผู้ฝ่าฝืนระเบียบ เป็นต้น โดยเดินเป็นแถวทั้งไปและกลับให้เป็นระเบียบ โดยมีหัวหน้ากลุ่มถือธงสีแดงนำหัวหน้ากลุ่ม

การดำเนินการแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้วิจัยได้รวบรวมเครื่องมือ คือแบบสังเกตพฤติกรรมการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยการสังเกตจากนักเรียน และแบบประเมินพฤติกรรมด้านการเข้าแถว ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยประเมินจากนักเรียน แบบบันทึกประจำวัน ครูเวรประจำวัน การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการเข้าแถวให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่แตกแถว ไม่หนีแถว เพื่อจะได้รับรางวัลชนะเลิศการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนดีเด่น โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มจะเดินแถวอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยมีหัวหน้ากลุ่มถือธงสีแดงนำหน้า ซึ่งการดำเนินกิจกรรมการแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน นอกจากจะทำให้ให้นักเรียนมีวินัยในการเข้าแถวแล้วยังส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในตนเองในด้านความรับผิดชอบอีกด้วย เพราะจะต้องมีความรับผิดชอบต่อกลุ่ม ต่อตนเองในการเดินแถวให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและมีความตรงต่อเวลา ถึงแม้จะมีนักเรียนบางส่วนที่ยังเข้าแถวไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย แตกแถว หลบหนีแถว มาเข้าแถวไม่

ทันกลุ่ม แต่ก็เป็นส่วนน้อยเท่านั้น ส่วนใหญ่แล้วจะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากการสะท้อนผลจากพฤติกรรมนักเรียน ดังนี้

“...การแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทำให้การเดินแถวของนักเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อกันมากขึ้น...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1. 27 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...ตั้งแต่แบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทำให้การแถวมีระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น เพราะ นักเรียนจะควบคุมตนเองภายในกลุ่ม ถึงแม้จะมีนักเรียนที่ไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อนบ้างแต่ก็เป็นส่วนน้อย...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2. 27 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...นักเรียนกลุ่มสี่เหลี่องเดินแถวมาโรงเรียนด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อยทุกคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบในการเดินแถวเป็นอย่างดี...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1. 27 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...นักเรียนกลุ่มสี่แฉงเดินแถวมาโรงเรียนเป็นกลุ่มสุดท้ายเนื่องจากมีนักเรียนบางคนมาเข้าแถวไม่ทันเพื่อนจึงทำให้กลุ่มต้องเสียเวลารอคอย...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1. 27 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...การแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทำให้การเดินทางของนักเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้นดีขึ้น ถึงแม้จะมีนักเรียนที่ยังไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อนก็เป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น...”

(ผู้วิจัย. 27 มิถุนายน 2550 : ความคิดเห็น)

การดำเนินการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกาย

1. กิจกรรมประชุมโฮมรูมวินัยด้านการแต่งกาย

กิจกรรมประชุมโฮมรูม มีเป้าหมายเพื่อการอบรม กระตุ้นให้นักเรียนได้

ตระหนักในด้านวินัยด้านการแต่งกายแก่นักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน โดยมีการจัดประชุมโฮมรูมให้แก่นักเรียนในช่วงโฮมรูมของโรงเรียนในช่วงวันจันทร์และวันศุกร์ ในวันที่ 18, 21, 25, 28 พฤษภาคม 2550 และวันที่ 1, 4, 8, 11, 15, 18, 22, 25, 29 มิถุนายน 2550 ตั้งแต่เวลา 15.00 น ถึง 16.00 น. โดยจัดให้มีกิจกรรมดังกล่าวแก่กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนสหทัศนวิทย์วิทยาเขต จำนวน 233 คน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีเสริมสร้างวินัยในการแต่งกาย โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้ดำเนินการอบรมเพื่อเป็นการกระตุ้นนักเรียนได้เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองในการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน อันจะส่งผลให้นักเรียนได้เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเอง ทำตนให้เป็นที่รักของครูและเพื่อนร่วมโรงเรียน เพราะการที่จะเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองในการแต่งกายได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักระเบียบเกี่ยวกับการแต่งกายของโรงเรียน ในช่วงการอบรมในช่วงโฮมรูม กิจกรรมโฮมรูม นักเรียนได้มีการซักถามข้อข้องใจต่าง ๆ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้อธิบายให้คำชี้แจงความสำคัญของการที่ให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัยในตนเองด้านการแต่งกาย จะส่งผลให้นักเรียนได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันในโอกาสต่อ ๆ ไป เมื่อเข้าสู่สังคมโดยส่วนรวมแล้ว จะทำให้นักเรียนเป็นที่รักของสังคมนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี

ผลการดำเนินงานกิจกรรมโฮมรูมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ได้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดำเนินงานเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้เป็นผู้ที่ปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีวินัยในการแต่งกาย โดยมีครูคอยกำกับ ติดตาม ดูแล อย่างต่อเนื่อง และได้กระทำอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีการกำกับ ดูแล และติดตาม หลังจากการจัดกิจกรรมโฮมรูมแล้ว โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคนได้มีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแต่งกาย และเล็บมือ เล็บเท้าตลอดทั้งความสะอาดของร่างกายต่าง ๆ และนักเรียนมีความเอาใจใส่ตนเองในการแต่งกายดีขึ้น อยู่ในระดับน่าพอใจ คือ ทรงผม เล็บมือ การแต่งเครื่องแบบนักเรียน โดยเฉพาะเด็กชายไม่ค่อยปล่อยให้ข้างนอกกางเกง ไม่มีเขียนข้อความตามชายเสื้อ ใส่เสื้อที่มีชื่อโรงเรียนตนเอง มีเข็มขัด ใส่รองเท้าหุ้มส้นมาโรงเรียนในวันอังคาร โรงเรียนจะมีเรียนวิชาลูกเสือ – ยุวกาชาด ก็มีการปรับปรุงตนเองโดยการแต่งเครื่องแบบมาเรียน แม้จะยังมีเครื่องแบบไม่ครบบ้างบางคน ในวันพรุ่งนี้นักเรียนจะแต่งชุดพลจะ ได้มีความพร้อมตามระเบียบ ความสวยงามเกือบทุกคน แม้จะมีบางคนยังไม่ค่อยสมบูรณ์แต่ก็ได้ติดตามและคอยให้คำแนะนำตามที่อบรมไว้ในกิจกรรมประชุมโฮมรูม ดังผลสะท้อนที่ได้จากการสัมภาษณ์ สังเกตและการบันทึก ดังต่อไปนี้

“...นักเรียนสนใจฟังคำอธิบายของครูเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองด้านการแต่งกาย การเข้าร่วมกิจกรรมประชุมโฮมรูมของนักเรียนในครั้งนี้ ทำให้นักเรียนได้ปรับปรุงตนเองด้านการแต่งกายดีขึ้น...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. 28 พฤษภาคม 2550 : การสัมภาษณ์)

“...หลังจากการจัดกิจกรรมประชุมโฮมรูมให้แก่ นักเรียนทั้งหมดแล้ว ทำให้นักเรียนทุกคนได้มีการเปลี่ยนพฤติกรรมในด้านการแต่งกายดีขึ้น แต่ก่อนไม่ใส่เสื้อใต้ขอบกางเกงหรือกระโปรง มักจะปล่อยลอยชาย และไม่ยิมสวมรองเท้า แต่หลังจากการจัดกิจกรรมโฮมรูมแล้วนักเรียนได้มีการแต่งกายที่ถูกระเบียบดีขึ้น...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. 1 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดกิจกรรมประชุมโฮมรูมหลายครั้งแล้ว ในครั้งนี้การเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูมได้ ตรวจสอบนักเรียนแล้วทุกคนได้เปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองมากขึ้น โดยการแต่งกายที่ถูกต้อง ตามระเบียบของทางโรงเรียน ทรงผมก็ตัดสั้น และการใส่รองเท้าก็มีถุงเท้าทุกคน แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในการเป็นผู้ที่มีวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนดีขึ้นอยู่ในระดับน่าพอใจ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. 18 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...การเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูมทุกครั้ง ครูจะคอยเป็นผู้แนะนำในการเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ซึ่งจะทำให้เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเมื่อได้ปรับปรุงตามที่ครูได้ให้คำแนะนำแล้วก็เป็นการดีมาก เพราะไม่ต้องคอยหลบครูที่ตรวจความเรียบร้อย...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2. 28 พฤษภาคม 2550 : การสัมภาษณ์)

“...ครูมักจะคอยเตือนอยู่ตลอดเวลาว่าการแต่งกายที่ดีนั้น จะต้องถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนเสมอ และเห็นเพื่อน ๆ เขาแต่งกายถูกต้องตามระเบียบแล้วก็เลยทำตาม และก็เป็นผลดีกับตนเองด้วย เพราะการไปไหนก็สบายไม่ต้องคอยกังวลว่าครูจะตำหนิ...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1. 28 พฤษภาคม 2550 : การสัมภาษณ์)

“...ครูทุกคนได้มีการกำกับ ติดตาม ดูแล การส่งเสริมวินัยด้านการรักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกายกันอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่นักเรียนเข้ามาถึงเลิกเรียน ครูได้รู้วิธีดำเนินงานในกิจกรรมโฮมรูม จนทำให้นักเรียนลดปัญหาด้านการแต่งกายได้ ตลอดทั้งนักเรียนได้มีความกระตือรือร้นในการแต่งกายแข่งขันกันอีกด้วย...”

(ผู้วิจัย. 25 มิถุนายน 2550 : การสังเกต)

2. กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน

กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน มีเป้าหมายเพื่อให้เพื่อนในชั้นเรียนเดียวกัน บ้านใกล้ชิดกัน ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยในด้านการแต่งกายในขณะที่อยู่บ้านและในบริเวณโรงเรียน โดยได้ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 4 - 29 มิถุนายน 2550 ในการดำเนินงานได้จัดให้ครูประจำชั้น ได้ให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการดำเนินงานดังกล่าวให้แก่นักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดได้รับทราบถึงแนวทางการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์สำหรับนักเรียนในอันที่จะส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีวินัยด้านการแต่งกายมากยิ่งขึ้น ซึ่งให้ครูประจำชั้น ได้ให้แนวทางในการให้เพื่อนช่วยเพื่อนในโรงเรียน โดยให้นักเรียนที่เป็นหัวหน้าห้องหรือตัวแทนนักเรียนที่ชอบแต่งกายสะอาด เรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน เป็นผู้คอยแนะนำและให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้วยกันตลอดเวลา โดยให้คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมห้องเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เพื่อน ได้เป็นผู้ที่มีการแต่งกายอย่างถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน และคอยแนะนำให้เห็นถึงโทษของการแต่งกายผิดระเบียบวินัยของโรงเรียน และประโยชน์ของการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียนให้เพื่อนได้รับทราบ เพื่อที่จะได้นำไปปฏิบัติต่อไป โดยครูเป็นผู้ที่คอยติดตาม กำกับและดูแลตลอดเวลา ในช่วงแรกของการดำเนินการจัดกิจกรรมดังกล่าวเพื่อที่แต่งกายผิดระเบียบของทางโรงเรียนจะไม่ค่อยพอใจเท่าใดนัก เพราะเป็นเพื่อนด้วยกัน แต่หลังจากที่ครูคอยให้แนะนำเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง ทำให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ได้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลงไปเรื่อยๆ จนเมื่อใกล้จะสิ้นสุดตามระยะเวลาที่ได้ดำเนินการ ทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายลดพฤติกรรมลงได้ในระดับน่าพอใจมากขึ้น แม้จะมีบางส่วนที่ยังไม่ค่อยพอใจและทำตามคำแนะนำของเอน ๆ ก็ตาม แต่ถือได้ว่าประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของการดำเนินการดังกล่าว เพราะนักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลง และหันมาสนใจการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน มีร่างกายที่สะอาด เสื้อผ้าที่สะอาด ใส่เสื้อผ้าได้ชอบกางเกง และใส่รองเท้าตามที่โรงเรียนกำหนด รู้จักการแสดง ความเคารพครูในโรงเรียน ไหว้ครูผู้สอน ผู้ปกครอง การเข้าแถวเป็นระเบียบไม่มีการหยอก

ลือกันขณะเช้าแล้ว การบ้านมีการส่งงานตามกำหนด การแต่งกายตามระเบียบ และปฏิบัติตามคำสั่งครูที่มอบหมายงานให้ทำอยู่ตลอดเวลา แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดังกล่าวจนเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองด้านการแต่งกาย ดังการสะท้อนผลจากการสัมภาษณ์และสังเกตได้ดังนี้

“...นักเรียนได้ร่วมกันดำเนินงานกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน โดยครูคอยแนะนำเพื่อที่อยู่บ้านใกล้ชิดกัน และอยู่ในห้องเรียนดังกล่าวตลอดเวลา จนทำให้นักเรียนส่วนมากได้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองในด้านการแต่งกายที่ถูกระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1. 28 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...นักเรียนชายที่ทำผิดระเบียบการแต่งกายของโรงเรียนอยู่เสมอ จะได้รับคำแนะนำจากเพื่อนร่วมห้องเรียนทั้งชายและหญิง และครูได้คอยเสริมในเรื่องดังกล่าว ทำให้นักเรียนชายที่ชอบแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียนหันมาแต่งกายเหมือนเพื่อนเพิ่มมากขึ้น...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1. 28 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนของครูในครั้งนี้ ทำให้พวกเราทุกคนได้รวมใจกันที่จะทำให้เพื่อนห้องเดียวกันได้แต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน และเพื่อนที่เคยแต่งกายผิดระเบียบก็หันมาสนใจคำแนะนำของเพื่อนมากขึ้น...”

(ตัวแทนนักเรียน. 28 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...ครูเคยได้กล่าวตักเตือนนักเรียนที่ชอบทำพฤติกรรมทำตัวตามสบาย ไม่แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบอยู่ตลอดเวลา และแนะนำให้เพื่อนได้ช่วยเพื่อนในการดูแลการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ เราทุกคนในห้องเรียน ได้ร่วมกันคอยดูแลเพื่อนที่ชอบแต่งกายผิดระเบียบจนทำให้เขาได้หันมาปรับปรุงตนเองได้ดีขึ้น...”

(ตัวแทนนักเรียน. 28 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“....ครั้งแรกก็โกรธเพื่อนมาก เพราะเป็นความชอบส่วนตัวของใครของมัน เมื่อเห็นครูประจำชั้นว่าดีแล้วที่ทำอย่างนี้ และเวลาไปไหนก็ไม่ต้องคอยหลบครูประจำชั้น ทำให้ทุกคนมีความสุขใจจะแต่งกายอย่างนี้ตลอดไป...”

(ตัวแทนนักเรียน. 28 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“....ที่ครูทำอย่างนี้แล้ว เพราะทำให้ลูกได้ปรับปรุงตนเอง แต่ก่อนพ่อแม่บอกไม่ค่อยจะเชื่อฟังเท่าใด เมื่อครูบอกให้ทำแล้วปฏิบัติตามก็ตั้งใจมาก และเพื่อน ๆ ช่วยกัน จะทำให้นักเรียนได้แต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบ เพราะส่วนมากเด็กจะทำตามเพื่อน....”

(ผู้ปกครองนักเรียน. 28 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“....นักเรียนเป็นตัวอย่างที่ดีและครูได้ช่วยกันในการที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้ดีทุกคน ทำให้นักเรียนได้ปรับปรุงตนเองในการแต่งกายได้ดียิ่งขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนและโรงเรียน เพราะเมื่อนักเรียนหันมาสนใจที่จะประพฤติปฏิบัติตนในด้านการแต่งกายให้อยู่ในระเบียบวินัยของนักเรียนได้ตลอดไป...”

(ผู้วิจัย. 28 มิถุนายน 2550 : การสังเกต)

3. กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน

กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน มีเป้าหมายเพื่อศึกษาสภาพปัญหาด้านครอบครัว และการดำรงชีวิตของนักเรียน และเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน โดยได้ดำเนินการการจัดกิจกรรมในระหว่างวันที่ 15 – 25 มิถุนายน 2550 ในการดำเนินการได้จัดให้ครูประจำชั้นได้ออกเยี่ยมบ้านนักเรียนในชั้นเรียนของตนเองเพื่อที่จะศึกษาสภาพปัญหาครอบครัวและการดำรงชีวิตของนักเรียน ตลอดจนเพื่อให้ครูและผู้ปกครองนักเรียนได้พบปะ เพื่อแสดงความคิดเห็นร่วมกันในการที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการแต่งกายของนักเรียน ซึ่งได้มีการดำเนินการทุกวันหลังเลิกเรียนแล้ว ในการดำเนินการครั้งนี้ครูได้เข้าไปศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาด้านครอบครัวของนักเรียนที่มีปัญหาด้านการแต่งกาย และการดำรงชีวิตของนักเรียนที่มีปัญหาว่าได้รับผลกระทบจากด้านใด ในการที่นักเรียนจะประพฤติผิดระเบียบของโรงเรียนด้านการแต่งกาย เพื่อที่จะได้นำแนวทางที่ได้จากผู้ปกครองมาปรับปรุงแก้ไขให้นักเรียนต่อไป จากการไปเยี่ยมเยือนพบปะผู้ปกครองในครั้งนี้ ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ทราบถึงสิ่งที่ทำให้เกิดปัญหาแก่นักเรียนคือ นักเรียนมักจะอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย โดยมีพ่อแม่เดินทางไปทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานครและอยู่ต่างจังหวัดเป็นส่วนใหญ่ ทำให้การปกครอง

ไม่ทั่วถึง เพราะปู่ย่า ตายาย ส่วนมากก็มักจะตามใจหลาน ๆ ของตนเอง จนเป็นบ่อเกิดแห่งการสร้างปัญหาขึ้น เพื่อที่จะได้นำแนวคิดที่ได้จากการเยี่ยมบ้านผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนำไปเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียนได้ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจะต้องนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้เกิดผลการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายให้สะอาด และการแต่งกายได้อย่างถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียนที่กำหนดให้ในการแต่งกายให้สะอาด และแต่งกายได้อย่างถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียนที่กำหนดให้ในการแต่งกายในแต่ละวัน ดังผลสะท้อนจากการสัมภาษณ์ และการบันทึกการสังเกต ดังนี้

“...การเยี่ยมบ้านพบปะผู้ปกครองในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านครอบครัวของนักเรียนแต่ละคนเป็นอย่างดี...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2. 25 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...พื้นฐานทางครอบครัวของนักเรียนที่มีปัญหาด้านการแต่งกาย โดยมักจะแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียนอยู่ตลอดเวลา นั้นมาจากปัญหาด้านครอบครัวเป็นอันดับแรก...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2. 25 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...สิ่งที่ได้จากการเยี่ยมบ้านผู้ปกครองในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัญหาพื้นฐานของนักเรียนที่ชอบทำตัวผิดระเบียบด้านการแต่งกาย เป็นเพราะปัญหาทางด้านครอบครัวและสังคมของครอบครัวที่ผู้ปกครองไปทำงานที่อื่น ปล่อยให้เป็นภาระของคนแก่นั่นเอง...”

(ผู้ปกครองนักเรียน. 28 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...เมื่อครูเยี่ยมบ้านก็ดีแล้ว เพราะจะได้ช่วยฝากให้ดูแลลูกหลานให้ด้วย เพราะพ่อแม่ของเด็กส่วนมากนาน ๆ ครั้งจะมาเยี่ยม ยายก็แก่แล้วไม่ค่อยตามทันหลานเท่าใด...”

(ผู้ปกครองนักเรียน. 28 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...ส่วนมากก็เห็นลูกแต่งตัวไปโรงเรียนทุกวัน ก็คิดว่าถูกต้องตามระเบียบอยู่นะ ยังไงก็ขอให้คุณครูได้ช่วยดูแลลูกให้ด้วย...”

(ผู้ปกครองนักเรียน. 28 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

“...ส่วนมากมาจากครอบครัวของนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย จะอยู่กับปู่ย่า ตายาย เป็นส่วนมาก เพราะพ่อแม่ไปทำงานต่างถิ่น มีหน้าที่เพียงส่งเงินมาให้ทางบ้านเท่านั้นเอง ทำให้นักเรียนอาจขาดความอบอุ่น จึงมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปบ้าง หากโรงเรียนได้มีการดำเนินงานเพื่อช่วยกระตุ้นนักเรียนได้หันมาแต่งกายอย่างถูกต้องตามระเบียบ ก็คิดว่าคงทำได้ เพราะส่วนมากเด็กมักจะตามเพื่อนอยู่แล้ว....”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 28 มิถุนายน 2550 : การสัมภาษณ์)

4. กิจกรรมการประกวดการแต่งกาย

กิจกรรมการประกวดการแต่งกาย มีเป้าหมายเพื่อเสริมแรงให้นักเรียนได้เป็นผู้ที่แต่งกายที่สะอาดถูกระเบียบของโรงเรียน โดยมีการจัดกิจกรรมการประกวดการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบวินัยของโรงเรียนในวันที่ ในวันที่ 31 กรกฎาคม 2550 เพื่อที่จะให้นักเรียนได้รู้ถึงวิธีการแต่งกายที่สะอาดถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมการประกวดการแต่งกายในครั้งนี้ ได้มีการแจ้งให้นักเรียนทราบก่อนที่จะมีการประกวดการจัดกิจกรรมดังกล่าวโดยครูเวรประจำวัน ก่อน 1 วัน เพื่อให้นักเรียนได้เตรียมตัวในการที่จะปรับปรุงตนเองและพัฒนาตนเองให้สะอาด โดยที่นักเรียนไม่ต้องเปลี่ยนแปลงเครื่องแต่งกายใหม่ แต่ใช้ชุดนักเรียนเก่านั้นเอง แต่มีการซักฟอกและทำให้สะอาดและเรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน โดยให้ครูที่จะทำการประเมินการแต่งกายของนักเรียนในการประเมินครั้งนี้ โดยคำนึงถึงการแต่งกายที่สะอาดเหมาะสมกับคุณภาพของนักเรียน และถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนโดยถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีการแต่งกายได้อย่างถูกต้องเหมาะสมแล้ว เป็นแนวทางในการดำเนินการประเมินนักเรียน เพื่อให้ได้รู้ถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนด้านการแต่งกาย ว่าเป็นผู้ที่ได้แต่งกายได้สะอาดเหมาะสมกับสภาพของแต่ละวันที่โรงเรียนกำหนดให้แต่งหรือไม่ ผลการดำเนินการดังกล่าวพบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือในครั้งนี้ด้วยดี เพราะทุกคนได้มีการเปลี่ยนแปลงตนเองจากที่เคยไม่ค่อยสนใจในการแต่งกายของตน ได้มีการซักฟอกเสื้อผ้าทำให้สะอาด และการแต่งกายอย่างถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ตัดผมให้สั้นและใส่รองเท้าหุ้มส้นและมีถุงเท้าด้วย ทำให้การแต่งกายของนักเรียนถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน โดยมีการประเมินการแต่งกายของนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า นักเรียนทุกคนได้แต่งกายถูกต้องตามคู่มือนักเรียนมากขึ้น ทุกคน โดยทุกคนได้แต่งกายด้วยอย่างถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน โดยมีกางเกง กระโปรง เข็มขัด ถุงเท้า โบว์ผูกคอ เครื่องแต่งกายลูกเสือ – ยุวกาชาด หมวกผ้าผูกคอ เสื้อ

กางเกง ประโปรง เข็มขัด ถุงเท้า รองเท้า และสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น เสื้อ อินทรรฐ วอกเกิด ป้ายชื่อ เป็นต้น เครื่องแต่งกายชุดพลະ เสื้อผ้าสีที่โรงเรียนกำหนดของทางโรงเรียน กางเกง ถุงเท้า รองเท้า เครื่องแต่งกายชุดมอฮ่อม ผลจากการประเมิน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเอง คือ จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งหมด 198 คน และจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 35 คน ที่ต้องพัฒนาในวงรอบต่อไป ดังผลสะท้อนจากการสัมภาษณ์และการสังเกต ดังนี้

“...นักเรียนได้มีการปรับปรุงตนเองในการแต่งกายที่ดีขึ้น บางคนแต่ก่อน แต่งตัวมักจะทำตัวตามสบาย เสื้อลอมขายอยู่ตลอดเวลา แต่การจัดกิจกรรมครั้งนี้ ทำให้นักเรียนได้รู้จักวิธีการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบยิ่งขึ้น...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1. 31 กรกฎาคม 2550 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดกิจกรรมนี้เป็นประโยชน์มาก เพราะทำให้นักเรียนได้รู้จักวิธีการทำความสะอาดเสื้อผ้าของตนเอง ทำให้การแต่งกายที่สะอาดเรียบร้อย...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1. 31 กรกฎาคม 2550 : การสัมภาษณ์)

“...ประโยชน์ที่ได้จากการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ ถือได้ว่าคุ้มค่ามาก เพราะทำให้นักเรียนได้รู้จักการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนดีขึ้น...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2. 31 กรกฎาคม 2550 : การสัมภาษณ์)

“...พวกเราได้มีการปรับปรุงตนเองในการแต่งกายที่ดีขึ้น บางคนแต่ก่อน แต่งตัวมักจะทำตามสบาย เสื้อลอมขายอยู่ตลอดเวลา แต่การจัดกิจกรรมครั้งนี้ ทำให้เราทุกคนได้แต่งกายอย่างถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนดีขึ้น...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1. 31 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“...การจัดกิจกรรมนี้เป็นประโยชน์มาก เพราะ ทำให้พวกเราทุกคนได้มีการแต่งกายที่ถูกต้อง ตามระเบียบได้ดีขึ้น ทุกคนได้ปรับปรุงตนเองเพื่อรองรับการประเมินจากครูทุกคน....”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1. 31 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“...ทุกคนได้ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นอย่างดีทุกคน ครูได้กระตุ้นให้นักเรียนได้รู้จักการแต่งกายให้สะอาดและเหมาะสมกับสภาพของนักเรียนคิชั่นนักเรียน ได้แต่งกายอย่างถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน....”

(ผู้วิจัย. 31 กรกฎาคม 2550 : การสังเกต)

จากผลการดำเนินกิจกรรมการแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงาน เสริมสร้างวินัยนักเรียน พบว่า ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ในการร่วมมือการเดินแถวที่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่หลบหนีแถวแตกหนี มีความรับผิดชอบ เพื่อที่จะได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยนักเรียนเดินแถวมาโรงเรียนและเดินแถวกลับจากโรงเรียนด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่แตกแถว ไม่หลบหนีแถว แต่ละกลุ่มมีหัวหน้ากลุ่มถือธงสีแดงนำหน้า ซึ่งการดำเนินกิจกรรมการแบ่งนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนของกลุ่มสีต่าง ๆ นอกจากจะทำให้นักเรียนมีวินัยด้านการเข้าแถวแล้ว ยังส่งผลให้นักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบอีกด้วย คือ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและรับผิดชอบต่อกลุ่มเพื่อที่เดินแถวภายในกลุ่มสี ในการเดินแถวให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ถึงแม้ว่าจะมีนักเรียนบางส่วนที่ไม่ให้ความร่วมมือแต่ก็เป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น และเมื่อได้สังเกตจึงทราบและตั้งข้อสงสัยว่า สาเหตุที่นักเรียนเข้าแถวไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยและไม่ให้ความร่วมมือ เนื่องจากมีนักเรียนจำนวน 12 คน ชอบหลบหนีแถวแตกแถว หยอกล้อกันในแถว กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ครูவர்ประจำวัน ครูประจำชั้นจึงได้ให้นักเรียนในกลุ่มรับผิดชอบ ควบคุมดูแลตนเองในแถวและแต่งตั้งคนในกลุ่มที่ชอบหลบหนีแถวแตกแถว ให้เป็นหัวหน้ากลุ่มเพื่อที่จะได้มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ซึ่งปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่งเท่านั้น

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการประพฤติดิวินัยด้านการเข้าแถวและการรักษาความสะอาด
โรงเรียนสหศึกษณ์วิทยาคม อำเภอสหศึกษณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ วงรอบที่ 1

พฤติกรรมนักเรียน	ก่อนดำเนินการ		หลังดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการเข้าแถว				
1. การเข้าแถวเคารพธงชาติ	11	4.72	-	-
2. การเข้าแถวรับอาหารกลางวัน	3	1.28	-	-
3. การเข้าแถวรับอาหารเสริม(นม)	3	1.28	-	-
4. การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน	12	5.15	2	08.58
ด้านการรักษาความสะอาด/ด้านการแต่งกาย				
1. การรักษาความสะอาดของร่างกาย	12	5.15	2	08.58
2. การรักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกาย	12	5.15	2	08.58
3. การรักษาความสะอาดห้องเรียน	6	2.57	-	-
4. การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน	8	3.43	-	-

การสะท้อนผลการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองในวงรอบรอบที่ 1

การพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน สหศึกษณ์ วิทยาคม อำเภอสหศึกษณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในวงรอบที่ 1 ได้ดำเนินการพัฒนาโดยกำหนด กรอบในการพัฒนาไว้ 2 ด้าน คือ วินัยด้านการรักษาความสะอาด และวินัยด้านการเข้าแถว และกำหนดกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมการอบรมหน้าเสาธงโดยครู ประจำชั้น กิจกรรมสอนสอดแทรกในบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น กิจกรรมแบ่งเขต รับผิดชอบในการทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน และกิจกรรมการแบ่งกลุ่มเดินแถวไปกลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน สรุปได้ว่าสามารถบรรลุตามกรอบการวิจัยทั้ง 4 ด้าน โดยที่นักเรียน ที่ต้องปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นคือ วินัยด้านการรักษาความสะอาดร่างกาย จำนวน 12 คน การ รักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกาย จำนวน 12 คน การทำความสะอาดห้องเรียนจำนวน 6 คน และทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนจำนวน 8 คน รวมทั้งหมดจำนวน 38 คน ที่ยัง

ประพุดิตตามระเบียบของทางโรงเรียน ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนได้ตระหนักในหน้าที่ต้องรับผิดชอบ ในการทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันกับกลุ่มเพื่อน จึงส่งผลไปถึงความสะอาดบริเวณโรงเรียนที่รับผิดชอบยังสกปรกอยู่ก็ทั้งนักเรียนไม่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ไม่มีกระตุ้นหรือให้กำลังใจแก่นักเรียนที่ร่วมมือกันทำงานกลุ่ม จึงทำให้เกิดปัญหาดังที่พบ จึงต้องมีการดำเนินการแก้ไขไม่ให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าวในวงรอบที่ 2 ต่อไป ส่วนวินัยด้านการเข้าแถว มีนักเรียนที่พัฒนาและต้องปรับปรุงแก้ไขอีกต่อไป คือ การเข้าแถวเคารพธงชาติ จำนวน 11 คน การเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ เช่น การเข้าแถวรับอาหารกลางวัน จำนวน 3 คนการเข้าแถวรับอาหารเสริม (นม) จำนวน 3 คน การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนจำนวน 12 คน รวมทั้งหมดจำนวน 29 คน ยังมีพฤติกรรมด้านการเข้าแถวไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย คือหยอกล้อกันในแถว ชอบแซงคิวผู้อื่น เข้าแถวไม่เป็นไปตามลำดับก่อน หลัง ชอบแตกแถว หลบหนีแถวเข้าแถวไม่ทันเพื่อนในกลุ่มสี่ ถึงแม้ว่าในการดำเนินกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรมดังกล่าวในวงรอบที่ 1 จะพัฒนาวินัยนักเรียนให้ได้ผลดีบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ก็ตาม แต่ยังคงประสบปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงมีการประชุมเพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียน ในวงรอบที่ 2 ต่อไป

การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการแต่งกาย โรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กิจกรรมในการพัฒนาทั้ง 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมประชุมโฮมรูม กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน และกิจกรรมการประกวดการแต่งกาย จากผลการดำเนินงานตามกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรมในวงรอบที่ 1 ผลการดำเนินงาน ส่งผลต่อนักเรียนในด้านปฏิบัติตนตามระเบียบของโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายได้จากผลการดำเนินงานตามกิจกรรมดังกล่าว ทำให้กลุ่มเป้าหมายได้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยในตนเอง และกลุ่มเป้าหมาย ได้ทราบถึงแนวปฏิบัติในการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนได้ และได้นำแนวทางการปฏิบัติการในการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน แต่งกายที่สะอาดเรียบร้อยจนทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามตามระเบียบการรักษาความสะอาด ลดปัญหาด้านการแต่งกายที่ผิดระเบียบวินัย นักเรียนทุกคนมีความกระตือรือร้นในการที่จะดำเนินงานส่งเสริมวินัยด้านการแต่งกายทุกคน มีการแข่งขันกันทำความสะอาดทั้งด้านร่างกายและการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน ผลการดำเนินงานตามกิจกรรมดังกล่าวเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า การดำเนินงานดังกล่าว ก่อให้เกิดการพัฒนาทั้งในตัวของผู้ปฏิบัติงานเพื่อติดตามประเมินผลการรักษาที่มีรูปแบบแนวทางเดียวกัน

ในการปฏิบัติงานตามคู่มือระเบียบของทางโรงเรียน นักเรียนได้มีการแต่งกายที่สะอาดและถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนจนทำให้กลุ่มเป้าหมายทุกคน นักเรียนส่วนมากได้ลดพฤติกรรมก้าวร้าวลง และหันมาสนใจการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน มีร่างกายที่สะอาด เสื้อผ้าที่สะอาด ใส่เสื้ออยู่ใต้ขอบกางเกงหรือกระโปรงและใส่รองเท้าตามที่โรงเรียนกำหนดไว้และนิยมหันมาสวมถุงเท้า ใ่วัครูผู้สอน ผู้ปกครอง การเข้าแถวเป็นระเบียบไม่มีการหยอกล้อกันขณะเข้าแถว การตรงต่อเวลามาโรงเรียนแต่งกายตามระเบียบ และปฏิบัติตามคำสั่งครูที่มอบหมายงานให้ทำอยู่ตลอดเวลา แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดังกล่าว จนเป็นผู้มีวินัยในตนเองด้านการแต่งกายจำนวน 198 คน อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาอยู่คือนักเรียน จำนวน 35 คน ทำให้การดำเนินการดังกล่าวยังไม่บรรลุตามความมุ่งหมายของการดำเนินงาน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมร่วมกันเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาการส่งเสริมวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายต่อไป โดยที่ประชุมได้ตกลงให้มีการดำเนินการจัดกิจกรรมการประกวดการแต่งกายเพิ่มขึ้นอีกครั้งในวาระรอบที่ 2 ต่อไป

การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองในวาระรอบที่ 2

จากการสะท้อนผลการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียน สหพันธ์วิทยาคม อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ในวาระรอบที่ 1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้มีการดำเนินการเพื่อพัฒนาและหาแนวทางในแก้ไขให้มีการดำเนินการดังนี้ 1) มีการประชุมเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและเพื่อพัฒนาในวาระรอบที่ 2 ต่อไป มีข้อเสนอแนะในที่ประชุมคณะครู ดังนี้ วินัยด้านการเข้าแถว กล่าวคือ ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนอยากให้มีการนำแนวคิดของนักจิตวิทยาที่พูดถึงหารที่คนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนจะต้องรู้ก่อนว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกต้อง และอะไรคือสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เช่น การที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้ก็ต่อเมื่อมีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายและบทลงโทษอย่างชัดเจน จึงขอเสนอให้มีการให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนทุกคน ให้ทราบกฎระเบียบแนวปฏิบัติของทางโรงเรียนอย่างชัดเจน และควรมีการแจ้งไปถึงผู้ปกครองนักเรียน และผู้นำชุมชนให้ทราบด้วย เพราะการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน ผู้ปกครองก็ควรจะได้มีส่วนร่วม อีกทั้งเมื่อลงโทษนักเรียน ผู้ปกครองก็จะเข้าใจบทบาทของโรงเรียนดียิ่งขึ้น โดยมีการจัดส่งหนังสือแจ้งแนวทางการพัฒนาวินัยนักเรียนทั้งวินัยด้านการรักษาความสะอาดและวินัยด้านการเข้าแถว รวมทั้งการลงโทษไปยังผู้ปกครองน่าจะดียิ่งขึ้น ถ้าให้ผู้ปกครองมี

ส่วนร่วมโดยการสังเกต และการประเมินเกี่ยวกับการเดินแถวมาเรียนของลูกหลานที่เป็นนักเรียนด้วยกันก็จะทำให้ผู้ปกครองเข้าใจและมีส่วนร่วมในการดูแลและแก้ไขการประพฤติวินัยของนักเรียนได้มากขึ้น ครูฝ่ายกิจการนักเรียนมีข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหาเรื่องการลงโทษนักเรียนที่ประพฤติผิดวินัยด้านการเข้าแถวในแต่ละวัน ซึ่งอยากให้เอาจริงเอาจังและมีการลงโทษนักเรียนที่ประพฤติผิดวินัยด้านการเข้าแถว หรือมีการประพฤติผิด 1 ครั้งต่อสัปดาห์ นั้นให้มีการลงโทษโดยการว่ากล่าวตักเตือน ถ้าผิด 2 ครั้งให้รดน้ำต้นไม้และถอนหญ้า

“...นักเรียนเกือบทุกคนในระดับชั้น มีความสนใจในการส่งคำขวัญเข้าประกวด เกี่ยวกับความมีวินัยด้านการเข้าแถวแสดงว่านักเรียนให้ความสำคัญกับกิจกรรมนี้มาก...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2. 29 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“...กิจกรรมการประกวดคำขวัญและรณรงค์การเข้าแถว ผมชอบมากที่สุด และเพราะทำให้นักเรียนของเราทุกชั้นมีวินัยด้านการเข้าแถวเพิ่มขึ้น...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1. 29 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“...อยากให้ครูจัดกิจกรรมนี้อย่างต่อเนื่อง พวกเพื่อน ๆ จะได้เข้าแถวรับอาหารกลางวัน เข้าแถวรับนมเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2. 29 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 เข้าแถวเคารพธงชาติเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น ไม่หลบเลี่ยงการเข้าแถว ไม่หยอกล้อกันในแถว...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2. 29 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนทุกชั้นเข้าแถวรับบริการอาหารกลางวันและการเข้าแถวรับนมเป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นไปตามลำดับก่อนหลัง ไม่แซงคิวและหยอกล้อกันในแถว...”

(ผู้วิจัย. 29 กรกฎาคม 2550 : แบบบันทึก)

ผลการดำเนินงานกิจกรรมจัดสัปดาห์แห่งการเข้าแถวเคารพธงชาติและการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมสะท้อนผลการดำเนินงานพัฒนาการด้านการเข้าแถวเคารพธงชาติและเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ ตามกิจกรรมจัดสัปดาห์แห่งการเข้าแถวเคารพธงชาติและการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ พบว่า นักเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศด้านการเข้าแถวเคารพธงชาติ ที่ไม่ผิดวินัยด้านการเข้าแถวเคารพธงชาติอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่เด็กชายจุมพล สังข์ทอง เด็กชายอรรถพล ทิพนัส นักเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศด้านการเข้าแถวมารับอาหารกลางวันที่ไม่ผิดวินัยด้านการเข้าแถวรับบริการอาหารเสริม(นม) ได้แก่เด็กหญิงเฉลิมพร มาเจริญ และเด็กหญิงหนึ่งฤทัย บุญเลี้ยง นักเรียนเห็นความสำคัญของการเข้าแถวเคารพธงชาติและการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ มากขึ้น มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่า การเข้าแถวเคารพธงชาติ การเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ดีและต้องปฏิบัติตาม เช่น การเข้าแถวเคารพธงชาติเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ หน้าเสาธงด้วยความตั้งใจ มีสมาธิ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ต่อเพื่อนในแถวด้วยกัน การเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ ทำให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เข้าแถวตามลำดับก่อน หลัง ให้เกียรติผู้อื่น ไม่หยอกล้อกัน ไม่แซงคิวผู้อื่น เป็นต้น

จากการสังเกตประเมินพฤติกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติและการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นระเบียบทุกวัน หลังจากกิจกรรมอบรมหน้าเสาธงและปฏิบัติกิจกรรมที่จัดขึ้นในวงรอบที่ 2 ในช่วงเดือน กรกฎาคม 2550 ที่การตั้งเป้าหมายให้สามารถลดจำนวนนักเรียนที่ยังมีปัญหาในการผิดวินัยด้านการเข้าแถวในวงรอบที่ 1 ซึ่งผลการดำเนินการในวงรอบที่ 2 ที่กล่าวมานั้น นอกจากจะแสดงผลจากกิจกรรมการสอนสอดแทรกในบทเรียนรายวิชาต่างๆ ในทุกระดับชั้นควบคู่ไปกับกิจกรรมต่าง ๆ ยังมีการดำเนินกิจกรรม จัดสัปดาห์แห่งการเข้าแถวเคารพธงชาติและการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ ในทุกระดับชั้นควบคู่ไปกับกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย ซึ่งสังเกตผลได้จากการสังเกต สอบถาม และประเมินพฤติกรรมการประพฤติผิดวินัยด้านการเข้าแถว ตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550 พบว่า จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมขาดวินัยด้านการเข้าแถวลดลงเรื่อย ๆ จนถึงสัปดาห์ที่ 4 ของการดำเนินการเสริมสร้างวินัย มีนักเรียนขาดวินัยด้านการรวมแถวรวมทุกระดับชั้น จำนวน 2 คน จากเดิม 29 คน จากจำนวนนักเรียน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 แสดงว่า การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคมอำเภอสหศาสตร์จังหวัดกาฬสินธุ์ ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมขาดวินัยทั้ง 2 ด้านลดลงเป็นจำนวนมาก อยู่ในระดับน่าพอใจของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย แสดงให้เห็นว่า การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัย

ในตนเองของนักเรียนทำให้จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมขาดวินัยด้านการเข้าแถวลดลงเหลือเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

กิจกรรมการประกวดเขตพื้นที่การทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำความสะอาดบริเวณและให้นักเรียนแต่ละระดับชั้นได้ร่วมแรงร่วมใจ เกิดความสามัคคี ในการทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบร่วมกัน โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้จัดประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียนในระหว่างทำกิจกรรมหน้าเสาธงเพื่อให้นักเรียนทุกคน ทุกระดับชั้น ได้รับรู้หลักเกณฑ์ในการประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยทุกคนในห้องจะต้องร่วมมือกัน และ บริเวณพื้นที่ที่รับผิดชอบต้องสะอาดอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ จึงจะได้รับรางวัล เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550 โดยจะมีการมอบรางวัลให้กับห้องเรียนที่ชนะเลิศการประกวด โดยจะประกาศผลและมอบรางวัลในวันศุกร์ ที่ 31 สิงหาคม 2550 ในตอนเช้าของการทำหน้าเสาธง

การพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความสะอาด ตามกิจกรรมการประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบการทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน กลุ่มผู้วิจัย ได้รวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือ 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมการรักษาความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบ ใช้เก็บรวบรวมพฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาดของเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบโดยสังเกตจากครูประจำชั้น ครูเวรประจำวัน ครูฝ่ายกิจการนักเรียน และนักเรียน การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความสะอาด ตามกิจกรรมการประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบการทำความสะอาด พบว่า นักเรียนทุกระดับชั้นมีความกระตือรือร้นและร่วมแรงร่วมใจกันทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเองมากขึ้น นักเรียนกลุ่มที่เคยหลบเลี่ยงก็หันมาช่วยกันเพื่อทำความสะอาด เพราะถูกเพื่อนต่อว่าทำให้ทุกคนต้องช่วยเหลือกัน โดยอัตโนมัติโดยที่ครูไม่ต้องไปคอยควบคุมและตักเตือนเหมือนแต่ก่อน จากการสังเกตพบว่า ทุกเขตพื้นที่รับผิดชอบสะอาดขึ้นอย่างเห็นได้ชัดและนักเรียนจะช่วยกันรักษาความสะอาด จนถึงเป็นกิจวัตรประจำวันและเศษกระดาษ ถูพลาสติกที่เคยมีก็ลดน้อยลง เพราะนักเรียนนำไปทิ้งลงถังขยะทำให้การทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบลดภาระลงมาก คงเหลือแต่เศษใบไม้เท่านั้น จากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนและครู ทุกคนเห็นว่าการจัดประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบนี้ดีมาก ทำให้นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดทุกคนและทำให้โรงเรียนสะอาด จากการสอบถามความคิดเห็นและ

การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการพัฒนาเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด ในวงรอบที่ 2 มีผลสะท้อนดังนี้

“...การจัดกิจกรรมการประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบการทำความสะอาด บริเวณโรงเรียนทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการร่วมมือกันทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบมากขึ้น..”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2. 5 สิงหาคม 2550 : ความคิดเห็น)

“...การจัดประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ ทำให้เพื่อน ๆ ที่ไม่เคยช่วยกันทำความสะอาดต้องมาทำความสะอาดร่วมกับเพื่อน ทำให้เขตพื้นที่ความสะอาดมากกว่าเดิม...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1. 5 สิงหาคม 2550 : ความคิดเห็น)

“...นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำลังช่วยกันกวาดใบไม้บริเวณสวนหย่อมหน้าเสาธงอย่างขยันขันแข็ง เพราะต้องการได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ...”

(ครูเวรประจำวัน. 5 สิงหาคม 2550 : สังเกต)

“...ปริมาณขยะมูลฝอยพลาสติกและเศษกระดาษที่ทิ้งเกลื่อนกลาดลดน้อยลงเพราะนักเรียนมีระเบียบวินัยในการรักษาความสะอาดมากขึ้น...”

(ครูเวรประจำวัน. 5 สิงหาคม 2550 : แบบประเมิน)

“... การประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ ทำให้นักเรียนร่วมมือช่วยเหลือกันทำความสะอาดอย่างเต็มที่ และส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยด้านการรักษาความสะอาดดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทิ้งขยะเป็นที่มากขึ้น....”

(ผู้วิจัย. 5 สิงหาคม 2550 : การสังเกต)

ผลการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียน สหศึกษณ์วิทยาคม อำเภอสหศึกษณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ กิจกรรมการประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบการทำมาความสะอาดบริเวณโรงเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นสะท้อนผลการพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความ

สะอาด ตามกิจกรรมการประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบแล้ว พบว่า นักเรียนทุกคนบรรลุเป้าหมายมีวินัยด้านการรักษาความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบบริเวณโรงเรียน มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับเพื่อนในห้องมีความกระตือรือร้นและร่วมแรงร่วมใจกันทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเองมากขึ้น นักเรียนกลุ่มที่คอยหลบเลี่ยงก็หันมาช่วยเพื่อนทำความสะอาด เพราะถูกเพื่อนในห้องต่อว่า ทำให้นักเรียนทุกคนช่วยเหลือกันโดยอัตโนมัติ โดยที่ครูไม่ต้องคอยควบคุมและตักเตือนเพราะในกิจกรรมการประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบนั้นมีการประเมินผลในภาพรวมของห้อง ชั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 และรองชนะเลิศคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ในภาพรวมแล้วนักเรียนทุกห้องมีวินัยในด้านการรักษาความสะอาด นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี มีการช่วยเหลือดูแลกันจนสามารถทำให้นักเรียนมาโรงเรียนเร็วขึ้น เข้ากิจกรรมตรงเวลา และมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบทำงานในส่วนรวมอีกด้วย ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ สามารถแก้ปัญหาจากการที่นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการทำความสะอาดร่วมกับเพื่อนในห้อง ได้ตระหนักและรู้หน้าที่เพื่อจะได้พัฒนาการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน

กิจกรรมการประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน และให้นักเรียนทุกคนร่วมแรงร่วมใจ มีความสามัคคี ความรับผิดชอบในการเดินแถวเป็นกลุ่ม ไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนร่วมกัน โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้จัดประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียนในระหว่างทำกิจกรรมหน้าเสาธง เพื่อให้ นักเรียนทุกคนทุกชั้น ได้รับรู้หลักเกณฑ์ในการประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านและโรงเรียน โดยทุกคนในกลุ่มร่วมมือกันในการเดินแถวมาโรงเรียนและเดินแถวกลับบ้านอย่างมีระเบียบ ไม่หลบหนีแถว ไม่แตกแถวและทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจึงจะได้รับรางวัล เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 2 สิงหาคม 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550 โดยมีการมอบรางวัลให้กับกลุ่มที่ชนะเลิศการประกวด โดยจะมอบรางวัลในวันที่ 31 สิงหาคม 2550 ในตอนเช้าในการทำกิจกรรมหน้าเสาธง

การดำเนินการพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหศาสน์วิทยาคม อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเข้าแถว ตามกิจกรรมการประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้จัดประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียนในระหว่างการทำกิจกรรมหน้าเสาธง เพื่อให้ นักเรียนทุกชั้นได้รับรู้หลักเกณฑ์ในการประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยทุกคนในกลุ่มร่วมมือกันในการเดินแถวมาโรงเรียนและเดินแถวกลับบ้านอย่างเป็นระเบียบ ไม่หลบหนีแถว

ไม่แตกแถวและทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จึงจะได้รับรางวัล เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550 โดยมีการมอบรางวัลให้กับกลุ่มที่ชนะเลิศการประกวด โดยจะประกวดผลและมอบรางวัลในวันที่ 31 สิงหาคม 2550 ในตอนเช้าในการทำกิจกรรมหน้าเสาธง

การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการเข้าแถว ตามกิจกรรมการประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รวบรวมข้อมูล จากเครื่องมือ 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยสังเกตจากครูเวรประจำวัน ครูประจำชั้น ครูฝ่ายกิจการนักเรียน ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน ในกิจกรรมการประกวดกิจกรรมเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยสอบถามจากครูเวรประจำวัน ครูประจำชั้น และครูฝ่ายกิจการนักเรียน และนักเรียน การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการเข้าแถว ตามกิจกรรมการประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน พบว่านักเรียนทุกกลุ่มมีความกระตือรือร้น และร่วมแรงร่วมใจในการเดินแถวให้เป็นระเบียบเรียบร้อย นักเรียนที่เคยหลบหนีแถว แยกแถวก็หันมาร่วมเดินแถวเพราะถูกเพื่อนต่อว่า เกิดความละอายใจทำให้ทุกคนร่วมมือร่วมใจกันโดยอัตโนมัติ โดยที่ครูไม่ต้องคอยควบคุมและตักเตือนเหมือนแต่ก่อนจากการสังเกต พบว่า ทุกกลุ่มสืบทอดการเดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อยดี ไม่หลบหนีแถว ไม่แตกแถวมาเข้าแถวทันเวลาที่ทางกลุ่มได้ร่วมกันกำหนดอย่างเห็นได้ชัด และจะเดินแถวทั้งไปและกลับบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อยอย่างเป็นกิจวัตร ไม่หยอกล้อ ไม่หลบหนีแถว ไม่แตกแถว จากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน และของครูทุกคนเห็นว่าการจัดประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนนี้ดีมาก ทำให้นักเรียนร่วมกันเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อยอย่างดี จากการสอบถามความคิดเห็น และสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการพัฒนาเสริมสร้างวินัยนักเรียนจากการเข้าแถว ในวงรอบที่ 2 มีสะท้อนดังนี้

“... การจัดประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการร่วมมือกันเดินแถว รับผิดชอบต่อกลุ่มมากขึ้น...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1. 19 สิงหาคม 2550 : ความคิดเห็น)

“...การจัดประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทำให้เพื่อน ๆ ที่ไม่ค่อยร่วมมือกับเพื่อนในการเดินแถวหันมาร่วมมือกับเพื่อน เพราะเกิดความล้าชวยและต้องการรับรางวัลชนะเลิศในการประกวดเดินแถว...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2. 19 สิงหาคม 2550 : ความคิดเห็น)

“...นักเรียนกลุ่มสี่เหลือง ร่วมกันเดินแถวด้วยความตั้งใจ ร่วมมือกันเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีใครหลบหนีแถว แยกแถว เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนกลุ่มอื่นได้...”

(ครูเวรประจำวัน. 19 สิงหาคม 2550 : สังเกต)

“...ปัญหาการหลบหนีแถว การแยกแถว การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนของนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ลดน้อยลง เพราะนักเรียนมีวินัยในด้านการเดินแถว...”

(ครูเวรประจำวัน. 19 สิงหาคม 2550 : แบบประเมิน)

“... การจัดกิจกรรมการประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทำให้นักเรียนร่วมมือกันในการร่วมมือในการเดินแถวอย่างเต็มที่ และส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยในด้านการเดินแถวดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน...”

(ผู้วิจัย. 29 สิงหาคม 2550 : สังเกต)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิจกรรมการประกวดการแต่งกาย

ในการดำเนินงานครั้งนี้ ได้จัดกิจกรรมการประกวดการแต่งกายขึ้นอีกครั้งหนึ่ง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 35 คน ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย โดยได้แจ้งให้นักเรียนที่ยังมีปัญหา ได้รู้ถึงวันที่จะทำการประกวดการแต่งกายอีกครั้งในวันที่ 29 สิงหาคม 2550 และได้ดำเนินการให้ครูได้ปรับเปลี่ยนเทคนิคในการประเมินนักเรียนในวงรอบที่ 2 คือ การให้นักเรียนในห้องเรียนได้ร่วมกันประเมินเพื่อนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินและให้กลุ่มเป้าหมายได้ประเมินเพื่อนด้วยกัน เพื่อที่จะหาแนวทางในการที่จะเสริมสร้างการมีวินัยด้านการแต่งกายให้นักเรียนให้ผ่านเกณฑ์การประเมินให้เป็นรายบุคคล เมื่อพบปัญหาครูและนักเรียนได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาโดยให้ครูประจำชั้นได้ให้ความรู้แก่นักเรียน ในด้านการแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ก่อนที่จะมีการประเมินในวันที่ 29 สิงหาคม 2550 โดยได้เชิญหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนมา

ให้ความรู้แก่นักเรียนหน้าเสาธง และในคาบเรียนที่ครูได้สอนเพื่อสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม การมีวินัยในตนเองให้แก่ตนเองให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองเกี่ยวกับการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบวินัยของทางโรงเรียน มีการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ ทรงผม รองเท้า ถูกทำให้เป็นไปตามระเบียบวินัยของโรงเรียน และขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง เพื่อที่จะขอความร่วมมือในการแต่งกายของนักเรียน ผลการดำเนินการดังกล่าว ทำให้นักเรียนที่ยังมีปัญหาได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในด้านการแต่งกาย โดยมีการแต่งกายที่สะอาด ถูกต้องตามระเบียบวินัยของโรงเรียน และทำให้นักเรียนได้รู้วิธีการเสริมสร้างการมีวินัยในตนเองในด้านการแต่งกายดีขึ้น จนทำให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีการพัฒนาดีขึ้น โดยทุกคนมีการปรับปรุงเสื้อผ้า ร่างกาย รองเท้า ถูกเท้า ทรงผม ตลอดจนอุปนิสัยในด้านการแต่งกายได้ทุกคน ได้ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายได้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ทุกคน และผลสะท้อนจากการสัมภาษณ์ และสังเกตดังต่อไปนี้

“...ทุกคนได้มีการปรับปรุงตนเองได้ดีกว่าเดิม โดยปรับปรุงทั้งด้านการรักษาความสะอาดของร่างกายและการแต่งกาย การใส่รองเท้ามาโรงเรียนอย่างถูกต้องตามระเบียบยิ่งขึ้น...”

(ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2. 20 สิงหาคม 2550 : การสัมภาษณ์)

“...นักเรียนที่ยังมีปัญหา ได้มีการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น โดยสนใจที่จะใส่เสื้อผ้าที่สะอาดแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนยิ่งขึ้น และมีการตัดผมสั้น ตลอดทั้งร่างกายมีการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบดีขึ้น...”

(ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2. 20 สิงหาคม 2550 : การสัมภาษณ์)

“...การประเมินครั้งนี้ ได้เปลี่ยนเทคนิคการประเมินใหม่ ๆ ทำให้นักเรียนได้ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน...”

(ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1. 20 สิงหาคม 2550 : การสัมภาษณ์)

“...การประกวดการแต่งกายครั้งนี้ ทุกคนได้ประเมินซึ่งกันและกัน ทำให้พวกเราได้รู้จักการมีวินัยด้านการแต่งกายที่สะอาด แต่งชุดลูกเสือได้อย่างถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน...”

(ตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1. 20 สิงหาคม 2550 : การสัมภาษณ์)

“...การประกวดการแต่งกายทำให้ได้รู้วิธีการประพฤติตนเองให้เป็นผู้มีวินัยในตนเองด้านการแต่งกายได้เป็นอย่างดี....”

(ตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2. 20 สิงหาคม 2550 : การสัมภาษณ์)

“...ครูได้แนะนำให้ปรับปรุงตนเองในการแต่งกายให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนและเป็นไปตามระเบียบของโรงเรียนได้ดีขึ้น....”

(ตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2. 20 สิงหาคม 2550 : การสัมภาษณ์)

“...การประกวดการแต่งกายครั้งนี้ ได้ปรับเปลี่ยนวิธีการประเมิน โดยใช้เทคนิคให้เพื่อนได้ประเมินเพื่อนด้วยกัน และครูได้ประเมินนักเรียน ตลอดทั้งกลุ่มเป้าหมายด้วยกันได้ประเมินเพื่อนที่ยังมีปัญหา เพื่อหาข้อสรุปจากผลการประเมิน จนทำให้นักเรียนได้ผ่านเกณฑ์การประเมินเพื่อนที่ยังมีปัญหา เพื่อหาข้อสรุปจากผลการประเมิน จนทำให้นักเรียนได้ผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นผู้ที่ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในด้านการแต่งกายได้ทุกคน...”

(ผู้วิจัย. 25 สิงหาคม 2550 : การสังเกต)

ผลการดำเนินกิจกรรมการประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประจักษ์ต่อผล การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม อำเภอสหกรณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเข้าแถวตามกิจกรรมการประกวดการเดินแถว ไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน แล้วพบว่า นักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบในการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนเหลือเพียง 2 คน จากนักเรียนทั้งหมด 215 คน นักเรียนส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้น และร่วมแรงร่วมใจในการเดินแถวในกลุ่มสีของตนมากขึ้น นักเรียนที่เคยหลบหนีแถว แดกแถวก็หันมาร่วมมือกับกลุ่มเพราะถูกเพื่อนต่อว่า เกิดความละอาย และเกิดจิตสำนึกความมีวินัยในตนเอง ในการร่วมมือกับกลุ่มทำให้นักเรียนร่วมมือกันโดยอัตโนมัติ โดยที่ครูไม่ต้องคอย

ควบคุมและตักเตือนเพราะในกิจกรรมการประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนนั้น การประกวดในภาพรวมของกลุ่มสี่ กลุ่มที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ คือกลุ่มสี่เหลือง รองชนะเลิศได้แก่กลุ่มสีแดง ในภาพรวมแล้วนักเรียนส่วนใหญ่ มีวินัยด้านการเข้าแถว ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกันทุกคน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้สามารถแก้ปัญหาที่นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกับเพื่อนในกลุ่มได้ตระหนักและรู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบเพื่อจะได้ดำเนินการพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน ในตนเองได้ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการประพฤติดิวินัยด้านการเข้าแถวและการรักษาความสะอาด และด้านการแต่งกาย โรงเรียนสหัชชันรัชวิทยายน อำเภอสหัชชันธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในวงรอบที่ 2

พฤติกรรมนักเรียน	ก่อนดำเนินการ		หลังดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการเข้าแถว				
1. การเข้าแถวเคารพธงชาติ	11	4.72	-	-
2. การเข้าแถวรับอาหารกลางวัน	3	1.28	-	-
3. การเข้าแถวรับอาหารเริ่ม(นม)	3	1.28	-	-
4. การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน	12	5.15	2	08.58
ด้านการรักษาความสะอาด/ด้านการแต่งกาย	12	5.15	2	08.58
1. การรักษาความสะอาด	12	5.15	2	08.58
2. การรักษาความสะอาดของร่างกาย	6	2.57	-	-
3. การรักษาความสะอาดของห้องเรียน	8	3.43	-	-
4. การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน				

การสะท้อนผลการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองในวงรอบรอบที่ 2

การพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหสหัสขันธ์ วิทยาคม อำเภอสหสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยกำหนดกรอบในการดำเนินการพัฒนา 2 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสะอาดและการเข้าแถว ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา 4 กิจกรรม คือ การจัดสัปดาห์แห่งความสะอาดการแต่งกาย และการรักษาความสะอาดของห้องเรียน การจัดสัปดาห์แห่งการเข้าแถวเคารพธงชาติและการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ การจัดประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบการทำควมสะอาดบริเวณโรงเรียน และ การจัดประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน สรุปได้ว่า จากการทำกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรมนี้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างมาก นักเรียนที่ขาดวินัยก็เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หันมาทำตามระเบียบของโรงเรียน โดยเฉพาะการแต่งกายที่สะอาด ร่วมกับเพื่อนในการทำควมสะอาดบริเวณที่รับผิดชอบ การร่วมกับเพื่อนในการเดินแถว การเข้าแถว ซึ่งทำให้การพัฒนาในวงรอบที่ 2 สามารถบรรลุผลตามกรอบการพัฒนาได้อย่างมีคุณภาพ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 15 คน จึงได้ประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานพัฒนาในตนเองของนักเรียน และขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรมอย่างดียิ่ง

การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียน สหสหัสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกรอบในการวิจัยเป็น 3 กรอบ คือ การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน และด้านการเข้าแถว โดยกรอบในการพัฒนามี 3 ด้าน ได้กำหนดกิจกรรมพัฒนา 8 กิจกรรม คือ กิจกรรมอบรมนักเรียนหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน กิจกรรมสอนสอดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้นเรียน กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบการทำควมสะอาดบริเวณโรงเรียน กิจกรรมการแบ่งกลุ่มนักเรียน การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน กิจกรรมจัดสัปดาห์แห่งการรักษาความสะอาด สัปดาห์แห่งการแต่งกายและการรักษาความสะอาดห้องเรียน กิจกรรมสัปดาห์แห่งการเข้าแถว เคารพธงชาติและการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ การจัดประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบการทำควมสะอาดบริเวณโรงเรียน และกิจกรรมการจัดประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหสหัสขันธ์ วิทยาคม ในวงรอบที่ 1 โดยมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น คือ กรอบที่ 1 วินัยด้านความสะอาด มีปัญหาที่พบ คือ นักเรียนส่วนหนึ่งยังคงหลบหลีก หลีกเลี่ยงในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม เพราะไม่ตระหนักในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในการทำควมสะอาด ร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม จึงส่งผลไปถึงความสะอาดของห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน อีกทั้งไม่

มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ไม่มีการกระตุ้นหรือให้กำลังใจแก่นักเรียน ที่ร่วมกันทำงานทั้งกลุ่ม จึงต้องมีการพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนเพื่อแก้ไขไม่ให้เกิดพฤติกรรม ดังกล่าว ซึ่งจะนำผลสะท้อนจากการปฏิบัติงานในวงรอบที่ 1 ไปหาแนวทางแก้ไขในวงรอบที่ 2 ส่วนกรอบที่ 2 วินัยด้านการเข้าแถว ยังมีปัญหาที่พบ คือ นักเรียนส่วนหนึ่งยังชอบหยอกล้อกันเล่น ขณะเข้าแถวเคารพธงชาติทำกิจกรรมหน้าเสาธง การหลบหนีแถวรับบริการต่าง ๆ จึงส่งผลไปถึงระเบียบวินัยด้านการเข้าแถว เช่น การเข้าแถวเคารพธงชาติ การเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน อีกทั้งนักเรียนไม่มีความกระตือรือร้นไม่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่ม ในการเข้าแถว การเดินแถว ไม่มีการกระตุ้นหรือให้กำลังใจแก่นักเรียนที่ร่วมมือกันทำงานกลุ่ม จึงส่งผลให้เกิดปัญหาค้างที่พบ ถึงแม้ว่าการดำเนินการตามกิจกรรมตามกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรม ดังกล่าว ในวงรอบของการปฏิบัติงานในวงรอบที่ 1 จะพัฒนานักเรียนของนักเรียน ได้ผลดี บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ก็ตาม แต่ก็ยังประสบปัญหาค้างกล่าวข้างต้น จึงได้ประชุมเพื่อหาแนวทางพัฒนาวินัยของนักเรียน ในช่วงต่อไป คือ วงรอบที่ 2 จากผลการดำเนินงานในวงรอบที่ 2 วินัยด้านการรักษาความสะอาด ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ และให้นักเรียนที่ประพฤติผิดวินัยเป็นผู้นำ เพื่อให้มีความรับผิดชอบ และยังมีการประกวดกลุ่มนักเรียนที่รับผิดชอบการทำความสะอาดห้องเรียน ซึ่งผลการดำเนินงานในวงรอบที่ 2 มีจำนวนนักเรียนที่รับผิดชอบทำความสะอาดเหลือเพียง 4 คน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเดียวกันกับการประพฤติผิดระเบียบวินัยด้านการเข้าแถว และ นักเรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นในการร่วมมือการทำทำความสะอาด มีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการทำงานมากขึ้น นักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบลดลงมาก เพราะกิจกรรมประกวดความรับผิดชอบ การทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนนั้น มีผลประกวดในภาพรวมเป็นห้อง ชั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 รองชนะเลิศ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 ในภาพรวมแล้วนักเรียนทุกคนทุกห้อง มีวินัยในการรักษาความสะอาด ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ สามารถแก้ปัญหาจากการที่นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการทำความสะอาดร่วมกับเพื่อน ได้ตระหนักรู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบเพื่อจะได้ดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนได้ ส่วนในกรอบที่ 2 ด้านการเข้าแถว ได้กำหนดบทบาทหน้าที่และนักเรียนที่ประพฤติผิดวินัยเป็นผู้นำ เพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และยังมีการประกวดกลุ่มนักเรียนที่มีความรับผิดชอบในการเข้าแถวซึ่งผลการดำเนินงานในวงรอบที่ 2 มีจำนวนนักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบในการเข้าแถวเหลือเพียง 2 คน นักเรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบในการเข้าแถวมากขึ้น นักเรียนที่ขาดความ

รับผิดชอบลดลงมาก เพราะกิจกรรมการประกวดเข้าแถว มีผลการประกวดในภาพรวมเป็นกลุ่มดี กลุ่มดีที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ คือกลุ่มสี่เหลือง รองชนะเลิศก็คือกลุ่มสีแดง ในภาพรวมแล้วนักเรียนทุกกลุ่มดี มีระเบียบวินัยด้านการเข้าแถวและนักเรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นให้ความร่วมมือให้ความร่วมมือกับกลุ่ม เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้สามารถแก้ปัญหาจากการที่นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเข้าแถวและร่วมกิจกรรมการเดินแถวกับเพื่อนในกลุ่ม ได้ตระหนักรู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบ เพื่อจะได้ดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนได้ เป้าหมายในภาพรวมของทั้งโรงเรียน ที่ตั้งไว้ในวงรอบที่ 2 ที่มีการตั้งเป้าหมายไว้ว่า จำนวนนักเรียนที่มีความประพฤติดีวินัย ด้านการรักษาความสะอาดและด้านเข้าแถวลดลงอย่างมาก แต่เมื่อดูจากการวิจัยแล้ว ถือว่าประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมาก เพราะสามารถแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี สามารถทำให้นักเรียนมีวินัย ด้านการรักษาความสะอาดและด้านเข้าแถวดีขึ้น เพราะว่าการดำเนินการแก้ปัญหาได้ดำเนินการ ไปเป็นทีมที่มีบุคคลหลายฝ่ายมาร่วมดำเนินการ และการได้รับความร่วมมือด้วยดีจากคณะครู ผู้ปกครองและนักเรียนทุกคน ซึ่งเมื่อพัฒนาวินัยของนักเรียนได้ผลดีแล้ว ต่อไปก็จะทำให้การจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

การพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการแต่งกายในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประกวดการแต่งกายให้แก่นักเรียนอีกครั้งหนึ่ง โดยมีการปรับเปลี่ยนเทคนิคในการประเมิน ให้นักเรียนได้ประเมินเพื่อด้วยกัน กลุ่มเป้าหมายประเมินกัน และให้ครูได้ประเมินนักเรียนรายบุคคลในแต่ละห้องที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน แล้วหาข้อสรุปในแบบประเมินทั้งจากนักเรียนและครูมาสรุปร่วมกัน และผลจากการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้นักเรียนได้เป็นผู้ที่มีวินัยด้านการแต่งกายที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนเพื่อประโยชน์ของนักเรียนและผู้ปกครอง ที่จะทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ยังมีปัญหาในด้านการแต่งกาย ได้รู้จักวิธีการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน จนทำให้นักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีการพัฒนาดีขึ้น เป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่มุ่งหวังให้การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายของนักเรียนตามกรอบการศึกษา คือ การส่งเสริมวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย เพื่อให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ ปฏิบัติตามคำสั่งครู ทรงผมสั้น เล็บมือสั้น ไม่ปล่อยเสื้อออกนอกกางเกง ไม่มีการเขียนข้อความตามชายเสื้อ เสื้อให้มีชื่อโรงเรียนหรือชื่อตนเอง มีเข็มขัด ไม่ชอบสวมรองเท้าแตะมาโรงเรียน เวลาสวมรองเท้าชอบเหยียบทับหุ้มส้นรองเท้าและให้ใส่ถุงเท้ามาโรงเรียน

ซึ่งผลจากการดำเนินงานทั้ง 2 วงรอบ ได้ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดได้ปรับปรุงพฤติกรรมตนเองจนเป็นมีวินัยในด้านการแต่งกายอย่างถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนด้านการแต่งกายชุดนักเรียน การแต่งกายชุดลูกเสือ – ยุวกาชาด การแต่งกายชุดพลศึกษา การแต่งกายชุดมอฮ่อมได้อย่างสะอาดและถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนได้ทุกคน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการเรียนการสอน การเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยได้ดำเนินการตาม กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยสรุปผลการดำเนินการวิจัย ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
 - 2.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
 - 2.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
 - 2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.4 การเก็บรวบรวมรวบรวมข้อมูล
 - 2.5 การจัดกระทำกับข้อมูล
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหสขันธ์ วิทยาคม อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสขันธ์วิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

- 1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูล และกลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) ได้แก่ ครูผู้สมัครใจเข้าร่วมวิจัย จำนวน 15 คน ดังนี้

1.1.1 ผู้วิจัย

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 14 คน ได้แก่

1.1.3 รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน

1.1.4 หัวหน้างานบริหารทั่วไป จำนวน 1 คน

1.1.5 ครูผู้สอน 11 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 12 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ครูหัวหน้าระดับอนุบาล ครูหัวหน้าช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นละ 2 คน จำนวน 6 คน

1.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน

1.2.3 วิทยากร จำนวน 2 คน จากศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 1 คน และพระคุณเจ้า เจ้าคณะอำเภอสหัสขันธ์ จำนวน 1 รูป

1.3 กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) จำนวน 233 คน ประกอบด้วย

1.3.1 นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 26 คน

1.3.2 นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 27 คน

1.3.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 28 คน

1.3.4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 19 คน

1.3.5 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 36 คน

1.3.6 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 35 คน

1.3.7 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 34 คน

1.3.8 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 28 คน

2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของ นักเรียนโรงเรียนสหัสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้หลักการวิจัย ปฏิบัติการ (Action Research Principle) ตามแนวคิดของ เคมมิส และเม็กแท็กการ์ด (ประวิต เอราวรรณ์. 2546 : 3 ; อ้างอิงมาจาก Kemmis and McTaggart. 1998 : 11-15) เพื่อพัฒนา งานเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสหัสขันธ์วิทยาคม โดยดำเนินการ

เป็น 2 วงรอบ (Spiral) แต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection)

3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม อำเภอสหกรณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ ดังนี้

3.1 ประเภทเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1.1 แบบสำรวจนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยด้านการรักษาความสะอาดและด้านการเข้าแถว จำนวน 1 ฉบับ

3.1.2 แบบสอบถามความคิดเห็นแบบปลายเปิด เกี่ยวกับด้านการรักษาความสะอาดและด้านการเข้าแถว จำนวน 1 ฉบับ

3.1.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการสร้างเสริมควมมีวินัยของนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ

3.1.4 แบบบันทึกประจำวัน จำนวน 1 ฉบับ

3.1.5 แบบบันทึกการประชุม จำนวน 1 ฉบับ

3.1.6 แบบประเมินพฤติกรรม จำนวน 1 ฉบับ

3.1.7 กล้องถ่ายภาพ

4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเพื่อพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม อำเภอสหกรณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม โดยใช้วิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ตามแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยเทคนิคการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสอบถามความคิดเห็น การสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกประจำวัน บันทึกการประชุม แบบประเมินพฤติกรรมควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมวิจัย ด้วยการให้แบบบันทึกการประชุมร่วมกันในการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา การดำเนินงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัย

นักเรียน การวิเคราะห์ปัญหา พร้อมกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการดำเนินการรวมถึงกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการถึงนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการประชุมร่วมกันของตัวแทนนักเรียน การจัดโครงการประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ การประกวดการเดินทางไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนการติดตามประเมินผลการดำเนินการแบบมีส่วนร่วม เพื่อที่จะสะท้อนผลการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดด้านการรักษาความสะอาดและการเข้าแถว ด้วยสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกการประชุม และแบบบันทึกประจำวัน ในระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550

5 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแจงข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อนำมาสรุปผลการวิจัยโดยนำข้อมูลที่ได้รวบรวมจากแบบบันทึก แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ มาจัดหมวดหมู่โดยใช้เทคนิคสามเส้า (Triangulation Technique) ดำเนินการแปรผลข้อมูลโดยอาศัยความสัมพันธ์ในมิติต่าง ๆ ภายใต้เทคนิคดังกล่าว คือ มิติด้านข้อมูล มิติด้านผู้วิจัย และมิติบุคคล แล้วนำเสนอผลการแปรความในรูปแบบของการบรรยาย (Narrative Form) ใช้การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) (สุภาวงศ์ จันทวานิช. 2545 :129)

สรุปผลการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การดำเนินการพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสหศึกษณ์วิทยาคม อำเภอสหศึกษณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สรุปได้ดังนี้ วิธีพรรณนาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาก่อนการพัฒนา ด้านการรักษาความสะอาดและด้านการเข้าแถว พบว่า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 สถิตินักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดระเบียบวินัย ดังนี้ นักเรียนมีพฤติกรรมขาดวินัยด้านการรักษาความสะอาด ได้แก่ แต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายสกปรก จำนวน 52 คน จากนักเรียนทั้งหมด 233 คน คิดเป็นร้อยละ 22.31 นักเรียนมีพฤติกรรมขาดระเบียบวินัยด้านการเข้าแถว ได้แก่ พูดคุยกันในแถว หยอกล้อกัน หลบเลี่ยง หลบหนีการเข้าแถว จำนวน 65 คน จากนักเรียนทั้งหมด 233 คน คิดเป็นร้อยละ 27.89 ซึ่งถือว่าเป็นตัวเลขที่สูงมาก สมควรได้รับการพัฒนาโดยเร่งด่วน ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ได้กำหนดกรอบในการพัฒนา 2 ด้านคือวินัยด้านการรักษาความสะอาดและวินัยด้านการเข้าแถว เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาบรรลุ

ตามเป้าหมายตามกรอบที่กำหนดเอาไว้ จึงกำหนดกิจกรรมในการพัฒนา 8 กิจกรรม คือ กิจกรรมการอบรมหน้าหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน กิจกรรมสอนสอดแทรกในบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบการทำความสะอาดโรงเรียน ห้องเรียน กิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน กิจกรรมสัปดาห์แห่งการรักษาความสะอาดความแก่กาย และการรักษาความสะอาดห้องเรียน กิจกรรมการจัดสัปดาห์แห่งการเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวในการรับบริการต่าง ๆ กิจกรรมประกวดเขตรับผิดชอบการทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน และกิจกรรมการประกวดเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ซึ่งทั้ง 8 กิจกรรม จะสามารถพัฒนาการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนและด้านการเข้าแถวได้ การดำเนินการพัฒนาโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการดำเนินการเป็น 2 วงรอบ จึงบรรลุตามกรอบการวิจัย ดังรายละเอียดผลของการวิจัยในแต่ละวงรอบ ดังนี้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้จัดประชุมเพื่อชี้แจงแนวทางในการพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนให้ผู้ปกครองได้รับทราบแนวทางการปฏิบัติงานของทางโรงเรียน ในวันที่ 5 พฤษภาคม 2550 และเริ่มดำเนินการใน 4 กิจกรรมแรก ในวงรอบที่ 1 คือกิจกรรมการอบรมนักเรียนหน้าหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน กิจกรรมการสอนสอดแทรกในบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น กิจกรรมการแบ่งเขตรับผิดชอบการทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน กิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ซึ่งผลการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนและด้านการเข้าแถวในวงรอบที่ 1 สรุปได้ว่า นักเรียนมีวินัยด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย ผิวหนัง แขน ขา แขน เล็บ สะอาด ไม่มีขี้โคล ตัดผล ตัดเล็บให้สั้นและเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายสะอาดถูกต้องตามวันเวลาและระเบียบของทางโรงเรียน ที่กำหนดไว้ รู้จักทำความสะอาดห้องเรียนตามเวรประจำวันและทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนตามเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบด้วยจิตสำนึกของนักเรียนเอง โดยไม่ต้องมีครูคอยควบคุม ซึ่งในการจัดกิจกรรมมีการตรวจการแต่งกายที่สะอาด ตรวจเล็บ ตรวจผมสั้น เสื้อผ้าถูกต้องตามวันที่โรงเรียนกำหนดถูกต้องตามระเบียบทุกคน มีการอบรมตักเตือนและลงโทษจนสามารถทำให้ ผลของการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความสะอาดและด้านการเข้าแถว มีจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยลดลงอย่างมาก จากการสอบถาม สังเกตพฤติกรรมและการประเมินผล ครูเวรประจำวัน ครูประจำชั้นและนักเรียน กล่าวคือจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมในด้านความสะอาดและด้านการเข้าแถว ส่วนหนึ่งต้องคอยควบคุมและดูแลอย่างเข้มงวด การ

ดำเนินการตามกิจกรรมการสอนสอดแทรกในบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้นอย่าง ต่อเนื่อง พฤติกรรมด้านการเข้าแถว เช่น ขอบหยอกล้อ หลบหนี แดกแถว แฉงคิวผู้อื่น ลดลงอย่างเห็นชัดเจนมีเพียงพฤติกรรมบางอย่างที่นักเรียนประพฤติอยู่ เช่น ขอบคุยกันและ หยอกล้อในแถวซึ่งเป็นนักเรียนเพียงบางกลุ่มเท่านั้น นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเพราะได้รับคำแนะนำ อบรม ตรวจการเข้าแถวหน้าเสาธงทุกวัน แต่เมื่อกระทำทุกวันแล้วจะคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี ทำให้ภาคภูมิใจที่ได้ร่วมกิจกรรมเพื่อให้ภาพลักษณ์ชื่อเสียงของทาง โรงเรียน โดยส่วนรวมดีขึ้น จากสถิติบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนของนักเรียน พบว่า สถิติของนักเรียนที่ขาดระเบียบวินัยด้านการเข้าแถว ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550 จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมขาดวินัยด้านการเข้าแถวลดลงเรื่อย ๆ จนถึง สัปดาห์ที่ 4 ของการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน มีนักเรียน ขาดวินัยด้านการเข้าแถว คือ หยอกล้อ พุดคุย หลบหนีแถว แดกแถว รวมทุกระดับชั้นจำนวน 2 คน แสดงว่า การดำเนินงานพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนทำให้นักเรียนขาดวินัยลดลงจำนวนมากจะเห็นได้จากผลการสอบถามจากครูเวรประจำวัน ครูประจำชั้น ครูผู้สอนและนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรม การแบ่งกลุ่มนักเรียนในการเดินแถวในการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน กล่าวคือ นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเดินแถวต่อกลุ่มของตนเป็นอย่างดี การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น ซึ่งหลังจากนักเรียนได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมเหล่านี้ในวงรอบที่ 2 ได้ ดำเนินการจัดกิจกรรมสัปดาห์แห่งการเข้าแถวเคารพธงชาติและการรับบริการต่าง ๆ มีนักเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศด้านการเข้าแถวเคารพธงชาติและารรับบริการต่าง ๆ มีนักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 6/1 รองชนะเลิศได้แก่เด็กชายอรรถพล ทิพนัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 การเข้าแถวรับอาหารกลางวันได้แก่เด็กหญิงปิยธิดา สุทธิบาท ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 รองชนะเลิศได้แก่เด็กหญิงมินตรา แดงโรจน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ด้านการเข้าแถวรับอาหารเสริม(นม) ชนะเลิศได้แก่เด็กหญิงวารุณี อังคะคำมูล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 รองชนะเลิศได้แก่เด็กหญิงนา บุญเลี้ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 และกิจกรรมการประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน มีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมตามระเบียบวินัย ที่ถูกต้องในด้านการเข้าแถว ได้รับคำชมเชย ให้กำลังใจ รวมเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็กคนอื่น ๆ โดยมีรายละเอียดของการดำเนินงาน คือ คัดเลือกนักเรียนที่ไม่ประพฤติผิดวินัยในการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ตามบันทึกการตรวจและสังเกตพฤติกรรมของครูเวรประจำวัน ครูประจำชั้น และนักเรียน ผลการดำเนินงานตามกิจกรรม คือ นักเรียนมีความ

ตระหนักในความสำคัญและให้ความร่วมมือปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนจากจิตสำนึก
 ของนักเรียนเอง จากผลการประกวดการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน กลุ่มสี่ที่
 ได้รับรางวัลชนะเลิศ ได้แก่ กลุ่มสี่แดง แต่ในภาพรวมนักเรียนทุกคน ทุกห้องมีวินัยในการเข้า
 แถว ร่วมมือกันเป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือกันมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ
 ทำงานในส่วนรวม ซึ่งกิจกรรมการประกวดเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนสามารถ
 แก้ไขปัญหาจากที่นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเข้าแถว ได้ตระหนักและรู้จักหน้าที่
 ความรับผิดชอบของตนเอง โดยมีจิตสำนึกของตนเอง ในการเสริมสร้างวินัยของตนเองเป็น
 อย่างดี ส่วนการพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองด้านการรักษาความสะอาด
 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดดีขึ้น โดยนักเรียนรู้จัก
 รักษาความสะอาดของร่างกายและชุดนักเรียน แต่งกายระเบียบของทางโรงเรียนตามวันเวลาที่
 กำหนดให้ใส่ รู้จักรักษาความสะอาดของห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องเรียน ตลอดจนบริเวณโรงเรียน
 มีการทิ้งเศษกระดาษลงในถังขยะ มีความรับผิดชอบและสามัคคีกันในห้อง แต่ยังมีนักเรียน
 ส่วนหนึ่งที่ยังไม่ให้ความร่วมมือในการทำมาสะอาด คังสถิติที่บันทึกจำนวนนักเรียนที่ขาด
 วินัย ด้านการรักษาความสะอาดตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2550 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550 มี
 จำนวนนักเรียนที่ขาดวินัยด้านการรักษาความสะอาดลดลงเรื่อย ๆ จนถึงสัปดาห์ที่ 4 ของการ
 ดำเนินการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนมีจำนวนนักเรียนที่ขาดวินัยด้านการ
 รักษาความสะอาดทุกระดับชั้น จำนวน 4 คน แสดงว่าพฤติกรรมเสริมสร้างควมมีวินัยใน
 ตนเองทำให้จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมด้านการขาดวินัยลดลงเหลือเพียงเล็กน้อยเท่านั้น จะ
 เห็นได้จากผลการสอบถามครูเวรประจำวัน ครูประจำชั้น ครูผู้สอนและนักเรียนในพฤติกรรม
 กิจกรรมการแบ่งเขตรับผิดชอบการทำมาสะอาดบริเวณโรงเรียน กล่าวคือ นักเรียนมีความ
 รับผิดชอบในการทำมาสะอาดบริเวณโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ห้องเรียนมี
 ความสะอาดเรียบร้อยนักเรียนเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานดีขึ้น ช่วยกันทำมาสะอาดมากขึ้น
 ห้องเรียนสะอาดมากขึ้น ซึ่งหลังจากที่นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมนี้และในวงรอบที่ 2 ได้ดำเนิน
 กิจกรรม การจัดสัปดาห์แห่งการรักษาความสะอาดเครื่องแต่งกายการแต่งกายถูกระเบียบของ
 ทางโรงเรียนที่กำหนดตามวัน และการรักษาความสะอาดของห้องเรียน มีนักเรียนได้รับรางวัล
 ชนะเลิศด้านความสะอาดของร่างกายแต่งกายถูกระเบียบทุกวัน ได้แก่ เด็กหญิงกิ่งกมล สักกา
 ริ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 และรองชนะเลิศได้แก่เด็กหญิงณัฐธิดา ยุทธไกร นักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6/2 ห้องเรียนที่ชนะเลิศด้านห้องเรียนสะอาดนำอยู่นำเรียน ได้แก่ห้องเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 รองชนะเลิศได้แก่ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 และกิจกรรมการ

ประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน มีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมตามระเบียบวินัยด้านการรักษาความสะอาดที่ถูกต้อง ได้รับคำชมเชยให้กำลังใจ รวมทั้งเป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนอื่น ๆ โดยมีรายละเอียดของการดำเนินงาน คือ คัดเลือกนักเรียนที่ไม่ประพฤติผิดวินัยด้านใด ๆ จากการสังเกตของครูเวรประจำวัน ครูประจำชั้น ครูผู้สอนและนักเรียน ผลการดำเนินกิจกรรม คือ นักเรียนตระหนักให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน จากจิตสำนึกของตนเอง จากผลการประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบบริเวณทำความสะอาด นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 และรองชนะเลิศได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 แต่ในภาพรวมนักเรียนทุกคน ทุกห้องเรียน มีวินัยในด้านการรักษาความสะอาดนักเรียนส่วนใหญ่มีความร่วมมือกันดี มีการช่วยเหลือดูแลกัน มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบ สามารถแก้ปัญหาจากการที่นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการทำความสะอาด ได้ตระหนักและรู้หน้าที่ของตนเองโดยจิตสำนึกของตนเอง ในการพัฒนาเสริมสร้างวินัยของตนเองได้เป็นอย่างดี

ก่อนดำเนินการการพัฒนา พบว่า ปัญหาและพฤติกรรมที่นักเรียนในระดับประถมศึกษา มีพฤติกรรมเห็นเด่นชัดเจน ก็คือ ด้านการแต่งกาย เช่น ทรงผม เล็บมือ การแต่งเครื่องแบบนักเรียน เฉพาะเด็กนักเรียนชายชอบปล่อยเสื้อออกนอกกางเกง เขียนข้อความตามชายเสื้อ บางคนเสื้อไม่มีชื่อโรงเรียน หรือชื่อตนเอง หรือไม่มีเข็มขัด มักร่าย ชอบสวมรองเท้าแตะมาโรงเรียน บางคนสวมสั้นรองเท้า บางคนก็ไม่ใส่รองเท้า ในบางวัน เช่น วันอังคาร โรงเรียนจะเรียนวิชาลูกเสือ – ยุวกาชาดให้นักเรียนแต่งเครื่องแบบลูกเสือ – ยุวกาชาด นักเรียนจะแต่งไม่ครบ เช่นจะเก็บไว้ในกระเป๋า หรือแต่งไม่ถูกระเบียบการแต่งกายของลูกเสือ – ยุวกาชาด ในวันพุธนักเรียนจะแต่งชุดพลศึกษา ความพร้อมเพรียงความเป็นระเบียบ ความสวยงามจะหายไป เพราะนักเรียนบางคนขาดความรับผิดชอบ นักเรียนใส่กางเกงขาสั้นมาโรงเรียนหรือไม่ใส่รองเท้า

การพัฒนาดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหศาสน์วิทยาคม อำเภอสหศาสน์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการแต่งกาย ในวงรอบที่ 1 ได้ใช้กิจกรรมในการพัฒนาทั้ง 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมประชุมโฮมรูม กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน และกิจกรรมการประกวดการแต่งกาย จากผลการดำเนินงานตามกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรม ในวงรอบที่ 1 ผลการดำเนินงาน ส่งผลต่อนักเรียนในด้านการปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย ได้จากผลการเนินการปฏิบัติงานตามกิจกรรมดังกล่าว ทำให้กลุ่มเป้าหมายได้มีความรู้ ความเข้าใจ

ในการดำเนินการเพื่อพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน และกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดได้รับทราบถึงแนวปฏิบัติในการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียนได้ และได้นำแนวทางการปฏิบัติการในการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน แต่งกายที่สะอาดเรียบร้อยจนทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามตามระเบียบการรักษาความสะอาด ลดปัญหาด้านการแต่งกายที่ผิดระเบียบวินัย นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทุกคนมีความกระตือรือร้น ในการดำเนินงานส่งเสริมวินัยด้านการแต่งกายทุกคน มีการแข่งขันกันทำความสะอาดทั้งด้านร่างกายและการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ผลการดำเนินงานตามกิจกรรมดังกล่าวเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานดังกล่าวก่อให้เกิดการพัฒนาทั้งในด้านตัวครู ผู้ปฏิบัติงานเพื่อติดตามรักษาความสะอาดที่มีรูปแบบแนวทางเดียวกันในการปฏิบัติงานตาม คู่มือระเบียบของโรงเรียน นักเรียนได้มีการแต่งกายที่สะอาด ถูกต้องตามระเบียบวินัยของโรงเรียน จนทำให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนได้ลดพฤติกรรมก้าวร้าวลง และหันมาสนใจการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียนมากขึ้น มีร่างกายที่สะอาด เสื้อผ้าสะอาด ใส่เสื้ออยู่ได้ ขอบกางเกงหรือกระโปรง และใส่รองเท้าตามระเบียบโรงเรียนกำหนด มีการตัดเล็บ ตัดผมให้สั้น ตามที่โรงเรียนกำหนด รู้จักการแสดงความเคารพครูในโรงเรียน ไหว้ครูผู้สอน ผู้ปกครอง การเข้าแถวเป็นระเบียบไม่มีการหยอกล้อกันขณะเข้าแถว การตรงต่อเวลา มาโรงเรียนการแต่งกายตามระเบียบ และปฏิบัติตามคำสั่งที่ครูมอบหมายงานให้ทำอยู่ตลอดเวลา แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดังกล่าวจนเป็นผู้มีวินัยในตนเองด้านการแต่งกาย จำนวน 198 คน ยังมีนักเรียนที่มีปัญหาอยู่อีก 35 คน ที่ยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการแต่งกาย ทำให้การดำเนินการดังกล่าวยังไม่บรรลุผลตามความมุ่งหมายของการดำเนินงาน ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจึงได้ประชุมร่วมกัน เพื่อหาข้อตกลงในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาส่งเสริมวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายต่อไป โดยที่ประชุมได้ตกลงให้มีการดำเนินงาน โดยการจัดกิจกรรมการประกวดการแต่งกายเพิ่มขึ้นอีกครั้งในวงรอบที่ 2 ต่อไป

การพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการแต่งกาย ในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประกวดการแต่งกายให้นักเรียนอีกครั้งหนึ่ง โดยมีการปรับเปลี่ยนเทคนิคในการประเมิน ให้นักเรียนประเมินเพื่อด้วยกัน กลุ่มเป้าหมายทุกคนประเมินกันเอง และให้ครูเป็นคนประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคลในแต่ละห้องที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน แล้วหาข้อสรุปในแบบประเมินทั้งจากนักเรียนและครูมาสรุปร่วมกัน และผลการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีวินัยด้านการแต่งกายที่สะอาดเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนเพื่อประโยชน์ของนักเรียนและผู้ปกครอง ที่จะทำให้นักเรียน

กลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาด้านการแต่งกาย ได้รู้จักวิธีการแต่งกายให้ถูกต้อง ตามระเบียบของโรงเรียน จนทำให้นักเรียนมีการพัฒนาดีขึ้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มุ่งหวังการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการแต่งกายตามกรอบของการวิจัย คือการเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกาย เพื่อให้นักเรียนแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ ปฏิบัติตามคำสั่งของครู ทรงผมสั้น เล็บมือสั้น ไม่ปล่อยเสื้อออกนอกกางเกง ไม่มีข้อความเขียนตามชายเสื้อ เสื้อไม่มีชื่อโรงเรียน หรือชื่อตนเอง มีเข็มขัด ไม่ชอบสวมรองเท้าแตะมาโรงเรียน เวลาสวมรองเท้าชอบเหยียบทับหุ้มส้นรองเท้าและไม่ใส่ถุงเท้ามาโรงเรียน ซึ่งผลการดำเนินงานทั้ง 2 วงรอบ ได้ส่งผลให้นักเรียนทั้งหมดได้ปรับปรุงพฤติกรรมตนเองจนเป็นผู้มีวินัยในด้านการแต่งกายอย่างถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนด้านการแต่งกายชุดนักเรียน การแต่งกายชุดลูกเสือ-ยุวกาชาด การแต่งกายชุดพลศึกษา และการแต่งกายชุดเสื้ออ้อมได้อย่างสะอาดและถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียนได้ทุกคน

อภิปรายผล

ผลการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนสหศึกษณ์วิทยาคม อำเภอสหศึกษณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ดำเนินการพัฒนาทั้ง 2 วงรอบ ด้วยกิจกรรมการอบรมนักเรียนหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน กิจกรรมสอนสอดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้นเรียน กิจกรรมการแบ่งเขตรับผิดชอบการทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน กิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน กิจกรรมจัดสัปดาห์แห่งการเข้าแถวเคารพธงชาติ และเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ กิจกรรมประกวดความสะอาดเขตรับผิดชอบ และกิจกรรมการประกวดเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ซึ่งทั้ง 8 กิจกรรม บรรลุผลตามกรอบการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดและด้านการเข้าแถว ได้มีการประชุมวางแผนในระดับสถานศึกษาทั้งประชุมผู้ปกครองและประสานงานกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเป็นการบริหารงานแบบบูรณาการทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เพราะการดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนย่อมไม่ได้มาจากครูเวรประจำวันเพียงฝ่ายเดียว แต่เกี่ยวเนื่องไปถึงครูผู้สอน จะต้องดูแลในช่วงของการเรียนการสอน ต้องคอยดูแลความประพฤติของนักเรียนและครูประจำชั้นเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งที่จะต้องดูแลนักเรียนในปกครองของตนเองให้ดีที่สุด เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ที่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ซึ่งจากการวิเคราะห์

ข้อมูลการดำเนินการพัฒนาดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประหยัด คีลิน (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า แนวทางในการแก้ไขปัญหาคิระเบียบวินัยของ นักเรียน คือ การแจ้งแนวปฏิบัติให้นักเรียนและครูผู้สอนในรายวิชาได้ สามารถว่ากล่าว ตักเตือนและตรวจสอบนักเรียนอย่างจริงจัง ในการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยใน ตนเองของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดและการเข้าแถว โรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง คือ ตรวจสอบ ความสะอาดของร่างกายเครื่องแต่งกายของนักเรียนหน้าเสาธงทุกวัน มีการอบรมตักเตือนและ ลงโทษโดยมีระเบียบวินัยที่นักเรียนต้องถือปฏิบัติ ได้แก่ ระเบียบวินัยและแนวปฏิบัติของ โรงเรียนที่ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของ โรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคมว่าด้วยการแต่งกาย นักเรียนในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติต้องรับทราบ ครูและผู้ปกครองต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี โดยเฉพาะนักเรียนจะสามารถประพฤติปฏิบัติตามระเบียบนั้นจำเป็นต้องรับทราบกฎเกณฑ์ ของทางโรงเรียนก่อน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจท์ (Jean Piaget. 1969.) ที่ กล่าวว่า “ การทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ กฎหมายเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติช่วยเหลือทางสังคม กลุ่ม สถาบัน เหตุผลในการทำในสิ่งที่ถูกต้อง คือ การสำนึกในกฎหมายและช่วยจรรโลงให้สถาบัน โดยส่วนรวมเป็นไปด้วยดี” และสอดคล้องกับ ม.ร.ว.สมพร สุทัศน์ีย์ (2544 : 44 – 47) กล่าวว่า สังคมต้องอยู่ด้วยความมีระเบียบ ต้องมีกฎหมายข้อบังคับ โรงเรียนก็เช่นกันต้องมีระเบียบ กฎเกณฑ์ให้นักเรียนปฏิบัติตาม โดยต้องปฏิบัติด้วยจิตสำนึกของตนเองด้วย ผลจากการให้ ความรู้ความเข้าใจและลงมือปฏิบัติทำให้เกิดความร่วมมือช่วยกันดำเนินการพัฒนาเสริมสร้าง ความมีวินัยในตนเองด้านความสะอาดและด้านการเข้าแถวเป็นอย่างมาก นอกจากนี้การให้ กำลังใจด้วยการมอบเกียรติบัตร บัตรความดี ประกาศยกย่องชมเชย สามารถช่วยเสริม แรงจูงใจอันเนื่องมาจากความต้องการพื้นฐานในแต่ละขั้นเป็นตัวเร่งให้เกิดการประพฤติปฏิบัติ ตามความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานปกครองนักเรียนของ กรมสามัญศึกษาที่กล่าวไว้ว่า “คนทุกคนมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันด้วย แต่พฤติกรรมของคน สามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ได้โดยอาศัยแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกกระตุ้น ให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ” (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 12) จะเห็นว่าแนวคิดดังกล่าวสอดคล้อง กับกิจกรรม การอบรมนักเรียนหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน ซึ่งเป็นกิจกรรมการสอน สอดแทรกในบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จบรรลุ ตามเป้าหมายที่สนับสนุนให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นการกระตุ้น ให้นักเรียนใน โรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคม มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามแบบอย่างได้

กิจกรรมพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดและการเข้าแถว ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันและได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดและด้านการเข้าแถวของนักเรียนให้บรรลุผลในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฟิลิธีร์ หอมสมบัติ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านคอนยูง อำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาวินัยนักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ตามที่กำหนดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ให้เกิดความเคยชินจนเกิดเป็นนิสัยในตนเอง โดยการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีและกระบวนการเรียนรู้อื่น ๆ ให้เอื้อต่อการพัฒนาวินัยนักเรียน สำหรับการดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดและการเข้าแถวด้วยกิจกรรมการอบรมนักเรียนหน้าเสาธง โดยครูเวรประจำวัน ด้วยกิจกรรมการสอนสอดแทรกในบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน กิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียนเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ในวงรอบที่ 1 นักเรียนประพฤติผิดวินัยด้านการรักษาความสะอาด 52 คน ด้านการเข้าแถว 65 คน ปัญหาที่พบในวงรอบที่ 1 คือ นักเรียนบางส่วนยังขาดความรับผิดชอบไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน และไม่ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจึงเกิดแนวทางแก้ปัญหาและดำเนินการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในวงรอบที่ 2 ส่งผลให้นักเรียนที่ขาดวินัยด้านความสะอาดและการเข้าแถวลดลงเหลือ 2 คน และ 4 คนตามลำดับ และจากการสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมนั้น นักเรียนมีความกระตือรือร้น ตั้งใจและเอาใจใส่ในการทำงานมีการร่วมมือกันระหว่างนักเรียนในห้องและกลุ่ม ซึ่งแนวทางในการดำเนินการพัฒนาและเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดและด้านการเข้าแถวนี้ มีกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมจัดสัปดาห์แห่งการทำความสะอาดเครื่องแต่งกาย การแต่งกายที่ถูกระเบียบวินัยของทางโรงเรียนและรักษาความสะอาดของห้องเรียน กิจกรรมจัดสัปดาห์แห่งการเข้าแถวเคารพธงชาติและการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ การประกวดทำความสะอาดเขตรับผิดชอบและกิจกรรมการประกวดเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “การปลูกฝังความรับผิดชอบใด ๆ ต้องเกิดจากการ ได้ปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิศิษฐ์ หมายดี (2547 :

บทคัดย่อ) ได้ศึกษาในด้านการวางแผนงานปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนมหาไชยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนเน้นการสร้างวินัยในตนเอง จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการแสดงออก นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลการทำงานและสังเกตพฤติกรรมการทำงาน สะอาดของนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โคนมีการพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาจากวงรอบที่ 1 ในด้านมอบหมายงานและประเมินผลในภาพรวมทั้งห้อง แต่ไม่สามารถประเมินความรับผิดชอบเป็นรายบุคคลได้ จึงเกิดปัญหาทำให้นักเรียนบางคนไม่ตระหนักในความรับผิดชอบนั้น จึงมีการปรับปรุง โดยใช้แบบประเมินการทำงานสะอาดที่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนในกลุ่ม และให้ทุกคนมีโอกาสเป็นผู้นำกลุ่ม มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลการทำงานของสมาชิกภายในกลุ่ม และประเมินผลการทำงานสะอาดบริเวณที่กลุ่มได้รับมอบหมายด้วย ซึ่งเกิดจากการตระหนักในภาวะผู้นำและเป็นที่ยอมรับเพื่อน ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมาส โลว์ที่กล่าวว่า “คนทั้งหลายโดยพื้นฐานแล้วเป็นคนดีและพวกเขาต่างก็มีความต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถและเป็นที่ยอมรับ”

ม.ร.ว.สมพร สุทัศนีย์. 2544 : 134) ในการรับผิดชอบงานเป็นกลุ่มนี้จะทำให้เกิดประสิทธิภาพมากกว่าการทำงานคนเดียว เพราะต้องมีความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในกลุ่มต้องปรึกษาหรือคั้งนั้นการทำงานเป็นกลุ่มย่อมทำให้ได้รับการยอมรับและให้ความสำคัญ โดยเฉพาะการได้ทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม ซึ่งจะส่งผลให้อาจเกิดความรับผิดชอบยิ่งขึ้น จัดเป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งในการดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อทำให้นักเรียนมีวินัยด้านความสะอาด นอกจากนี้แล้วกิจกรรมที่ส่งผลในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นมีแรงจูงใจและเป็นการเสริมแรงที่ดี คือ การประกวดพื้นที่ทำความสะอาด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จอห์นสัน (Johnson. 1997 : 2769 –A) ที่กล่าวถึงการให้การเสริมแรงซึ่งอาจเป็นคำพูดหรือเป็นรางวัล เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของเมอร์เรทและวอลดอล ทำการศึกษาพบว่า การใช้การเสริมแรงทางสังคมทำให้เกิดพฤติกรรมการทำงานในห้องเรียนและพฤติกรรมความร่วมมือเพิ่มขึ้นร้อยละ 44 เป็นร้อยละ 77-88 รูปแบบของการพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดที่มีกรอบมอบหมายหน้าที่หรือภาระงานให้นักเรียนรับผิดชอบ โดยทุกคนมีโอกาสที่จะได้รับการยอมรับในการเป็นผู้นำกลุ่ม โดยมีการประเมินผล ติดตามดูแล จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีการให้กำลังใจและการเสริมแรงแก่นักเรียนจึงเกิดผลพัฒนาของนักเรียนได้อย่างแท้จริง

การพัฒนาดำเนินการเพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน สหศาสตร์วิทยาคม อำเภอสหศาสตร์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการแต่งกาย โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนา คือ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมเยี่ยมบ้านพบปะผู้ปกครอง และ กิจกรรมการประกวดเครื่องแต่งกายเรียบร้อย สะอาด ถูกระเบียบ ผลการดำเนินงานตาม กิจกรรมดังกล่าว เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า การดำเนินงานดังกล่าวก่อให้เกิดการพัฒนาในตัวครู ผู้ปฏิบัติงานเพื่อติดตามประเมินผลการแต่งกายที่มีรูปแบบแนวทางเดียวกัน ส่วนนักเรียน ผู้ดำเนินการรักษาวินัยด้านการแต่งกาย โดยได้มีความกระตือรือร้นในการแต่งกายให้ถูกต้อง ตามระเบียบของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น จนทำให้ทุกคนเป็นผู้แต่งกายสะอาด ถูกต้องตามระเบียบ ของโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่าผู้วิจัยได้มีการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยใน ตนเองของนักเรียนอย่างจริงจัง ตามกิจกรรมต่าง ๆ จึงทำให้การดำเนินงานด้านการเสริมสร้าง ควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการแต่งกาย ดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ของการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของประจักษ์ ปรามภูเหล็ก (2547 : 76) การพัฒนาวินัย นักเรียนสามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตัวดีขึ้นทุกคน ทั้งนี้ด้านการแต่งกาย ด้านความ รับผิดชอบ และด้านการตรงต่อเวลา ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียนยังไม่ครบ ทุกคน ซึ่งกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการร่วมกันดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียนเพิ่มเติม จนกระทั่งทำให้กลุ่มเป้าหมายมีวินัยดีขึ้นทุกคน และสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ วิวัฒนา คิสาลัง (2546 : 74) ที่พบว่า จากสภาพปัญหานักเรียนส่วนใหญ่แต่งกายไม่ถูก นักเรียนแต่ง กายไม่สะอาด แต่งกายไม่เหมาะสม ใส่ชุดนักเรียนไปเรียนพลศึกษา ในการดำเนินการ ได้ ประชุมผู้ปกครอง ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองช่วยดูแลบุตรหลาน โดยโรงเรียนจะจัด กิจกรรมในรูปแบบโครงการแม่เป็นกระแจะงาของลูก และ โครงการประกวดนักเรียนตัวอย่าง ด้านการแต่งกาย มีผลทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดี ทำให้นักเรียนแต่งกาย ผิดระเบียบลดลงเป็นจำนวนมาก ได้เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษา อิศระของ ภราดา บุญรอด (2548 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า หลังการดำเนินการพัฒนาแล้ว ทำให้ผู้ ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนรวมทั้งสามารถจัดกิจกรรม เสริมสร้างวินัยนักเรียนได้ นักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น แต่ผู้ร่วมวิจัย ยังขาดทักษะวิธีการและความสามารถในการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ผู้ร่วมวิจัยทุกคนมี ความสามารถจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ได้ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาทำไคนัก จึงดำเนินการพัฒนา ในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ โดยเน้นหัวข้อเรื่อง วิธีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยเน้นกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และการนิเทศ เพื่อ

เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานรวมทั้งเป็นที่ปรึกษาชี้แนะ แนะนำ หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการแล้ว พบว่า ผู้ร่วมวิจัยทุกคนสามารถจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนโดยวิธีการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้นหากจะให้ได้ผลจะต้องมีการดำเนินการเป็น 2 วงรอบขึ้นไป จึงจะทำให้การพัฒนาดีขึ้น ซึ่งทางโรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความสะอาดด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการทั้ง 2 วงรอบ จึงทำให้ผลของการดำเนินพัฒนานักเรียนประสบผลสำเร็จ ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ ส่งผลให้นักเรียนได้เป็นผู้มีวินัยในตนเองได้มากทุกคน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าครูได้มีการให้คำแนะนำแก่นักเรียนในด้านการแต่งกาย และให้มีการปรับลดพฤติกรรมของตนเองในด้านการแต่งกายลงไปบ้าง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการแต่งกายของนักเรียน ให้ถูกต้องตามระเบียบได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานกับงานวิจัยของเดบี (Dade, 1998 : 3820 – A) ได้ศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนในโปรแกรมพฤติกรรมหมู่พวก การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนโปรแกรมลดพฤติกรรมหมู่พวก โดยศึกษาจากโรงเรียนไฮสกูลในชนบท และการวิจัยได้ออกแบบเพื่อลดพฤติกรรมด้านลบ และพฤติกรรมที่เสียหายจากการได้แบบจากหมู่พวก และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ผลจากการศึกษา พบว่า นักเรียนเห็นด้วยในบางส่วนนักเรียนเห็นว่าโปรแกรมการลดพฤติกรรมนี้ประสบความสำเร็จในบางส่วน และมีพฤติกรรมที่ไม่ดีในโรงเรียนชนบทเหล่านี้ โครงการนี้ได้ศึกษาพฤติกรรมในชั้นเรียน การติดต่อบปะทึ่ไม่ได้รับการยอมรับ ความดีของการประชุมครู ผู้ปกครองนักเรียน การยึดถือระเบียบวินัยของโรงเรียน พฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย การลักขโมยและการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักเรียนที่อยู่ในโปรแกรมนี้เห็นด้วยว่า มีการลดพฤติกรรมการกระทำผิดวินัยที่ร้ายแรงลดน้อยลงกว่าเดิม นักเรียนที่เป็นวัยรุ่นมักก่อปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยบ่อย ๆ และปัญหานี้ส่งผลเสียต่องานวิชาการ และด้านสังคมในโรงเรียน อันจะเป็นการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในด้านการแต่งกายของนักเรียนให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดไป สอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ อคูยศักดิ์ ทองดี (2546 : 69) ที่พบว่า การใช้กิจกรรมเข้าไปพัฒนา คือ กิจกรรมหน้าโรงเรียน กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมพี่น้องช่วยน้องในการแต่งกาย และกิจกรรมการประกวดนักเรียน ตัวอย่าง โดยใช้ชุมชนมีส่วนร่วมในวงรอบที่ 1 ประสบผลสำเร็จ นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมในการแต่งกาย ถูกต้อง เรียบร้อย สะอาดและเหมาะสมกับโอกาสและกิจกรรม นอกจากนี้ยังช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการแต่งกายจำนวน 35 คน ในวงรอบที่ 2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมหาสาเหตุของการไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการแต่งกาย จำนวน 35

คน พบว่า พ่อ-แม่ หย่าร้าง ทั้งลูกอยู่กับยาย พ่อเสียชีวิตด้วยโรคร้าย ฐานะยากจนกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้หาแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการจัดหาทุนการศึกษา การขอรับบริจาคเสื้อผ้าจากผู้จิตศรัทธาได้ครบ 5 คน และเมื่อได้รับการพัฒนาแล้วก็จะทำให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัยด้านการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียนตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาดำเนินงานปรับเสริมสร้างวินัยนักเรียนยังไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ควรดำเนินการพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผลการพัฒนาวินัยนักเรียนมีความยั่งยืน

1.2 ยังไม่มีมาตรการที่ชัดเจน โรงเรียนควรมีมาตรการในการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดความสำนึกเกิดความสำนึกในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎระเบียบของทางโรงเรียน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีระบบข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน เพื่อที่จะนำมาเป็นข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนควรศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อ ได้ข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาด้านวินัยในด้านต่างๆ เพื่อนำไปแก้ไขได้ถูกต้อง

1.4 กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา ควรปรับเปลี่ยนระบุดัดให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ไม่ยึดเอากิจกรรมหนึ่ง โดยตลอดเฉพาะตลอดไป

2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทั้งด้านการร่วมมือกับชุมชนในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานร่วมกัน

2.2 ควรที่จะเอากิจกรรมที่ดูแลน้องมาใช้เพื่อเป็นการพัฒนาเสริมสร้างวินัยนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2.3 ควรพัฒนากิจกรรมที่ใช้เสริมสร้างวินัยนักเรียนในด้านอื่น ๆ

2.4 ควรจัดโครงการอย่างต่อเนื่อง ง่ายต่อการปฏิบัติของนักเรียน เช่น การ
สะสมความดีให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วยตนเอง โดยการกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม วางแผน
ปฏิบัติ ร่วมดำเนินการด้วยตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กมล ศิริบรรณ. “แนวทางการพัฒนาวินัยนักเรียน”วารสารวิชาการ. 4(5) : 113 ; กุมภาพันธ์, 2546.
- กรแก้ว แบบกลาง. การศึกษาการมีวินัยในตนเองของนักเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545.
- กษมา วรวรรณ ณ อุรุทยา. คำบรรยายที่เกี่ยวกับความคิดทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- การประถมศึกษาอำเภอเมืองนครราชสีมา,สำนักงาน. แผนปฏิบัติการร่วมสานฝันแผ่นดินถิ่นโคราช 7 ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษาเมืองย่าโม. นครราชสีมา: สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง นครราชสีมา, 2546.
- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.
- กฤษา ศิเรถิมพงศ์. แนวทางการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547. ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์ฉาย ยมสูงเนิน. การศึกษาการปฏิบัติงานฝ่ายปกครองในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546. ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. การฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษา. มหาสารคาม : โครงการบริการวิชาการ ภายนอก. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- จำรูญ เรืองขจร. “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม” วารสารวิชาการ. 3(2) : 35-36 ; กุมภาพันธ์, 2547.
- จิตตา กีนดี. ศึกษาการปรับตัวของเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลังการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547. ถ่ายเอกสาร.

- ชมเชย พงษ์เจริญ. การศึกษาการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติ
ตามระเบียบของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
ฉะเชิงเทรา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2546. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศักดิ์ นันตะ. ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547. ถ่ายเอกสาร.
- ทวีศักดิ์ นุ่มฤทธิ์. “เส้นทางสู่การปฏิรูปการเรียนการสอน” วารสารวิชาการ. 99(8) 15-16 ;
ธันวาคม, 2546.
- ทิววรรณ แสงพันธ์. การส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียนตามทัศนะผู้บริหารโรงเรียนและ
ครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น.
ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547. ถ่ายเอกสาร.
- ทิสนา เขมณี. คู่มือการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2542.
- ธนู วุฒิกเกียรติไพบูลย์. การศึกษาการประพฤติดวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
ตามทัศนะของครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546. ถ่ายเอกสาร.
- ธิติมา จักรเพชร. ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2546. ถ่ายเอกสาร.
- นงเยาว์ กัลยาลักษณ์. การศึกษาปัญหาการดำเนินงานฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษาของ
มหาวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547. ถ่ายเอกสาร.
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ
ที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2545
- ประภาส เข้าตระกูล. การศึกษากระบวนการบริหารโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินญา
ณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2547. ถ่ายเอกสาร.

- ประวิต เอราวรณณ์. การวิจัยปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : ยูแพคอินเตอร์, 2545.
- ประหยัด ดีลั่น. พฤติกรรมการผิกระเบียบวินัยและแนวทางแก้ไขของฝ่ายปกครองของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ. ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : พิกัดอักษร, 2545.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2542.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์
กรุงเทพฯ, 2543.
- พัชรินทร์ แก้วพาคี. ผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 (โรงเรียนขยายโอกาส) : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบ้าน
นาคะทาด อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ
กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546. ถ่ายเอกสาร.
- พิสิทธิ์ หอมสมบัติ. การพัฒนาวินัยนักเรียนบ้านคอนยูง กิ่งอำเภอนาเยีย จังหวัดอุบลราชธานี.
รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
ถ่ายเอกสาร.
- พูนสวัสดิ์ นาคเสน. การปฏิบัติงานส่งเสริมวินัยนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม
: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547. ถ่ายเอกสาร.
- ภิญโญ สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2539
- ภิญโญ สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ค.ส. การพิมพ์, 2542.
- ภิญโญ สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ค.ส. การพิมพ์, 2542.
- มัทนา ธรรมรังษี. ปัญหาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี.
รายงาน การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
2542. ถ่ายเอกสาร.
- เมธี ทิพย์รักษ์. เปรียบเทียบการใช้กลุ่มสัมพันธ์และการใช้ข้อเสนอเพื่อพัฒนามนุษย์
สัมพันธ์. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2546. ถ่ายเอกสาร.

- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. “การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน,” ใน เอกสารประกอบการสัมมนา
เชิงปฏิบัติการเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการเรียน
การสอน. หน้า 3 – 6. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.
- วรเวทย์ บุญมา. การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยการ
อาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. รายงานการศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547. ถ่ายเอกสาร.
- วสัน ปุ่นผล. การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบาง
ไทรวิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545. ถ่ายเอกสาร. ถ่ายเอกสาร.
- วัลภา เทพหัสติน ฌ อุษรยา. งานบุคลากรนิสิต นักศึกษา. ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- วิทยากร เชียงกุล. “วิกฤติทางเศรษฐกิจ และปัญหาการจัดกิจกรรมการศึกษาของไทย,” วารสาร
มิตรครูยุคปฏิรูป. 1(5) : 16 – 19 ; มีนาคม 2547.
- วิโรจน์ ศรีโคคา และพีระ รัตนวิจิตร. การประเมินคุณภาพภายนอก ตามมาตรฐานการศึกษา
แห่งชาติ. กรุงเทพฯ : เจริญท่าพระ , 2544.
- วิศิษฐ์ หมายดี. การวางแผนการปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณี
โรงเรียนมหาไชยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ
กศ.ม.มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม , 2547. ถ่ายเอกสาร.
- วีรยุทธ กู่อ้อย. การศึกษาการรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ศึกษาระดับโรงเรียนเอกชน. สารนิพนธ์ กศ.ม. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์
ชวลิตกุล, 2545. ถ่ายเอกสาร.
- สถิต วงศ์ลา. ปัญหาการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเลย. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542. ถ่ายเอกสาร.
- สุทิสฯ พิมลจินดา. ศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544. ถ่ายเอกสาร.
- สนอง เครื่องมาก. “ทางเลือกใหม่ในการปฏิรูปการศึกษา,” วิทยาจารย์. 99(8) 85 – 89 ;
พฤศจิกายน, 2547.

- สมศักดิ์ ภูมิทอง. คุณภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ขอนแก่น. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2543. ถ่ายเอกสาร.
- สหัชชันร์วิทยาคม, โรงเรียน. รายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐานโรงเรียน. กาศสินธุ์ :
โรงเรียนสหัชชันร์วิทยาคม, 2548.
- สามัญศึกษา, กรม. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ : กรมสามัญ
ศึกษา, 2540.
- สมนึก ภัททิยชนี. รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต.
มหาสารคาม : ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- สมบูรณ์ สิงห์คำปล้อง. ศึกษาปัญหาการส่งเสริมวินัยนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู
ในโรงเรียนเอกชน สังกัดกองการศึกษามูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546. ถ่ายเอกสาร.
- สุเทพ ทองประดิษฐ์. เอกสารการศึกษาท้องถิ่นและการวางแผนการศึกษา. มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2546. ถ่ายเอกสาร.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. “จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับความเป็นมนุษย์,” วิทยาจารย์. 97 (5) : 80 -
82 ; มีนาคม – พฤษภาคม, 2545.
- โสภา ชูพิกุลชัย. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัย
และความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.
- _____ . การสร้างวินัยในชั้นปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- _____ . คำบรรยายเกี่ยวกับแนวทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่เน้นความมี
วินัยและความเป็นประชาธิปไตย. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2542.
- _____ . หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2544.

- อรวรรณ พานิชปฐมพงศ์. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2546. ถ่ายเอกสาร.
- อำนาจ จันทร์มหา. การศึกษาจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษาในจังหวัด ร้อยเอ็ด. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม , 2547. ถ่ายเอกสาร.
- อำนาจ สุทธิคุณ. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2542. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2543. ถ่ายเอกสาร.
- Anthony, Mary Chistine. "An Investigation of the Efficacy of a Character Education Program in a Rural Middle School," **Dissertation abstracts International**. 63(04) :154-A,2002
- Bull, Harry Clinton, Jr. "High School Administrator' Perceptions of Their Comfort Levels with the Law of Safe Schools," **Dissertation abstracts International**. 59(3) : 669 – A ;September, 1998.
- Dade, Clarence Edward , Jr. "A Discription and Analysis of the Perceptions of Students in the Gang Deactivation ProGram : in an Urban High School," **Dissertation abstracts International**. 58(10) : 3820 – A ; April , 1998.
- Friesen – Ford, Cynthin Norine. "Servey of Parental Attitudes and Options Concerning Student Discipline in Saskatchewan Elementary schools, **Masters abstracts International**. 35(3) : 642 ; June , 1997.
- Garlasco, Rosemarie Ann. "A Case Study Analysis of Afferent Suburban High School; Violence : Implications for Change in Policy, Programs and Attitudes ," **Dissertation abstracts International**. 60(12) : 4372 – A ; July, 2000.
- Pack, Elaine. " Proactive Measures for Elemenwary Classroom Discipline," **Dissertation abstracts International**. 39(03) : 147 – A , 2000
- Johnson, Constance Ellen. "Effete of Inter Disciplinary Team and Teacher Adviory Groups on Middle School Discipline," **Dissertation abstracts International**. 57(7) : 2769 – A January, 1997.

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้านการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนสหชั้นรัวิทยาคม อำเภอสหชั้นรั จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความในตารางพฤติกรรมที่แสดงออกแต่ละข้อ ในแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้านการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนแล้วพิจารณาว่าแต่ละข้อได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับใดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับค่านำหนักคะแนนที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้ร่วมวิจัย เพียงข้อเดียว

ข้อที่	พฤติกรรมที่แสดงออก	ระดับการพัฒนา				
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง
	การเสริมสร้างวินัยในการเข้าแถว					
1	การเข้าแถวเคารพธงชาติทำกิจกรรมหน้าเสาธง					
2	การเข้าแถวรับบริการอาหารกลางวัน					
3	การเข้าแถวรับบริการอาหารเสริม(นม)					
4	การเข้าแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน					
	การเสริมสร้างวินัยด้านความสะอาด					
5	การรักษาความสะอาดร่างกาย โดยการตัดเล็บตัดผม ให้สั้นสะอาด และถูกระเบียบ					
6	การมีสุขภาพผิวหนัง แขนขา สะอาด ไม่มีขี้ไคล					
7	การแต่งกายมาโรงเรียนด้วยเสื้อผ้าที่ซักสะอาด					
8	การทิ้งขยะให้ถูกที่ ทิ้งในถังขยะและที่กำหนดให้ทิ้ง					
9	การทำความสะอาดห้องเรียนตามเวรประจำวัน					
10	การทำความสะอาดบริเวณเขตพื้นที่รับผิดชอบ					

**แบบสำรวจพฤติกรรมด้านการเข้าแถวและการรักษาความสะอาดของนักเรียน
เพื่อการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนสหสหัสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์**

ข้อมูลทั่วไป

ชั้นประถมศึกษาปีที่.....จำนวนนักเรียนทั้งหมด.....คน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ครูประจำชั้น.....

คำชี้แจง

แบบสำรวจนี้เป็นแบบสำรวจนักเรียนที่มีพฤติกรรมด้านการเข้าแถวไม่เป็นระเบียบและไม่รักษาความสะอาด ของครูประจำชั้นเพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการเข้าแถวและด้านการรักษาความสะอาด ให้ครูประจำชั้นพิจารณาสังเกตนักเรียนในชั้นแล้วกรอกข้อมูลลงในแบบสำรวจนี้ และขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการสำรวจนี้

ที่	พฤติกรรมที่คิดวินัยด้านการเข้าแถวและการรักษาความสะอาด	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
	ด้านการเข้าแถว			
1	นักเรียนที่ชอบหลบเลี่ยงการเข้าแถวหยอกล้อกัน ขณะเข้าแถวเคารพธงชาติเพื่อทำกิจกรรมหน้าเสาธง			
2	นักเรียนที่แซงคิวผู้อื่น ไม่เข้าแถวตามลำดับ ก่อนหลังในการเข้าแถวรับอาหารกลางวัน นักเรียนที่แซงคิวผู้อื่น ไม่เข้าแถวตามลำดับ ก่อนหลังในการเข้าแถวรับอาหารเสริม(นม)			
3	นักเรียนที่หลบหนีแถว แหกแถวในการเดินแถว ไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน			
4	อื่น ๆ.....			

ที่	พฤติกรรมที่ผิดวินัยด้านการเข้าแถวและการรักษาความสะอาด	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
	ด้านการรักษาความสะอาด			
1	นักเรียนไม่รักษาความสะอาดร่างกายโดยการตัดเล็บ ตัดผมให้สั้นและสะอาดถูกระเบียบของโรงเรียน			
2	นักเรียนมีผิวหนัง แขน ขา ไม่สะอาด มีคราบจี้ไคล			
3	นักเรียนแต่งกายมาโรงเรียนด้วยเสื้อผ้าที่ไม่สะอาด			
4	นักเรียนไม่ทิ้งขยะลงในถังขยะ			
5	นักเรียนไม่ทำความสะอาดห้องเรียนตามเวรประจำวัน			
6	นักเรียนไม่ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนเขตพื้นที่รับผิดชอบ			
7	อื่น ๆ			

สรุปผลการสำรวจ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สำรวจ

(.....)

ครูประจำชั้น

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย สำหรับครูผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
เรื่อง การพัฒนาการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนสหสัชนัรวิทยาคม อำเภอสหสัชนัร จังหวัดกาฬสินธุ์

.....

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการที่นักเรียนประพฤติผิดระเบียบวินัยด้านการเข้าแถว เช่น การหลบเลี่ยงการเข้าแถวเคารพธงชาติทำกิจกรรมหน้าเสาธง การแซงคิวผู้อื่น ในการเข้ารับบริการต่าง ๆ การหลบหนีแถว การแตกแถว ในการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนและมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

.....
.....
.....
.....

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการไม่รักษาความสะอาดร่างกาย เช่น ขา ผิวหนัง เล็บ ผม ความสะอาดเครื่องแต่งกาย เสื้อผ้า ถุงเท้า และรองเท้าและมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

.....
.....
.....
.....

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการไม่รักษาความสะอาดห้องเรียนและมีวิธีแก้ไขอย่างไร

.....
.....
.....
.....

4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการไม่รักษาความสะอาดบริเวณเขตรับผิดชอบและมีวิธีแก้ไขอย่างไร

.....
.....
.....
.....

5. ท่านคิดว่าควรดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

5.1 วินัยด้านการเข้าแถวเคารพธงชาติ

5.1.1 ดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

5.1.2 ได้ประโยชน์จากการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

5.2 วินัยด้านการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ

5.2.1 ดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

5.2.2 ได้ประโยชน์จากการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

5.3 วินัยด้านการเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน

5.3.1 ดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

5.3.2 ได้ประโยชน์จากการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

5.4 วินัยด้านการรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนอย่างไร

5.4.1 ดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

5.4.2 ได้ประโยชน์จากการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

5.5 วินัยด้านการรักษาความสะอาดร่างกาย

5.5.1 ดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

5.5.2 ได้ประโยชน์จากการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

5.6 วินัยด้านการรักษาความสะอาดห้องเรียน

5.6.1 ดำเนินการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

5.6.2 ได้ประโยชน์จากการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

6 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน
เพื่อการวิจัย เรื่อง การพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

.....
ข้อมูลเบื้องต้น

ผู้สังเกต.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง

ให้ท่านสังเกตพฤติกรรมในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของกลุ่มผู้วิจัยและสะท้อนผล
เกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับอุปสรรคปัญหาเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนต่อไป

กิจกรรม	พฤติกรรมการพัฒนา	ปัญหาอุปสรรค
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

สรุปผลการสังเกต

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกการประชุมเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนสหสachsenวิทยาคม อำเภอสหสachsen จังหวัดกาฬสินธุ์

ประชุมครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม.....ประกอบด้วย

1.....2.....3.....

4.....5.....6.....

สรุปผลการประชุมตามหัวข้อประชุมดังนี้

หัวข้อประชุมเรื่องที่ 1

ผลการดำเนินงาน

ปัญหาอุปสรรค

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แนวทางการพัฒนา

หัวข้อประชุมเรื่องที่ 2

ผลการดำเนินงาน

ปัญหาอุปสรรค

.....
.....
.....

แนวทางปรับปรุงพัฒนา

.....
.....
.....

หัวข้อประชุมเรื่องที่ 3

.....

ผลการดำเนินงาน

.....
.....
.....

ปัญหาอุปสรรค

.....
.....
.....

แนวทางปรับปรุงพัฒนา

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึกการประชุม
(.....)

แบบสัมภาษณ์ครู

เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย

โรงเรียนสหชั้นรั้ววิทยาคม อำเภอสหชั้นรั้ว จังหวัดกาฬสินธุ์

.....

ข้อมูลเบื้องต้น

ครั้งที่..... ประจำวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

สถานที่.....ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ข้อมูลสัมภาษณ์

1. การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้เป็นผู้มีวินัยด้านการแต่งกายหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

2. การดำเนินงานดังกล่าว ทำให้แก้ไขปัญหาได้หรือไม่ อย่างไร

.....
.....

3. การดำเนินงานดังกล่าว ทำให้นักเรียนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการแต่งกายหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

4. การจัดกิจกรรม โฮมรูม ทำให้นักเรียนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการแต่งกายหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

5. ท่านคิดว่ากิจกรรมที่ใช้ในการเสริมสร้างการมีวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

6. กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนทำให้นักเรียนได้ความรู้ในเรื่องวินัย และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

.....
.....

7. กิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้ปกครอง ทำให้ท่านได้รับทราบปัญหาของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

8. กิจกรรมการประกวดการแต่งกายเรียบร้อย สะอาด ถูกต้องตามระเบียบทำให้นักเรียนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

9. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ท่านได้นำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงการเสริมสร้างความมีวินัยนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด

.....

.....

10. การดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในตนเองของนักเรียนตามกิจกรรมต่าง ๆ ในครั้งนี้ควรมีการปรับปรุงในด้านอะไรบ้าง ที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงและพัฒนา

.....

.....

11. ท่านคิดว่าการดำเนินงานดังกล่าวทำให้นักเรียนได้เป็นผู้มีวินัยด้านการแต่งกายมากน้อยเพียงใด

.....

.....

12. ท่านคิดว่าการดำเนินงานดังกล่าวทำให้แก้ไขปัญหาความมีวินัยนักเรียนในด้านการแต่งกายได้หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้สัมภาษณ์

(.....)

แบบสังเกต

เรื่อง การพัฒนาการดำเนินการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกาย
โรงเรียนสหศึกษณ์วิทยาคม อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

.....

ครั้งที่.....ประจำวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....
สถานที่.....ผู้รับการสังเกต.....
อาชีพ.....หน้าที่.....

หัวข้อที่สังเกต	อยู่ในระดับ ดี	ควร ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
1. นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ทุกอย่าง			
2. นักเรียนมีเครื่องแต่งกายครบถ้วน และสะอาด เหมาะสมกับของนักเรียน			
3. นักเรียนมีเครื่องแต่งกายท่อนบนที่ถูกต้อง			
4. นักเรียนมีการปักชื่อ แสดงอักษรย่อของโรงเรียนที่ ออกเสื้อถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน			
5. นักเรียนไว้ผมตามระเบียบของทางโรงเรียน			
6. นักเรียนใส่รองเท้าและถุงเท้าถูกต้องตามระเบียบ ของโรงเรียน			
7. นักเรียนแต่งกายใส่เสื้อได้ขอบกางเกง/กระโปรง			
8. นักเรียนใส่เข็มขัดถูกต้องตามระเบียบของทาง โรงเรียน			
9. นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวันที่โรงเรียนกำหนด			
10. นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกาย			

.....ผู้สังเกต

แบบประเมิน

เรื่อง การพัฒนาการดำเนินการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกาย
โรงเรียนสหศึกษณ์วิทยาคม อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

.....

ชื่อนักเรียน.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย $\sqrt{\quad}$ ในช่องที่ท่านได้สังเกตเห็นว่าเป็นจริงที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	มี	ไม่มี	ข้อเสนอแนะ
1	การแต่งกายครบถ้วนตามระเบียบของทางโรงเรียน			
2	การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้า			
3	การไว้เล็บมือ เล็บเท้าสั้น			
4	การไว้ทรงผมได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ			
5	การใส่รองเท้าหุ้มส้น			
6	การใส่เข็มขัดที่ถูกต้องตามระเบียบ			
7	การใส่รองเท้า			
8	การไม่ใส่โบว์ผูกคอ			
9	การแต่งกายตามวันเวลาที่กำหนดให้			
10	การแต่งกายเหมาะสมกับสภาพของนักเรียน			

.....ผู้ประเมิน

ภาคผนวก ข

ตารางอบรมนักเรียนหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางอบรมนักเรียนหน้าเสาธงโดยครูเวรประจำวัน

สัปดาห์ ที่	วันเดือนปี	เรื่องอบรม	กิจกรรม ที่ใช้	เวลา	สื่อ การสอน	การ ประเมินผล
1	16พ.ค.50	การรักษาความสะอาด ห้องเรียนตามเวรประจำวัน	เล่า ประสบ การณ์	10 นาที	ของจริง	สังเกต พฤติกรรม สอบถาม บันทึก
	17 พ.ค.50	การรักษาความสะอาด ร่างกายโดยตัดผม ตัดเล็บ ให้สั้น				
	18 พ.ค.50	การรักษาความสะอาด ร่างกายโดยรักษาความ สะอาดผิวหนัง แขน ขา ภู ชีโคลให้สะอาด				
	21พ.ค.50	การรักษาความสะอาด เครื่องแต่งกาย ซักเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายให้สะอาดอยู่ เสมอ				
	22พ.ค.50	การรักษาความสะอาด บริเวณโรงเรียนตามเขต รับผิดชอบของแต่ละห้อง				

ตารางอบรมนักเรียน(ต่อ)

ลำดับ ที่	วันเดือนปี	เรื่องอบรม	กิจกรรม ที่ใช้	เวลา	สื่อ การสอน	การ ประเมินผล
2	23พ.ค.50	การเข้าแถวเคารพธงชาติทำ กิจกรรมหน้าเสาธง	เล่า ประสบ การณ์	10 นาที	ของจริง	สังเกต พฤติกรรม สอบถาม บันทึก
	24พ.ค.	การเข้าแถวรับบริการ อาหารกลางวัน ไม่หยอก ล้อกัน ไม่แซงคิวผู้อื่น เข้า แถวตามลำดับก่อนหลัง				
	25พ.ค.50	การเข้าแถวรับอาหารเสริม (นม)ไม่หยอกล้อ ไม่แซง คิวผู้อื่น เข้าแถวตามลำดับ				
	26พ.ค.50	การเดินแถวไปกลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ไม่หลบหนีแถว ไม่ แตกแถว				
	29พ.ค.50	การเดินแถวไปกลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ไม่หยอกล้อกัน มีความ รับผิดชอบต่อกลุ่ม				

ตารางอบรมนักเรียน(ต่อ)

สัปดาห์ ที่	วันเดือนปี	เรื่องอบรม	กิจกรรม ที่ใช้	เวลา	สื่อ การสอน	การ ประเมินผล
3	30พ.ค.50	การรักษาความสะอาด ห้องเรียน ช่วยกันทำความ สะอาด แบ่งหน้าที่ รับผิดชอบ	เล่า ประสบการณ์	10 นาที	ของจริง	สังเกต พฤติกรรม สอบถาม บันทึก
	1มิ.ย.50	การรักษาความสะอาด ห้องเรียน ช่วยกันทำความ สะอาด แบ่งหน้าที่ รับผิดชอบ				
	4มิ.ย.50	การรักษาความสะอาด ร่างกาย ตัดเล็บมือเล็บเท้า ให้สั้นและสะอาด				
	5มิ.ย.50	การรักษาความสะอาด เครื่องแต่งกาย รักษาเสื้อผ้า ถุงเท้า รองเท้าให้ สะอาด				
	6มิ.ย.50	การรักษาความสะอาด บริเวณโรงเรียน แบ่งหน้าที่ รับผิดชอบ ในการทำความ สะอาดบริเวณโรงเรียน				

ตารางอบรมนักเรียน(ต่อ)

สัปดาห์ ที่	วันเดือนปี	เรื่องอบรม	กิจกรรม ที่ใช้	เวลา	สื่อ การสอน	การ ประเมินผล
4	7มิ.ย.50	การเข้าแถวเคารพธงชาติ ไม่หลีกเลียงในการเข้าแถว มีสมาธิ มีความอดทนใน การร่วมกิจกรรม	เล่า ประสบการณ์	10 นาที	ของจริง	สังเกต พฤติกรรม สอบถาม บันทึก
	8มิ.ย.50	การเข้าแถวรับอาหาร กลางวัน เข้าแถวตามลำดับ ก่อน หลัง ไม่แซงคิวผู้อื่นมี ความซื่อสัตย์				
	11มิ.ย.50	การเข้าแถวรับอาหารเสริม (นม) เข้าแถวตามลำดับ ก่อนหลัง ไม่แซงคิวผู้อื่น มีความซื่อสัตย์				
	12มิ.ย.50	การเดินแถวไปกลับ ระหว่างบ้านกับ โรงเรียน ไม่หลบหนีแถว ไม่ แตกแถว มีความ รับผิดชอบต่อตนเองและ ต่อกลุ่ม				

ตารางสอนแทรกในบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ

สัปดาห์ ที่	วันเดือนปี	เรื่องอบรม	กิจกรรม ที่ใช้	เวลา	สื่อ การสอน	การ ประเมินผล
1	16พ.ค.50	การรักษาความสะอาด ห้องเรียนตามเวรประจำวัน	เล่า ประสบการณ์, บทบาท สมมติ,	10 นาที	ของจริง	สังเกต พฤติกรรม สอบถาม บันทึก
	17พ.ค.50	การรักษาความสะอาด ร่างกายโดยตัดผม ตัดเล็บ ให้สั้น	สถาน การณ์ จำลอง			
	18พ.ค.50	การรักษาความสะอาด ร่างกายโดยรักษาความ สะอาดผิวหนัง แขน ขา ฤดู ไข้โคลให้สะอาด				
	21พ.ค.50	การรักษาความสะอาด เครื่องแต่งกาย ซักเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายให้สะอาดอยู่ เสมอ				
	22พ.ค.50	การรักษาความสะอาด บริเวณ โรงเรียนตามเขต รับผิดชอบของแต่ละห้อง				

ตารางสอนแทรกในรายวิชาอื่น ๆ (ต่อ)

สัปดาห์ ที่	วันเดือนปี	เรื่องอบรม	กิจกรรม ที่ใช้	เวลา	สื่อ การสอน	การ ประเมินผล
2	23พ.ค.50	การเข้าแถวเคารพธงชาติทำ กิจกรรมหน้าเสาธง	เล่า ประสบการณ์, บทบาท สมมติ, สถานการณ์ จำลอง	10 นาที	ของจริง	สังเกต พฤติกรรม สอบถาม บันทึก
	24พ.ค.50	การเข้าแถวรับบริการ อาหารกลางวัน ไม่หยอก ล้อกัน ไม่แซงคิวผู้อื่น เข้า แถวตามลำดับก่อนหลัง				
	25พ.ค.50	การเข้าแถวรับอาหารเสริม (นม) ไม่หยอกล้อ ไม่แซง คิวผู้อื่น เข้าแถวตามลำดับ				
	28พ.ค.50	การเดินแถวไปกลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ไม่หลบหนีแถว ไม่ แตกแถว				
	29พ.ค.50	การเดินแถวไปกลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ไม่หยอกล้อกัน มีความ รับผิดชอบต่อกลุ่ม				

ตารางสอนแทรกในรายวิชาอื่น ๆ (ต่อ)

สัปดาห์ ที่	วันเดือนปี	เรื่องอบรม	กิจกรรม ที่ใช้	เวลา	สื่อ การสอน	การ ประเมินผล
3	30พ.ค.50	การรักษาความสะอาด ห้องเรียน ช่วยกันทำความ สะอาด แบ่งหน้าที่ รับผิดชอบ	เล่า ประสบการณ์, บทบาท สมมติ,	10 นาที	ของจริง	สังเกต พฤติกรรม สอบถาม บันทึก
	1มิ.ย.50	การรักษาความสะอาด ห้องเรียน ช่วยกันทำความ สะอาด แบ่งหน้าที่ รับผิดชอบ	สถาน การณ์ จำลอง			
	4มิ.ย.50	การรักษาความสะอาด ร่างกาย ตัดเล็บมือเล็บเท้า ให้สั้นและสะอาด				
	5มิ.ย.50	การรักษาความสะอาด เครื่องแต่งกาย รักษาเสื้อผ้า ถุงเท้า รองเท้าให้ สะอาด				
	6มิ.ย.50	การรักษาความสะอาด บริเวณโรงเรียน แบ่งหน้าที่ รับผิดชอบ ในการทำความ สะอาดบริเวณโรงเรียน				

ตารางสอนแทรกในรายวิชาอื่น ๆ(ต่อ)

สัปดาห์ ที่	วันเดือนปี	เรื่องอบรม	กิจกรรม ที่ใช้	เวลา	สื่อ การสอน	การ ประเมินผล
4	7มิ.ย.50	การเข้าแถวเคารพธงชาติ ไม่หกลึกเสียงในการเข้าแถว มีสมาธิ มีความอดทนใน การร่วมกิจกรรม	เล่า ประสบการณ์, บทบาท สมมติ,	10 นาที	ของจริง	สังเกต พฤติกรรม สอบถาม บันทึก
	8มิ.ย.50	การเข้าแถวรับอาหาร กลางวัน เข้าแถวตามลำดับ ก่อน หลัง ไม่แซงคิวผู้อื่นมี ความซื่อสัตย์	สถาน การณ์ จำลอง			
	11มิ.ย.50	การเข้าแถวรับอาหารเสริม (นม) เข้าแถวตามลำดับ ก่อนหลัง ไม่แซงคิวผู้อื่น มีความซื่อสัตย์				
	12มิ.ย.50	การเดินแถวไปกลับ ระหว่างบ้านกับ โรงเรียน ไม่หลบหนีแถว ไม่ แตกแถว มีความ รับผิดชอบต่อตนเองและ ต่อกลุ่ม				

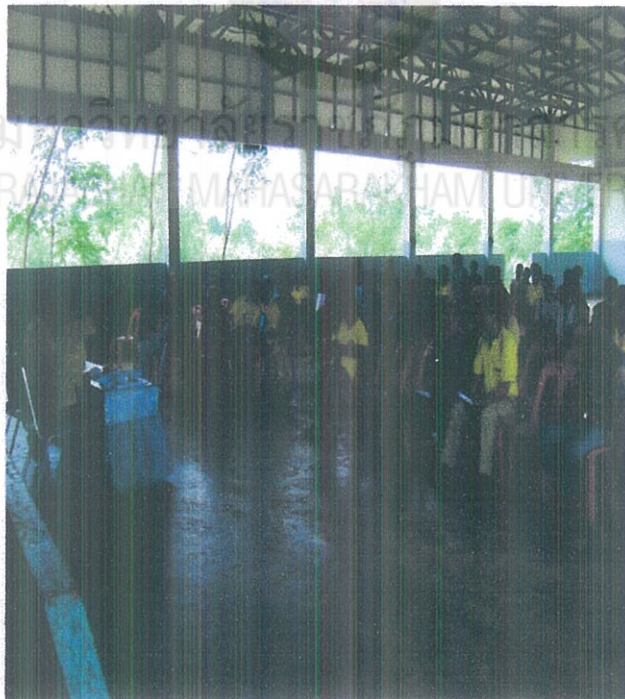
ภาคผนวก ค

ภาพประกอบการวิจัยเรื่องการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียน โรงเรียนสหศึกษณ์วิทยาคม อำเภอสหศึกษณ์
จังหวัดกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

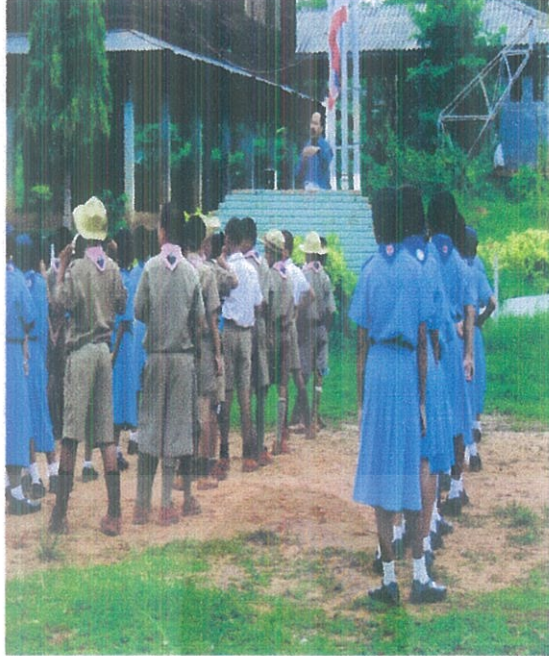
ภาพประกอบที่ 5 การประชุมผู้ปกครองนักเรียนก่อนการพัฒนาเสริมสร้างความมีวินัย

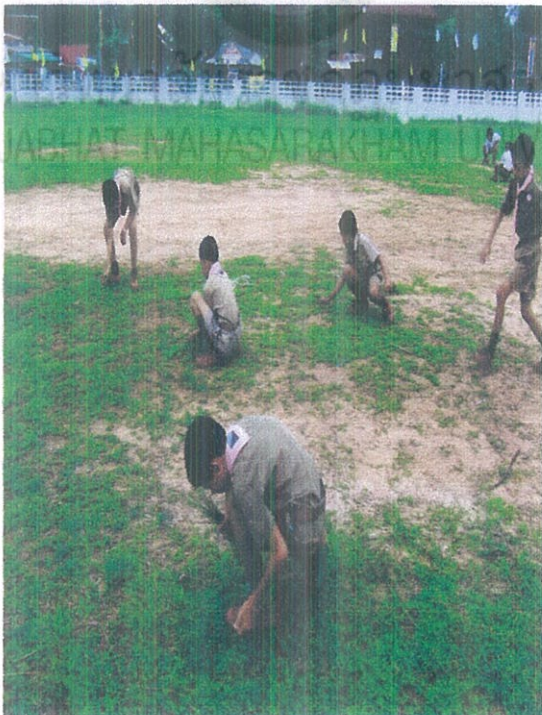
ภาพประกอบที่ 6 การอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน

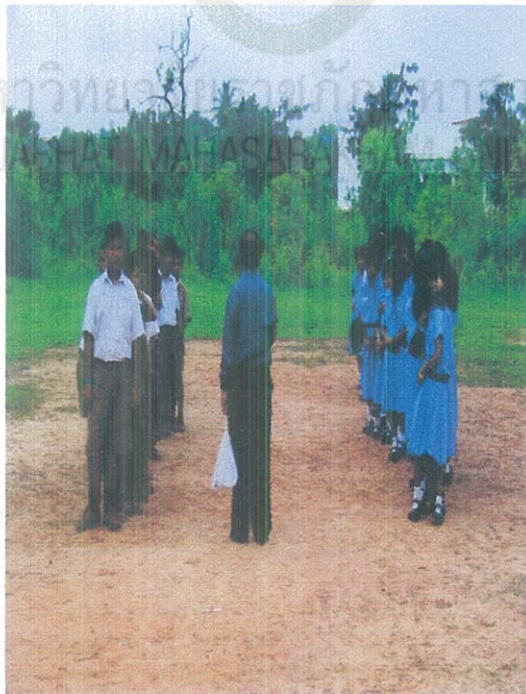
ภาพประกอบที่ 7 กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาในวงรอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 8 พัฒนาการมีวินัยด้านการเข้าแถว

ภาพประกอบที่ 9 การพัฒนาความมีวินัยด้านความสะอาด

ภาพประกอบที่ 10 การพัฒนาความมีวินัยด้านการแต่งกาย

ภาพประกอบที่ 11 การพัฒนาความมีวินัยด้านการแสดงความเคารพ

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ ๖ ๑๘๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ประพันธ์ ทักษิโณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายสุรียนต์ วัชรหาร หัสประจำตัว G๔๕๒๑๒๑๔๓๓ นักศึกษาปริญญาโท
ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ภาคสมทบ
กำลังศึกษาวิจัย และทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียน
สหชั้นรัวิทยาคม อำเภอสหชั้นรั จังหวัดกาฬสินธุ์” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และเชี่ยวชาญสูง จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้ง
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัยด้านเนื้อหา ภาษา ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ ไพพรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๘๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ปราณี สาระบาล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายสุรียนต์ วัชรหารหัสประจำตัว G๔๕๒๑๒๑๔๓๓ นักศึกษาปริญญาโท
ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชา
กำลังศึกษาวิจัย และทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียน
สหชั้นรัวิทยาคม อำเภอสหชั้นรั จังหวัดกาฬสินธุ์” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และเชี่ยวชาญสูง จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้ง
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัยด้านการวัดและประเมินผล ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๕๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ ๖๑๘๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์อัมพร คุุลาเพ็ญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายสุรียนต์ วัชรทวารหัตถ์ประจำตัว G๔๕๒๑๒๑๔๓๓ นักศึกษาปริญญาโท
ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชา
กำลังศึกษาวิจัย และทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียน
สหชั้นรัวิทยาคม อำเภอสหชั้นรั จังหวัดกาฬสินธุ์” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และเชี่ยวชาญสูง จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้ง
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัยด้านการวัดและประเมินผล ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๓๒ - ๕๔๓๘

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อผู้วิจัย นายสุริยันต์ วัจระหา
วัน เดือน ปีเกิด วัยที่ 6 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2495
สถานที่เกิด ตำบลโนนบุรี อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
ที่อยู่ปัจจุบัน 8 หมู่ 1 ตำบลโนนบุรี อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียน (คศ.3)
สถานที่ทำงาน โรงเรียนสหสขันธ์วิทยาคม อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2527 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกพลศึกษา วิทยาลัยครูมหาสารคาม
พ.ศ. 2549 ประกาศนียบัตรบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2551 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY